

**GRUPA KAPITAŁOWA COMARCH S.A.
KRAKÓW, AL. JANA PAWŁA II 39A**

**SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK OBROTOWY 2015**

**WRAZ
Z OPINIĄ BIEGŁEGO REWIDENTA
I
RAPORTEM Z BADANIA**

SPIS TREŚCI

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA.....	3
RAPORT Z BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH S.A. ZA ROK OBROTOWY 2015	5
I. INFORMACJE OGÓLNE	5
1. Dane identyfikujące badaną Spółkę Dominującą.....	5
2. Struktura Grupy Kapitałowej	5
3. Informacje o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy.....	10
4. Dane identyfikujące podmiot uprawniony oraz kluczowego biegłego rewidenta przeprowadzającego w jego imieniu badanie.....	10
5. Dostępność danych i oświadczenia kierownictwa Spółki Dominującej	11
II. SYTUACJA MAJĄTKOWA I FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ.....	12
III. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE	13
1. Informacje na temat badanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	13
2. Dokumentacja konsolidacyjna	13
3. Kompletność i poprawność sporządzenia dodatkowych informacji i objaśnień oraz sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej.....	14
IV. UWAGI KOŃCOWE.....	15

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ ZA ROK OBROTOWY 2015**

1. Skonsolidowany bilans
2. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów
3. Zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym
4. Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych
5. Informacje dodatkowe obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości
oraz inne informacje objaśniające

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ
ZA ROK OBROTOWY 2015**

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej Comarch S.A.

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch S.A. (zwanej dalej „Grupą Kapitałową”), w której jednostką dominującą jest Comarch S.A. (zwana dalej „Spółką Dominującą”) z siedzibą w Krakowie, al. Jana Pawła II 39A. Na sprawozdanie to składają się: skonsolidowany bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2015 roku, skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym, skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz informacje dodatkowe, obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości i inne informacje objaśniające.

Za sporządzenie zgodnego z obowiązującymi przepisami skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej odpowiedzialny jest Zarząd Spółki Dominującej.

Zarząd Spółki Dominującej oraz członkowie jej Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej spełniały wymagania przewidziane w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późniejszymi zmianami), zwanej dalej „Ustawą o rachunkowości”.

Naszym zadaniem było zbadanie i wyrażenie opinii o zgodności skonsolidowanego sprawozdania finansowego z przyjętymi przez Grupę Kapitałową zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy Grupy Kapitałowej.

Badanie sprawozdania finansowego zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- rozdziału 7 Ustawy o rachunkowości,
- krajowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce.

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność pozwalającą na wyrażenie opinii o sprawozdaniu. W szczególności badanie obejmowało sprawdzenie poprawności zastosowanych przez Spółkę Dominującą oraz jednostki zależne zasad (polityki) rachunkowości i sprawdzenie – w przeważającej mierze w sposób wrywkowy – podstaw, z których wynikają liczby i informacje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, jak i całościową ocenę skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że badanie dostarczyło wystarczającej podstawy do wyrażenia opinii.

Naszym zdaniem zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe we wszystkich istotnych aspektach:

- przedstawia rzetelnie i jasno informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2015 roku, jak też jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku,
- zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, a w zakresie nieuregulowanym w tych standardach – stosownie do wymogów Ustawy o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych,
- jest zgodne z wpływającymi na treść skonsolidowanego sprawozdania finansowego przepisami prawa obowiązującymi Spółkę Dominującą oraz jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2015 jest kompletne w rozumieniu art. 49 ust. 2 Ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133), a zawarte w nim informacje, pochodzące ze zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, są z nim zgodne.

Radosław Kuboszek
Kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie
nr ewidencyjny 90029

W imieniu Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. – podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wpisanego na listę podmiotów uprawnionych prowadzoną przez KRBR pod nr. ewidencyjnym 73:

.....
Radosław Kuboszek – Wiceprezes Zarządu Zarządu Deloitte Polska Sp. z o.o. –
komplementariusza Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

Warszawa, 28 kwietnia 2016 roku

**RAPORT Z BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA
FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH S.A.
ZA ROK OBROTOWY 2015**

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Dane identyfikujące badaną Spółkę Dominującą

Spółka Dominująca działa pod firmą Comarch S.A. (dalej „Spółka Dominująca”). Siedzibą Spółki jest Kraków, al. Jana Pawła II 39A.

Spółka Dominująca prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej. Spółka Dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000057567.

Spółka Dominująca działa na podstawie przepisów Kodeksu spółek handlowych.

Kapitał zakładowy Spółki Dominującej według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 8.133.349,00 zł i dzielił się na 6.384.949 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1,00 zł każda oraz 1.748.400 akcji uprzywilejowanych co do głosu 5:1, o wartości nominalnej 1,00 zł każda.

W skład Zarządu Spółki Dominującej na dzień wydania opinii wchodził:

- | | |
|----------------------------|-----------------------|
| – Janusz Filipiak | – Prezes Zarządu, |
| – Paweł Prokop | – Wiceprezes Zarządu, |
| – Zbigniew Rymarczyk | – Wiceprezes Zarządu, |
| – Marcin Warwas | – Wiceprezes Zarządu, |
| – Konrad Tarański | – Wiceprezes Zarządu, |
| – Marcin Dąbrowski | – Wiceprezes Zarządu, |
| – Andrzej Przewięźlikowski | – Wiceprezes Zarządu. |

W badanym okresie oraz do dnia wydania opinii wystąpiły następujące zmiany w składzie Zarządu Spółki Dominującej:

- w dniu 8 kwietnia 2015 roku Pan Piotr Piątosa złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Comarch S.A., ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2015 roku,
- w dniu 8 kwietnia 2015 roku Pan Piotr Reichert złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Comarch S.A., ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2015 roku,
- w dniu 24 czerwca 2015 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy powołało Pana Andrzeja Przewięźlikowskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu,
- w dniu 24 czerwca 2015 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy powołało Pana Marcina Dąbrowskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu.

2. Struktura Grupy Kapitałowej

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym na dzień 31 grudnia 2015 roku objęte zostały następujące spółki:

- a) Spółka Dominująca – Comarch S.A. oraz
 - spółki zależne bezpośrednio od Comarch S.A.:
 - Comarch AG
 - Comarch S.A.S.
- | | |
|------------------|---------------------------|
| – Comarch AG | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch S.A.S. | – podmiot zależny w 100%, |

- | | |
|--|-----------------------------|
| – Comarch R&D S.à r.l. | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Luxembourg S.à r.l. | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Inc. | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Canada, Corp. | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Espace Connecté Inc. | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Middle East FZ-LLC | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch LLC | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. | – podmiot zależny w 100%, |
| – OOO Comarch | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Technologies Oy | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch UK Ltd. | – podmiot zależny w 100% |
| – Comarch Chile SpA | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Software Spain S.L.U. | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Yazilim A.S. | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch SRL | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Malaysia SDN. BHD. | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch s.r.o. | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Pointshub Inc. | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch AB | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Argentina S.A. | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Technologies Sp. z o.o. | – podmiot zależny w 100%, |
| – CA Consulting S.A. | – podmiot zależny w 100%, |
| – Opso Sp. z o.o. | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Management Sp. z o.o. | – podmiot zależny w 100%, |
| – Comarch Corporate Finance FIZ | – podmiot zależny w 100%, |
| – MKS Cracovia SSA | – podmiot zależny w 66,11%. |
- spółki zależne od Comarch AG:

– Comarch Software und Beratung AG	– podmiot zależny w 100%* od Comarch AG,
– Comarch Sistemas LTDA	– podmiot zależny w 80% od Comarch AG, w 20% zależny od Comarch Software und Beratung AG.
- (*)W tym 2,68% akcji CsuB AG pożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch*
- spółki zależne od Comarch Software und Beratung AG:

– Comarch Solutions GmbH	– podmiot zależny w 100% od Comarch Software und Beratung AG.
--------------------------	--
 - spółki zależne od Comarch Inc:

– Comarch Panama, Inc.	– podmiot zależny w 100% od Comarch Inc.
------------------------	--
 - spółki zależne od Comarch Corporate Finance FIZ:

– Comarch Healthcare S.A.	– podmiot zależny w 77,08% od Comarch Corporate Finance FIZ, w 22,92% zależny od CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA,
– Comarch Polska S.A.	– podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
– Comarch Pointshub S.A.	– podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,

- Comarch Infrastruktura S.A. – podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
 - CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA – podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ
 - iComarch 24 S.A. – podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
 - Bonus Development Sp. z o.o. SKA – podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
 - Bonus Management Sp. z o.o. SKA – podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
 - Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SKA – podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
 - Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SKA – podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
 - Comarch Management Sp. z o.o. SKA – podmiot zależny w 75% od Comarch S.A., w 25% od Comarch Corporate Finance FIZ.
- spółki zależne od CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA:
 - CAMS AG – podmiot zależny w 51% od CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA,
 - Comarch Swiss AG – podmiot zależny w 100% od CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA.
 - spółki zależne od Bonus Management Sp. z o.o. SKA:
 - Bonus Management Sp. z o.o. Cracovia Park SKA – podmiot zależny w 66,67% od Bonus Management Sp. z o.o. SKA, w 33,33% od MKS Cracovia SSA.
 - spółki stowarzyszone:
 - SoInteractive S.A. (16,10% głosów przypada na Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, 11,27% głosów przypada na Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SKA),
 - Metrum Capital S.A. (15,79% głosów przypada na Comarch S.A., 31,58% głosów przypada na CAMS AG),
 - Thanks Again LLC (42,5% głosów przypada na Comarch Pointshub Inc.).

Przeprowadziliśmy badanie sprawozdania finansowego Spółki Dominującej za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku. W wyniku przeprowadzonego badania wydaliśmy w dniu 28 kwietnia 2016 roku opinię bez zastrzeżeń.

Spółki objęte konsolidacją metodą pełną:

Nazwa i siedziba Spółki	Udział w kapitale (w %)	Podmiot przeprowadzający badanie sprawozdania finansowego i rodzaj wydanej opinii	Dzień bilansowy konsolidowanej jednostki
Comarch, Inc., Rosemont (USA)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch AG, Drezno (Niemcy)	100%	Akanthus GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2015

GRUPA KAPITAŁOWA COMARCH S.A.

Comarch Middle East FZ-LCC, Dubaj (Zjednoczone Emiraty Arabskie)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch s.r.o, Bratysława (Słowacja)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch LLC, Kijów (Ukraina)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch Panama, Inc., Panama	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
OOO Comarch, Moskwa (Rosja)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
CA Consulting S.A., Warszawa	100%	BDO, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2015
MKS Cracovia SSA, Kraków	66,11%	BDO, opinia bez zastrzeżeń ze zwróceniem uwagi	31 grudnia 2015
Comarch R&D S.à r.l., Montbonnot-Saint-Martin (Francja)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch Management Sp. z o.o., Kraków	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch Management Sp. z o.o. SKA, Kraków	100%	BDO, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2015
Comarch Corporate Finance FIZ, Kraków	100%	BTFG Audit Sereżyński i Partnerzy Sp. z o.o., opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2015
Bonus Development Sp. z o.o. SKA, Kraków	100%	EXPANCE AUDIT&FINANCE Sp. z o.o., opinia do dnia wydania niniejszego raportu nie została wydana	31 grudnia 2015
Comarch Healthcare S.A.	100%	Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k., opinia bez zastrzeżeń ze zwróceniem uwagi	31 grudnia 2015
Comarch Polska S.A.	100%	Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k., opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2015
Comarch Pointshub S.A., Kraków	100%	BDO, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2015
Comarch Infrastruktura S.A., Kraków	100%	BDO, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2015
iComarch24 S.A., Kraków	100%	BDO, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2015
Bonus Management Sp. z o.o. SKA, Kraków	100%	EXPANCE AUDIT&FINANCE Sp. z o.o., opinia do dnia wydania niniejszego raportu nie została wydana	31 grudnia 2015
Comarch Technologies Sp. z o.o., Kraków	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA, Kraków	100%	EXPANCE AUDIT&FINANCE Sp. z o.o., opinia do dnia wydania niniejszego raportu nie została wydana	31 grudnia 2015
Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SKA, Kraków	100%	EXPANCE AUDIT&FINANCE Sp. z o.o., opinia do dnia wydania niniejszego raportu nie została wydana	31 grudnia 2015
Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SKA, Kraków	100%	EXPANCE AUDIT&FINANCE Sp. z o.o., opinia do dnia wydania niniejszego raportu nie została wydana	31 grudnia 2015
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd., Szanghaj (Chiny)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch S.A.S., Lezennes (Francja)	100%	Mazars France, opinia do dnia wydania niniejszego raportu nie została wydana	31 grudnia 2015
Comarch Luxembourg S.à r.l., Luksemburg	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch Canada, Corp., New Brunswick (Kanada)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015

Comarch Technologies Oy, Espoo (Finlandia)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
CAMS AG, (Szwajcaria)	51%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch Swiss AG, Buchs (Szwajcaria – Luzern)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Opso Sp. z o.o., Kraków	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch UK Ltd, Londyn (Wielka Brytania)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch Software und Beratung AG, Monachium (Niemcy)	100%*	Akanthus GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2015
Comarch Solutions GmbH, Innsbruck (Austria)	100%	B&O Wirtschaftsprüfungs-und Steuerberatungs-GmbH, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2015
Comarch Chile SpA	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch Sistemas LTDA (Brazylia)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch Yazlim A.S. (Turcja)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch Software Spain S.L.U. (Hiszpania)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch Espace Connecté Inc., Montreal (Canada)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch SRL, Mediolan (Włochy)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch Malaysia SDN, BHD, Kuala Lumpur (Malezja)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch Pointshub Inc., Rosemont (USA)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch AB, Sztokholm (Szwecja)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Comarch Argentina S.A., Buenos Aires (Argentyna)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015

b) Spółki objęte konsolidacją metodą praw własności:

Nazwa i siedziba Spółki	Udział w kapitale (w %)	Podmiot przeprowadzający badanie sprawozdania finansowego i rodzaj wydanej opinii	Dzień bilansowy konsolidowanej jednostki
SoInteractive S.A., Kraków	27,37%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Metrum Capital S.A., Kraków	47,37%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015
Thanks Again, LLC, Tyrone (USA)	42,5%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2015

W badanym roku obrotowym Spółka Dominująca włączyła do konsolidacji następujące jednostki:

- Comarch Espace Connecté Inc., Montreal (Canada) – jednostka założona w trakcie roku obrotowego,
- Comarch SRL, Mediolan (Włochy) – jednostka założona w trakcie roku obrotowego,
- Comarch Malaysia SDN. BHD, Kuala Lumpur (Malezja) – jednostka założona w trakcie roku obrotowego,
- Comarch Pointshub Inc., Rosemont (USA) – jednostka założona w trakcie roku obrotowego,
- Comarch AB, Sztokholm (Szwecja) - udziały nabyto w trakcie roku obrotowego,
- Comarch Argentina S.A., Buenos Aires (Argentyna) – udziały nabyto w trakcie roku obrotowego,
- Thanks Again, LLC, Tyrone (USA) – jednostka stowarzyszona – udziały nabyto w trakcie roku obrotowego.

3. Informacje o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy

Działalność Grupy Kapitałowej w 2014 roku zamknęła się zyskiem netto w wysokości 68.896 tys. zł. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2015 podlegało badaniu przez biegłego rewidenta. Badanie zostało przeprowadzone przez podmiot uprawniony Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. Biegły rewident w dniu 27 kwietnia 2015 roku wydał o tym sprawozdaniu opinię bez zastrzeżeń.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy zatwierdzające skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2014 odbyło się w dniu 24 czerwca 2015 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2014 zostało złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 7 lipca 2015 roku.

4. Dane identyfikujące podmiot uprawniony oraz kluczowego biegłego rewidenta przeprowadzającego w jego imieniu badanie

Wyboru podmiotu uprawnionego dokonała Rada Nadzorcza. Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostało przeprowadzone na podstawie umowy z dnia 20 lipca 2015 roku, zawartej pomiędzy Spółką Dominującą a firmą Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie, al. Jana Pawła II 19, wpisaną na prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 73. W imieniu podmiotu uprawnionego badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostało przeprowadzone pod nadzorem kluczowego biegłego rewidenta Radosława Kuboszka (nr ewidencyjny 90029) w siedzibie Spółki Dominującej w dniach od 14 marca do 22 kwietnia 2016 roku oraz poza siedzibą Spółki Dominującej do dnia wydania niniejszej opinii.

Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. oraz kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie potwierdzają, iż są uprawnieni do badania sprawozdań finansowych oraz spełniają warunki określone w art. 56 ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2009 r. nr 77, poz. 649 z późniejszymi zmianami) do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej.

5. Dostępność danych i oświadczenia kierownictwa Spółki Dominującej

Nie wystąpiły ograniczenia zakresu naszego badania.

Podmiotowi uprawnionemu i kluczowemu biegłemu rewidentowi w trakcie badania udostępniono żądane dokumenty i dane, jak również udzielono wyczerpujących informacji i wyjaśnień, co między innymi zostało potwierdzone pisemnym oświadczeniem Zarządu Spółki Dominującej z dnia 28 kwietnia 2016 roku.

II. SYTUACJA MAJĄTKOWA I FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ

Poniżej zaprezentowane są podstawowe wielkości ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego bilansu oraz wskaźniki finansowe opisujące wynik finansowy Grupy Kapitałowej, jej sytuację finansową i majątkową w porównaniu do analogicznych wielkości za rok ubiegły.

Podstawowe dane finansowe pochodzące z rachunku zysków i strat (w tys. zł)

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Przychody ze sprzedaży	1.131.580	1.038.351
Koszty działalności operacyjnej	1.014.208	917.880
Wynik na działalności operacyjnej	113.028	98.529
Zysk (strata) netto	80.270	68.896

Podstawowe dane finansowe pochodzące z bilansu (w tys. zł)

Zapasy	51.413	47.919
Należności z tytułu dostaw i usług	345.820	287.284
Aktywa obrotowe	698.829	665.082
Suma aktywów	1.304.828	1.216.555
Kapitał (fundusz) własny	780.581	700.693
Zobowiązania krótkoterminowe (w tym krótkoterminowe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne)	371.561	354.346
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	66.738	63.260
Suma zobowiązań i rezerw na zobowiązania	524.247	515.862

Wskaźniki rentowności i efektywności

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
– rentowność sprzedaży	10%	9%
– rentowność netto kapitału własnego	11%	11%
– wskaźnik rotacji majątku	0,87	0,85
– wskaźnik rotacji należności w dniach	121	127
– wskaźnik rotacji zobowiązań w dniach	23	37
– wskaźnik rotacji zapasów w dniach	18	20

Płynność/Kapitał obrotowy netto

– stopa zadłużenia	40%	42%
– stopień pokrycia majątku kapitałem własnym	60%	58%
– kapitał obrotowy netto (w tys. zł)	327.268	310.737
– wskaźnik płynności	1,88	1,88
– wskaźnik podwyższonej płynności	1,74	1,74

Analiza powyższych wielkości i wskaźników wskazuje na wystąpienie w roku 2015 następujących tendencji:

- wzrost rentowności sprzedaży,
- wzrost rotacji majątku,
- skrócenie okresu rotacji należności, zobowiązań i zapasów,
- spadek stopy zadłużenia,
- wzrost kapitału obrotowego netto.

III. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

1. Informacje na temat badanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Badane skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2015 roku i obejmuje:

- skonsolidowany bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2015 roku, który po stronie aktywów oraz po stronie kapitałów własnych i zobowiązań wykazuje sumę 1.304.828 tys. zł,
- skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku wykazujący zysk netto w kwocie 80.270 tys. zł,
- zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 79.888 tys. zł,
- skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku wykazujący zmniejszenie stanu środków pieniężnych o kwotę 10.192 tys. zł,
- informacje dodatkowe, obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości i inne informacje objaśniające.

Badanie objęło okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i polegało głównie na:

- badaniu prawidłowości i rzetelności przygotowanego przez Zarząd Spółki Dominującej skonsolidowanego sprawozdania finansowego,
- badaniu dokumentacji konsolidacyjnej,
- ocenie prawidłowości zastosowanych w trakcie konsolidacji metod i procedur konsolidacyjnych,
- przeglądzie sporządzonych przez innych biegłych rewidentów opinii i raportów z badania sprawozdań finansowych spółek zależnych i stowarzyszonych, podlegających konsolidacji.

2. Dokumentacja konsolidacyjna

Spółka Dominująca przedstawiła dokumentację konsolidacyjną obejmującą:

- sprawozdania finansowe jednostek objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym,
- sprawozdania finansowe jednostek podporządkowanych dostosowane do zasad (polityki) rachunkowości obowiązujących przy konsolidacji,
- sprawozdania finansowe jednostek podporządkowanych przeliczane na walutę polską,
- korekty i wyłączenia dokonywane w celu konsolidacji, niezbędne do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego,
- obliczenia wartości godziwej aktywów netto jednostek podporządkowanych,
- obliczenia wartości firmy oraz zysku z tytułu okazynego nabycia, jak również odpisów wartości firmy z tytułu utraty wartości,
- obliczenia udziałów niedających kontroli,
- obliczenia różnic kursowych z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych, wyrażonych w walutach obcych.

Konsolidacja sprawozdań Grupy Kapitałowej, w odniesieniu do jednostek zależnych, została przeprowadzona metodą pełną przez sumowanie w pełnej wysokości wszystkich odpowiednich pozycji sprawozdań finansowych Spółki Dominującej i jednostek zależnych objętych konsolidacją.

W odniesieniu do jednostek stowarzyszonych zastosowano metodę praw własności. Wartość udziału Spółki Dominującej w jednostce stowarzyszonej skorygowano o przypadające na rzecz Spółki Dominującej zwiększenia lub zmniejszenia kapitału własnego jednostki stowarzyszonej, które nastąpiły w ciągu okresu objętego konsolidacją oraz pomniejszono o należne od tych jednostek dywidendy.

Spółka Dominująca sporządzająca sprawozdanie skonsolidowane nie stosowała istotnych uproszczeń i odstępstw od przyjętych zasad konsolidacji w stosunku do kontrolowanych jednostek.

3. Kompletność i poprawność sporządzenia dodatkowych informacji i objaśnień oraz sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej

Spółka Dominująca potwierdziła kontynuację działalności przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Istotne zasady wyceny aktywów, kapitałów własnych i zobowiązań, pomiaru wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały opisane w dodatkowych informacjach i objaśnieniach do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Spółka Dominująca sporządziła dodatkowe informacje i objaśnienia w postaci not tabelarycznych do poszczególnych pozycji skonsolidowanego bilansu, skonsolidowanego rachunku zysków i strat oraz skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów oraz opisów słownych zgodnie z zasadami zawartymi w MSSF.

Zarząd Spółki Dominującej sporządził i załączył do skonsolidowanego sprawozdania finansowego sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej w roku obrotowym 2015. Sprawozdanie z działalności zawiera informacje wymagane przez art. 49 ust. 2 Ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133). Dokonaliśmy sprawdzenia tego sprawozdania w zakresie ujawnionych w nim informacji, których bezpośrednim źródłem jest zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Oświadczenia Zarządu

Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. oraz kluczowy biegły rewident otrzymali od Zarządu Spółki Dominującej pisemne oświadczenie, w którym Zarząd stwierdził, iż Grupa Kapitałowa przestrzegała przepisów prawa.

Radosław Kuboszek
Kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie
nr ewidencyjny 90029

W imieniu Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. – podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wpisanego na listę podmiotów uprawnionych prowadzoną przez KRBR pod nr. ewidencyjnym 73:

Radosław Kuboszek – Wiceprezes Zarządu Deloitte Polska Sp. z o.o. – komplementariusza Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

Warszawa, 28 kwietnia 2016 roku

Prezes Zarządu: Prof. Janusz Filipiak
Wiceprezesa Zarządu: Marcin Dąbrowski, Paweł Prokop, Andrzej Przewięźlikowski,
Zbigniew Rymarczyk, Konrad Tarański, Marcin Warwas



Kraków, 28 kwietnia 2016 roku

Szanowni Akcjonariusze,

W imieniu Zarządu Comarch mam zaszczyt przekazać Państwu sprawozdanie z kolejnego roku działalności Grupy. Grupa osiągnęła założone na 2015 rok cele rozwojowe, był to bardzo udany okres także pod względem osiągniętych wyników finansowych. W minionym roku przychody Grupy ze sprzedaży wzrosły o 93,2 mln zł, tj. o 9% i osiągnęły wartość 1 131,6 mln zł. Poprawie uległa także rentowność działalności: zysk operacyjny Grupy wyniósł w 2015 roku 113 mln zł (w porównaniu do 98,5 mln zł w roku ubiegłym), natomiast zysk netto 79,7 mln zł (w 2014 r.: 67,9 mln zł). Rentowność operacyjna w 2015 roku wyniosła 10%, natomiast rentowność netto 7%.

W 2015 roku Grupa z sukcesem kontynuowała strategię wzrostu opartą na rozwoju własnych produktów oraz sprzedaży ich na rynku globalnym. Dzięki szerokiej i kompleksowej ofercie nowoczesnych rozwiązań informatycznych oraz wysokiej jakości usług Comarch jest obecnie traktowany jako jeden z wiodących dostawców informatyki w kraju oraz na rynkach międzynarodowych. W związku z dynamicznym rozwojem działalności zagranicznej Grupa powiększyła się o nowe spółki zależne – Comarch SRL w Mediolanie we Włoszech, Comarch Malaysia SDN. BHD. w Kuala Lumpur w Malezji, Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City) w Montrealu w Kanadzie, Comarch AB w Sztokholmie w Szwecji, Comarch Poinsthub, Inc w Rosemont w Stanach Zjednoczonych oraz Comarch Argentina S.A. w Buenos Aires w Argentynie. Do Grupy Comarch dołączyła również nowa spółka stowarzyszona Thanks Again LLC z siedzibą w Tyrone w Stanach Zjednoczonych. Na rok 2016 planowana są dalsze inwestycje kapitałowe na rynkach zagranicznych. Na rynku krajowym Grupa jest drugim pod względem wielkości przedsiębiorstw z branży IT i realizuje dużą ilość projektów informatycznych we wszystkich sektorach gospodarki.

Z myślą o długoterminowym i stabilnym rozwoju, Grupa inwestuje w nowe i udoskonalanie istniejących produktów informatycznych. Nakłady na prace badawcze przekroczyły 12% przychodów ze sprzedaży, Grupa przeznaczyła na nie zarówno środki własne, jak i aktywnie pozyskiwała fundusze europejskie. W 2015 roku Grupa kontynuowała prace R&D związane z rozwojem własnych rozwiązań w zakresie hardware i opartych na nich usługach (*Internet of Things*), w zakresie rozwiązań IT dla medycyny (Telemedycyna, Teleradiologia), a także z zakresie narzędzi do marketingu precyzyjnego (*Smart City*). W minionym roku Grupa dostosowywała swoją ofertę oraz organizację wewnętrzną do szybko zmieniającego się modelu biznesowego, w którym decydującą rolę zaczyna odgrywać dostarczanie informatyki w modelu usługowym - Comarch jest jednym z liderów rynkowych w tym zakresie. Kluczowym elementem dla dalszego rozwoju przedsiębiorstwa są inwestycje w kapitał ludzki. Miniony rok należał do bardzo udanych pod tym względem – Grupa utworzyła ponad 826 nowych miejsc pracy, przed wszystkim w Polsce. Szczególnie pozytywne efekty przyniósł coroczny program staży studenckich - Comarch jest jednym z pracodawców pierwszego wyboru na krajowym rynku pracy w branży informatycznej.

W ramach rozbudowy infrastruktury potrzebnej do kompleksowego dostarczania rozwiązań informatycznych Grupa Comarch zakończyła kolejny etap inwestycji (SSE6) na terenie krakowskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Dzięki temu powstało 350 komfortowych miejsc pracy, uruchomione zostało nowoczesne Data Center, trwają prace nad stworzeniem laboratorium badawczego i zaplecza produkcyjnego dedykowanego dla działalności w zakresie *Internet of Things*. W 2015 roku Grupa rozpoczęła także prace nad budową nowoczesnych biur w Łodzi, w pierwszym kwartale 2016 roku rozpoczęte zostały inwestycje w Krakowie (budynek biurowy SSE7) oraz w Lille we Francji (Comarch Data Center), z myślą o dalszym intensywnym rozwoju działalności.

Comarch SA
Al. Jana Pawła II 39 a
31-864 Kraków
tel.: +48 12 64 61 000
fax: +48 12 64 61 100
e-mail: info@comarch.pl

www.comarch.pl www.comarch.de www.comarch.ru comarch.com

Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie, Aleja Jana Pawła II 39a, zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000057567. Wysokość kapitału zakładowego Spółki wynosi 8.133.349,00 zł. Kapitał zakładowy wpłacony w całości. NIP: 677-00-65-406

Prezes Zarządu: Prof. Janusz Filipiak
Wiceprezesa Zarządu: Marcin Dąbrowski, Paweł Prokop, Andrzej Przewięźlikowski,
Zbigniew Rymarczyk, Konrad Tarański, Marcin Warwas



Zarząd Grupy dokłada starań, aby z powodzeniem realizować misję sprzedawania innowacyjnej myśli technicznej polskich inżynierów na całym świecie. Konsekwentna realizacja strategii patriotyzmu gospodarczego została doceniona, w 2015 roku Comarch S.A. została zwycięzcą rankingu Indeks Patriotyzmu Polskiego Biznesu w kategorii spółka giełdowa. Poza działalnością biznesową Grupa Comarch prowadzi także działalność prospołeczną, wspiera organizacje pozarządowe oraz akcje charytatywne, jest mecenasem kultury, sztuki i sportu – także poza granicami Polski.

Wierzę, że w najbliższej przyszłości Grupa Comarch będzie odnosić kolejne sukcesy w umacnianiu swojej pozycji rynkowej jako globalnego dostawcy rozwiązań IT, tworząc tym samym wartość dla akcjonariuszy, pracowników i całego społeczeństwa.

*Profesor Janusz Filipiak,
Prezes Zarządu Comarch S.A.*

Comarch SA

Al. Jana Pawła II 39 a

31-864 Kraków

tel.: +48 12 64 61 000

fax: +48 12 64 61 100

e-mail: info@comarch.pl

www.comarch.pl www.comarch.de www.comarch.ru comarch.com

Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie, Aleja Jana Pawła II 39a, zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000057567. Wysokość kapitału zakładowego Spółki wynosi 8.133.349,00 zł. Kapitał zakładowy wpłacony w całości. NIP: 677-00-65-406

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Skonsolidowany raport roczny RS 2015

(rok)

(zgodnie z § 82 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. – Dz. U. Nr 33, poz. 259, z późn. zm.)

dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową

za rok obrotowy 2015 obejmujący okres od 2015-01-01 do 2015-12-31

zawierający skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)

w walucie zł

data przekazania: 2016-04-29

COMARCH SA

(pełna nazwa emitenta)

COMARCH

(skrótowa nazwa emitenta)

Informatyka (inf)

(sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie)

31-864

Kraków

(kod pocztowy)

(miejscowość)

Al. Jana Pawła II

(ulica)

39A

(numer)

012 646 10 00

(telefon)

012 646 11 00

(fax)

IR@comarch.pl

(e-mail)

www.comarch.pl

(www)

677-00-65-406

(NIP)

350527377

(REGON)

Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

(podmiot uprawniony do badania)

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	2015	2014	2015	2014
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	1 131 580	1 038 351	270 402	247 858
II. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	113 028	98 529	27 009	23 519
III. Zysk (strata) przed opodatkowaniem	108 129	92 577	25 839	22 098
IV. Zysk (strata) netto przypadający na akcjonariuszy	79 651	67 894	19 033	16 207
V. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	117 015	157 387	27 962	37 569
VI. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-121 154	-79 037	-28 951	-18 866
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-6 053	-13 178	-1 446	-3 146
VIII. Przepływy pieniężne netto, razem	-10 192	65 172	-2 435	15 557
IX. Aktywa, razem	1 304 828	1 216 555	306 190	285 422
X. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	524 247	515 862	123 019	121 029
XI. Zobowiązania długoterminowe	152 686	161 516	35 829	37 894
XII. Zobowiązania krótkoterminowe	371 561	354 346	87 190	83 135
XIII. Kapitał własny	780 581	700 693	183 170	164 393
XIV. Kapitał zakładowy	8 133	8 125	1 908	1 906
XV. Liczba akcji (w szt.)	8 133 349	8 125 590	8 133 349	8 125 590
XVI. Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/ EUR)	9,80	8,37	2,34	2,00
XVII. Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	9,80	8,37	2,34	2,00
XVIII. Wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)	96,01	86,42	22,52	20,28
XIX. Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)	96,01	86,34	22,52	20,26

Kursy EUR użyte do przeliczania danych finansowych:

Średnia arytmetyczna kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres 01.01.2015-31.12.2015 r.: 4,1848

Średnia arytmetyczna kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres 01.01.2014-31.12.2014 r.: 4,1893

31.12.2015 r.: 4,2615

31.12.2014 r.: 4,2623

ZAWARTOŚĆ RAPORTU

Plik	Opis
Opinia SSF wg MSSF GK Comarch SA 31.12.2015.pdf	Opinia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych - załącznik nr 1
Raport SSF wg MSSF GK Comarch SA 31.12.2015.pdf	Raport podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych - załącznik nr 2
Pismo Prezesa Zarządu_RS_2015.pdf	Pismo Prezesa Zarządu - załącznik nr 3
Skonsolidowany raport roczny_2015.pdf	Skonsolidowany raport roczny - załącznik nr 4
Sprawozdanie Zarządu RS 2015.pdf	Sprawozdanie Zarządu - załącznik nr 5
Oświadczenie Zarządu w sprawie podmiotu uprawnionego do badania	Oświadczenie Zarządu w sprawie podmiotu uprawnionego do badania - załącznik nr 6
Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania	Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania finansowego - załącznik nr 7
Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego_RS_2015.pdf	Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego - załącznik nr 8

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
2016-04-28	Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
2016-04-28	Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	
2016-04-28	Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
2016-04-28	Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	
2016-04-28	Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
2016-04-28	Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
2016-04-28	Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
2016-04-28	Maria Smolińska	Główny Księgowy	

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Spis treści

I.	Skonsolidowany bilans.....	- 2 -
II.	Skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	- 3 -
III.	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	- 3 -
IV.	Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym.....	- 4 -
V.	Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych.....	- 5 -
VI.	Informacja dodatkowa	- 6 -
1.	Informacje o strukturze i działalności Grupy	- 6 -
1.1	Struktura organizacyjna Grupy Comarch.....	- 6 -
1.2	Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w 2015 roku	- 7 -
1.3	Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dacie bilansu	- 9 -
1.4	Struktura działania Grupy Comarch.....	- 10 -
2.	Opis stosowanych zasad rachunkowości	- 10 -
2.1	Zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego.....	- 13 -
2.2	Rozpoznawanie przychodów i kosztów	- 22 -
2.3	Zarządzanie ryzykiem finansowym	- 23 -
2.4	Rachunkowość pochodnych instrumentów finansowych oraz działalności zabezpieczającej.....	- 25 -
2.5	Ważne oszacowania i założenia	- 25 -
2.6	Nowe standardy rachunkowości i interpretacje KIMSF	- 27 -
3.	Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	- 29 -
3.1	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego za 2014 rok.....	- 29 -
3.2	Sprawozdawczość wg segmentów	- 29 -
3.3	Rzeczowe aktywa trwałe	- 35 -
3.4	Nieruchomości inwestycyjne.....	- 37 -
3.5	Wartość firmy.....	- 37 -
3.6	Pozostałe wartości niematerialne	- 39 -
3.7	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	- 40 -
3.8	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	- 40 -
3.9	Zapasy.....	- 41 -
3.10	Kategorie i klasy instrumentów finansowych	- 42 -
3.11	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	- 45 -
3.12	Instrumenty pochodne i zobowiązania finansowe.....	- 45 -
3.13	Należności handlowe oraz pozostałe należności.....	- 46 -
3.14	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	- 47 -
3.15	Kapitał zakładowy	- 47 -
3.16	Pozostałe kapitały.....	- 50 -
3.17	Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	- 52 -
3.18	Kontrakty długoterminowe	- 52 -
3.19	Kredyty, pożyczki.....	- 53 -
3.20	Zobowiązania warunkowe	- 57 -
3.21	Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	- 57 -
3.22	Odroczony podatek dochodowy.....	- 58 -
3.23	Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	- 62 -
3.24	Przychody ze sprzedaży.....	- 62 -
3.25	Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	- 63 -
3.26	Pozostałe przychody operacyjne	- 63 -
3.27	Pozostałe koszty operacyjne	- 64 -
3.28	Koszty finansowe – netto.....	- 64 -
3.29	Podatek dochodowy	- 64 -
3.30	Zyski (straty) kursowe – netto.....	- 65 -
3.31	Zysk na akcję.....	- 65 -
3.32	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	- 66 -
3.33	Wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących w 2015 i w 2014 roku	- 67 -
3.34	Informacje o akcjonariuszach oraz akcjach posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące	- 69 -
3.35	Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe	- 69 -
3.36	Zdarzenia po dacie bilansu	- 70 -
3.37	Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowań arbitrażowych lub organem administracji publicznej.....	- 71 -
3.38	Zarządzanie kapitałem.....	- 72 -

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

I. Skonsolidowany bilans

	Nota	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	3.3	422 566	390 958
Nieruchomości inwestycyjne	3.4	17 063	16 119
Wartość firmy	3.5	40 735	40 735
Pozostałe wartości niematerialne	3.6	66 474	70 317
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	3.7	819	537
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	3.8	23 177	567
Pozostałe aktywa wyceniane w wartości godziwej		79	-
Inwestycje pozostałe		106	106
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3.22	33 432	32 134
Pozostałe należności		1 548	-
		605 999	551 473
Aktywa obrotowe			
Zapasy	3.9	51 413	47 919
Należności handlowe oraz pozostałe należności	3.13	385 375	328 449
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		7 143	3 132
Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	3.18	32 440	53 105
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	3.11	-	-
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.12	664	13
Udziały i akcje		1	1
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3.14	221 793	232 463
		698 829	665 082
		1 304 828	1 216 555
Aktywa razem			
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki			
Kapitał zakładowy	3.15	8 133	8 125
Pozostałe kapitały	3.16	148 226	148 226
Różnice kursowe		6 509	6 917
Zysk netto za okres bieżący		79 651	67 894
Niepodzielony wynik finansowy		525 040	457 146
		767 559	688 308
Udziały mniejszości	3.16.2	13 022	12 385
		780 581	700 693
Kapitał własny razem			
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	3.19	113 540	121 593
Inne zobowiązania		83	83
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.12	1 411	1 404
Pozostałe zobowiązania finansowe		33	138
Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	3.22	37 619	38 298
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.23	-	-
		152 686	161 516
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	3.17	150 898	140 217
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		13 010	10 712
Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	3.18	26 176	48 507
Kredyty i pożyczki	3.19	24 152	20 522
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.12	1 639	1 369
Pozostałe zobowiązania finansowe		7 939	380
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.23	147 747	132 639
		371 561	354 346
		524 247	515 862
Zobowiązania razem			
Razem kapitał własny i zobowiązania			
		1 304 828	1 216 555

II. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Przychody ze sprzedaży	3.24	1 131 580	1 038 351
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	3.25	(791 442)	(730 975)
Zysk brutto		340 138	307 376
Pozostałe przychody operacyjne	3.26	20 849	8 774
Koszty sprzedaży i marketingu		(129 520)	(111 386)
Koszty ogólnego zarządu		(93 246)	(75 519)
Pozostałe koszty operacyjne	3.27	(25 193)	(30 716)
Zysk operacyjny		113 028	98 529
Przychody/(Koszty) finansowe – netto	3.28	(1 650)	(4 959)
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych	3.8	(3 249)	(993)
Zysk przed opodatkowaniem		108 129	92 577
Podatek dochodowy	3.29	(27 859)	(23 681)
Zysk netto za okres		80 270	68 896
W tym:			
Zysk (strata) netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		79 651	67 894
Zysk (strata) netto przypadający udziałom niedającym kontroli	3.16	619	1 002
		80 270	68 896
Zysk (strata) na akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej za okres (wyrażony w zł na jedną akcję)			
– podstawowy	3.31	9,80	8,37
– rozwodniony		9,80	8,37

III. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Zysk netto za okres	80 270	68 896
Pozostałe dochody całkowite	(390)	4 262
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	(390)	4 262
Razem pozostałe dochody całkowite	(390)	4 262
Suma dochodów całkowitych za okres	79 880	73 158
przypadających akcjonariuszom jednostki dominującej	79 243	72 141
przypadających udziałom niedającym kontroli	637	1 017

Pozostałe dochody całkowite obejmują pozycje, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

IV. Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

	Przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej					Kapitały przypadające udziałom niebędącym kontrolni	Kapitał własny razem
	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe	Zysk netto za okres bieżący	Niepodzielony wynik finansowy		
Stan na 1 stycznia 2014 r.	8 051	145 205	2 670	25 077	445 340	11 368	637 711
Przeniesienie wyniku za rok 2013	-	-	-	(25 077)	25 077	-	-
Podwyższenie kapitału zakładowego	74	-	-	-	-	-	74
Dywidenda wypłacona	-	-	-	-	(12 188)	(1 083)	(13 271)
Wynik jednostek zależnych przeznaczony dla komplementariuszy spoza Grupy	-	-	-	-	(1 083)	1 083	-
Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	-	3 021	-	-	-	-	3 021
<i>Różnice kursowe⁽¹⁾</i>	-	-	4 247	-	-	15	4 262
<i>Zysk/(strata) za okres⁽²⁾</i>	-	-	-	67 894	-	1 002	68 896
Całkowite dochody za okres (1+2)	-	-	4 247	67 894	-	1017	73 158
Stan na 31 grudnia 2014 r.	8 125	148 226	6 917	67 894	457 146	12 385	700 693
Stan na 1 stycznia 2015 r.	8 125	148 226	6 917	67 894	457 146	12 385	700 693
Przeniesienie wyniku za rok 2014	-	-	-	(67 894)	67 894	-	-
Podwyższenie kapitału zakładowego	8	-	-	-	-	-	8
Dywidenda wypłacona	-	-	-	-	-	-	-
Wynik jednostek zależnych przeznaczony dla komplementariuszy spoza Grupy	-	-	-	-	-	-	-
Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	-	-	-	-	-	-	-
<i>Różnice kursowe⁽¹⁾</i>	-	-	(408)	-	-	18	(390)
<i>Zysk/(strata) za okres⁽²⁾</i>	-	-	-	79 651	-	619	80 270
Całkowite dochody za okres (1+2)	-	-	(408)	79 651	-	637	79 880
Stan na 31 grudnia 2015 r.	8 133	148 226	6 509	79 651	525 040	13 022	780 581

W 2015 r. nie dokonano wypłat dywidend za rok 2014 do podmiotów spoza Grupy.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

V. Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk netto	80 270	68 896
Korekty razem	55 554	112 475
Udział w (zyskach) stratach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	3 249	993
Amortyzacja	53 483	54 380
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	1 510	2 470
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	1 838	1 766
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	5 731	5 766
Zmiana stanu zapasów	3 997	7 355
Zmiana stanu należności	(51 423)	42 516
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	36 289	(5 792)
Inne korekty	880	3 021
Zysk netto pomniejszony o korekty razem	135 824	181 371
Zapłacony podatek dochodowy	(18 809)	(23 984)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	117 015	157 387
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(71 834)	(73 769)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	854	544
Nabycie wartości niematerialnych	(20 926)	(11 953)
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych i prawnych	17	14
Wydatki na nabycie aktywów finansowych	(23 359)	-
Nabycie dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych	-	(152)
Wpływy ze sprzedaży dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych	-	6 849
Udzielone pożyczki	(15 640)	(11 462)
Splacone pożyczki	14 511	15 480
Odsetki	627	1 190
Inne wpływy z aktywów finansowych	-	393
Wydatki na inwestycje w nieruchomości	(1 294)	(6 171)
Inne wydatki na aktywa finansowe	(2 611)	-
Inne wpływy inwestycyjne	1	-
Inne wydatki inwestycyjne	(1 500)	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(121 154)	(79 037)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
Wpłata z tytułu emisji kapitału	8	74
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek	16 395	68 123
Splata kredytów i pożyczek	(19 859)	(64 045)
Odsetki od kredytu	(2 391)	(2 954)
Wpływy z tytułu splaconych pożyczek	490	526
Inne zobowiązania finansowe (udzielone pożyczki)	(500)	(780)
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-	(13 271)
Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tyt. podziału zysku	(362)	(693)
Inne wpływy finansowe	274	30
Inne wydatki finansowe	(108)	(188)
Środki pieniężne netto (wykorzystane w)/pochodzące z działalności finansowej	(6 053)	(13 178)
Zmiana środków pieniężnych netto	(10 192)	65 172
Środki pieniężne na początek okresu	232 436	167 640
Dodatnie (ujemne) różnice kursowe w środkach pieniężnych	(463)	(376)
Środki pieniężne na koniec okresu	221 781	232 436
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	4 924	6 526

VI. Informacja dodatkowa

1. Informacje o strukturze i działalności Grupy

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Spółka Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiągniętych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

1.1 Struktura organizacyjna Grupy Comarch

W dniu 31 grudnia 2015 r. w skład Grupy Comarch wchodziły następujące podmioty (w nawiasach udział głosów przypadający na Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej):

- Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce,
- Comarch AG z siedzibą w Dreźnie w Niemczech (100%),
 - Comarch Sistemas LTDA z siedzibą w Sao Paulo w Brazylii (80% zależna od Comarch AG, 20% zależna od Comarch Software und Beratung AG),
 - Comarch Software und Beratung AG z siedzibą w Monachium w Niemczech (100% zależna od Comarch AG*),
 - Comarch Solutions GmbH z siedzibą w Innsbruck w Austrii (100% zależna od Comarch Software und Beratung AG),
- Comarch S.A.S. z siedzibą w Lezennes we Francji (100%),
- Comarch R&D S.à r.l. z siedzibą w Montbonnot-Saint-Martin we Francji (100%),
- Comarch Luxembourg S.à r.l. z siedzibą w Luksemburgu w Luksemburgu (100%)
- Comarch, Inc. z siedzibą w Rosemont w Stanach Zjednoczonych Ameryki (100%),
 - Comarch Panama, Inc. z siedzibą w Panamie w Panamie (100% zależna od Comarch, Inc.),
- Comarch Canada, Corp. z siedzibą w New Brunswick w Kanadzie (100%),
- Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City) z siedzibą w Montrealu w Kanadzie (100%),
- Comarch Middle East FZ-LLC z siedzibą w Dubaju w Zjednoczonych Emiratach Arabskich (100%),
- Comarch LLC z siedzibą w Kijowie na Ukrainie (100%),
- OOO Comarch z siedzibą w Moskwie w Rosji (100%),
- Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. z siedzibą w Szanghaju w Chinach (100%),
- Comarch Technologies Oy z siedzibą w Espoo w Finlandii (100%),
- Comarch UK Ltd. z siedzibą w Londynie w Wielkiej Brytanii (100%),
- Comarch Chile SpA z siedzibą w Santiago w Chile (100%),
- Comarch Software Spain S.L.U. z siedzibą w Madrycie w Hiszpanii (100%),
- Comarch Yazilim A.S. z siedzibą w Stambule w Turcji (100%),
- Comarch SRL z siedzibą w Mediolanie we Włoszech (100%),
- Comarch Malaysia SDN. BHD. z siedzibą w Kuala Lumpur w Malezji (100%),
- Comarch s.r.o. z siedzibą w Bratysławie na Słowacji (100%),
- Comarch Pointshub, Inc. z siedzibą w Rosemont, IL, USA (100%),
- Comarch AB z siedzibą w Sztokholmie w Szwecji (100%),
- Comarch Argentina S.A. z siedzibą w Buenos Aires w Argentynie (100%),
- Comarch Technologies sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- CA Consulting S.A. z siedzibą w Warszawie w Polsce (100%),
- Comarch Management sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w Krakowie w Polsce („CCF FIZ”) (Comarch S.A. posiada 100% wyemitowanych certyfikatów inwestycyjnych),
 - Comarch Management sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (25,00% głosów przypada na CCF FIZ; 75,00% głosów przypada na

- Comarch S.A.; z akcji nabytych przez Comarch Management sp. z o.o. SK-A celem umorzenia spółka nie wykonuje prawa głosu),
- Bonus Management sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - „Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” Cracovia Park SK-A (66,67% głosów przypada na Bonus Management spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A; 33,33% głosów przypada na MKS Cracovia SSA),
 - Bonus Development sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Comarch Healthcare S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (77,08% głosów przypada na CCF FIZ, 22,92% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA),
 - Comarch Polska S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Comarch Pointshub S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Comarch Infrastruktura S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - iComarch24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Comarch Swiss AG z siedzibą w Luzern w Szwajcarii (100% głosów przypada na CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A),
 - CAMS AG z siedzibą w Luzern w Szwajcarii (51% głosów przypada na CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A),
- Opso sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- MKS Cracovia SSA z siedzibą w Krakowie w Polsce (66,11%).

(* w tym 2,68% akcji CSuB AG pożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch

Na dzień 31 grudnia 2015 r. jednostkami stowarzyszonymi z jednostką dominującą są:

- SolInteractive S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (16,10% głosów przypada na CCF FIZ, 11,27% głosów przypada na Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A),
- Metrum Capital S.A. (15,79% głosów przypada na Comarch S.A., 31,58% głosów przypada na CAMS AG)
- Thanks Again LLC z siedzibą w Tyrone, GA, USA (42,5% głosów przypada na Comarch Pointshub, Inc.).

Spółki stowarzyszone nie są konsolidowane. Udziały w nich są wyceniane metodą praw własności.

1.2 Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w 2015 roku

W dniu 8 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie XI Wydział Gospodarczy KRS wydał postanowienie o wyznaczeniu biegłego do zbadania planu połączenia ESAProjekt sp. z o.o. z iMed24 S.A., które zostało następnie sprostowane postanowieniem z dnia 20 stycznia 2015 r. Następnie, w dniu 1 kwietnia 2015 roku, Sąd wydał postanowienie o dołączeniu do akt rejestrowych opinii z badania planu połączenia przez biegłego. W dniu 1 czerwca 2015 r. wza iMed24 S.A. oraz zgromadzenie wspólników ESAProjekt Sp. z o.o. podjęły uchwały o połączeniu tych spółek oraz o zmianie statutu iMed24 S.A. Wskutek podjętych uchwał, po połączeniu, nastąpiła zmiana firmy spółki iMed24 S.A. – jako spółki przejmującej – na Comarch Healthcare S.A. Ww. zmiany stały się skuteczne z chwilą rejestracji połączenia w Krajowym Rejestrze Sądowym. Spółka przejmująca skupia większość aktywów sektora e-Zdrowie Grupy Comarch, na stanowisko jej prezesa został powołany Piotr Piątosza (RB-16-2015 z dnia 2 czerwca 2015 r.).

W dniu 19 stycznia 2015 r. została wpisana do rejestru zmiana nazwy spółki Volatech Capital

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Advisors S.A. na Metrum Capital S.A.

W dniu 20 stycznia 2015 r. została zarejestrowana zmiana nazwy spółki Comarch Oy na Comarch Technologies Oy.

W dniu 5 lutego 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch SRL w Mediolanie we Włoszech.

W dniu 2 kwietnia 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch Malaysia SDN. BHD. w Kuala Lumpur, w Malezji o kapitale zakładowym w wysokości 2 RM (2,05 PLN wg kursu z dnia 2 kwietnia 2015 r.), z czego 50% było w posiadaniu Comarch S.A. W dniu 7 maja 2015 roku Comarch S.A. nabyła udział w spółce Comarch Malaysia SDN. BHD. od dotychczasowego udziałowca i posiada aktualnie 100% udziałów tej spółki. W dniu 8 czerwca 2015 roku nastąpiła rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki do 500 000 RM (500 050 PLN wg kursu z dnia 8 czerwca 2015 r.), tj. o 499 998 udziałów, dzielonego na 500 000 udziałów zwykłych o wartości 1,00 RM każdy.

W dniu 16 kwietnia 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City) w Montrealu w Kanadzie.

W dniu 8 maja 2015 roku Walne Zgromadzenie Comarch Yazilim A.S. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z 100 000 TL (134 300 PLN wg kursu z dnia 8 maja 2015 r.) do 600 000 TL (806 580 PLN wg kursu z dnia 8 maja 2015 r.). Kapitał został w całości opłacony. W dniu 5 czerwca 2015 roku podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane.

W dniu 25 czerwca 2015 r. została podjęta uchwała o zmianie firmy Infrastruktura24 S.A. na Comarch Infrastruktura S.A.

W dniu 1 lipca 2015 r. zarejestrowane zostało połączenie poprzez przejęcie przez iMed24 S.A. spółki ESAProjekt sp. z o.o. Równocześnie z połączeniem nastąpiła zmiana nazwy spółki iMed24 S.A. – jako spółki przejmującej – na Comarch Healthcare S.A. Jednocześnie został podwyższony kapitał zakładowy Comarch Healthcare S.A. do kwoty 5 328 806,00 zł. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-26-2015 z dnia 7 lipca 2015 r.

W dniu 7 lipca 2015 r. została podpisana warunkowa umowa nabycia udziałów spółki Goldcup 111447 AB w Szwecji przez Comarch S.A. 100% udziałów zostało nabytych w dniu 18 sierpnia 2015 r. za kwotę 50 000 SEK (22 080 PLN wg kursu z dnia 18 sierpnia 2015 r.). W dniu 28 sierpnia 2015 r. zarejestrowana została zmiana nazwy spółki na Comarch AB.

W dniu 13 lipca 2015 r. zarejestrowano spółkę Comarch Pointshub, Inc. w Rosemont, IL. W dniu 17 lipca 2015 r. spółka Comarch Pointshub Inc., spółka zależna Comarch S.A., podpisała warunkową umowę objęcia 4 250 000 udziałów spółki Thanks Again LLC za łączną kwotę 8 000 000 USD (30 140 800 PLN wg kursu z dnia 17 lipca 2015 r.). Obejmowane udziały miały stanowić 42,5% udziałów w spółce Thanks Again LLC i miały uprawniać do 42,5% wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. Spółka Thanks Again LLC jest operatorem systemów lojalnościowych dla lotnisk w Ameryce Północnej. Warunki określone w umowie zostały spełnione i w dniu 24 sierpnia 2015 r. nastąpiło objęcie udziałów spółki Thanks Again LLC.

W dniu 16 lipca 2015 r. dokonano podniesienia kapitału w spółce Comarch Software Spain S.L.U. o 250 000 EUR, tj. z 250 000 EUR (1 027 775 PLN wg kursu z dnia 16 lipca 2015 r.) do 500 000 EUR (2 055 550 PLN wg kursu z dnia 16 lipca 2015 r.).

W dniu 29 lipca 2015 r. została podjęta uchwała w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego Comarch SRL z 50 000 EUR (207 260 PLN wg kursu z dnia 29 lipca 2015 r.) na 200 000 EUR (829 040 PLN wg kursu z dnia 29 lipca 2015 r.).

W dniu 17 sierpnia 2015 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Comarch Management sp. z o.o. SKA podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 140 110 zł do kwoty 170 110 zł poprzez emisję 30 000 akcji serii D o wartości 1 zł każda.

W dniu 18 sierpnia 2015 r. spółka Comarch Management sp. z o.o. SKA zawarła z CCF FIZ umowę nabycia 1 315 akcji w celu umorzenia.

W dniu 20 sierpnia 2015 r. zmiana firmy Infrastruktura24 S.A. na Comarch Infrastruktura S.A. została zarejestrowana w KRS.

W dniu 3 września 2015 r. została podjęta uchwała o zmianie firmy spółki iReward24 S.A. na Comarch Pointshub S.A.

W dniu 5 października 2015 r. zarejestrowana została zmiana firmy spółki iReward24 S.A. na Comarch Pointshub S.A.

W dniu 16 października 2015 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Management sp. z o.o. SKA do kwoty 170 110 zł.

W dniu 26 października 2015 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Comarch Healthcare S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 5 328 806 zł do kwoty 6 014 806 zł poprzez emisję 686 000 akcji serii M o wartości nominalnej 1 zł każda. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 31 grudnia 2015 r.

W dniu 26 października 2015 r. spółka Comarch Management sp. z o.o. SKA zawarła z CCF FIZ umowę nabycia 26 000 akcji w celu umorzenia.

W dniu 11 listopada 2015 r. została zawarta umowa nabycia przez Comarch S.A. 100 000 akcji spółki Comarch Argentina S.A. z siedzibą w Buenos Aires (100% w kapitale zakładowym), każdy o nominalnej wartości 1 ARS, za kwotę nominalną 100 000 ARS (tj. 41 280 PLN wg kursu z dnia 10 listopada 2015 r.).

Na podstawie uchwał jedynego wspólnika z dnia 10 grudnia 2015 r. dokonano zmian w kapitale zakładowym Comarch SAS. W pierwszej kolejności obniżono kapitał zakładowy z 2 500 000 EUR do 308 429 EUR (1 339 816 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), tj. obniżenie o 2 191 571 EUR (9 520 184 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), a następnie podwyższono o 3 000 000 EUR (13 032 000 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.). Aktualna wysokość kapitału zakładowego Comarch SAS to 3 308 429 EUR. Zmiana kapitału jest skuteczna od 17 grudnia 2015 r.

W dniu 10 grudnia 2015 r. spółki Comarch SAS i Comarch S.A. (dotychczasowi wspólnicy w spółce Comarch R&D SARL) zawarły umowę sprzedaży udziałów, w wyniku której Comarch S.A. zakupił od Comarch SAS 525 udziałów (70% w kapitale zakładowym) w Comarch R&D SARL za łączną kwotę 70 000 EUR (304 080 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), tj. 133,33 EUR (579,19 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.) za jeden udział. Od dnia 10 grudnia 2015 r. Comarch S.A. jest jedynym wspólnikiem w spółce Comarch R&D SARL.

W dniu 21 grudnia 2015 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Comarch Management sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 250 000 zł do kwoty 300 000 zł poprzez utworzenie 500 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy. Udziały zostały objęte przez dotychczasowego jedynego wspólnika, spółkę Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie.

1.3 Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dacie bilansu

W dniu 15 stycznia 2016 r. dokonano podwyższenia kapitału zakładowego Comarch SRL z 200 000 EUR na 700 000 EUR, tj. o 500 000 EUR (2 203 750 PLN wg kursu z dnia 15 stycznia 2016 r.).

W dniu 22 stycznia 2016 r. podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Management sp. z o.o. do kwoty 300 000 zł zostało zarejestrowane w KRS.

W dniu 4 kwietnia 2016 r. została podjęta uchwała w przedmiocie podwyższenie kapitału zakładowego spółki Comarch Sistemas LTDA z kwoty 1 000 BRL do kwoty 1 000 000 BRL. Spółka Comarch AG nabyła 799 200 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL każdy i posiada obecnie 80% udziałów o łącznej wartości 800 000 BRL, natomiast spółka Comarch Software und Beratung AG nabyła 199 800 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL każdy i posiada obecnie 20% udziałów o łącznej wartości 200 000 BRL. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 14 kwietnia 2016 r.

1.4 Struktura działania Grupy Comarch

Struktura działania Grupy Comarch jest następująca:

- jednostka dominująca Comarch S.A. pozyskuje większość kontraktów w dużej mierze realizując je,
- spółki Comarch AG, Comarch S.A.S., Comarch R&D S.à r.l., Comarch Luxembourg S.à r.l., Comarch Inc., Comarch Panama Inc., Comarch Canada, Corp., Comarch Middle East FZ-LLC, Comarch LLC, OOO Comarch, Comarch Technologies Oy, Comarch UK Ltd., Comarch Chile SpA, Comarch Sistemas LTDA, Comarch Software Spain S.L.U., Comarch Yazilim A.S., Comarch SRL, Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City), Comarch Malaysia SDN. BHD., Comarch AB i Comarch Argentina S.A. pozyskują kontrakty informatyczne na rynkach zagranicznych i realizują je w całości lub w części,
- Spółka Comarch Software und Beratung AG jest znaczącym na rynku niemieckim producentem oprogramowania ERP oraz integratorem systemów informatycznych. Comarch Solutions GmbH prowadzi działalność o profilu identycznym z profilem działalności spółki Comarch Software und Beratung AG,
- Comarch Swiss AG zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem rozwiązań informatycznych Comarch (zwłaszcza w obszarach ERP i ECM) na rynku szwajcarskim,
- Comarch Polska S.A. pozyskuje kontrakty informatyczne na rynku krajowym głównie w sektorze publicznym i realizuje je w całości lub w części,
- Comarch Technologies sp. z o.o. odpowiada za rozwój technologii związanych z projektowaniem i produkcją urządzeń elektronicznych oraz związanego z nimi oprogramowania,
- CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na dostarczaniu łącz teleinformatycznych na potrzeby krajowych spółek Grupy, a także na świadczeniu usług informatycznych i consultingowych na rzecz Comarch S.A. oraz klientów spoza Grupy Comarch,
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty prowadzi działalność inwestycyjną (poprzez swoje spółki zależne) w zakresie nowych technologii i usług, a także działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym,
- Comarch Management sp. z o.o., Comarch Management sp. z o.o. SK-A, CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A, CAMS AG, Bonus Management sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A, Comarch Pointshub, Inc. prowadzą działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką,
- przedmiotem działalności Bonus Development sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A jest działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości,
- Comarch Healthcare S.A. (spółka powstała 1 lipca 2015 r. z połączenia spółki iMed24 S.A. oraz ESAProjekt sp. z o.o.) wytwarza i sprzedaje oprogramowanie związane z medycyną, urządzenia medyczne oraz świadczy usługi medyczne i diagnostyczne, a także wytwarza i dostarcza kompleksowe rozwiązania informatyczne dla sektora medycznego,
- Comarch Pointshub S.A. (dawniej iReward24 S.A.) prowadzi działalność polegającą na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego dla odbiorców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
- Comarch Infrastruktura S.A. (dawniej Infrastruktura24 S.A.) prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług data center oraz outsourcingu usług informatycznych,
- iComarch24 S.A. prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości oraz handlu elektronicznego, świadczy również usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch,
- MKS Cracovia SSA jest sportową spółką akcyjną,
- „Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” Cracovia Park SK-A prowadzi działalność inwestycyjną w zakresie sportu, odnowy biologicznej i rekreacji,
- Opso sp. z o.o. prowadzi działalność gastronomiczną,
- Spółki Comarch s.r.o. i Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. nie prowadzą obecnie działalności operacyjnej.

2. Opis stosowanych zasad rachunkowości

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 12 miesięcy 2015 roku zostało przygotowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości („MSR”), Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz interpretacjami opublikowanymi przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego za wyjątkiem tych pozycji, które zgodnie z niniejszymi zasadami są wyceniane w inny sposób.

Sporządzenie sprawozdania wg MSSF wymaga dokonania szeregu szacunków i zastosowania własnego osądu. W nocy 2.5 zostały zaprezentowane te obszary sprawozdania finansowego, które wymagają znaczących szacunków lub w stosunku do których wymagana jest znacząca doza osądu.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę Comarch w dającej się przewidzieć przyszłości. Według Zarządu Spółki nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności.

Grupa Comarch sporządza rachunek zysków i strat w wersji kalkulacyjnej, natomiast rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Comarch za 12 miesięcy 2015 roku obejmuje sprawozdania następujących spółek:

	Charakter powiązań	Metoda konsolidacji	Udział Comarch S.A. w kapitale zakładowym
Comarch S.A.	jednostka dominująca	pełna	
Comarch AG	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Sistemas LTDA	jednostka zależna	pełna	80% w posiadaniu Comarch AG, 20% w posiadaniu Comarch Software und Beratung AG)
Comarch Software und Beratung AG	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu Comarch AG *)
Comarch Solutions GmbH	jednostka zależna	pełna	100% zależna od Comarch Software und Beratung AG
Comarch S.A.S.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch R&D S.à r.l.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Luxembourg S.à r.l.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Inc.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Panama Inc.	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu Comarch Inc.
Comarch Canada, Corp.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City)	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Middle East FZ-LLC	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch LLC	jednostka zależna	pełna	100%
OOO Comarch	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Technologies Oy	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch UK Ltd.	jednostka zależna	pełna	100%

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Comarch Chile SpA	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Software Spain S.L.U.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Yazilim A.S.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch SRL	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Malaysia SDN. BHD.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch s.r.o.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Pointshub Inc.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch AB	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Argentina S.A.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Technologies sp. z o.o.	jednostka zależna	pełna	100%
CA Consulting S.A.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Management sp. z o.o.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	jednostka zależna	pełna	100% ogólnej liczby certyfikatów inwestycyjnych
			8,82% w posiadaniu CCF FIZ,
Comarch Management sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	26,45% w posiadaniu Comarch S.A., 64,73% akcji nabytych w celu umorzenia przez Comarch Management sp. z o.o. SK-A
Bonus Management sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus MANAGEMENT sp. z o.o. Cracovia Park SK-A	jednostka zależna	pełna	50% w posiadaniu Bonus Management sp. z o.o. SK-A, 50% w posiadaniu MKS Cracovia SSA
Bonus Development sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Healthcare S.A.	jednostka zależna	pełna	77,08% w posiadaniu CCF FIZ, 22,92% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA
Comarch Polska S.A.	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Pointshub S.A.	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Infrastruktura S.A.	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

iComarch24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Swiss AG	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A
CAMS AG	jednostka zależna	pełna	51% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A
Opso sp. z o.o.	jednostka zależna	pełna	100%
MKS Cracovia SSA	jednostka zależna	pełna	66,11%

(*) w tym 2,68% akcji CSuB AG pożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch

2.1 Zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego

2.1.1 Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Dla Grupy Kapitałowej Comarch podstawowym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty branżowe, a pomocniczym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty geograficzne. Objęte konsolidacją jednostki Grupy Kapitałowej Comarch prowadzą następujące rodzaje działalności:

- sprzedaż systemów informatycznych i usług z nimi związanych w tym również produkcja oprogramowania dla medycyny oraz sprzedaż sprzętu informatycznego (określaną dalej jako „Segment IT”),
- działalność sportową (określaną dalej jako „Segment Sport”) prowadzoną przez MKS Cracovia SSA,
- działalność związaną z inwestowaniem na rynku kapitałowym i na rynku nieruchomości (określaną dalej jako „Segment Inwestycje”),
- działalność w zakresie świadczenia usług medycznych (określaną dalej jako „Segment Medycyna”).

Zwracamy uwagę, że w raporcie za IV kwartał 2015 nastąpiła zmiana sposobu prezentacji Segmentu „Medycyna”. Obecnie w Segmencie Medycyna prezentowana jest działalność polegająca na świadczeniu usług medycznych przez Centrum Medyczne iMed24. Działalność polegająca na produkcji oprogramowania oraz świadczeniu usług informatycznych dla odbiorców z sektora Medycznego jest prezentowana w segmencie IT.

Dokonano jednocześnie analogicznej korekty prezentacyjnej w danych roku 2014.

Dominujący udział w przychodach ze sprzedaży, wynikach oraz aktywach posiada Segment IT. Ze względu na specyfikę działalności segment IT prezentowany jest z wydzieleniem rynku DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), rynku polskiego oraz rynków pozostałych.

Rozkład przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez Grupę Kapitałową Comarch na przestrzeni roku 2015 przedstawiał się następująco: 22% rocznej sprzedaży zostało zrealizowane w pierwszym kwartale, 23% w drugim kwartale, 20% w trzecim kwartale oraz 35% w czwartym kwartale. Przychody pierwszego i drugiego kwartału miały większy udział w przychodach całorocznych niż to miało miejsce w 2014 roku.

Na przestrzeni roku 2016 Spółka spodziewa się rozkładu przychodów ze sprzedaży zbliżonego do tego z 2015 roku.

2.1.2 Konsolidacja

a) Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu, do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy

dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Przejęcia jednostek i wyodrębnionych części działalności rozlicza się metodą nabycia. Każdorazowo płatność przekazana w wyniku połączenia jednostek wyceniana jest w zagregowanej wartości godziwej (na dzień dokonania zapłaty) przekazanych aktywów, poniesionych lub przejętych zobowiązań oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną. Koszty bezpośrednio związane z połączeniem jednostek gospodarczych ujmowane są w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia.

W określonych przypadkach, przekazana płatność zawiera także aktywa lub zobowiązania wynikające z płatności warunkowej, mierzonej na dzień nabycia w wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej płatności warunkowej w kolejnych okresach ujmowane są jako zmiany kosztu połączenia jedynie jeżeli mogą być zaklasyfikowane jako zmiany w okresie pomiaru. Wszystkie inne zmiany rozliczane są zgodnie z odpowiednimi regulacjami MSSF. Zmiany w wartości godziwej płatności warunkowej zakwalifikowanej jako element kapitałowy nie są ujmowane.

Dające się zidentyfikować aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe jednostki przejmowanej spełniające warunki ujęcia zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” ujmuje się w wartości godziwej na dzień przejęcia, z uwzględnieniem wyjątków zawartych w MSSF 3.

W razie nabycia kontroli w następstwie kilku następujących po sobie transakcji, udziały będące w posiadaniu Grupy na dzień objęcia kontroli są wyceniane w wartości godziwej z odniesieniem skutków w rachunek zysków i strat. Kwoty narosłe z tytułu udziałów w tej jednostce odniesione uprzednio do innych składników całkowitych dochodów są przenoszone do rachunku zysków i strat.

Wartość firmy wynikającą z przejęcia ujmuje się w aktywach i początkowo wykazuje po kosztach, jako wartość kosztów przejęcia przekraczającą udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować ujętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Jeśli po przeszacowaniu udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przekracza koszt połączenia jednostek gospodarczych, nadwyżkę ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Transakcje, rozrachunki i nie zrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Nie zrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

b) Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20 do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmuje początkowo według kosztu. Inwestycja Grupy w jednostkach stowarzyszonych obejmuje określoną w dniu nabycia wartość firmy.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w innych kapitałach. O łączne zmiany stanu od dnia nabycia koryguje się wartość bilansową inwestycji. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej, obejmującego ewentualne inne niezabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba, że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej.

Nie zrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą, a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych. Nie

zrealizowane straty również są eliminowane, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone zostały, tam gdzie było to konieczne, zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

c) Zasady ujmowania Grupy Comarch SuB w sprawozdaniu skonsolidowanym

Spółka Comarch Software und Beratung AG będąca jednostką dominującą dla spółek Grupy Comarch SuB począwszy od 2013 roku nie sporządza samodzielnie skonsolidowanego sprawozdania finansowego obejmującego dane spółki Comarch Software und Beratung AG i jej jednostek zależnych. Comarch S.A., jednostka dominująca Grupy Comarch, sporządza w sposób bezpośredni skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmujące dane Spółki Comarch S.A. i wszystkich pozostałych jednostek zależnych (w tym Comarch SuB i jej spółek zależnych).

2.1.3 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w polskich złotych (PLN), która jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji jednostki dominującej.

b) Transakcje i salda wyrażone w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat, o ile nie odracza się ich w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i zabezpieczenie udziałów w aktywach netto.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej w korespondencji z rachunkiem zysków i strat, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji niepieniężnych jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży uwzględnia się w kapitale z wyceny w wartości godziwej.

c) Spółki wchodzące w skład Grupy

Wyniki i sytuację finansową wszystkich jednostek Grupy (z których żadna nie prowadzi działalności w warunkach hiperinflacji), których waluty funkcjonalne różnią się od waluty prezentacji, przelicza się na walutę prezentacji w następujący sposób:

- (i) aktywa i zobowiązania w każdym prezentowanym bilansie przelicza się według kursu zamknięcia obowiązującego na ten dzień bilansowy,
- (ii) przychody i koszty w każdym rachunku zysków i strat przelicza się według kursów średnich (chyba, że kurs średni nie stanowi zadowalającego przybliżenia skumulowanego wpływu kursów z dni transakcji – w takim wypadku przychody i koszty przelicza się według kursów z dni transakcji), a wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmuje się jako odrębny składnik kapitału własnego.

Przy konsolidacji, różnice kursowe z tytułu przeliczenia inwestycji netto w jednostkach zagranicznych oraz kredytów, pożyczek i innych instrumentów walutowych wyznaczonych na zabezpieczenia takich inwestycji ujmuje się w kapitale własnym. Przy sprzedaży jednostki prowadzącej działalność za granicą, takie różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat jako część zysku lub straty ze sprzedaży.

Wartość firmy i korekty do poziomu wartości godziwej, które powstają przy nabyciu jednostki zagranicznej, traktuje się jako aktywa i zobowiązania jednostki zagranicznej oraz przelicza według kursu zamknięcia.

Kursy euro użyte do przeliczania danych finansowych:

Średni kurs NBP z dnia 31.12.2015: 4,2615,

Średni kurs NBP z dnia 31.12.2014: 4,2623,

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres 1.01 - 31.12.2015: 4,1848,

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres 1.01 - 31.12.2014: 4,1893.

2.1.4 Inwestycje

a) Aktywa finansowe wykazywane według wartości godziwej, z zyskami lub stratami rozliczanymi przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe przeznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej, z zyskami lub stratami ujmowanymi w rachunku zysków i strat. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez Zarząd. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”, o ile nie zostały przeznaczone na zabezpieczenia. Tego typu instrumenty są wykazywane osobno w bilansie w pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”. Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu lub ich realizacji oczekuje się w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nie notowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Grupa wydaje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać swojej należności do obrotu. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności zalicza się do wykazywanych w bilansie należności handlowych i usług oraz pozostałych należności.

c) Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Zarządy jednostek tworzących Grupę zamierzają i są w stanie utrzymać do terminu zapadalności.

d) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to nie zaliczone do instrumentów pochodnych instrumenty finansowe przeznaczone do tej kategorii albo nie zaliczone do żadnej z pozostałych. Zalicza się je do aktywów trwałych, o ile Zarząd nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Transakcje zakupu i sprzedaży inwestycji ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – dzień, w którym Grupa zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Inwestycje ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcyjne. Inwestycje wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe wykazywane według wartości godziwej, z zyskami lub stratami wykazywanymi w rachunku zysków i strat, wykazuje się po początkowym ujęciu według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), metodą efektywnej stopy procentowej. Zrealizowane i nie

zrealizowane zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej aktywów finansowych wykazywanych według wartości godziwej, z zyskami lub stratami rozliczanymi w korespondencji z w rachunku zysków i strat wykazuje się w rachunku zysków i strat, w okresie, w którym powstały. Nie zrealizowane zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej niepieniężnych papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży” ujmują się w kapitale własnym. W razie sprzedaży papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży” lub utraty przez nie wartości, łączne dotychczasowe korekty do poziomu aktualnej wartości godziwej wykazuje się w rachunku zysków i strat jako zyski i straty na inwestycyjnych papierach wartościowych.

Wartość godziwa inwestycji notowanych wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nie notowanych papierów wartościowych), Grupa ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, które są w zasadzie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz powszechnie uznane za poprawne modele wyceny instrumentów pochodnych, oparte na danych wejściowych pochodzących z aktywnego rynku.

Grupa dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły na wartości. W odniesieniu do kapitałowych papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży”, przy ustalaniu, czy papiery wartościowe utraciły na wartości bierze się pod uwagę znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej danego papieru wartościowego poniżej jego kosztu. Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe straty – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia, a aktualną wartością godziwą, pomniejszona o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat – wyłącza się z kapitału własnego i ujmują w rachunku zysków i strat. Straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat z tytułu instrumentów kapitałowych nie podlegają odwróceniu w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

2.1.5 Aktywa trwałe

a) Wartości niematerialne

Wartości niematerialne ujmowane są w ewidencji według cen nabycia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Grupa dokonuje odpisów amortyzacyjnych metodą liniową. Przyjęto następujące stawki amortyzacyjne:

- oprogramowanie komputerowe 30%
- licencje 30%
- prawa autorskie 30%
- pozostałe prawa 10 - 20%

Przyjęte stawki amortyzacyjne odpowiadają oszacowanemu okresowi użytkowania wartości niematerialnych, za wyjątkiem kart zawodników (dot. MKS Cracovia SSA), które amortyzowane są w okresie obowiązującej umowy z danym zawodnikiem.

W przypadku wartości niematerialnych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących MKS Cracovia SSA zostało nabyte i jest traktowane jako wartość niematerialna, o nieokreślonym okresie użytkowania i dlatego nie jest amortyzowane. Grunty będące w użytkowaniu wieczystym spółki MKS Cracovia SSA nie podlegają amortyzacji, gdyż posiadają nieokreślony okres użytkowania, z uwagi na fakt, iż Spółka spodziewa się, że nastąpi odnowienie prawa wieczystego użytkowania i odbędzie się to bez ponoszenia znaczących kosztów, gdyż Spółka nie jest zobowiązana do spełnienia żadnych warunków, o których zależałoby przedłużenie tego prawa.

Wieczyste użytkowanie w Polsce traktowane jest jako synonim własności a nie dzierżawy, po zakończeniu której użytkownik oddaje grunt. Spółka nie spodziewa się poniesienia znaczących kosztów przy odnowieniu prawa wieczystego użytkowania w kontekście dotychczasowych

działań współwłaściciela MKS Cracovia SSA czyli Gminy Kraków. Miasto wspiera działalność sportowa w tym MKS Cracovia SSA m in. poprzez:

- dofinansowywanie budowy infrastruktury sportowej,
- umorzenie podatku od nieruchomości,
- wniesienie aportem opłat za użytkowanie wieczyste.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących jednostki dominującej jest amortyzowane przez określony czas użytkowania (założony od momentu nabycia okres użytkowania wynosi od 84 do 99 lat). Średnia stawka amortyzacyjna wynosi 1,2%.

Wartości niematerialne nabyte w wyniku przejęcia A-MEA Informatik AG (obecnie Comarch Swiss AG) obejmują wartość relacji z klientami spółki. Aktywo to zostało ujęte odrębnie od wartości firmy jako wartości niematerialne i prawne i zostało ujęte na dzień przejęcia w bilansie Grupy Comarch wg wartości godziwej. Grupa dokonuje odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych nabytych w wyniku przejęcia A-MEA Informatik AG metodą liniową, przyjęto okres amortyzacji równy przewidywanemu okresowi osiągnięcia korzyści ekonomicznych z tytułu istniejących relacji z klientami, czyli 60 miesięcy.

Wartości niematerialne nabyte w wyniku przejęcia ESAProjekt sp. z o.o. (obecnie Comarch Healthcare S.A.) obejmują prawa majątkowe do oprogramowania Optimed, OptiNFZKom, BaKS, Carber, SDK, Repos . Aktywa te zostały ujęte odrębnie od wartości firmy jako wartości niematerialne i prawne i zostało ujęte na dzień przejęcia w bilansie Grupy Comarch wg wartości godziwej. Grupa dokonuje odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych nabytych w wyniku przejęcia ESAProjekt sp. o.o. metodą liniową, przyjęto okres amortyzacji równy przewidywanemu okresowi osiągnięcia korzyści ekonomicznych ze sprzedaży oprogramowania, czyli 60 miesięcy.

b) Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto (obejmujących możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia) przejętej jednostki zależnej/stowarzyszonej na dzień przejęcia. Wartość firmy z przejęcia jednostek zależnych ujmuje się w ramach wartości niematerialnych. Wartość firmy z przejęcia jednostek stowarzyszonych ujmuje się w ramach inwestycji w jednostkach stowarzyszonych. Wartość firmy jest testowana corocznie na dzień bilansowy kończący rok obrotowy pod kątem utraty wartości i wykazywana w bilansie według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu ewentualnej utraty wartości. Zyski i straty ze zbycia jednostki uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej jednostki.

W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

c) Rzeczowe aktywa trwałe

Środki trwałe

Wycenione zostały według cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Przyjęte stawki amortyzacyjne odpowiadają ekonomicznej użyteczności środków trwałych.

Szczegółowe zasady amortyzowania środków trwałych przyjętych przez Spółkę są następujące: środki amortyzowane są metodą liniową przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych odpowiadających oszacowanym okresom użytkowania. W szczególności stawki amortyzacyjne wynoszą: 2,5% (budynki i budowle), 30% (maszyny i urządzenia) i 20% (meble, wyposażenie, pozostałe środki). W przypadku środków trwałych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

Środki trwałe w budowie

Środki trwałe w budowie wycenione są według ceny nabycia pomniejszone o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Odsetki od kredytu inwestycyjnego w okresie realizacji inwestycji aktywowane są w pozycji środki trwałe w budowie. Odsetki od kredytu

inwestycyjnego po przyjęciu środka trwałego sfinansowanego kredytem obciążają wynik roku w pozycji koszty finansowe.

Ulepszenia w obcych środkach trwałych

Ulepszenia w obcych środkach trwałych wycenione są według ceny nabycia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

d) Leasing

Grupa użytkuje na zasadach leasingu samochody oraz sprzęt komputerowy. Ponieważ na mocy zawartych umów nastąpiło zasadniczo przeniesienie całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania przedmiotu leasingu, ujęte są one w księgach na zasadach leasingu finansowego. Wprowadzone zostały do ksiąg jako aktywa i zobowiązania w kwotach równych wartości minimalnych opłat leasingowych ustalonych na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenia niespłaconego salda zobowiązań. Część odsetkowa kosztów finansowych obciąża rachunek wyników przez okres trwania leasingu w taki sposób, aby uzyskać stałą stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda. Środki użytkowane na zasadach leasingu podlegają amortyzacji przez krótszy z okresów: okres umowy lub użytkowania.

e) Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Dotyczą długoterminowej części czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów.

f) Utrata wartości aktywów

Aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji, lecz corocznie są testowane pod kątem możliwej utraty wartości. Aktywa podlegające amortyzacji analizuje się pod kątem utraty wartości, ilekroć jakieś zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują na możliwość niezrealizowania ich wartości bilansowej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży i wartości użytkowej. Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne).

2.1.6 Aktywa obrotowe

a) Zapasy (produkty w toku oraz materiały i towary)

Wykazywana w sprawozdaniu produkcja w toku dotyczy wytwarzanego przez Grupę i przeznaczonego do wielokrotnej sprzedaży oprogramowania. Produkcja w toku jest wyceniana według technicznych bezpośrednich kosztów wytworzenia.

Wytworzone przez Grupę i przeznaczone do wielokrotnej sprzedaży oprogramowanie użytkowe wyceniane jest w okresie przynoszenia przez nie korzyści ekonomicznych, nie dłuższym niż 36 miesięcy, jakie następują od rozpoczęcia sprzedaży, w wysokości nadwyżki kosztów ich wytworzenia nad przychodami netto uzyskanymi ze sprzedaży tych produktów w ciągu kolejnych 36 miesięcy. Nie odpisane po tym okresie koszty wytworzenia zwiększają pozostałe koszty operacyjne.

W zależności od charakteru wytworzonego oprogramowania i oceny możliwości jego sprzedaży stosuje się zasadę odpisywania w koszt własny poniesionych na jego wytworzenie nakładów w wysokości od 50% do 100% zafakturowanej w powyższym okresie sprzedaży. Jeżeli Spółka posiada wcześniej informacje o ograniczeniu możliwości dalszej sprzedaży, niezwłocznie dokonuje odpisu aktualizującego wartość produkcji w toku w wysokości nakładów, w stosunku, do których występuje prawdopodobieństwo nie odzyskania, bądź też dokonuje jednorazowo odpisania całości nierozliczonych nakładów (w zależności od stopnia oceny ryzyka) w ciężar kosztu własnego sprzedaży.

Ewidencja materiałów i towarów prowadzona jest według rzeczywistych cen nabycia. Rozchody wyceniane są według zasady pierwsze przyszło, pierwsze wyszło (FIFO). Materiały i towary

wycenione są według rzeczywistych cen nabycia nie wyższych od cen sprzedaży netto.

b) Należności

Na dzień powstania ujmuje się je w księgach według wartości godziwej, a w następnych okresach wg skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu).

Należności w zależności od terminu wymagalności (do 12 miesięcy od dnia bilansowego lub powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego) wykazywane są jako krótkoterminowe lub długoterminowe.

W celu urealnienia wartości, należności zostały pomniejszone o odpisy aktualizujące wartość należności wątpliwych. Odpis z tytułu utraty wartości odpowiada różnicy pomiędzy wartością bilansową a wartością bieżącą rzeczywistych przepływów pieniężnych z danego składnika aktywów. Ze względu na specyfikę działalności (występowanie w ograniczonym zakresie należności od tzw. kontrahentów masowych), dokonywanie stosownych odpisów aktualizacyjnych odbywa się drogą szczegółowej identyfikacji należności i oceny zagrożenia wpływu środków pieniężnych wynikających z uwarunkowań umownych i biznesowych.

c) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Kategoria ta obejmuje środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty bankowe płatne na żądanie, płynne krótkoterminowe papiery wartościowe oraz inne krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności.

d) Rozliczenie kontraktów długoterminowych

Koszty związane z kontraktami długoterminowymi ujmuje się w momencie poniesienia. Wynik na kontraktach ustala się według stopnia zaawansowania prac, o ile jest możliwe wiarygodne ustalenie stopnia zaawansowania. Jeżeli nie można wiarygodnie oszacować wyniku umowy, to przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów umowy, dla których istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania. Stopień zawansowania mierzy się w oparciu o wyrażony procentowo stosunek kosztów poniesionych do dnia bilansowego, do łącznych szacowanych kosztów z tytułu kontraktu. Jeżeli prawdopodobne jest że łączne koszty z tytułu umowy przekroczą łączne przychody, to przewidywaną stratę ujmuje się natychmiast.

Grupa prezentuje w aktywach pozycję „Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych” w przypadku gdy występuje nadwyżka poniesionych kosztów i ujętych zysków z tytułu kontraktów długoterminowych, nad wartością zafakturowanej sprzedaży do kontrahentów. W przeciwnym przypadku, tj. gdy występuje nadwyżka zafakturowanej sprzedaży do kontrahentów nad wartością poniesionych kosztów i ujętych zysków z tytułu kontraktów długoterminowych, Grupa prezentuje w zobowiązaniach pozycję „Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych”. Ww. nadwyżki są ustalane dla każdego kontraktu osobno i prezentowane rozdzielnie bez saldowania poszczególnych pozycji.

e) Aktywa przeznaczone do zbycia

Aktywa i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa Spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji. Aktywa (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

2.1.7 Kapitał własny

Kapitał własny obejmuje między innymi:

- a) kapitał zakładowy jednostki dominującej wykazany w wartości nominalnej,
- b) pozostałe kapitały utworzone:

- z podziału zysku,
 - z nadwyżki sprzedaży akcji ponad wartość nominalną,
 - z wyceny opcji menedżerskiej,
- c) zysk niepodzielony wynikający z korekt z tytułu zmiany zasad rachunkowości oraz z wyników osiągniętych przez Grupę, a nie przeniesionych do pozostałych kapitałów,
d) różnice kursowe.

2.1.8 Świadczenia pracownicze

a) Świadczenia oparte na akcjach

Jednostka dominująca do 2014 roku włącznie prowadziła program wynagrodzeń opartych na akcjach i regulowanych akcjami. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji powiększała koszty. Łączną kwotę, jaką należało rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji, ustalano w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji, z wyłączeniem wpływu ewentualnych niezwiązanych z rynkiem kapitałowym warunków nabywania uprawnień (np. celów do osiągnięcia w zakresie rentowności i wzrostu sprzedaży). Warunki nabywania uprawnień do realizacji uwzględniały w założeniach co do przewidywanej liczby opcji, które mogły być zrealizowane. Na każdy dzień bilansowy jednostka dominująca weryfikowała swoje oszacowania. Wpływ ewentualnej weryfikacji pierwotnych oszacowań Jednostka dominująca ujmowała w rachunku zysków i strat, w korespondencji z kapitałem własnym. Uzyskane wpływy z tytułu realizacji opcji, tj. wpływy z tytułu objęcia akcji (pomniejszone o koszty transakcyjne bezpośrednio związane z realizacją) odnosiły się na kapitał zakładowy (wartość nominalna) oraz kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej.

2.1.9 Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

a) Zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania

Na dzień powstania ujmuje się je w księgach według wartości godziwej, a na dzień bilansowy w kwocie skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu). Zobowiązania w zależności od terminu wymagalności (do 12 miesięcy od dnia bilansowego lub powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego) wykazywane są jako krótkoterminowe lub długoterminowe.

b) Zobowiązanie finansowe

W momencie początkowego ujęcia zobowiązania finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika zobowiązań niekwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, jednostka wycenia zobowiązania finansowe według amortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem instrumentów pochodnych, wycenianych wg wartości godziwej. Zobowiązania finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczone podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

c) Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy na koszty restrukturyzacji, naprawy gwarancyjne, roszczenia prawne oraz inne zdarzenia (głównie na urlopy oraz nagrody), w wyniku których na Grupie ciąży obecny obowiązek, wynikający ze zdarzeń przeszłych, tworzy, ujmuje się, jeżeli:

- Grupa posiada bieżące prawne lub zwyczajowe zobowiązanie wynikające z przeszłych zdarzeń,
- istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że w celu rozliczenia tych zobowiązań konieczne będą wydatki środków Grupy oraz
- wartość ta została oszacowana w sposób wiarygodny.

Rezerwy restrukturyzacyjne obejmują głównie odprawy pracownicze. Rezerw nie ujmuje się w odniesieniu do przyszłych strat operacyjnych.

Jeżeli występuje szereg podobnych zobowiązań, prawdopodobieństwo konieczności wydatkowania środków w celu ich rozliczenia określa się dla całej grupy podobnych zobowiązań. Rezerwę ujmuje się nawet wówczas, gdy prawdopodobieństwo wydatkowania środków w związku z jedną pozycją zawierającą się w grupie zobowiązań jest niewielkie.

Rezerwy wycenia się według wartości bieżącej kosztów oszacowanych zgodnie z najlepszą wiedzą przez kierownictwo Spółki, których poniesienie jest niezbędne w celu rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy. Stopa dyskonta zastosowana do ustalenia wartości bieżącej odzwierciedla aktualną ocenę rynkową wartości pieniądza w czasie oraz zwiększenia dotyczące danego zobowiązania.

2.1.10 Odroczony podatek dochodowy

Jako generalną zasadę przyjmuje się zgodnie z MSR12, iż w związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, tworzona jest rezerwa i ustalane aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na powyższą zasadę aktywa z tego tytułu ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Różnica pomiędzy stanem zobowiązań i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego wpływa na wynik finansowy, przy czym zobowiązania i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji rozliczanych z kapitałem własnym, odnoszone są również na kapitał własny.

2.2 Rozpoznawanie przychodów i kosztów

Prowadzona przez Grupę Comarch działalność w zdecydowanej większości polega na wytwarzaniu oprogramowania do wielokrotnej sprzedaży oraz na realizacji informatycznych kontraktów integracyjnych. W ramach kontraktów integracyjnych Grupa Comarch oferuje wykonanie systemów informatycznych "pod klucz" składających się z oprogramowania (własnego i obcego) i/lub sprzętu komputerowego i/lub świadczeniu usług takich jak:

- usługi wdrożeniowe,
- usługi instalacyjne,
- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny,
- usługi asysty technicznej,
- usługi *customizacji* (dostosowania) oprogramowania,
- usługi udostępniania rozwiązań IT w modelu *Cloud*
- inne usługi informatyczne i nieinformatyczne niezbędne do realizacji systemu.

Przy ustalaniu całkowitych przychodów z kontraktu uwzględnia się:

- przychody z oprogramowania własnego (niezależnie od formy, w jakiej oprogramowanie to jest udostępniane, czyli: licencje, prawa majątkowe, itp.),
- przychody z usług, o których mowa w poprzednim akapicie.

Kierownicy jednostek mogą podjąć decyzję o zaliczeniu do całkowitych przychodów z kontraktu szacowanych przychodów, dla których istnieje duże prawdopodobieństwo, że zostaną zrealizowane (np. w trakcie realizacji kontraktu z przyczyn technicznych następuje modyfikacja projektu i istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo, że zamawiający zaakceptuje modyfikację

i wysokość przychodów wynikających z tej modyfikacji).

Dla kontraktów integracyjnych, w ramach których dostarczane jest oprogramowanie autorstwa Grupy Comarch przeznaczone do wielokrotnej sprzedaży, osobno ujmuje się w księgach przychody i koszty związane z tym oprogramowaniem oraz przychody i koszty związane z pozostałą częścią kontraktu integracyjnego.

Różne kontrakty integracyjne łączy się i ujmuje w księgach razem jako jeden kontrakt, jeżeli:

- umowy są realizowane jednocześnie lub w ciągłej sekwencji czasowej i precyzyjne rozdzielanie kosztów ich realizacji jest niemożliwe lub
- umowy są tak ściśle powiązane ze sobą, że w rzeczywistości są one częścią pojedynczego projektu ze wspólną dla całego projektu marżą zysku.

Przychody z tytułu pozostałych usług (np. usługi serwisowe, usługi asysty) rozpoznaje się równomiernie w okresie trwania umowy/świadczenia usług. Przychody ze sprzedaży sprzętu komputerowego oraz innych towarów rozpoznaje się zgodnie z ustalonymi warunkami dostawy.

Przychody ze sprzedaży pozostałych usług, produktów, towarów i innych składników majątkowych obejmują sumy wartości godziwych należnych zafakturowanych przychodów, z uwzględnieniem upustów i rabatów bez podatku od towarów i usług.

Koszty sprzedaży obejmują koszty marketingu oraz koszty pozyskania nowych zleceń przez centra (działy) sprzedaży Grupy Comarch.

Koszty ogólne obejmują koszty funkcjonowania Grupy Comarch jako całości i zalicza się do nich w szczególności koszty zarządu oraz koszty działów pracujących na potrzeby ogólne Grupy.

Różnice kursowe dotyczące należności ujmowane są w pozycji przychody ze sprzedaży a od zobowiązań w pozycji koszt sprzedanych produktów, usług i towarów.

Dotacje

Grupa otrzymuje dotacje na finansowanie prac badawczo-rozwojowych w ramach programów pomocy unijnej. Dotacje te ujmuje się w sposób systematyczny jako przychód w poszczególnych okresach, tak aby zapewnić ich współmierność z ponoszonymi kosztami, które dotacje te mają kompensować, stosownie do celu ich rozliczenia. Dotacje te pomniejszają odpowiednie koszty bezpośrednie, które to koszty po skompensowaniu ich z dotacją prezentowane są w koszcie sprzedanych produktów, usług i materiałów.

a) Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Obejmują przychody i koszty niezwiązane bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostek i obejmują głównie: wynik na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, darowizny, utworzone rezerwy, skutki aktualizacji wartości aktywów.

b) Przychody i koszty finansowe

Obejmują głównie przychody i koszty z tytułu odsetek, wynik osiągnięty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej, ze zbycia aktywów finansowych, skutki aktualizacji wartości inwestycji oraz otrzymane dywidendy.

Dywidendy uznawane są za przychody nie wcześniej niż podjęte zostały prawomocne decyzje o dokonaniu ich wypłat.

Koszty odsetek płaconych od kredytu inwestycyjnego ujmowane są w kosztach finansowych od momentu przyjęcia do użytkowania środka sfinansowanego kredytem.

2.3 Zarządzanie ryzykiem finansowym

2.3.1 Ryzyko kredytowe

Grupa analizuje wiarygodność finansową potencjalnych klientów przed zawarciem umów na dostawę systemów informatycznych i w zależności od oceny standingu finansowego dostosowuje warunki każdej umowy do potencjalnego ryzyka. Koncentracja ryzyka

kredytowego jest ograniczona ze względu na dywersyfikację sprzedaży Grupy do znacznej liczby kontrahentów z różnych branż gospodarki i z różnych regionów świata.

2.3.2 Ryzyko zmiany stóp procentowych

Jednostka dominująca jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z posiadanymi środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z zawartymi długoterminowymi kredytami inwestycyjnymi przeznaczonymi na finansowanie nowych budynków produkcyjnych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Kredyty są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę WIBOR oraz LIBOR. Jednostka dominująca dokonywała zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w tym obszarze za pomocą kontraktów IRS, a także prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej w tym zakresie. Wpływ zmiany stóp procentowych na wysokość płaconych odsetek od kredytów jest częściowo kompensowany przez zmianę odsetek otrzymywanych od posiadanych środków pieniężnych.

Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy na ryzyko stopy procentowej dokonana zgodnie z zasadami MSSF 7, wskazuje, że jeśli na dzień bilansowy stopy procentowe byłyby wyższe/nizsze o 50 punktów bazowych, zysk netto za rok 2015 r. byłby o 421 tys. PLN wyższy/nizszy, przy pozostałych zmiennych na stałym poziomie. Byłoby to głównie skutkiem znaczącego wzrostu/spadku przychodów z tytułu odsetek od środków pieniężnych. Analogiczna analiza na dzień 31 grudnia 2014 wskazuje, że jeśli stopy procentowe byłyby wyższe/nizsze o 50 punktów bazowych, zysk netto za rok 2014 r. byłby o 452 tys. PLN wyższy/nizszy, przy pozostałych zmiennych na stałym poziomie. Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy na ryzyko stopy procentowej dokonana została metodą uproszczoną, zakładającą, że wzrost i spadek stóp procentowych zamknie się identyczną kwotą.

2.3.3 Ryzyko zmiany kursów walut

W związku ze sprzedażą eksportową lub denominowaną w walutach obcych Jednostka dominująca jest narażona na ryzyko kursowe, szczególnie w odniesieniu do zmian kursów par walut EUR/PLN, USD/PLN, GBP/PLN, CAD/PLN, BRL/PLN, CHF/EUR i RUB/PLN. Równocześnie część kosztów Jednostki dominującej jest również wyrażona lub powiązana z kursem walut obcych. W indywidualnych przypadkach Comarch S.A. dokonuje zabezpieczenia przyszłych płatności za pomocą kontraktów forward, jak również stara się wykorzystywać hedging naturalny poprzez dopasowanie struktury aktywów i pasywów denominowanych w walutach obcych (np. poprzez zmianę waluty kredytów inwestycyjnych).

Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego oraz środków pieniężnych. Wartości te przedstawione zostały w nocie 3.10.

Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy na ryzyko zmiany kursów walut dokonana zgodnie z zasadami MSSF 7, wskazuje, że jeśli kurs w stosunku do kursu z wyceny bilansowej dla walut EUR, USD, GBP i BRL wzrósłby/spadłby o 5% przy utrzymaniu wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie, wynik netto Grupy za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2015 roku byłby wyższy/nizszy o 8 595 tys. PLN, w tym wyższy/nizszy o 5 002 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w EUR, wyższy/nizszy o 1 713 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w USD, wyższy/nizszy o 639 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w GBP i wyższy/nizszy o 1 241 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w BRL. Aktywa i zobowiązania finansowe wyrażone w innych walutach obcych mają niewielki udział w strukturze walutowej aktywów i zobowiązań.

Jeśli kurs w stosunku do kursu z wyceny bilansowej dla walut (EUR, USD, GBP, CAD, CHF, UAH, CLP, BRL, SEK i AED) wzrósłby/spadłby o 10% przy utrzymaniu wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie, wynik netto Grupy z tytułu przeliczenia kontraktów długoterminowych za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2015 roku byłby wyższy o 4 868 tys. PLN / niższy o 4 927 tys. PLN. Powyższy szacunek wpływu ryzyka walutowego na wynik finansowy obliczony został w oparciu o metodę symetryczną zakładającą, że wzrost i spadek kursów zamknie się identyczną kwotą.

2.3.4 Ryzyko płynności finansowej

Grupa posiada system zarządzania ryzykiem płynności dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi Grupy. Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Grupę ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Grupa zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału obrotowego, utrzymując rezerwowe linie kredytowe w rachunku bieżącym, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz analizując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

Informacje o terminach umownej zapadalności zobowiązań finansowych przedstawiono w nocie 3.10.

2.4 Rachunkowość pochodnych instrumentów finansowych oraz działalności zabezpieczającej

Instrumenty pochodne stanowiące instrument zabezpieczający w rozumieniu MSR 39, będące zabezpieczeniem wartości godziwej wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi na wynik z operacji finansowych.

Instrumenty pochodne stanowiące instrument zabezpieczający w rozumieniu MSR 39, będące zabezpieczeniem przepływów pieniężnych wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi:

- a) na kapitał z aktualizacji wyceny (w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie),
- b) na wynik z operacji finansowych (w części nie stanowiącej efektywnego zabezpieczenia).

Instrumenty pochodne nie stanowiące instrumentu zabezpieczającego w rozumieniu MSR 39, wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi na wynik z operacji finansowych.

2.5 Ważne oszacowania i założenia

Oszacowania i osądy poddaje się nieustannej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości. Uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe z definicji rzadko pokrywać się będą z faktycznymi rezultatami. Oszacowania i założenia, które niosą ze sobą znaczące ryzyko konieczności wprowadzenia istotnej korekty wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w trakcie kolejnego roku obrotowego są zaprezentowane niżej.

2.5.1 Oszacowania okresów użytkowania wartości niematerialnych oraz środków trwałych

a) Wartości niematerialne

Standardowo przyjęto następujące stawki amortyzacyjne:

- | | |
|------------------------------|----------|
| • oprogramowanie komputerowe | 30% |
| • licencje | 30% |
| • prawa autorskie | 30% |
| • pozostałe prawa | 10 - 20% |

W przypadku wartości niematerialnych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

Dla dokonywania odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych nabytych w wyniku przejęć Grupa przyjęła okres amortyzacji równy przewidywanemu okresowi osiągnięcia korzyści ekonomicznych ze sprzedaży oprogramowania lub przewidywanemu okresowi osiągnięcia korzyści ekonomicznych z tytułu istniejących relacji z klientami, czyli 60 miesięcy.

b) Środki trwałe

Środki trwałe amortyzowane są metodą liniową przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych odpowiadających oszacowanym okresom użytkowania. W szczególności stawki amortyzacyjne wynoszą: 2,5% (budynki i budowle), 30% (maszyny i urządzenia) i 20% (meble, wyposażenie,

pozostałe środki). W przypadku środków trwałych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

2.5.2 Oszacowania całkowitych kosztów realizacji projektów związane z wyceną kontraktów długoterminowych zgodnie z MSR 11

Zgodnie z przyjętymi przez Grupę zasadami rachunkowości dokonuje się ustalenia stopnia zaawansowania kontraktów długoterminowych przez ustalenie proporcji dotychczas poniesionych kosztów danego projektu do całkowitych szacowanych kosztów projektów. Z uwagi na długoterminowy charakter prowadzonych projektów oraz ich złożoność, a także możliwość pojawienia się nie przewidywanych wcześniej trudności związanych z realizacją projektu, może się okazać, iż rzeczywiste całkowite koszty realizacji projektu będą różniły się od szacunków dokonywanych na kolejne dni bilansowe. Zmiana szacunków całkowitych kosztów realizacji projektów mogłaby spowodować, iż ustalony na dzień bilansowy stopień zaawansowania projektu, a tym samym rozpoznany przychód, powinien być ustalony w innej wartości.

2.5.3 Oszacowania związane z ustaleniem i rozpoznanem aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego zgodnie z MSR 12

W związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej i korzystaniem przez jednostkę dominującą z ulg podatkowych dokonuje się ustalenia wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, na bazie przewidywań dotyczących kształtowania się wysokości dochodu zwolnionego oraz okresu, w którym taki dochód może występować. Z uwagi na dużą zmienność koniunktury w branży IT, w której działa Grupa, może nastąpić sytuacja, w której rzeczywiste wyniki i dochód zwolniony mogą się różnić od tych prognozowanych przez Comarch S.A. Dlatego ze względu na zasadę ostrożności aktywa z tego tytułu ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

2.5.4 Oszacowanie potencjalnych kosztów związanych z toczącymi się przeciwko Grupie postępowaniami sądowymi zgodnie z MSR 37

Na dzień bilansowy Grupa jest powodem i pozwanym w postępowaniach sądowych. Sporządzając sprawozdanie finansowe, Grupa każdorazowo bada szanse i ryzyka związane z prowadzonymi postępowaniami sądowymi i stosownie do rezultatów takich analiz tworzy rezerwy na potencjalne straty. Zawsze istnieje jednak ryzyko, iż sąd wyda wyrok odmienny od przewidywań i utworzone rezerwy okażą się niewystarczające lub nadmierne w stosunku do rzeczywistych wyników postępowań.

2.5.5 Oszacowanie związane z przeprowadzeniem dorocznego testu na utratę wartości firmy zgodnie z MSSF 3 i MSR 36

Grupa przeprowadza na koniec każdego roku obrotowego test na utratę wartości firmy, zgodnie z polityką rachunkowości zawartą w notcie 3.5. W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Wartość odzyskiwalną ustala się na podstawie wyższej z dwóch wartości: wartości użytkowej lub wartości godziwej. Wyliczenia te wymagają wykorzystania szacunków odnośnie projekcji przepływów pieniężnych w segmencie IT w kolejnym roku obrotowym oraz przewidywanego rozwoju rynku IT w Polsce i regionach, w których Grupa prowadzi działalność, w latach późniejszych. Z uwagi na dużą zmienność koniunktury w branży IT, w której działa Grupa, może nastąpić sytuacja, w której rzeczywiste przepływy mogą się różnić od tych prognozowanych przez Grupę.

2.5.6 Oszacowanie wartości godziwej wartości niematerialnych i prawnych nabytych w wyniku przejęć

Na dzień przejęcia Grupy Comarch SuB, spółki ESAProjekt sp. z o.o. oraz spółki Anea Informatik AG (obecnie Comarch Swiss AG, po połączeniu obu spółek w 2013 roku) dokonano oszacowania wartości godziwej aktywów posiadanych przez te podmioty, w oparciu o model wyceny wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. Stopa dyskontowa zastosowana do oszacowania wartości bieżącej prognozowanych przepływów

pieniężnych bazuje na średnim ważonym koszcie kapitału WACC. Poszczególne składniki WACC zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopie wolnej od ryzyka (rentowność bonów skarbowych), wartości współczynnika beta, danych o strukturze dług/kapitał oraz wartości oczekiwanej premii za ryzyko.

2.6 Nowe standardy rachunkowości i interpretacje KIMSF

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE).

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2015 roku są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2014 roku, z uwzględnieniem zmian opisanych poniżej. Zastosowano takie same zasady dla okresu bieżącego i porównywalnego, chyba że standard lub interpretacja zakładały wyłącznie prospektywne zastosowanie.

Standardy i interpretacje do stosowania po raz pierwszy w roku 2015

Następujące standardy, zmiany do istniejących standardów oraz interpretacje opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE wchodzi w życie po raz pierwszy w roku 2015:

- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2011-2013)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 13 oraz MSR 40) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 lub po tej dacie),
- **Interpretacja KIMSF 21 „Opłaty”** - zatwierdzona w UE w dniu 13 czerwca 2014 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 17 czerwca 2014 roku lub po tej dacie).

Ww. standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości jednostki.

Zmiany do istniejących standardów, jakie zostały już wydane przez RMSR i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane przez RMSR i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- **Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”** – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach - zatwierdzone w UE w dniu 24 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne”** – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych - zatwierdzone w UE w dniu 2 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo”** – Rolnictwo: uprawy roślinne - zatwierdzone w UE w dniu 23 listopada 2015 roku (obowiązujące w

odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),

- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa - zatwierdzone w UE w dniu 15 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie).

Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień 28 kwietnia 2016 r. nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,
- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** oraz późniejsze zmiany (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 16 „Leasing”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian

została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),

- **Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie).

Zarząd Spółki przewiduje, że zastosowanie MSSF 15 może wywrzeć w przyszłości wpływ na kwoty i ujawnienia prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej. Nie ma jednak możliwości przedstawienia wiarygodnych danych szacunkowych dotyczących oddziaływania MSSF 15, dopóki Grupa nie przeprowadzi szczegółowej analizy w tym aspekcie. Według szacunków jednostki dominującej pozostałe ww. standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków jednostki dominującej zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według **MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”** nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

3. Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3.1 Zatwierdzenie sprawozdania finansowego za 2014 rok

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2014 rok zostało zatwierdzone 24 czerwca 2015 roku przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. W dniu 07 lipca 2015 roku zostało zgodnie z przepisami prawa złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym.

3.2 Sprawozdawczość wg segmentów

Dla Grupy Kapitałowej Comarch podstawowym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty branżowe, a pomocniczym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty geograficzne. Objęte konsolidacją jednostki Grupy Kapitałowej Comarch prowadzą następujące rodzaje działalności:

- sprzedaż systemów informatycznych i usług z nimi związanych w tym również produkcja oprogramowania dla medycyny oraz sprzedaż sprzętu informatycznego (określaną dalej jako „Segment IT”),
- działalność sportową (określaną dalej jako „Segment Sport”) prowadzoną przez MKS Cracovia SSA,
- działalność związaną z inwestowaniem na rynku kapitałowym i na rynku nieruchomości (określaną dalej jako „Segment Inwestycje”),
- działalność w zakresie świadczenia usług medycznych (określaną dalej jako „Segment Medycyna”).

Zwracamy uwagę, że począwszy od IV kwartału 2015 nastąpiła zmiana sposobu prezentacji Segmentu „Medycyna”. Obecnie w Segmencie Medycyna prezentowana jest działalność polegająca na świadczeniu usług medycznych przez Centrum Medyczne iMed24. Działalność polegająca na produkcji oprogramowania oraz świadczeniu usług informatycznych dla odbiorców z sektora Medycznego jest prezentowana w segmencie IT.

Dokonano jednocześnie analogicznej korekty prezentacyjnej w danych roku 2014.

Dominujący udział w przychodach ze sprzedaży, wynikach oraz aktywach posiada Segment IT. Ze względu na specyfikę działalności segment IT prezentowany jest z wydzieleniem rynku

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), rynku polskiego oraz rynków pozostałych.

Ze względu na geograficzny podział działalności Grupa Comarch wyróżnia następujące segmenty rynku: Polska, Rejon DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), Pozostałe kraje. Segment Sport, Segment Inwestycje i Segment Medycyna prowadzą działalność wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na to, że jedynie Segment IT prowadzi działalność poza krajem i jednocześnie ponoszone w Segmencie IT koszty w znacznej mierze są wspólne dla sprzedaży eksportowej oraz krajowej nie jest celowe ustalanie wyniku odrębnie dla działalności eksportowej i krajowej.

Sprzedaż Grupy Comarch jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W ciągu 12 miesięcy 2015 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Grupy Comarch.

Rozkład przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez Grupę Kapitałową Comarch na przestrzeni roku 2015 przedstawiał się następująco: 22% rocznej sprzedaży zostało zrealizowane w pierwszym kwartale, 23% w drugim kwartale, 20% w trzecim kwartale oraz 35% w czwartym kwartale. Przychody pierwszego i drugiego kwartału miały większy udział w przychodach całorocznych niż to miało miejsce w 2014 roku.

Na przestrzeni roku 2016 Spółka spodziewa się rozkładu przychodów ze sprzedaży zbliżonego do tego z 2015 roku.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Szczegółowe dane dotyczące segmentów zaprezentowane są poniżej.

12 miesięcy 2014	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Eliminacje	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe rynk					
Przychody segmentu– sprzedaż klientom zewnętrznym	647 055	226 441	149 504	2 121	19 601	5 592	-	1 050 314
<i>w tym:</i>								
<i>przychody ze sprzedaży:</i>	<i>641 745</i>	<i>224 960</i>	<i>148 224</i>	<i>529</i>	<i>17 341</i>	<i>5 552</i>	<i>-</i>	<i>1 038 351</i>
<i>na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, Media, IT</i>	<i>86 733</i>	<i>109 091</i>	<i>67 520</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>263 344</i>
<i>na rzecz klientów z sektora Finanse i Bankowość</i>	<i>121 153</i>	<i>4 063</i>	<i>13 528</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>138 744</i>
<i>na rzecz klientów z sektora Handel i Usługi</i>	<i>49 279</i>	<i>5 322</i>	<i>63 197</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>117 798</i>
<i>na rzecz klientów z sektora Przemysł i Utilities</i>	<i>87 386</i>	<i>4 128</i>	<i>2 595</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>94 109</i>
<i>na rzecz klientów z Sektora Publicznego</i>	<i>170 568</i>	<i>-</i>	<i>1 384</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>171 952</i>
<i>na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw</i>	<i>99 463</i>	<i>102 356</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>201 819</i>
<i>na rzecz klientów z sektora Medycyna</i>	<i>25 497</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>5 552</i>	<i>-</i>	<i>31 049</i>
<i>na rzecz pozostałych klientów</i>	<i>1 666</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>529</i>	<i>17 341</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>19 536</i>
<i>pozostałe przychody operacyjne</i>	<i>4 770</i>	<i>1 548</i>	<i>920</i>	<i>-</i>	<i>1 496</i>	<i>40</i>	<i>-</i>	<i>8 774</i>
<i>przychody finansowe</i>	<i>540</i>	<i>(67)</i>	<i>360</i>	<i>1 592</i>	<i>764</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>3189</i>
Przychody segmentu– sprzedaż pozostałym segmentom	262 983	22 549	14 202	2 780	8 639	1 340	(312 493)	-
Przychody segmentu ogółem*	910 038	248 990	163 706	4 901	28 240	6 932	(312 493)	1 050 314
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	589 076	212 828	125 626	2 194	17 072	9 948	-	956 744
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	262 983	22 549	14 202	2 780	8 639	1 340	(312 493)	-
Koszty segmentu ogółem*	852 059	235 377	139 828	4 974	25 711	11 288	(312 493)	956 744
Podatek bieżący	(13 550)	(5 633)	(9 542)	(352)	-	-	-	(29 077)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	4 874	1 342	(29)	(619)	(408)	236	-	5 396
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	(993)	-	-	-	-	-	-	(993)
Wynik netto	48 310	9 322	14 307	(1 044)	2 121	(4 120)	-	68 896
<i>w tym:</i>								
<i>wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>	<i>48 310</i>	<i>9 039</i>	<i>14 307</i>	<i>(1 044)</i>	<i>1 402</i>	<i>(4 120)</i>	<i>-</i>	<i>67 894</i>
<i>wynik przypadający udziałom nie dającym kontrol</i>	<i>-</i>	<i>283</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>719</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1 002</i>

**) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom*

Sprzedaż pomiędzy poszczególnymi segmentami odbywa się na zasadach rynkowych.

Udział segmentów branżowych w aktywach i zobowiązaniach oraz wydatkach inwestycyjnych

Aktywa i zobowiązania segmentów oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2015 roku przedstawiają się następująco:

31 grudnia 2014 / 12 miesięcy 2014

	Segment IT			Segment	Segment	Segment	Ogółem
	Polska	Rejon DACH	Pozostałe kraje	Inwestycje	Sport	Medycyna	
Aktywa	731 862	200 005	118 194	113 764	40 645	12 085	1 216 555
Zobowiązania	384 370	92 040	23 013	2 279	13 358	802	515 862
Wydatki inwestycyjne	71 576	10 981	706	17 594	1 273	1 377	103 507
Amortyzacja	32 171	15 671	896	847	1 388	3 407	54 380

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Rok 2015

12 miesięcy 2015	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Eliminacje	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe rynk					
Przychody segmentu – sprzedaż klientom zewnętrznym	668 507	275 472	176 974	2 065	21 136	6 625	-	1 150 779
<i>w tym:</i>								
<i>przychody ze sprzedaży:</i>	662 840	264 943	176 485	344	19 648	7 320	-	1 131 580
<i>na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, Media, IT</i>	124 883	117 987	70 414	-	-	-	-	313 284
<i>na rzecz klientów z sektora Finanse i Bankowość</i>	123 283	13 836	14 003	-	-	-	-	151 122
<i>na rzecz klientów z sektora Handel i Usługi</i>	64 244	9 991	84 797	-	-	-	-	159 032
<i>na rzecz klientów z sektora Przemysł i Utilities</i>	89 149	18 109	5 547	-	-	-	-	112 805
<i>na rzecz klientów z Sektora Publicznego</i>	110 062	2 473	1 705	-	-	-	-	114 240
<i>na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw</i>	106 600	102 547	-	-	-	-	-	209 147
<i>na rzecz klientów sektora Medycyna</i>	42 620	-	-	-	-	7 320	-	49 940
<i>na rzecz pozostałych klientów</i>	1 999	-	19	344	19 648	-	-	22 010
<i>pozostałe przychody operacyjne</i>	6 165	12 597	629	214	1 016	228	-	20 849
<i>przychody finansowe</i>	(498)	(2 068)	(140)	1 507	472	(923)	-	(1 650)
Przychody segmentu – sprzedaż pozostałym segmentom	273 195	31 137	34 249	3 061	8 814	1 509	(351 965)	-
Przychody segmentu ogółem*	941 702	306 609	211 223	5 126	29 950	8 134	(351 965)	1 150 779
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	590 141	222 563	191 339	2 980	21 105	11 273	-	1 039 401
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	273 195	31 137	34 249	3 061	8 814	1 509	(351 965)	-
Koszty segmentu ogółem*	863 336	253 700	225 588	6 041	29 919	12 782	(351 965)	1 039 401
Podatek bieżący	(10 555)	(11 504)	(6 965)	(337)				(29 361)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	2 706	(2 925)	1 129	313	279	-	-	1 502
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	227	-	(3 476)	-	-	-	-	(3 249)
Wynik netto	70 744	38 480	(23 677)	(939)	310	(4 648)	-	80 270
<i>w tym:</i>								
<i>wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>	70 744	37 952	(23 677)	(925)	205	(4 648)	-	79 651
<i>wynik przypadający udziałowcom mniejszościowym</i>	-	528	-	(14)	105	-	-	619

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom,

Sprzedaż pomiędzy poszczególnymi segmentami odbywa się na zasadach rynkowych.

**) Zwracamy uwagę, że począwszy od IV kwartału 2015 nastąpiła zmiana sposobu prezentacji Segmentu „Medycyna”. Obecnie w Segmencie Medycyna prezentowana jest działalność polegająca na świadczeniu usług medycznych przez Centrum Medyczne iMed24. Działalność polegająca na produkcji oprogramowania oraz świadczeniu usług informatycznych dla odbiorców z sektora Medycznego jest prezentowana w segmencie IT. Dokonano jednocześnie analogicznej korekty prezentacyjnej w danych roku 2014.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Udział segmentów branżowych w aktywach i zobowiązaniach oraz wydatkach inwestycyjnych

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2015 r. oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja w okresie 12 miesięcy 2015 roku przedstawiają się następująco:

	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Ogółem
	Polska	DACH	Pozostałe				
Aktywa	701 639	243 805	184 009	121 750	44 072	9 553	1 304 828
Zobowiązania	383 953	79 446	39 327	7 112	14 345	64	524 247
Wydatki inwestycyjne	57 857	10 459	32 118	34 825	1 905	-	137 164
Amortyzacja	35 353	11 656	1 490	713	1 051	3 220	53 483

Podział przychodów ze sprzedaży, aktywów oraz wydatków inwestycyjnych ogółem wg segmentów geograficznych jest zaprezentowany poniżej.

Przychody ze sprzedaży podstawowej- wg lokalizacji działalności

	12 miesięcy 2015		12 miesięcy 2014	
		%		%
Kraj /Polska/	690 152	61,0	665 167	64,0
Rejon DACH	264 943	23,4	224 960	21,7
Pozostałe kraje	176 485	15,6	148 224	14,3
RAZEM	1 131 580	100,0	1 038 351	100,0

Powyższa tabela prezentuje geograficzną strukturę przychodów za sprzedaży wg lokalizacji siedziby spółek Grupy Comarch.

Suma aktywów – według lokalizacji działalności

	31 grudnia 2015 r.		31 grudnia 2014 r.	
		%		%
Kraj /Polska/	876 925	67,2	898 355	73,8
Rejon DACH	243 805	18,7	200 005	16,5
Pozostałe kraje	184 098	14,1	118 195	9,7
RAZEM	1 304 828	100,0	1 216 555	100,0

Wydatki inwestycyjne – według lokalizacji działalności

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Kraj /Polska/	94 587	91 819
Rejon DACH	10 459	10 981
Pozostałe kraje	32 118	707
RAZEM	137 164	103 507

3.3 Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty, budynki i budowle	Środki transportu i urządzenia	Meble, wyposażenie i sprzęt	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2014 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	308 862	237 318	44 826	591 006
Umorzenie	(41 139)	(164 337)	(24 705)	(230 181)
Wartość księgowa netto	267 723	72 981	20 121	360 825
Przeniesienie do pozycji nieruchomości inwestycyjne – wartość brutto	(7 876)	-	-	(7 876)
Rok obrotowy 2014				
Wartość księgowa netto na początek roku	259 847	72 981	20 121	352 949
Zwiększenia	47 974	22 922	2 392	73 288
Zmniejszenia	-	(1 153)	(1)	(1 154)
Amortyzacja	(6 601)	(22 968)	(4 556)	(34 125)
Wartość księgowa netto na koniec roku	301 220	71 782	17 956	390 958
Stan na 31 grudnia 2014 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	348 960	259 087	47 217	655 264
Umorzenie	(47 740)	(187 305)	(29 261)	(264 306)
Wartość księgowa netto	301 220	71 782	17 956	390 958
BO po zmianie prezentacji				
Rok obrotowy 2015				
Wartość księgowa netto na początek roku	301 220	71 782	17 956	390 958
Zwiększenia	24 450	43 249	2 730	70 429
Zmniejszenia	(45)	(1 668)	(10)	(1 723)
Amortyzacja	(7 091)	(25 279)	(4 728)	(37 098)
Wartość księgowa netto na koniec roku	318 534	88 084	15 948	422 566
Stan na 31 grudnia 2015 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	373 365	300 668	49 937	723 970
Umorzenie	(54 831)	(212 584)	(33 989)	(301 404)
Wartość księgowa netto	318 534	88 084	15 948	422 566

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują głównie nieruchomości i urządzenia posiadane przez Grupę Comarch. Na dzień 31 grudnia 2015 r. własnością Grupy jest sześć budynków biurowych położonych w Krakowie, w Specjalnej Strefie Ekonomicznej o powierzchni całkowitej 56 760 m², dwa budynki biurowe położone w Warszawie o powierzchni całkowitej 2 582 m², budynki biurowe i magazynowe w Łodzi, budynek biurowy i magazynowy w Lille oraz budynek biurowy i data center w Dreźnie. Grupa jest również w posiadaniu niezabudowanych nieruchomości gruntowych na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie o powierzchni ok. 1,7 ha. Środki trwałe w budowie na dzień 31 grudnia 2015 r. obejmują głównie nakłady związane z przebudową budynku pofabrycznego oraz budową przyległego budynku biurowego w Łodzi oraz nakłady na prace modernizacyjne obiektów użytkowanych przez Grupę.

W dniu 3 października 2013 r. została zawarta umowa z konsorcjum firm Łęgprzem sp. z o.o., ZSK sp. z o.o. oraz Graphbud sp. z o.o. na realizację V etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE6), której przedmiotem było wybudowanie budynku biurowo-usługowego i data center wraz z infrastrukturą drogową i techniczną, o łącznej powierzchni 11 708,87 m². Wartość umowy początkowo wynosiła 62 268 tys. zł. W wyniku podpisanych w 2015 roku aneksów do ww. umowy wartość umowy wzrosła z 62 268 tys. zł do 64 907 tys. zł. W związku z rozszerzeniem zakresu prac świadczonych przez konsorcjum termin zakończenia inwestycji został wydłużony do 31 sierpnia 2015 r. O powyższych zmianach Spółka informowała w raportach bieżących nr RB-5-2015 z dnia 16 stycznia 2015 r., RB-9-2015 z dnia 30 marca 2015 r., RB-15-2015 z dnia 28 maja 2015 r., RB-27-2015 z dnia 16 lipca 2015 r. oraz RB-31-2015 z dnia 14 sierpnia 2015 r. W dniu 31 sierpnia 2015 r. dokonano odbioru końcowego budynku SSE6. Ostateczna wartość poniesionych na jego budowę nakładów inwestycyjnych to 68 747 tys. zł. We wrześniu 2015 r. budynek został wprowadzony do ewidencji środków trwałych Grupy, a od października 2015 roku rozpoczął się jego okres amortyzacji.

Spółka zależna Comarch Healthcare S.A. rozpoczęła w I kwartale 2012 roku prowadzenie działalności diagnostycznej i medycznej (Centrum Medyczne iMed24) i rozpoczęła użytkowanie sprzętu diagnostycznego i medycznego zakupionego w 2011 roku. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość księgowa tego sprzętu wynosi 8 462 tys. zł.

W dniu 16 czerwca 2015 r. została zawarta umowa pomiędzy Bonus Development spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A., spółką zależną Comarch S.A. oraz Skanska S.A. na realizację inwestycji budowlanej w Łodzi. Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z przebudową i zmianą sposobu użytkowania przyległego budynku pofabrycznego zlokalizowanego w Łodzi przy ul. Jaracza 76/78 wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz z dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 9 906,20 m². Wartość umowy wynosi 38 800 tys. zł netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2016 roku. Nakłady inwestycyjne poniesione w związku z ww. umową do dnia 31 grudnia 2015 r. wyniosły 5 968 tys. zł. O szczegółach powyższych umów Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-18-2015 z dnia 16 czerwca 2015 r.

Budynek biurowy nabyty w Lille przez Comarch S.A.S. został dostosowany do funkcji biurowej i stanowi obecnie siedzibę spółki. W dniu 15 marca 2016 r. została zawarta umowa pomiędzy Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz SNC-LAVALIN S.A.S. na realizację inwestycji budowlanej w Lille we Francji. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku magazynowego pod adresem 17 Rue Paul Langevin w Lezennes na data center. Wartość umowy wynosi 7 500 tys. EUR netto, tj. 32 118 tys. PLN, wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Planowany termin zakończenia inwestycji to drugi kwartał 2017 roku. Inwestycja będzie finansowana ze środków z długoterminowego kredytu bankowego. O podpisaniu powyższej umowy kredytowej Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-2-2016 z dnia 15 marca 2016 r.

W dniu 18 marca 2016 roku zostały zawarte dwie umowy pomiędzy Comarch S.A., a firmą Budimex S.A.:

1) Na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE7). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 27 736 m². Wartość umowy wynosi 69 704 tys. PLN netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2017 r.

2) Na przebudowę budynku SSE6 (Studio 1) w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku z funkcji magazynowej na produkcyjną wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Wartość umowy wynosi 4 350 tys. PLN netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2016 r.

Łączna wartość umów podpisanych z Budimex S.A. wynosi 74 054 tys. PLN netto. O szczegółach powyższych umów Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-3-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyty bankowe zabezpieczone są na gruntach i budynkach do kwoty 307 246 tys. PLN (hipoteki zwykłe i kaucyjne na rzecz BNP Paribas Bank Polska S.A., BZ WBK S.A., banku Pekao S.A. i banku PKO BP S.A. oraz na pozostałych środkach trwałych w kwocie 19 973 tys. PLN. Wartość bilansowa środków trwałych, na których ustanowiono zabezpieczenie zobowiązań finansowych wynosi 207 396 tys. PLN.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

	2015	2014
Kwota odsetek i prowizji od kredytów skapitalizowanych w nakładach na aktywa trwałe	608	255

W wartości bilansowej netto rzeczowych aktywów trwałych ujęte są nakłady na aktywa trwałe w toku budowy:

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Budynki	24 892	59 085
Urządzenia	2 796	3 794
Pozostałe	10	0
Razem	27 698	62 879

Odpisy amortyzacyjne zostały ujęte w rachunku zysków i strat powiększając koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów w kwocie 24 393 tys. PLN (29 525 tys. PLN w 2014 r.), koszty sprzedaży 984 tys. PLN (2 336 tys. PLN w 2014 r.), koszty ogólnego zarządu 2 642 tys. PLN (2 161 tys. PLN w 2014 r.) oraz koszty działalności socjalnej w kwocie 9 079 tys. PLN (105 tys. PLN w 2014 r.).

Aktywa w leasingu finansowym

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Grupa wykazuje zobowiązania z tytułu leasingu.

Kapitał netto	150
Kwota odsetek	19

Grupa nie posiada należnych do zapłaty opłat leasingowych.

Odsetki	0
Kapitał netto	0

3.4 Nieruchomości inwestycyjne

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Grunty	9 815	8 538
Budynki	7 248	7 581
Razem	17 063	16 119

Na dzień 31 grudnia 2015 r. nieruchomości inwestycyjne obejmują zabudowane nieruchomości zlokalizowane w Krakowie, wykorzystywane na cele wynajmu podmiotom spoza Grupy oraz grunty położone w Krakowie, nabyte w celu budowy obiektów przeznaczonych na wynajem dla podmiotów spoza Grupy oraz nieruchomość zlokalizowaną w Kostrzynie wynajmowaną podmiotom spoza Grupy.

3.5 Wartość firmy

Obejmuje wartość firmy ustaloną przy nabywaniu udziałów następujących spółek:

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Comarch Kraków	99	99
CDN Comarch	1 227	1 227
Comarch AG	1 900	1 900
Comarch, Inc.	58	58
Comarch Software und Beratung AG	29 038	29 038
A-MEA Informatik AG	8 413	8 413
ESAProjekt sp. z o.o.	0	0
Razem	40 735	40 735

3.5.1 Przejęte jednostki zależne

	Działalność podstawowa	Data przejęcia	Proporcja przejętych udziałów (%)	Koszt przejęcia tys. PLN
2008				
Comarch Software und Beratung AG	informatyka	2008-11-18	50,15%	44 685
2009				
Comarch Software und Beratung AG	informatyka	2009-02-09	30,74%	31 901
2012				
Comarch Software und Beratung AG	informatyka	2012-10-19	5%	3 777
A-MEA Informatik AG	informatyka	2012-01-30	100%	5 717
A-MEA Informatik AG	informatyka	2012-02-27	-	2 578
ESAProjekt sp. z o.o.	informatyka	2012-04-27	100%	12 200

3.5.2 Test na utratę wartości firmy

Grupa Comarch przeprowadziła na dzień 31 grudnia 2015 roku test na utratę wartości firmy związanej z nabyciem Comarch Software und Beratung AG, który nie wykazał utraty wartości firmy. Wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne została ustalona w oparciu o jego wartość użytkową, oszacowaną przy pomocy metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. Prognozowane przepływy pieniężne związane z działalnością Comarch SuB bazują na wynikach sprzedaży osiągniętych w roku 2015, budżecie Grupy Comarch SuB na rok 2016, prognozach na lata 2016-2020, na szacunkach dotyczących rozwoju rynku niemieckiego w kolejnych latach oraz na założeniu stałej stopy wzrostu 0,5% począwszy od roku 2020. Stopa dyskontowa zastosowana do oszacowania wartości bieżącej prognozowanych przepływów pieniężnych bazuje na średnim ważonym koszcie kapitału WACC. Poszczególne składniki WACC zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopie wolnej od ryzyka (rentowność bonów skarbowych), wartości współczynnika beta, danych o strukturze dług/kapitał oraz wartości oczekiwanej premii za ryzyko. Zastosowany w modelu wyceny średnioważony koszt kapitału WACC wynosił 8,28%.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa Comarch przeprowadziła także testy na utratę wartości firmy związanej z nabyciem spółki Comarch Swiss (d. A-MEA Informatik AG), który nie wykazał zaistnienia utraty wartości.

Grupa traktuje segment IT obejmujący spółki Grupy Comarch przed przejęciem Grupy Comarch Software und Beratung jako jeden ośrodek wypracowujący środki pieniężne, w związku z czym nie alokuje wartości firmy w kwocie 3 284 tys. zł powstałej w wyniku nabycia akcji spółek Comarch Kraków S.A., CDN Comarch S.A., Comarch Inc. oraz Comarch AG do poszczególnych spółek Grupy. Przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2015 roku test na utratę wartości firmy związanej z tym segmentem nie wykazał wystąpienia utraty wartości. Wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne została ustalona w oparciu o jego wartość godziwą. Zarząd jednostki dominującej dokonał oszacowania wartości godziwej ośrodka poprzez analizę średniego wskaźnika P/E dla spółek sektora IT notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i na tej podstawie ocenił szacunkową wartość rynkową segmentu IT w Grupie Comarch na dzień 31 grudnia 2015 r. Przyjęty do analizy średni wskaźnik P/E dla spółek sektora IT notowanych na GPW, prowadzących działalność o charakterze zbliżonym do Comarch S.A., wynosił 14,16. Nie był on korygowany dla potrzeb testu. Powyższe analizy nie wykazały, aby nastąpiła utrata wartości w odniesieniu do wartości firmy.

3.6 Pozostałe wartości niematerialne

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Prawo wieczystego użytkowania	Koncesje, licencje i oprogramowanie	Inne	Ogółem
Stan na 31 grudnia 2013 r.					
Koszt (brutto)	4 570	39 940	143 723	27 045	215 278
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utraty wartości	(2 152)	(905)	(115 562)	(16 939)	(135 558)
Wartość księgowa netto	2 418	39 035	28 161	10 106	79 720
Rok obrotowy 2014					
Wartość księgowa netto na początek roku	2 418	39 035	28 161	10 106	79 720
Zwiększenia	1 067	-	11 350	890	13 307
Zmniejszenia	(2 408)	-	-	(47)	(2 455)
Amortyzacja	(58)	(93)	(16 230)	(3 874)	(20 255)
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2014 r.	1 019	38 942	23 281	7 075	70 317
Stan na 31 grudnia 2014 r.					
Koszt (brutto)	3 229	39 940	155 073	27 888	226 130
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utraty wartości	(2 210)	(998)	(131 792)	(20 813)	(155 813)
Wartość księgowa netto	1 019	38 942	23 281	7 075	70 317
Rok obrotowy 2015					
Wartość księgowa netto na początek roku	1 019	38 942	23 281	7 075	70 317
Zwiększenia	1 307	-	10 806	2 047	14 160
Zmniejszenia	-	-	-	(1 619)	(1 619)
Amortyzacja	(191)	(92)	(12 499)	(3 602)	(16 384)
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2015 r.	2 135	38 850	21 588	3 901	66 474
Stan na 31 grudnia 2015 r.					
Koszt (brutto)	4 536	39 940	165 879	28 316	238 671
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utraty wartości	(2 401)	(1 090)	(144 291)	(24 415)	(172 197)
Wartość księgowa netto	2 135	38 850	21 588	3 901	66 474

Grupa ujęła bezpośrednio w kosztach (bez uprzedniego dokonywania aktywacji) koszty prac badawczo-rozwojowych w wysokości 11 555 tys. zł.

I. Inne wartości niematerialne obejmują głównie wycenę wartości przejętego oprogramowania ESAProjekt sp. z o.o. (obecnie Comarch Healthcare S.A.) w kwocie 1 243 tys. zł, wartość relacji z klientami w spółce A-MEA Informatik AG (obecnie Comarch Swiss AG) w kwocie 651 tys. zł oraz karty zawodników w MKS Cracovia SSA w kwocie 1 398 tys. zł. Wszystkie pozostałe pozycje wartości niematerialnych zostały nabyte.

Odpisy amortyzacyjne w rachunku zysków i strat zostały wykazane w pozycjach: kwota 13 641 tys. zł jest ujęta w koszcie wytworzenia, pozostała część wykazana jest w kosztach ogólnego zarządu 2 275 tys. zł oraz w kosztach sprzedaży 469 tys. zł.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących MKS Cracovia SSA o wartości 31 650 tys. zł jest traktowane jako wartość niematerialna, o nieokreślonym okresie użytkowania i nie jest amortyzowane. Spółka spodziewa się, że nastąpi odnowienie prawa wieczystego użytkowania i odbędzie się to bez ponoszenia znaczących kosztów, gdyż Spółka nie jest zobowiązana do spełnienia żadnych warunków, od których zależałoby przedłużenie tego prawa. Spółka nie spodziewa się poniesienia znaczących kosztów przy odnowieniu prawa

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

wieczystego użytkownika w kontekście dotychczasowych działań współwłaściciela Klubu czyli Gminy Kraków. Miasto wspiera działalność sportową w tym MKS Cracovia SSA m. in. poprzez:

- dofinansowywanie budowy infrastruktury sportowej
- umorzenie podatku od nieruchomości
- wniesienie aportem opłat za użytkowanie wieczyste

Prawo wieczystego użytkownika gruntów dotyczących jednostki dominującej jest amortyzowane przez określony czas użytkowania (założony od momentu nabycia okres użytkowania wynosi od 84 do 99 lat). Średnia stawka amortyzacyjna wynosi 1,2%.

II. Test na utratę wartości prawa wieczystego użytkowania gruntu na 31 grudnia 2015 r.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. dokonano analizy zmian cen nieruchomości gruntowych w Krakowie w 2015 r. W oparciu o raport „Przegląd rynku nieruchomości: Raport roczny 2015 r.” opracowane przez Colliers International (www.colliers.com), raporty Instytutu Analiz Monitor Rynku Nieruchomości, a także artykuły portali branżowych (m.in. Bankier.pl) stwierdzono, że średnie ceny nieruchomości gruntowych w Krakowie w 2015 r. miały tendencję wzrostową. Na tej podstawie ustalono, iż w roku 2015 nie nastąpiła utrata wartości prawa wieczystego użytkowania gruntów posiadanych przez spółki Grupy Comarch.

3.7 Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Stan na początek roku	537	904
zmiany z tytułu:		
- rozliczenie i zmiana charakteru na krótkoterminowe	282	(367)
Stan na koniec roku	819	537

3.8 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Grupa posiada inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.

Stan na 1 stycznia 2014 r.	49
Udział w podwyższonym kapitale i wyniku za 2014 rok w Sointeractive S.A.	471
Objęcie akcji i udział w wyniku w Metrum Capital S.A. (dawniej Volatech Capital Advisors S.A.)	68
Splata pożyczki	(21)
Stan na 31 grudnia 2014 r.	567
Stan na 1 stycznia 2015 r.	567
Udział w wyniku Solnteractive S.A.	(103)
Objęcie akcji i udział w wyniku w Metrum Capital S.A. (dawniej Volatech Capital Advisors S.A.)	156
Udzielenie pożyczki dla Solnteractive S.A.	737
Objęcie akcji i udział w wyniku Thanks Again LLC	21 820
Stan na 31 grudnia 2015 r.	23 177

	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Posiadane udziały w kapitale (%)
Stan na 31 grudnia 2014 r.				
Solnteractive S.A.	Polska	3 381	1 591	42,98
Stan na 31 grudnia 2015 r.				
Solnteractive S.A.	Polska	4 382	2 934	42,98

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

	Kraj rejestracji	Przychody	Zysk (strata)	Posiadane udziały w kapitale (%)
12 miesięcy 2014				
SolInteractive S.A.	Polska	8 643	291	42,98
12 miesięcy 2015				
SolInteractive S.A.	Polska	8 738	(342)	42,98
	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Posiadane udziały w kapitale (%)
Stan na 31 grudnia 2015 r.				
Metrum Capital S.A.	Polska	269	46	64,29
	Kraj rejestracji	Przychody	Zysk (strata)	Posiadane udziały w kapitale (%)
12 miesięcy 2015				
Metrum Capital S.A.	Polska	387	(253)	64,29
	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Posiadane udziały w kapitale (%)
Stan na 31 grudnia 2015 r.				
Thanks Again LLC	Polska	10 884	11 116	42,50
	Kraj rejestracji	Przychody	Zysk (strata)	Posiadane udziały w kapitale (%)
12 miesięcy 2015*				
Thanks Again LLC	Polska	2 275	(4 072)	42,50

* dane za okres od momentu przejęcia, czyli od września 2015 roku

Wykazane na dzień 31 grudnia 2015 roku inwestycje w jednostkach stowarzyszonych obejmują nabyte przez CCF FIZ i Bonus Management sp. z o.o. Activia SK-A udziały i akcje w spółce SolInteractive S.A. stanowiące 42,98% akcji (27,37% w głosach na WZA spółki) w spółce, akcje w spółce Metrum Capital S.A., w której Comarch S.A. objął 21,43% kapitału zakładowego (15,79% w głosach na WZA spółki), a spółka CAMS AG objęła 42,86% kapitału zakładowego (31,58% w głosach na WZA spółki) o łącznej wartości 620 tys. zł, udziały w spółce Thanks Again LLC, w której Comarch Pointshub, Inc. objął 42,50% kapitału zakładowego (42,50% w głosach na WZA spółki) o wartości 21 820 tys. zł (wartość nominalna objętych udziałów 30 831 tys. zł pomniejszona o udział w wyniku bieżącym oraz aktualizację wartości udziałów) oraz pożyczki udzielone spółce SolInteractive S.A. przez spółki Comarch Infrastruktura S.A. oraz Comarch S.A. w kwocie 737 tys. zł.

3.9 Zapasy

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Materiały i surowce	1 108	2 211
Produkcja w toku	44 817	28 289
Towary	5 021	16 763
Produkty gotowe	76	-
Zaliczki na towary	391	656
	51 413	47 919

Koszt zapasów ujęty w pozycji „koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów” wyniósł 343 037 tys. zł (12 miesięcy 2015), 396 647 tys. zł (12 miesięcy 2014).

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

W okresie 2015 roku Grupa Comarch utworzyła odpisy aktualizujące wartość towarów i materiałów na kwotę 211 tys. zł. Grupa Comarch rozwiązała odpisy na kwotę 224 tys. zł utworzone w latach wcześniejszych.

3.10 Kategorie i klasy instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe w podziale na kategorie (wg MSR 39) przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Aktywa finansowe		
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (nota 3.12)	664	13
Należności własne oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty	615 858	564 045
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (nota 3.11)	-	-
Razem	616 522	564 058
Zobowiązania finansowe		
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	10 853	2 773
Pozostałe zobowiązania finansowe	169	518
Zobowiązania finansowe	288 672	282 415
Umowy gwarancji finansowych	-	-
Razem	299 694	285 706

W ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych wyróżnia się następujące klasy instrumentów:

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Należności własne oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty		
Należności od jednostek powiązanych (nota 3.13)	1 463	465
Należności od jednostek powiązanych – długoterminowe	-	-
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.13)	391 055	331 117
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	1 547	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.14)	221 793	232 463
Razem	615 858	564 045
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.19)	137 692	142 115
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych (nota 3.17)	2 073	1 273
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.17)	148 825	138 920
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - długoterminowe	83	107
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (3.12)	3 050	2 773
Zobowiązania z tytułu zakupu udziałów	7 802	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	169	518
Razem	299 694	285 706

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Struktura walutowa zobowiązań i aktywów finansowych przedstawia się następująco:

	Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe	
	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Waluta - PLN	211 524	310 352	92 344	115 713
Waluta - EUR	276 423	168 806	176 388	150 677
Waluta - USD	54 255	21 678	19 992	2 444
Waluta - GBP	13 830	32 411	1 057	9 852
Waluta - UAH	1 318	2 281	12	26
Waluta - AED	4 321	-	-	-
Waluta - RUB	788	1 219	806	140
Waluta - CHF	6 036	8 067	2 263	4 719
Waluta - CAD	11 194	8 910	2 468	1 773
Waluta - BRL	25 723	8 650	901	234
Waluty - inne	11 110	1 684	3 463	128
Razem	616 522	564 058	299 694	285 706

Okres wymagalności poszczególnych klas należności własnych (należności handlowych i środków pieniężnych) na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Należności od jednostek powiązanych	465	-	-	-	465
Należności od jednostek powiązanych- długoterminowe	-	-	-	-	-
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe	329 830	1 287	-	-	331 117
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.14)	232 463	-	-	-	232 463
Razem	562 758	1 287	-	-	564 045

Okres wymagalności poszczególnych klas należności własnych (należności handlowych i środków pieniężnych) na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Należności od jednostek powiązanych	1 463	-	-	-	1 463
Należności od jednostek powiązanych- długoterminowe	-	-	-	-	-
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe	383 308	7 746	1	-	391 055
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	-	1 547	-	-	1 547
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.14)	221 793	-	-	-	221 793
Razem	606 564	9 293	1	-	615 858

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Okres wymagalności poszczególnych klas zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.19)	20 042	20 755	58 347	42 971	142 115
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	1 273	-	-	-	1 273
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe	138 916	4	-	-	138 920
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - długoterminowe	-	24	-	83	107
Pochodne instrumenty finansowe	2 773	-	-	-	2 773
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	96	368	54	-	518
Inne zobowiązania finansowe	-	-	-	-	-
Razem	163 100	21 151	58 401	43 054	285 706

Okres wymagalności poszczególnych klas zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.19)	24 153	23 108	53 385	37 046	137 692
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	2 073	-	-	-	2 073
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe	148 246	579	-	-	148 825
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - długoterminowe	-	-	-	83	83
Pochodne instrumenty finansowe	3 050	-	-	-	3 050
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	137	32	-	-	169
Zobowiązania z tytułu zakupu udziałów	7 802	-	-	-	7 802
Inne zobowiązania finansowe	-	-	-	-	-
Razem	185 461	23 719	53 385	37 129	299 694

Grupa stosuje następujące metody wyceny poszczególnych klas instrumentów finansowych:

Należności własne

Należności od jednostek powiązanych (nota 3.13)
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.13)
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.14)

Metoda wyceny

według skorygowanej ceny nabycia
według skorygowanej ceny nabycia
według skorygowanej ceny nabycia
według wartości godziwej

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Zobowiązania finansowe	Metoda wyceny
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.19)	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych (nota 3.17)	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.17)	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - długoterminowe	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (nota 3.17)	według skorygowanej ceny nabycia

W okresie sprawozdawczym Grupa nie dokonywała przekwalifikowań składników aktywów finansowych na wyceniany wg kosztu, skorygowanego kosztu nabycia lub wartości godziwej. Grupa nie ustanawiała zabezpieczeń na posiadanych aktywach finansowych.

3.11 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Stan na początek roku	-	6 685
zwiększenia I półrocze	-	137
zbycie I półrocze	-	-
Stan na 30 czerwca	-	6 822
zwiększenia III kwartał	-	-
zbycie III kwartał	-	6 822
Stan na 30 września	-	-
zwiększenia IV kwartał	-	-
Stan na 31 grudnia	-	-

W okresach objętych niniejszym raportem nie dokonywano odpisów z tytułu utraty wartości aktywów dostępnych do sprzedaży.

Na 31 grudnia 2015 r. Grupa nie posiadała aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

3.12 Instrumenty pochodne i zobowiązania finansowe

a) Aktywa

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Terminowe kontrakty walutowe – przeznaczone do obrotu	743	13
Transakcje zamiany stopy procentowej IRS	-	-
	743	13
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>664</i>	<i>13</i>
<i>Część długoterminowa</i>	<i>79</i>	<i>-</i>

b) Zobowiązania

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Terminowe kontrakty walutowe – przeznaczone do obrotu	1 840	1 539
Transakcje zamiany stopy procentowej IRS	1 210	1 234
	3 050	2 773
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>1 639</i>	<i>1 369</i>
<i>Część długoterminowa</i>	<i>1 411</i>	<i>1 404</i>

Grupa posiadała kontrakty terminowe typu forward zawarte w celu ograniczenia wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych związanych z uprawdopodobnionymi planowanymi transakcjami, wynikających z ryzyka zmiany kursów walut oraz w celu zabezpieczenia przepływów z tytułu uruchamianego w złotych polskich kredytu inwestycyjnego udzielonego w euro. Na dzień 31 grudnia 2015 r. ww. instrumenty zostały wycenione w

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej, a zmiany w wycenie zostały odniesione na wynik z operacji finansowych. Łączna wartość netto kontraktów forward otwartych na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniosła 18 100 tys. EUR, 8 200 tys. USD, 2 200 tys. GBP oraz 700 tys. CAD. Po dacie bilansu Grupa Comarch zawarła kontrakty forward na sprzedaż 13 475 tys. EUR, 6 700 tys. USD oraz 2 500 tys. GBP.

Spółka Comarch S.A. w dniu 24 października 2013 roku zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w dniu 30 września 2013 roku w Banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 5 lat, tj. do 31 października 2018 roku. Wycena transakcji IRS na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi minus 262 tys. zł.

Spółka Comarch S.A. w dniu 27 czerwca 2014 roku zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla nieodnawialnego kredytu obrotowego zaciągniętego w dniu 4 stycznia 2013 roku w Banku Zachodnim WBK S.A. (dawniej Kredyt Bank S.A.) z siedzibą we Wrocławiu. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 5 lat, tj. do 28 czerwca 2019 roku. Wycena transakcji IRS na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi minus 244 tys. zł.

Spółka Comarch S.A. w dniu 9 lipca 2014 roku zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w czerwcu 2006 roku w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Fortis Bank Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 10 lat, tj. do dnia 29 lipca 2024 roku. Wycena transakcji IRS na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi minus 589 tys. zł.

W dniu 23 października 2015 roku, spółka Comarch S.A. zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w dniu 4 grudnia 2013 roku w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 8 lat, tj. do 30 listopada 2023 roku. Wycena transakcji IRS na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi minus 115 tys. zł.

3.13 Należności handlowe oraz pozostałe należności

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Należności handlowe	367 832	311 100
Minus odpis aktualizujący wartość należności	(23 366)	(23 932)
Należności handlowe netto	344 466	287 168
Należności pozostałe	23 594	27 530
Rozliczenia międzyokresowe czynne	10 453	9 219
Pozostałe rozliczenia	2 687	1 687
Pożyczki	2 712	2 380
Należności od jednostek powiązanych	1 463	465
RAZEM	385 375	328 449
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>385 375</i>	<i>328 449</i>

Wartość godziwa należności handlowych oraz pozostałych należności jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej. Nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z tytułu należności handlowych, ponieważ Grupa posiada dużą liczbę klientów. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa ujęła odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych w wysokości 13 855 tys. zł oraz rozwiązała utworzone wcześniej odpisy w wysokości 13 367 tys. zł w związku z uregulowaniem należności (głównie przez jednego z klientów z rynku rosyjskiego). Operacje te ujęto odpowiednio w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych w rachunku zysków i strat.

3.14 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Środki pieniężne w kasie i w banku	191 880	171 749
Krótkoterminowe depozyty bankowe	29 901	60 687
Środki pieniężne ogółem	221 781	232 436
Należne odsetki od depozytów bankowych	12	27
Razem środki pieniężne i ekwiwalenty	221 793	232 463

Efektywna stopa procentowa krótkoterminowych depozytów bankowych wyniosła w 2015 roku dla złotego 1,634%, dla euro 1,505%, dla dolara 0,293%, dla funta brytyjskiego 0,441%. Przeciętny termin wymagalności depozytów wyniósł dla złotego 9,51 dni, dla euro 14,09 dni, dolara 8,20 dni i dla funta brytyjskiego 25,25 dnia. Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych w skład środków pieniężnych wchodziły środki pieniężne w kasie i depozyty. Kredyt w rachunku bieżącym jest ujmowany w działalności finansowej.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Grupa posiadała środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w kwocie 4 924 tys. zł. Są to: depozyty kaucyjne złożone przez spółki Grupy Comarch w związku z zawartymi umowami najmu oraz gwarancjami bankowymi w wys. 2 004 tys. zł, środki finansowe otrzymane na realizację projektów dofinansowywanych dotacją w wys. 2 113 tys. zł, środki na wyodrębnionym rachunku konsorcjum w wys. 212 tys. zł oraz środki na wyodrębnionym rachunku ZFŚS w wys. 595 tys. zł.

3.15 Kapitał zakładowy

	Ilość akcji (szt.)	Akcje zwykłe i uprzywilejowane	Akcje własne	Razem
Stan na 1 stycznia 2014 r.	8 051 637	8 051 637	-	8 051 637
<i>31 marca 2014 r. rejestracja przez sąd podwyższenia kapitału zakładowego Spółki</i>	73 953	73 953	-	73 953
Stan na 31 grudnia 2014 r.	8 125 590	8 125 590	-	8 125 590
<i>14 maja 2015 r. rejestracja przez sąd podwyższenia kapitału zakładowego Spółki</i>	7 759	7 759	-	7 759
Stan na 31 grudnia 2015 r.	8 133 349	8 133 349	-	8 133 349

Wartość nominalna każdej akcji wynosi 1 zł.

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się:

- 1) 864 800 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A,
- 2) 75 200 akcji zwykłych na okaziciela serii A,
- 3) 883 600 akcji imiennych uprzywilejowanych serii B,
- 4) 56 400 akcji zwykłych na okaziciela serii B,
- 5) 3 008 000 akcji zwykłych na okaziciela serii C,
- 6) 1 200 000 akcji zwykłych na okaziciela serii D,
- 7) 638 600 akcji zwykłych na okaziciela serii E,
- 8) 125 787 akcji zwykłych na okaziciela serii G,
- 9) 102 708 akcji zwykłych na okaziciela serii G3,
- 10) 563 675 akcji zwykłych na okaziciela serii H,
- 11) 441 826 akcji zwykłych na okaziciela serii I2,
- 12) 91 041 akcji zwykłych na okaziciela serii J2,
- 13) 73 953 akcji zwykłych na okaziciela serii K3,
- 14) 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1.

Akcje imienne serii A i B są uprzywilejowane co do głosu w ten sposób, że na każdą akcję przypada 5 głosów na Walnym Zgromadzeniu. Zamiana akcji imiennych na akcje na okaziciela jest dopuszczalna. W przypadku zamiany akcji imiennych na akcje na okaziciela tracą one wszelkie uprzywilejowanie. Zbycie akcji imiennej uprzywilejowanej powoduje wygaśnięcie związanego z nią uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu, przy czym nie powoduje wygaśnięcia uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu:

- a) zbycie na rzecz osób będących akcjonariuszami Spółki na dzień 18 marca 1998 roku,
- b) zbycie na rzecz zstępnych zbywcy,
- c) przejście własności akcji imiennej w wyniku spadkobrania.

Zbycie akcji imiennych wymaga zgody Zarządu udzielonej w formie pisemnej. Zbycie akcji bez zgody Zarządu jest możliwe na warunkach określonych w Statucie Comarch S.A.

Akcje na okaziciela mają prawo do 1 głosu na WZA. Zamiana akcji na okaziciela na akcje imienne nie jest dopuszczalna.

3.15.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A. według stanu na dzień sporządzenia raportu

Wg stanu na dzień sporządzenia raportu:

- Janusz Filipiak posiada 2 674 488 akcji Comarch S.A. (32,88% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 6 246 488 głosów na WZA Spółki (41,30%);
- Elżbieta Filipiak posiada 846 000 akcji Comarch S.A. (10,40% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 4 230 000 głosów na WZA Spółki (27,96%).

3.15.2. Zmiany w stanie kapitału zakładowego w 2015 roku

W dniu 20 stycznia 2015 r. jedna z osób zarządzających Comarch S.A. kupiła 30 akcji zwykłych na okaziciela spółki Comarch S.A. po cenie jednostkowej 104,10 PLN za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 3 123,00 zł. Spółka informowała o szczegółach raportem bieżącym nr RB-7-2015 z dnia 2 marca 2015 r.

W dniu 11 czerwca 2015 r. w Skale osoba mająca dostęp do informacji poufnych Comarch S.A. zbyła 20 950 akcji zwykłych na okaziciela spółki Comarch S.A. na podstawie umowy majątkowej małżeńskiej zawartej w formie aktu notarialnego w dniu 11 czerwca 2015 r. Zbycie nastąpiło nieodpłatnie, szacunkowa wartość akcji objętych transakcją wyniosła 2 775 875,00 zł, przy cenie jednostkowej 132,50 zł za 1 akcję. Spółka informowała o szczegółach raportem bieżącym nr RB-17-2015 z dnia 15 czerwca 2015 r.

Działając w wykonaniu Uchwały Nr 36 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie uchwalenia programu opcji menedżerskich dla kluczowych pracowników, dnia 16 lutego 2015 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę nr 01/02/2015 w sprawie realizacji programu opcyjnego za 2014 rok w drodze emisji 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1 o wartości nominalnej 1 zł każda, po cenie emisyjnej 1 zł z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy Spółki (raport bieżący nr RB-6-2015 z dnia 16 lutego 2015 r.). W konsekwencji zarząd Comarch S.A. podjął uchwałę nr 1 z dnia 16 marca 2015 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1 (raport bieżący nr RB-8-2015 z dnia 16 marca 2015 r.). W dniu 21 maja 2015 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Spółki Comarch S.A. do wysokości 8 133 349,00 zł. Po podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki dzieli się na 8 133 349 akcji. Akcjom tym odpowiada 15 126 949 głosów na WZA Spółki (raport bieżący nr RB-13-2015 z dnia 21 maja 2015 r.).

3.15.3. Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu Spółki Comarch S.A.

W dniu 26 czerwca 2013 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. podjęło uchwałę nr 36 w sprawie uchwalenia programu opcji menedżerskich dla członków Zarządu Spółki zarządzających Spółką oraz Grupą Kapitałową na lata 2014-2016. Celem Programu było stworzenie dodatkowej motywacji dla członków Zarządu Spółki poprzez przyznanie uprawnionym premii (zwanej dalej "Opcją") uzależnionej od wzrostu wartości Spółki i wzrostu jej kapitalizacji giełdowej. Program miał być realizowany poprzez oferowanie członkom Zarządu Spółki kolejno w 2015 roku, w 2016 roku i w 2017 roku nowoemitowanych akcji Spółki w taki

sposób, aby za każdym razem wartość Opcji stanowiła iloczyn różnicy pomiędzy średnim giełdowym kursem zamknięcia akcji Spółki z każdego kolejnego roku realizacji Programu począwszy od 2014 roku, a ceną emisyjną akcji oferowanych Członkowi Zarządu Spółki i ilości akcji oferowanych Członkowi Zarządu Spółki. Po zmianach wprowadzonych uchwałą nr 25 WZA z dnia 26 czerwca 2014 r. okres trwania programu został ograniczony do 2014 roku.

Działając w wykonaniu Uchwały Nr 36 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie uchwalenia programu opcji menedżerskich dla członków Zarządu Comarch S.A. zarządzających Spółką oraz Grupą Kapitałową, dnia 16 lutego 2015 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę nr 01/02/2015 w sprawie realizacji programu opcyjnego za 2014 rok w drodze emisji 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1 o wartości nominalnej 1 zł każda, po cenie emisyjnej 1 zł z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy Spółki. Akcje zostały przyznane osobom uprawnionym zgodnie z założeniami programu opcji menedżerskich dla członków Zarządu Comarch S.A. zarządzających Spółką oraz Grupą Kapitałową uchwalonego Uchwałą Nr 36 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 26 czerwca 2013 r. (RB-6-2015 z dnia 16 lutego 2015 r.).

Zarząd Comarch S.A., działając na podstawie art. 430-433, 444, 446 i 447 k.s.h. oraz art. 9 ust. 3-7 Statutu Spółki, w wykonaniu Uchwały Nr 36 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 26 czerwca 2013 r. podjął uchwałę nr 1 z dnia 16 marca 2015 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1 o wartości nominalnej 1 zł każda, po cenie emisyjnej 1 zł z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy Spółki oraz w sprawie zmiany Statutu Spółki w tym zakresie. O szczegółach spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-8-2015 z dnia 16 marca 2015 r.

W dniu 14 maja 2015 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Spółki Comarch S.A. do wysokości 8 133 349,00 zł. Po podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki dzieli się na 8 133 349 akcji. Akcjom tym odpowiada 15 126 949 głosów na WZA Spółki (raport bieżący nr RB-13-2015 z dnia 21 maja 2015 r.).

W związku z powyższym podwyższeniem kapitału, w dniu 14 maja 2015 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmiany w statucie Spółki (raport bieżący nr RB-14-2015 z dnia 21 maja 2015 r.).

W dniu 23 czerwca 2015 roku Zarząd Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. podjął Uchwałę nr 400/15 dotyczącą warunkowej rejestracji 7 759 sztuk akcji zwykłych na okaziciela serii L1 o wartości nominalnej 1 zł każda. Warunkiem rejestracji akcji serii L1 w KDPW było podjęcie decyzji o wprowadzeniu tych akcji do obrotu na tym samym rynku regulowanym, na który zostały wprowadzone inne akcje Comarch S.A. oznaczone kodem PLCOMAR00012, przez spółkę prowadzącą ten rynek regulowany (raport bieżący nr RB-19-2015 z dnia 23 czerwca 2015 r.).

W dniu 21 lipca 2015 roku Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Uchwałą Nr 700/2015, postanowił dopuścić do obrotu giełdowego na rynku podstawowym 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1 spółki Comarch S.A. o wartości nominalnej 1 zł każda (raport bieżący nr RB-29-2015 z dnia 21 lipca 2015 r.).

W dniu 22 lipca 2015 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał komunikat Działu Operacyjnego Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., w którym poinformowano, iż na podstawie Uchwały Zarządu KDPW S.A. nr 400/15 z dnia 23 czerwca 2015 r., w dniu 23 lipca 2015 r. w Krajowym Depozycie nastąpi rejestracja 7 759 akcji Comarch S.A. o kodzie ISIN „PLCOMAR00012”. Łączna liczba papierów wartościowych po rejestracji to 6 384 949 (raport bieżący nr RB-30-2015 z dnia 22 lipca 2015 r.).

Akcje zostały przyznane członkom zarządu Comarch S.A. w następujący sposób:

Imię i nazwisko	Liczba akcji	Wartość akcji wg stanu na dzień 16 marca 2015 r.
Janusz Filipiak	5 173	641 193,35 zł
Piotr Piątosza	431	53 422,45 zł
Paweł Prokop	431	53 422,45 zł
Piotr Reichert	431	53 422,45 zł
Zbigniew Rymarczyk	431	53 422,45 zł
Konrad Tarański	431	53 422,45 zł
Marcin Warwas	431	53 422,45 zł
Razem	7 759	961 728,05 zł

W poprzednich okresach sprawozdawczych występowały następujące płatności realizowane w formie akcji własnych:

Serie opcji		Liczba	Data przyznania	Data wygaśnięcia	Cena wykonania w PLN	Wartość godziwa na dzień przyznania w tys. PLN
(1) Wyemitowane 31 grudnia 2009 r.	Zależna od sytuacji rynkowej, odpowiadająca 3,0% wzrostu kapitalizacji Comarch S.A.		31/12/2009	31/12/2010	1,00	2 980
(2) Wyemitowane 31 grudnia 2010 r.	Zależna od sytuacji rynkowej, odpowiadająca 3,6% wzrostu kapitalizacji Comarch S.A.		31/12/2010	31/12/2011	1,00	2 643
(3) Wyemitowane 31 grudnia 2011 r.	Zależna od sytuacji rynkowej, odpowiadająca 3,6% wzrostu kapitalizacji Comarch S.A.		31/12/2011	31/12/2012	1,00	1 566
(4) Wyemitowane 31 grudnia 2012 r.	Zależna od sytuacji rynkowej, odpowiadająca 3,6% wzrostu kapitalizacji Comarch S.A.		31/12/2012	31/12/2013	1,00	2 873
(5) Wyemitowane 31 grudnia 2013 r.	Zależna od sytuacji rynkowej, odpowiadająca 3,6% wzrostu kapitalizacji Comarch S.A.		31/12/2013	31/12/2014	1,00	3 021

3.15.4. Zmiany w stanie kapitału zakładowego po dacie bilansu

Nie wystąpiły.

3.16 Pozostałe kapitały

3.16.1. Kapitał akcjonariuszy Spółki dominującej

	Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	Kapitał inwestycyjny i na pokrycie zobowiązań wobec budżetu	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	OGÓLEM
Stan na 31 grudnia 2014 r.	25 140	745	122 341	148 226
Stan na 1 stycznia 2015 r.	25 140	745	122 341	148 226
Wycena opcji menedżerskiej	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2015 r.	25 140	745	122 341	148 226

W dniu 24 czerwca 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki dominującej podjęło Uchwałę nr 9 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy od 1 stycznia 2014 do 31 grudnia 2014. Walne Zgromadzenie postanowiło, że wypracowany w roku obrotowym od 1 stycznia 2014 do 31 grudnia 2014 zysk netto w kwocie 41 048 275,65 zł zostaje w całości przekazany na kapitał zapasowy. W 2015 roku nie dokonano wypłat dywidend za rok 2014 do podmiotów spoza Grupy.

3.16.2. Kapitały przypadające udziałom niedającym kontroli

Kapitał udziałowców mniejszościowych	
Stan na 31 grudnia 2013 r.	11 368
Stan na 1 stycznia 2014 r.	11 368
Dywidenda wypłacona	(1 083)
Wynik jednostek zależnych przeznaczony dla komplementariuszy spoza Grupy	1 083
Udział w wyniku MKS Cracovia SSA	719
Udział w wyniku Comarch SuB i CAMS AG	283
Różnice kursowe z wyceny	15
Stan na 31 grudnia 2014 r.	12 385
Stan na 1 stycznia 2015 r.	12 385
Dywidenda wypłacona	-
Wynik jednostek zależnych przeznaczony dla komplementariuszy spoza Grupy	-
Udział w wyniku MKS Cracovia SSA	105
Udział w wyniku Comarch SuB i CAMS AG	514
Różnice kursowe z wyceny	18
Stan na 31 grudnia 2015 r.	13 022

Prezentujemy dane jednostki zależnej MKS Cracovia SSA. W pozostałych jednostkach zależnych udziały niekontrolujące są nieistotne.

Nazwa Spółki: MKS Cracovia SSA,

Główne miejsce prowadzenia działalności i kraj rejestracji jednostki: Polska

Proporcja udziałów własnościowych posiadanych przez udziały niekontrolujące: 33,89%,

Proporcja praw głosu posiadanych przez udziały niekontrolujące, jeżeli różni się od proporcji posiadanych udziałów własnościowych: 33,89%,

Wynik finansowy przypisany udziałom niekontrolującym jednostki zależnej w trakcie okresu sprawozdawczego: 105 tys. zł

Łączne udziały niekontrolujące jednostki zależnej na koniec okresu sprawozdawczego: 13 022 tys. zł

Skrócone informacje finansowe na temat jednostki zależnej Cracovia SSA

Poniżej przedstawiono podsumowanie danych finansowych istotnej jednostki zależnej, która **posiada udziały niekontrolujące**. Wykazane kwoty poniżej stanowią kwoty ze sprawozdań finansowych jednostek sporządzonych zgodnie z MSSF (dostosowane przez Grupę):

Cracovia SSA	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Aktywa obrotowe	5 541	7 588
Aktywa trwałe	43 952	40 304
Zobowiązania krótkoterminowe	(8 724)	(7 232)
Zobowiązania długoterminowe	(5 943)	(6 145)
	Okres zakończony 31 grudnia 2015 r.	Okres zakończony 31 grudnia 2014 r.
Przychody	28 461	25 980
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej	310	2 121
Zysk (strata) z działalności zaniechanej (po opodatkowaniu)	-	-
Zysk (strata) za rok obrotowy	310	2 121
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy	-	-
Całkowite dochody razem za rok obrotowy	310	2 121

3.17 Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Zobowiązania handlowe	64 665	61 988
Zaliczki otrzymane na poczet usług	6 467	993
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	2 073	1 273
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych obciążeń podatkowych	46 771	46 885
Zobowiązania inwestycyjne	3 832	6 025
Przychody przyszłych okresów	20 527	18 291
Pozostałe zobowiązania	4 959	3 449
Fundusze specjalne (ZFŚS i Zakładowy Fundusz Mieszkaniowy)	1 604	1 313
Razem	150 898	140 217

Wartość godziwa zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej.

3.18 Kontrakty długoterminowe

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
a) przychody z zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	115 210	28 068
b) przychody z nie zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	138 602	135 372
c) efekt rozliczenia zgodnie z MSR 11 nie zakończonych kontraktów ujętych w okresie sprawozdawczym	1 666	5 750
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte w okresie sprawozdawczym	255 478	169 190

Z uwagi, iż Grupa stosuje zasadę ustalania stopnia zaawansowania prac proporcjonalnie do udziału poniesionych kosztów w całości kosztów kontraktu, suma poniesionych kosztów oraz ujętych wyników odpowiada przychodom. Dokonano na koniec okresu sprawozdawczego wyceny kontraktów długoterminowych zgodnie ze stopniem zaawansowania prac. Zmiana stanu rozliczeń z tytułu kontraktów długoterminowych ujętych w aktywach i pasywach między 31 grudnia 2014 a 31 grudnia 2015 prezentowana jest poniżej:

Stan rozliczeń z tytułu kontraktów długoterminowych	Stan na 31 grudnia 2015 r.	Stan na 31 grudnia 2014 r.	
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte do dnia bilansowego - wg stopnia zawansowania prac	564 120	337 429	
Wystawione faktury	(557 856)	(332 831)	
	6 264	4 598	
	Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	Efekt rozliczenia netto
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte w okresie sprawozdawczym			
Wartość na 1 stycznia 2014	32 264	(33 416)	(1 152)
Zmiana	20 841	(15 091)	5 750
Wartość na 31 grudnia 2014	53 105	(48 507)	4 598
Zmiana	(20 665)	22 331	1 666
Wartość na 31 grudnia 2015	32 440	(26 176)	6 264

3.19 Kredyty, pożyczki

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Długoterminowe		
Kredyty bankowe	113 540	121 593
Pożyczki	-	-
	113 540	121 593
Krótkoterminowe		
Kredyt w rachunku bieżącym	-	-
Pożyczki	-	122
Kredyty bankowe	24 152	20 400
	24 152	20 522
Kredyty, pożyczki ogółem	137 692	142 115

3.19.1. Kredyty inwestycyjne

W Grupie Comarch podmiot dominujący Comarch S.A. korzysta z następujących długoterminowych kredytów bankowych:

- a) kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 20 000 tys. zł zaciągnięty w 2004 roku na sfinansowanie I etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Okres kredytowania wynosił 10 lat, tj. do 2015 roku. W dniu 5 stycznia 2009 r. spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. Kredyt oprocentowany był stopą zmienną EURIBOR1M+marża. W dniu 31 marca 2015 roku kredyt został w całości spłacony.
- b) kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 44 000 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2024 roku. Wykorzystanie kredytu nastąpiło do dnia 30 września 2008 r. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. W dniu 5 października 2011 r. spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Kredyt oprocentowany jest stopą zmienną EURIBOR1M+marża. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 5 422 tys. EUR, tj. 23 104 tys. zł (wobec 6 042 tys. EUR, tj. 25 750 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch SA zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 29 lipca 2024
- c) kredyt inwestycyjny w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie na refinansowanie kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w banku DNB Bank Polska S.A. w dniu 28 kwietnia 2010 r., na finansowanie IV etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 4 126 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka w kwocie 6 189 tys. EUR ustanowiona na nieruchomości będącej przedmiotem refinansowania oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej ww. nieruchomości. Całkowite wykorzystanie kredytu nastąpiło w dniu 1 października 2013 r. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 2 966 tys. EUR, tj. 12 638 tys. zł (wobec 3 482 tys. EUR, tj. 14 838 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch SA zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 31 października 2018.

- d) kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu oraz oprogramowania dla realizacji projektu outsourcingu usług data center dla jednego z klientów. Kredyt został udzielony w wysokości 2 400 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2016 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 7 sierpnia 2012 r. Oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR3M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są przelew wierzytelności z kontraktu oraz zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 218 tys. EUR, tj. 930 tys. zł (wobec 873 tys. EUR, tj. 3 720 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.).
- e) nieodnawialny kredyt obrotowy w BZ WBK Bank S.A. (dawniej Kredyt Bank S.A.) z siedzibą we Wrocławiu zaciągnięty w pierwszym kwartale 2013 roku na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej Spółki. Kredyt został udzielony w wysokości 7 400 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada na 31 grudnia 2020 r. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na jednej z nieruchomości Comarch S.A. zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie oraz cesja polisy ubezpieczeniowej budynku. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 4 774 tys. EUR, tj. 20 345 tys. zł (wobec 5 729 tys. EUR, tj. 24 419 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch SA zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 28 czerwca 2019.
- f) kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie oraz refinansowanie nie więcej niż 90% kosztów netto inwestycji polegającej na budowie budynku biurowego SSE6 i data center na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie. Kredyt został udzielony w EUR do kwoty 56 mln PLN, co na dzień podpisania umowy stanowiło równowartość kwoty 13 323 182,34 EUR. Okres kredytowania wynosi 10 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada 4 grudnia 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR3M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są: pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bieżącymi Comarch S.A. prowadzonymi przez Bank Pekao S.A., oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, hipoteka umowna do kwoty 84 mln PLN na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi. Kredyt został w całości wykorzystany do dnia 30 września 2015 r. Spłata kredytu rozpoczęła się w grudniu 2015. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 13 184 tys. EUR, tj. 56 185 tys. zł. W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch SA zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 30 listopada 2023.

Spółka Comarch Healthcare S.A. (dawniej iMed24 S.A.) zaciągnęła w trzecim kwartale 2011 roku kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu medycznego i wyposażenia gabinetów medycznych w związku z realizacją projektu NZOZ Centrum Medyczne iMed24 w Krakowie. Wysokość dostępnego kredytu wynosiła 15 889 tys. zł, kredyt został wykorzystany w całości do 31 grudnia 2011 r. Okres kredytowania wynosi 7 lat, tj. do 2018 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej WIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej środków trwałych oraz poręczenie podmiotu dominującego, tj. Comarch S.A. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 6 809 tys. zł wobec 9 079 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.

Spółka Comarch AG zaciągnęła w drugim kwartale 2013 roku kredyt inwestycyjny w Banku BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na refinansowanie budowy budynku produkcyjno-biurowego oraz serwerowni data center w Dreźnie. Kredyt został udzielony w wysokości 6 000 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2018 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 25 lipca 2013 r., oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR3M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są: poręczenie Comarch S.A., dług gruntowy na przedmiocie finansowania oraz przelew praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 3 103 tys. EUR, tj. 13 225 tys. zł (wobec 4 345 tys. EUR, tj. 18 519 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.).

Spółka Bonus Development Sp. z o.o. SKA zaciągnęła w drugim kwartale 2015 roku kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie i refinansowanie nie więcej niż 90% kosztów netto inwestycji związanych z przebudową budynku pofabrycznego oraz budową przyległego budynku biurowego w Łodzi. Kredyt został udzielony w euro do kwoty 38,8 mln PLN, co na dzień podpisania umowy stanowiło równowartość kwoty 9 261 690,50 EUR. Okres kredytowania wynosi 15 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada w dniu 28 czerwca 2030 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są: hipoteka umowna do kwoty 58,2 mln PLN na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja, pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bieżącymi Bonus Development Sp. z o.o. SKA prowadzonymi przez Bank Pekao S.A., oświadczenie Bonus Development Sp. z o.o. SKA o poddaniu się egzekucji, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi, cesja praw z umowy dzierżawy finansowanej nieruchomości zawartej ze spółką Comarch S.A., poręczenie spółki Comarch S.A. wraz z pełnomocnictwem do dysponowania rachunkami Comarch S.A. prowadzonymi przez Bank Pekao S.A. oraz oświadczeniem o poddaniu się egzekucji. Okres uruchomienia kredytu upływa w dniu 28 czerwca 2017 r. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość uruchomionego kredytu wynosiła 1 161 tys. EUR, tj. 4 946 tys. zł.

Wartość zobowiązań z tytułu kredytów została ujęta w wysokości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wartość godziwa zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek nie jest istotnie różna od wartości bilansowej. W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nieterminowej spłaty kapitału lub wypłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek, ani nie zostały naruszone inne warunki umów kredytów i pożyczek, uprawniające kredytodawcę do żądania wcześniejszej spłaty kredytu lub pożyczki.

Obciążenie kredytów Grupy ryzykiem stopy procentowej dotyczy kredytów oprocentowanych w oparciu o zmienną stopę procentową. Grupa prowadzi optymalizację kosztów odsetkowych poprzez stały monitoring struktury stóp procentowych i odpowiednie dopasowanie bazowej stopy procentowej kredytu.

Obciążenie kredytów Grupy ryzykiem stopy procentowej

Stan na	do 6	6-12	1-5 lat	powyżej 5	Razem
31 grudnia 2014 r.	miesiący	miesiący		lat	
Kredyty i pożyczki	10 755	10 160	79 101	42 492	142 508
odsetki	(393)	-	-	-	(393)
	10 362	10 160	79 101	42 492	142 115
Stan na	do 6	6-12	1-5 lat	powyżej 5	Razem
31 grudnia 2015 r.	miesiący	miesiący		lat	
Kredyty i pożyczki	12 712	11 782	77 825	35 865	138 184
odsetki	(342)	-	(150)	-	(492)
	12 370	11 782	77 675	35 865	137 692

Struktura zapadalności kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych długoterminowych

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Od 1 do 2 lat	23 755	23 025
Od 2 do 5 lat	53 920	56 076
Powyżej 5 lat	35 865	42 492
	113 540	121 593

Struktura walutowa wartości bilansowej kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
w walucie polskiej	6 785	8 807
w EUR (równowartość w zł)	130 907	133 308
	137 692	142 115

Efektywne stopy procentowe na dzień bilansowy:

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Kredyty bankowe	1,73%	1,74%
Pożyczki	-	5,81%

3.19.2. Pożyczki

Spółka Comarch S.A. w dniu 27 grudnia 2012 r. zawarła z IBM Polska sp. z o.o. umowę pożyczki na kwotę 343 tys. zł na sfinansowanie dostawy sprzętu IBM w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w pierwszym kwartale 2013 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypadał na grudzień 2015 roku, oprocentowanie jest stałe (stopa procentowa ok. 5,63%). Pożyczka nie była zabezpieczona i została całkowicie spłacona w dniu 1 grudnia 2015 roku.

Spółka Comarch S.A. w dniu 28 grudnia 2015 r. zawarła z IBM Polska sp. z o.o. umowę pożyczki na kwotę 6 265 681,96 zł na sfinansowanie dostawy sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w pierwszym kwartale 2016 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypada na wrzesień 2016 roku. Oprocentowanie pożyczki jest stałe. Pożyczka nie jest zabezpieczona.

3.19.3. Linie kredytowe w rachunku bieżącym (o zmiennym oprocentowaniu)

W Grupie Comarch podmiot dominujący Comarch S.A. posiada przyznane następujące limity kredytowe w rachunku bieżącym:

- limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (PKO BP S.A.) z siedzibą w Warszawie w wysokości 10 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 13 grudnia 2016 roku. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w banku PKO BP S.A. oraz weksel in blanco. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2014 roku.
- limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku BPH S.A z siedzibą w Krakowie w wysokości 10 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 31 października 2016 roku. Zabezpieczeniem kredytu są weksel in blanco oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2014 roku.
- limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 24 033 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 31 maja 2016 roku. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w Banku Pekao S.A., weksel in blanco oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2014 roku.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Linie kredytowe w rachunku bieżącym przyznane, wygasające w ciągu jednego roku, w tym:	44 033	49 262
– wykorzystane na dzień bilansowy	-	-
– dostępne na dzień bilansowy	44 033	49 262

3.20 Zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 48 740 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2014 roku ich wartość wynosiła 60 327 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Comarch Polska S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 19 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2014 roku ich wartość wynosiła 19 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Grupy Comarch Software und Beratung wynosiła 815 tys. EUR (tj. 3 474 tys. zł), na dzień 31 grudnia 2014 roku ich wartość wynosiła 470 tys. EUR (tj. 2 003 tys. zł).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Comarch AG wynosiła 16 tys. EUR (tj. 63 tys. zł), na dzień 31 grudnia 2014 roku ich wartość wynosiła 16 tys. EUR (tj. 68 tys. zł).

Comarch S.A. udzieliła oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („letter of comfort”) dla spółek zależnych MKS Cracovia SSA (oświadczenie ważne do 30 czerwca 2017 roku) oraz Comarch Healthcare S.A. (oświadczenie ważne do 30 czerwca 2017 r.).

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 69 739 tys. zł, z czego kwota 10 698 tys. zł jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 31 grudnia 2015 r. (w tym kwota utworzonych w roku 2015 rezerw na roszczenia objęte postępowaniami sądowymi wynosi 1 470 tys. zł). Grupa Comarch pozostaje w sprawach spornych, nie objętych postępowaniami sądowymi, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 14 089 tys. zł. Roszczenia stron trzecich w związku ze sprawami spornymi nie zostały objęte rezerwami. Według Zarządów spółek Grupy Comarch, w oparciu o opinie doradców prawnych, nie istnieją okoliczności wskazujące na konieczność utworzenia rezerw na pozostałe roszczenia objęte aktualnie postępowaniami sądowymi oraz sprawami spornymi - nie objętymi postępowaniami sądowymi.

W związku z prowadzonymi postępowaniami sądowymi w 2015 roku Grupa Comarch utworzyła odpisy aktualizujące wartość należności na kwotę 393 tys. zł. Grupa nie utworzyła odpisów aktualizujących wartość należności w związku ze sprawami spornymi w 2015 roku.

Przyznane linie kredytowe na finansowanie działalności bieżącej (gwarancje, akredytywy)

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Linie kredytowe*	159 876	179 503
	159 876	179 503

(*) zawierają linie kredytowe w rachunku bieżącym opisane w pkt 3.19.3.

3.21 Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego

	Do roku	Do 5 lat	Ogółem
Zobowiązania z tytułu najmu powierzchni użytkowej	19 165	41 804	60 969
Zobowiązania z tytułu dzierżawy sprzętu elektronicznego i środków transportu	1 038	568	1 606
Razem	20 203	42 372	62 575

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Prezentowane w nocie zobowiązania z tytułu umów najmu powierzchni użytkowej obejmują zobowiązania Grupy z tytułu umów najmu pomieszczeń biurowych i mieszkań służbowych. Umowy z określonym terminem ważności zostały zaliczone w sposób bezpośredni odpowiednio do okresu do roku i do 5 lat. Większość umów została zawarta jednak na czas nieokreślony, dlatego kwoty zobowiązań ustalono drogą przemnożenia miesięcznych kwot czynszu przez 12 miesięcy (kolumna „Do roku”) i 60 miesięcy (kolumna „Do 5 lat”).

Grupa Comarch na dzień 31 grudnia 2015 r. posiadała umowne zobowiązania do opłat z tytułu leasingu operacyjnego środków transportu oraz sprzętu elektronicznego w kwocie 1 606 tys. zł (wobec 2 238 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 roku).

3.22 Odroczonego podatek dochodowy

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32 134	28 985
Stan na początek okresu:		
- odniesione na wynik finansowy	32 134	28 985
Zmiany aktywa z tytułu podatku odroczonego odniesione na wynik finansowy		
- utworzenie aktywa w związku ze stratą podatkową w Comarch SuB	1 170	355
- rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową w Comarch SuB	-	(78)
- rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową z lat ubiegłych w CA Consulting S.A.	(230)	-
- rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową w OOO Comarch	-	(11)
- utworzenie aktywa w związku ze stratą podatkową w Comarch Technologies sp. z o.o.	60	-
- rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową w Comarch Polska S.A.	-	(232)
- utworzenie aktywa w związku ze stratą podatkową w ESAProjekt sp. z o.o.	-	246
- rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową w ESAProjekt sp. z o.o.	-	(246)
- utworzenie aktywa w związku ze stratą podatkową w Comarch Pointshub S.A.	-	-
- rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową w Comarch Pointshub S.A.	(10)	(107)
- utworzenie aktywa w związku z ulgą podatkową jednostki dominującej z tytułu działalności w SSE	10 441	9 916
- rozwiązanie aktywa w związku z ulgą podatkową jednostki dominującej z tytułu działalności w SSE	(9 916)	(8 795)
- utworzenie aktywa z tytułu różnic przejściowych dotyczących kosztów (amortyzacja, koszty prac badawczych)	4 990	7 033
- rozwiązanie aktywa z tytułu różnic przejściowych dotyczących kosztów (amortyzacja, koszty prac badawczych)	(5 207)	(4 932)
Stan na koniec okresu	33 432	32 134
- odniesione na wynik finansowy	33 432	32 134

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Aktywa z tytułu podatku odroczonego

	Aktywo z tytułu straty podatkowej	Rezerwy na koszty, odpisy aktualizacyjne	Aktywo z tytułu ulgi podatkowej w podatku dochodowym (SSE)	Razem
Stan na 1 stycznia 2014 r.	5 903	14 287	8 795	28 985
-odniesionych na wynik (Obciążenie) / uznanie wyniku za rok 2014	5 830	16 388	9 916	32 134
	(73)	2 101	1 121	3 149
Stan na 31 grudnia 2014 r.	5 830	16 388	9 916	32 134
(Obciążenie) / uznanie wyniku za rok 2015	990	(217)	525	1 298
Stan na 31 grudnia 2015 r.	6 820	16 171	10 441	33 432
-odniesionych na wynik	6 820	16 171	10 441	33 432

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Stan na początek okresu:	38 298	40 545
- odniesione na kapitał	5 430	5 430
- odniesione na wynik finansowy	31 709	33 449
- rezerwa z tytułu nabycia Comarch SuB	-	-
- rezerwa z tytułu nabycia A-MEA Informatik AG i ESAProjekt sp. z o.o.	1 159	1 666

**Zmiany rezerw z tytułu podatku odroczonego odniesione na
wynik finansowy**

- rozwiązanie rezerwy z tytułu amortyzacji od wyceny wartości godziwej Comarch SuB	-	-
- rozwiązanie rezerwy z tytułu wyceny składników lokat CCF FIZ	(674)	(3 023)
- rozwiązanie rezerwy z tytułu wyceny wartości godziwej ESAProjekt sp. z o.o.	(704)	(402)
- rozwiązanie rezerwy z tytułu wyceny wartości godziwej A-MEA Informatik AG	(105)	(105)
- utworzenie rezerwy z tytułu przejściowych różnic dotyczących kosztów amortyzacji, różnic kursowych i odsetek	5 484	3 298
- rozwiązanie rezerwy z tytułu przejściowych różnic dotyczących kosztów amortyzacji, różnic kursowych i odsetek	(4 680)	(2 015)
Stan na koniec okresu	37 619	38 298
- odniesione na kapitał	5 430	5 430
- odniesione na wynik finansowy	31 839	31 709
- rezerwa z tytułu nabycia A-MEA Informatik AG i ESAProjekt sp. z o.o.	350	1 159

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości składników majątku CCF FIZ	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości godziwej Comarch SuB	Amortyzacja	Rezerwy (różnice kursowe, odsetki)	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości godziwej majątku MKS Cracovia SSA	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości godziwej A-MEA Informatik AG i ESAProjekt sp. z o.o.	Razem
Stan na 1 stycznia 2014 r.	27 871	-	1 130	4 448	5 430	1 666	40 545
Obciążenie/ (uznanie) wyniku za rok 2014	(3 023)	-	(1)	1 284	-	(507)	(2 247)
Stan na 31 grudnia 2014 r.	24 848	-	1 129	5 732	5 430	1 159	38 298
-odniesionych na wynik	24 848	-	1 129	5 732	-	-	31 709
-odniesionych na kapitał	-	-	-	-	5 430	1 159	6 589
Obciążenie/ (uznanie) wyniku za rok 2015	(674)	-	-	804	-	(809)	(679)
Stan na 31 grudnia 2015 r.	24 174	-	1 129	6 536	5 430	350	37 619
-odniesionych na wynik	24 174	-	1 129	6 536	-	-	31 839
-odniesione na kapitał	-	-	-	-	5 430	350	5 780

Comarch S.A. posiada pięć zezwoleń na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie:

- uzyskane w roku 1999, z okresem ważności do 31 grudnia 2017 r.
- uzyskane w roku 2007, z okresem ważności do 31 grudnia 2017 r.
- uzyskane w roku 2013, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania. Jednocześnie Spółka zwraca uwagę, że w dniu 23 lipca 2013 r. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenia wydłużające do 2026 r. termin funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na terenie Polski.
- uzyskane w lutym 2016 roku, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania.
- uzyskane w marcu 2016 roku, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania.

Jednocześnie Spółka zwraca uwagę, że w dniu 23 lipca 2013 r. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenia wydłużające do 2026 r. termin funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na terenie Polski.

Zgodnie z MSR 12 niewykorzystana ulga podatkowa na dzień 31 grudnia 2015 r. stanowi aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Limit niewykorzystanej ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 1999 roku wynosił na dzień 31 grudnia 2015 r. 245 tys. zł (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Limit niewykorzystanej ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 2007 roku wynosił na dzień 31 grudnia 2015 r. ok. 23 787 tys. zł (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 2013 roku wynosiła na dzień 31 grudnia 2015 r. ok. 29 987 tys. zł (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia).

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na powyższą zasadę aktywa z tytułu działalności w SSE ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 4 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

W trakcie roku 2015 r. dokonano rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2014 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 9 916 tys. zł (operacja ta powoduje spadek wyniku finansowego). Jednocześnie dokonano utworzenia aktywa w kwocie 10 441 tys. zł, które to aktywo będzie realizować się sukcesywnie (w postaci odpisów pomniejszających zysk netto Grupy), w proporcji do generowania przez Comarch S.A. dochodu podatkowego osiągniętego z działalności zwolnionej na przestrzeni roku 2016. Równocześnie, zgodnie z MSR 12, Spółka będzie regularnie dokonywać weryfikacji wyceny rozpoznanego Aktywa pod kątem możliwości jego realizacji oraz dalszego rozpoznania na kolejne okresy. Zwracamy uwagę, iż rozpoznanie Aktywa nie wpływa na przepływy pieniężne w jednostce dominującej ani w Grupie (zarówno rozpoznanie Aktywa, jak również jego realizacja). Operacja ta ma więc charakter wyłącznie memoriałowy i wynika z zastosowania przez Grupę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Comarch.

W roku 2015 roku Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa utworzonego na 31 grudnia 2014 roku z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 5 207 tys. zł oraz dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 4 990 tys. zł a także rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 240 tys. zł oraz utworzenia w kwocie 1 230 tys. zł. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto roku 2015 wyniósł +1 298 tys. zł.

Zgodnie z obowiązującymi w Niemczech uregulowaniami w zakresie przepisów podatkowych nie istnieje czasowe ograniczenie możliwości rozliczenia straty podatkowej.

W CSuB AG poniesiona w latach poprzednich strata podatkowa wynosi ok. 9,7 mln EUR a zatem odpowiadające jej aktywo to 3,3 mln EUR.

W sprawozdaniu finansowym CSuB AG na 31 grudnia 2015 r. zostało ujęte z powyższego tytułu aktywo w wysokości ok. 1,6 mln EUR, gdyż zostało ono ustalone dla okresu, w odniesieniu do którego można dokonać wiarygodnych szacunków w zakresie możliwości osiągnięcia dochodu podatkowego.

W związku z wyceną wartości aktywów netto CCF FIZ dokonano w 2015 roku częściowego rozwiązania utworzonej w latach poprzednich rezerwy w kwocie 674 tys. zł. Równocześnie dokonano utworzenia rezerwy na podatek odroczone z tytułu różnic przejściowych w kwocie 5 484 tys. zł i rozwiązania z tego samego tytułu w kwocie 4 680 tys. zł. W roku 2015 dokonano rozwiązania rezerw z tytułu nabycia spółek A-MEA Informatik AG i ESAProjekt sp. z o.o. w kwocie 809 tys. zł. Łączny wpływ powyższych operacji na wynik netto za 2015 rok wyniósł +679 tys. zł. Ogółem zmiany w podatku odroczonym spowodowały wzrost wyniku o 1 977 tys. zł.

W odniesieniu do spółek MKS Cracovia SSA i Comarch Healthcare S.A. mimo występowania straty podatkowej nie tworzono z tego tytułu aktywa na podatek odroczone ze względu na brak możliwości dokonania wiarygodnych szacunków co do możliwości osiągnięcia w najbliższych latach dochodu podatkowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

3.23 Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia

Długoterminowe	Rezerwy na kary umowne	Rezerwy na koszty spraw sądowych	Rezerwy na podatki	Rezerwy na koszty pozostałe	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2015 r.	-	-	-	-	-
Ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat:					
- utworzenie dodatkowych rezerw	-	-	-	-	-
- rezerwy wykorzystane w trakcie roku i przeniesione do krótkoterminowych	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2015 r.	-	-	-	-	-

Krótkoterminowe	Koszty dotyczące okresu bieżącego, które zostaną poniesione w przyszłości	Rezerwy na koszty kontraktów	Rezerwy na kary umowne	Rezerwy na urlopy	Rezerwy na nagrody pieniężne	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2015 r.	5 689	19 034	14 947	20 621	72 348	132 639
Ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat:						
- utworzenie dodatkowych rezerw	(1 059)	2 658	1 267	1 757	10 485	15 108
- rezerwy wykorzystane w trakcie roku	13 405	24 901	8 301	17 723	100 935	165 265
	(14 464)	(22 243)	(7 034)	(15 966)	(90 450)	(150 157)
Stan na 31 grudnia 2015 r.	4 630	21 692	16 214	22 378	82 833	147 747

Wszystkie rezerwy zostały obliczone w oparciu o wiarygodny szacunek dokonany na dzień bilansowy. Koszty okresu bieżącego dotyczą głównie rezerw utworzonych na koszty niezbędne do poniesienia w związku z działalnością bieżącą, z tytułu badania sprawozdań finansowych, kosztów archiwizacji i innych administracyjnych oraz rozliczeń z tytułu kart kredytowych. Rezerwy na koszty kontraktów dotyczą rozpoznania przewidywanych strat na kontraktach.

Struktura łącznej kwoty rezerw:

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Długoterminowe	-	-
Krótkoterminowe	147 747	132 639

3.24 Przychody ze sprzedaży

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		
Przychody ze sprzedaży usług informatycznych	755 851	689 185
Przychody ze sprzedaży licencji i oprogramowania własnego	181 779	132 413
Wyroby gotowe	14 204	41 576
Przychody ze sprzedaży usług medycznych	1 160	2 469
Przychody z pozostałej sprzedaży	31 826	27 123

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Razem	984 820	892 766
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		
Przychody ze sprzedaży sprzętu komputerowego	36 742	45 080
Przychody ze sprzedaży licencji i oprogramowania obcego	65 055	51 979
Przychody z pozostałej sprzedaży (usługi obce, inne)	44 963	48 526
Razem	146 760	145 585
Ogółem przychody ze sprzedaży	1 131 580	1 038 351

3.25 Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
I/1 Koszty wg rodzaju		
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	53 483	54 380
Koszty świadczeń pracowniczych	585 620	490 632
Zmiana stanu produktów i produkcji w toku	(9 231)	83 973
Zużycie surowców i materiałów pomocniczych	22 703	21 289
Usługi obce	160 276	84 220
Podatki i opłaty	8 967	8 848
Pozostałe koszty	48 141	35 685
Koszty sprzedanych produktów, usług, marketingu i dystrybucji oraz koszty ogólnego zarządu, w tym:	869 959	779 027
- koszt wytworzenia	644 334	589 302
- koszty sprzedaży	129 520	111 385
- koszty ogólne	93 246	75 519
- różnice kursowe od zobowiązań	2 859	2 821
I/2 Koszt sprzedanych towarów i materiałów	132 693	127 359
I/3 Koszty realizacji prac w ramach projektów unijnych	11 556	11 494
I/4 Łączne koszty sprzedanych produktów, usług, marketingu, ogólnego zarządu, towarów i materiałów oraz realizacji prac w ramach projektów unijnych	1 014 208	917 880
II. Koszty świadczeń pracowniczych	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Koszty wynagrodzeń	497 524	415 881
Koszty ubezpieczeń społecznych	76 081	67 850
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	2 081	1 530
Szkolenia	2 173	1 634
Koszty BHP	906	885
Pozostałe	6 855	2 852
Razem	585 620	490 632

3.26 Pozostałe przychody operacyjne

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Pozostałe przychody operacyjne i zyski		
Otrzymane odszkodowania komunikacyjne	148	33
Przedawnione zobowiązania	56	493
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	13 367	3 834
Otrzymane kary umowne	64	134
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	499	639
Zwrot podatku VAT	-	-
Dotacje	594	356
Inne	6 121	3 285
Otrzymane odszkodowania komunikacyjne	20 849	8 774

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

3.27 Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne i straty	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Odpis aktualizujący wartość aktywów (utrata wartości)	7 168	6 240
Składki członkowskie	422	273
Darowizny	72	37
Strata ze zbycia i likwidacji aktywów trwałych	364	34
Odpis aktualizujący wartość należności	13 855	19 626
Odszkodowania	43	50
Inne	3 269	4 456
Razem	25 193	30 716

3.28 Koszty finansowe – netto

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Koszty odsetek, w tym:	(1 639)	(2 297)
- odsetki od pożyczek i kredytów	(1 567)	(2 255)
- inne	(72)	(42)
Zyski z odsetek od lokat	1 522	2 180
Zyski ze zbycia papierów wartościowych	-	-
Zyski/(straty) ze zbycia aktywów finansowych	(2 599)	353
Zyski/(straty) kursowe netto (nota 3.29)	418	(1 118)
Wycena wartości godziwej instrumentów finansowych i inwestycji	412	(4 625)
Inne, w tym:	236	548
- odszkodowania i kary finansowe	-	-
- pozostałe	236	548
Razem	(1 650)	(4 959)

3.29 Podatek dochodowy

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Podatek bieżący	29 361	29 077
Podatek odroczony	(1 502)	(5 396)
Razem	27 859	23 681

Podatek dochodowy od zysku brutto Grupy przed opodatkowaniem, różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by stosując średnią ważoną stawkę podatku mającą zastosowanie do zysków konsolidowanych spółek:

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Zysk brutto skonsolidowany przed opodatkowaniem	108 129	92 576
Różnice pomiędzy zyskiem brutto a podstawą opodatkowania:		
- korekty konsolidacyjne	(25 201)	(41 255)
- wyłączenia strat spółek konsolidowanych	60 600	59 456
Suma zysków brutto jednostek konsolidowanych (nominalna podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym przy założeniu zgodności zysku bilansowego z podstawą opodatkowania)	143 528	110 777
<i>Podatek wyliczony stawką nominalną od zysku brutto</i>	35 949	23 625
Wielkość nominalnej stawki podatkowej	25,05%	21,33%
Trwałe i przejściowe różnice pomiędzy zyskiem brutto a rzeczywistą podstawą opodatkowania, w tym:	(18 131)	21 090

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

- wykorzystanie uprzednio rozpoznanych strat podatkowych	(11 628)	(7 209)
- różnice pomiędzy podstawą opodatkowania podatkiem a zyskiem brutto	63 483	92 776
- dochód zwolniony z tytułu prowadzenia działalności w SSE	(68 976)	(64 477)
- dochód nie podlegający opodatkowaniu (płatnikami podatku są udziałowcy)	-	-
- inne - dochody zwolnione	(1 010)	-
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	125 397	131 867
Podatek wyliczony według stawki podatkowej w Grupie	29 361	29 077
Wielkość efektywnej stawki podatkowej	20,46%	26,25%

Władze podatkowe kraju jednostki dominującej mogą przeprowadzić kontrolę ksiąg rachunkowych i rozliczeń podatkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku, w którym złożono deklaracje podatkowe i obciążyć Grupę dodatkowym wymiarem podatku wraz z karami i odsetkami. W opinii Zarządu jednostki dominującej nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań z tego tytułu.

3.30 Zyski (straty) kursowe – netto

Różnice kursowe powiększające (koszty)/przychody w rachunku zysków i strat uwzględnione zostały w następujących pozycjach:

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Przychody ze sprzedaży	4 449	4 730
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(2 859)	(2 821)
Koszty finansowe netto	418	(1 118)
Razem	2 008	791

3.31 Zysk na akcję

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Zysk netto za okres przypadający na akcjonariuszy Spółki	79 651	67 894
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tys. szt.)	8 131	8 108
Zysk na akcję zwykłą (w zł)	9,80	8,37
Rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tys. szt.)	8 131	8 115
Rozwodniony zysk na akcję zwykłą (w zł)	9,80	8,37

Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2015" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku, gdzie wagą jest ilość dni. Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2014" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku, gdzie wagą jest ilość dni.

Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2015" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku, gdzie wagą jest ilość dni. Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2014" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku, gdzie wagą jest ilość dni oraz obliczonej zgodnie z MSR 33 rozwodnionej ilości akcji wynikających z wykonania opcji menedżerskiej przyznanych za rok 2014.

3.32 Transakcje z podmiotami powiązanymi**3.32.1. Przychody ze sprzedaży towarów i usług**

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Przychody ze sprzedaży towarów:		
SolInteractive S.A.	-	26
Thanks Again LLC	-	-
	<hr/>	<hr/>
	-	26
Przychody ze sprzedaży usług:		
SolInteractive S.A.	269	127
Thanks Again LLC	5 903	-
	<hr/>	<hr/>
	6 172	127
	<hr/>	<hr/>
	6 172	153

Cenę usług ustala się w zależności od rodzaju transakcji według jednej z trzech metod:

- 1) porównywalnej ceny rynkowej,
- 2) metody koszt plus (marża przy towarach 2-3%, przy usługach 5%)
- 3) marży od sprzedaży usług (marża w wysokości 10-40%)

3.32.2. Zakupy towarów i usług

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Zakupy towarów:		
SolInteractive S.A.	1 050	1 258
Thanks Again LLC	-	-
	<hr/>	<hr/>
	1 050	1 258
Zakupy usług:		
SolInteractive S.A.		
<i>ujęte w kosztach wytworzenia</i>	4 398	2 325
<i>ujęte w pozostałych kosztach</i>	2 792	3 995
	<hr/>	<hr/>
	7 190	6 320
Thanks Again LLC		
<i>ujęte w kosztach wytworzenia</i>	-	-
<i>ujęte w pozostałych kosztach</i>	-	-
	<hr/>	<hr/>
	-	-
Razem	<hr/>	<hr/>
	8 240	7 578

Cenę usług i towarów negocjuje się zwykle z podmiotami powiązanymi stosując jedną z wymienionych powyżej metod. W okresie objętym sprawozdaniem nie było żadnych istotnych transakcji z innymi niż wymienione powyżej podmiotami powiązanymi.

3.32.3. Salda rozrachunków na dzień bilansowy powstałe w wyniku sprzedaży/zakupu towarów/usług

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Należności handlowe od podmiotów powiązanych:		
SolInteractive S.A.	233	116
Thanks Again LLC	1 120	-
	<hr/>	<hr/>
	1 353	116

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych:

SolInteractive S.A.	2 073	1 273
Thanks Again LLC	-	-
	2 073	1 273

3.32.4. Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi i z podmiotami powiązanymi osobowo

w tys. PLN	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
Zakupy od podmiotów powiązanych osobowo	2 133	825
Sprzedaż do podmiotów powiązanych osobowo	114	90
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty powiązane osobowo	14 594	15 611
Pożyczki i odsetki od pożyczek udzielone podmiotom powiązanym osobowo	15 130*	11 053
Zakupy od podmiotów stowarzyszonych	8 240	7 578
Sprzedaż do podmiotów stowarzyszonych	6 172	153
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty stowarzyszone	330	142
Pożyczki i odsetki od pożyczek udzielone podmiotom stowarzyszonym	737	4

*Pozycja zawiera pożyczki w wysokości 3 700 tys. zł udzielone Przewodniczącej Rady Nadzorczej Comarch S.A. przez spółkę Bonus Management sp. z o.o. SK-A. Do dnia bilansowego pożyczki te zostały w całości spłacone.

3.33 Wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących w 2015 i w 2014 roku

W 2015 roku wynagrodzenia członków zarządu Comarch S.A. wyniosły 27 184 270,31 zł. Jednostki zależne i stowarzyszone wypłaciły w 2015 roku członkom Zarządu Comarch S.A. wynagrodzenia w wysokości 7 219 487,88 zł. W 2014 roku wynagrodzenia członków zarządu Comarch S.A. wyniosły 14 956 543,95 zł. Jednostki zależne i stowarzyszone wypłaciły w 2014 roku członkom Zarządu Comarch S.A. wynagrodzenia w wysokości 2 010 815,46 zł.

Wynagrodzenia podane w niniejszej notce obejmują wynagrodzenia rzeczywiście wypłacone w 2014 roku oraz w 2015 roku (w tym wynagrodzenia premiiowe za okresy wcześniejsze, objęte rezerwami odpowiednio na dzień 31.12.2013 r. oraz na dzień 31.12.2014 r.). Wynagrodzenia nie obejmują niewypłaconych premii za rok 2015 (objętych rezerwami na dzień 31.12.2015 r.) oraz nie obejmują akcji przyznanych w ramach programu opcyjnego.

ROK 2014 (w zł)

l.p.	Zarząd Comarch S.A.	Wypłacone przez Comarch S.A.	Wypłacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Janusz Filipiak	6 995 696,15	1 138 872,36	8 134 568,51
2	Piotr Piątosa	693 754,95	232 412,20	926 167,15
3	Paweł Prokop	1 264 359,27	7 707,00	1 272 066,27
4	Piotr Reichert	407 907,92	226 418,90	634 326,82
5	Zbigniew Rymarczyk	1 287 984,04	104 259,80	1 392 243,84
6	Konrad Tarański	723 068,19	237 630,60	960 698,79
7	Marcin Warwas	1 572 957,97	63 514,60	1 636 472,57
	Razem	12 945 728,49	2 010 815,46	14 956 543,95

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

I.p.	Rada Nadzorcza Comarch S.A.	Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Elżbieta Filipiak	170 000,00	1 007 085,97	1 177 085,97
2	Maciej Brzeziński	42 500,00	0,00	42 500,00
3	Robert Bednarski*	30 000,00	0,00	30 000,00
4	Danuta Drobniak	42 500,00	0,00	42 500,00
5	Wojciech Kucharzyk	42 500,00	0,00	42 500,00
6	Anna Ławrynowicz	42 500,00	0,00	42 500,00
7	Anna Pruska	42 500,00	682 727,47	725 227,47
	Razem	412 500,00	1 689 813,44	2 102 313,44

*) Na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, które odbyło się dnia 26 czerwca 2014 r., Pan Robert Bednarski został powołany na członka Rady Nadzorczej.

I.p.		Wyplacone z zysku netto Comarch S.A. w formie dywidendy
1	Janusz Filipiak	4 003 973
2	Piotr Piątosa	31 430
3	Paweł Prokop	55 662
4	Piotr Reichert	15 266
5	Zbigniew Rymarczyk	48 654
6	Konrad Tarański	15 266
7	Marcin Warwas	15 266
8	Elżbieta Filipiak	1 269 000

W pkt 3.15.3 b) niniejszego sprawozdania opisano program opcji menedżerskich i przedstawiono szczegóły dotyczące przyznania akcji w 2014 roku w ramach jego realizacji.

ROK 2015 (w zł)

I.p.	Zarząd Comarch S.A.	Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Janusz Filipiak	9 910 702,41	5 521 565,17	15 432 267,58
2	Piotr Piątosa*	973 798,07	411 161,16	1 384 959,23
3	Marcin Dąbrowski**	1 792 871,86	202 421,40	1 995 293,26
4	Paweł Prokop	917 040,04	158 902,41	1 075 942,45
5	Andrzej Przewięźlikowski**	1 115 051,45	101 081,45	1 216 132,90
6	Zbigniew Rymarczyk	1 622 015,60	204 363,41	1 826 379,01
7	Konrad Tarański	719 078,45	324 516,97	1 043 595,42
8	Marcin Warwas	2 438 829,31	163 650,56	2 602 479,87
9	Piotr Reichert*	475 395,24	131 825,35	607 220,59
	Razem	19 964 782,43	7 219 487,88	27 184 270,31

*) W dniu 9 kwietnia 2015 r. Panowie Piotr Piątosa i Piotr Reichert złożyli rezygnacje z pełnienia funkcji Wiceprezesów Zarządu Comarch S.A. ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2015 r.

**) Na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Comarch S.A., które odbyło się dnia 24 czerwca 2015 r., Panowie Marcin Dąbrowski i Andrzej Przewięźlikowski zostali powołani na stanowiska Wiceprezesów Zarządu Comarch S.A.

I.p.	Rada Nadzorcza Comarch S.A.	Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Elżbieta Filipiak	240 000,00	1 366 001,17	1 606 001,17
2	Maciej Brzeziński	60 000,00	0,00	60 000,00

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

3	Robert Bednarski	60 000,00	0,00	60 000,00
4	Danuta Drobniak	60 000,00	0,00	60 000,00
5	Wojciech Kucharzyk	60 000,00	0,00	60 000,00
6	Anna Ławrynowicz	60 000,00	0,00	60 000,00
7	Anna Pruska	60 000,00	357 418,49	417 418,49
	Razem	600 000,00	1 723 419,66	2 323 419,66

W pkt 3.15.3 niniejszego sprawozdania opisano program opcji menedżerskich i przedstawiono szczegóły dotyczące przyznania akcji w 2015 roku w ramach jego realizacji.

3.34 Informacje o akcjonariuszach oraz akcjach posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące

3.34.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A., na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- Janusz Filipiak posiada 2 674 488 akcji Comarch S.A. (32,88% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 6 246 488 głosów na WZA Spółki (41,30%);
- Elżbieta Filipiak posiada 846 000 akcji Comarch S.A. (10,40% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 4 230 000 głosów na WZA Spółki (27,96%).

3.34.2. Zmiany w stanie posiadania akcji Comarch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące Comarch S.A. w okresie od 29 lutego 2016 r. do 28 kwietnia 2016 r.

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania akcji Comarch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień opublikowania raportu kwartalnego za cztery kwartały 2015 roku, tj. 29 lutego 2016 r. oraz w dniu 28 kwietnia 2016 roku, zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami.

Osoby zarządzające i nadzorujące	Funkcja	Stan na 28 kwietnia 2016 r.		Stan na 29 lutego 2016 r.	
		Akcje (szt.)	Udział w głosach na WZA (%)	Akcje (szt.)	Udział w głosach na WZA (%)
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	2 674 488	41,30	2 674 488	41,30
Elżbieta Filipiak	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	846 000	27,96	846 000	27,96
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	0	0,00	0	0,00
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	37 539	0,50	37 539	0,50
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	0	0,00	0	0,00
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	32 867	0,22	32 867	0,22
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	10 608	0,07	10 608	0,07
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	10 608	0,07	10 608	0,07
Ilość wyemitowanych akcji		8 133 349	100,00	8 133 349	100,00

3.35 Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe

3.35.1. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W okresie 2015 roku dokonano rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2014 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 9 916 tys. zł, oraz dokonano utworzenia na 31 grudnia 2015 r. aktywa z powyższego tytułu w kwocie 10 441 tys. zł. Aktywo to będzie sukcesywnie rozwiązywane na przestrzeni roku 2016 w proporcji do osiąganego w tym okresie dochodu strefowego.

W roku 2015 Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa utworzonego na 31 grudnia 2014

r. z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 5 207 tys. zł oraz dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 4 990 tys. zł, a także rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 240 tys. zł. oraz utworzenia w kwocie 1 230 tys. zł. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto roku 2015 wyniósł +1 298 tys. zł.

3.35.2. Wycena różnic kursowych

Wpływ zmian kursów walut na przychody i wyniki Grupy Comarch w 2015 roku był umiarkowany. Różnice kursowe zrealizowane oraz wycena bilansowa różnic kursowych od należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2015 r. zwiększyły przychody i wynik operacyjny Grupy Comarch o 1 590 tys. zł (podczas gdy w 2014 roku zwiększyły o 1 950 tys. zł), natomiast różnice kursowe z pozostałych tytułów zwiększyły wynik Grupy Comarch o 418 tys. zł (podczas gdy za 2014 rok zmniejszyły o 851 tys. zł). Łączny wpływ różnic kursowych na wynik netto Grupy Comarch w 2015 roku wyniósł +2 008 tys. zł (+791 tys. zł w 2014 roku).

3.35.3. Odpis z tytułu utraty wartości należności

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa ujęła odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych w wysokości 13 855 tys. zł oraz rozwiązała utworzone wcześniej odpisy w wysokości 13 367 tys. zł w związku z uregulowaniem należności (głównie przez jednego z klientów z rynku rosyjskiego). Operacje te ujęto odpowiednio w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych w rachunku zysków i strat.

3.35.4. Wpływ Thanks Again LLC na wyniki Grupy Comarch

Uwzględnienie spółki stowarzyszonej Thanks Again LLC w wynikach finansowych 2015 roku metodą praw własności spowodowało zmniejszenie wyniku netto Grupy Comarch o 9 060 tys. zł. Z tego kwota 3 476 tys. zł związana jest z bieżącą działalnością spółki Thanks Again LLC, a kwota 5 584 tys. zł z aktualizacją wyceny wartości nabytych udziałów.

3.36 Zdarzenia po dacie bilansu

3.36.1. Daty przekazywania raportów okresowych w 2016 roku

W dniu 18 stycznia 2016 r. raportem bieżącym nr RB-1-2016 Zarząd Comarch S.A. określił następujące stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2016 roku:

- 1) QSr 4 2015 w dniu 29.02.2016 r.
- 2) QSr 1 2016 w dniu 16.05.2016 r.
- 3) II kwartał 2016 - Zgodnie z zasadami § 101 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, Comarch S.A. nie będzie publikować raportu kwartalnego i skonsolidowanego raportu kwartalnego za II kwartał 2016 r.
- 4) QSr 3 2016 w dniu 14.11.2016 r.
- 5) Raport roczny za 2015 rok w dniu 29.04.2016 r.
- 6) Skonsolidowany raport roczny za 2015 rok w dniu 29.04.2016 r.
- 7) Skonsolidowany raport półroczny zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe za I półrocze 2016 roku w dniu 31.08.2016 r.

3.36.2. Podpisanie umów z firmą Budimex S.A. na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (SSE7) oraz przebudowę budynku SSE6

W dniu 18 marca 2016 roku zostały zawarte dwie umowy pomiędzy Comarch S.A., a firmą Budimex S.A.:

- 1) Na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE7). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 27 736 m². Wartość umowy wynosi 69 704 tys. PLN netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2017 r.
- 2) Na przebudowę budynku SSE6 (Studio 1) w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku z funkcji magazynowej na produkcyjną wraz z

infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Wartość umowy wynosi 4 350 tys. PLN netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2016 r.

Łączna wartość umów podpisanych z Budimex S.A. wynosi 74 054 tys. PLN netto. O szczegółach powyższych umów Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-3-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

3.36.3. Umowa kredytu inwestycyjnego

W dniu 18 marca 2016 roku przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorca), umowy kredytu inwestycyjnego z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie i refinansowanie 100% kosztów netto budowy Data Center zlokalizowanego w Lille we Francji, ale nie więcej niż 83,5% łącznych kosztów netto realizacji całej inwestycji, o której spółka informowała raportem bieżącym nr RB-2-2016 z dnia 15 marca 2016 roku. Wysokość kredytu wynosi 8 000 tys. EUR, tj. 34 164 tys. PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 18 września 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić do dnia 18 września 2017 roku. O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-4-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

3.36.4. Spełnienie kryterium umowy znaczącej

W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorca) w dniu 18 marca 2016 roku umowy kredytowej z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. (o czym Comarch S.A. poinformował w raporcie bieżącym RB-4-2016 z dnia 18 marca 2016 r.), wartość umów zawartych w okresie ostatnich 12 miesięcy pomiędzy podmiotami Grupy Comarch, a podmiotami Grupy BNP Paribas przekroczyły 10% kapitału własnego Comarch S.A. na dzień 31 grudnia 2015 r., spełniając tym samym kryterium umowy znaczącej. Umową o największej wartości spośród umów zawartych z podmiotami Grupy BNP Paribas jest Zmiana nr 6 z dnia 28 maja 2015 r. do Umowy wielocelowej linii kredytowej (dalej; „Umowa”). Wartość Umowy wynosi 35 000 tys. PLN. Umowa została zawarta na czas określony do dnia 30 maja 2016 r. Łączna wartość umów zawartych przez podmioty Grupy Comarch z podmiotami Grupy BNP Paribas w okresie ostatnich 12 miesięcy wynosi 95 004 tys. PLN. O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-5-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

3.36.5. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward

Grupa Comarch zawarła w okresie od 1 stycznia 2016 roku do dnia 28 kwietnia 2016 r. kontrakty terminowe na sprzedaż 13 475 tys. EUR, 6 700 tys. USD oraz 2 500 tys. GBP. Wartość netto kontraktów terminowych nierozliczonych na dzień 28 kwietnia 2016 r. wynosiła 27 775 tys. EUR, 12 100 tys. USD, 3 400 tys. GBP oraz 500 tys. CAD. Na dzień 28 kwietnia 2016 r. wycena otwartych kontraktów terminowych wyniosła 1 697 tys. zł. Kontrakty zapadają w terminie do 27 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez spółki Grupy Comarch kontraktami handlowymi, w których wynagrodzenie ustalone jest w walutach obcych, a także w celu zabezpieczenia przepływów z tytułu uruchamianego w złotych polskich kredytu inwestycyjnego udzielonego w euro.

3.37 Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowań arbitrażowych lub organem administracji publicznej

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 69 739 tys. zł, z czego kwota 10 698 tys. zł jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 31 grudnia 2015 r. (w tym kwota utworzonych w roku 2015 rezerw na roszczenia objęte postępowaniami sądowymi wynosi 1 470 tys. zł). Grupa Comarch pozostaje w sprawach spornych, nie objętych postępowaniami sądowymi, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 14 089 tys. zł. Roszczenia stron trzecich w związku ze sprawami spornymi nie zostały objęte rezerwami. Według Zarządów spółek Grupy Comarch, w oparciu o opinie doradców prawnych, nie istnieją okoliczności wskazujące na konieczność utworzenia rezerw na pozostałe roszczenia objęte aktualnie postępowaniami sądowymi oraz sprawami spornymi - nie objętymi postępowaniami sądowymi.

3.38 Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie bezpiecznej struktury zadłużenia Grupy oraz dotrzymanie wskaźników zadłużenia wynikających z umów kredytowych zawartych przez Grupę. Grupa posiada możliwość zarządzania strukturą kapitałową w zależności od zmian warunków ekonomicznych poprzez np. zaciągnięcie lub spłatę kredytów, emisję nowych akcji, wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. W 2015 roku Grupa nie dokonywała zmian w celach i polityce zarządzania kapitałem.

Grupa dokonuje kwartalnego monitoringu stanu kapitałów analizując głównie wskaźnik wypłacalności, który jest obliczany jako iloraz wartości kapitału własnego i wartości aktywów ogółem.

	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.
Kapitał własny	780 581	700 693
Aktywa ogółem	1 304 828	1 216 555
Wskaźnik wypłacalności	59,82%	57,60%

W trakcie roku 2015 wskaźnik wypłacalności uległ nieznacznemu zwiększeniu, głównie w wyniku wzrostu kapitału własnego. Utrzymywany jest on na bardzo bezpiecznym poziomie, zapewniającym Grupie potencjalną możliwość znacznego zwiększenia zadłużenia (pozyskania finansowania zewnętrznego) w przypadku wystąpienia takiej potrzeby.

W trakcie roku 2015 zostały dotrzymane wszystkie kowenanty wynikające z umów kredytowych zawartych przez spółki Grupy. Zarząd Spółki dominującej nie widzi ryzyka ich niedotrzymania w przyszłości.

28.04.2016 r.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Maria Smolińska	Główny Księgowy	

COMARCH

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU

COMARCH S.A.

Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

W 2015 ROKU

Kraków, 28 kwietnia 2016

SPIS TREŚCI

1.	<u>INFORMACJE O FIRMIE</u>	<u>3</u>
2.	<u>PODSTAWOWE WIELKOŚCI EKONOMICZNO-FINANSOWE</u>	<u>5</u>
3.	<u>PRODUKTY I USŁUGI OFEROWANE PRZEZ GRUPĘ COMARCH W 2015 ROKU.....</u>	<u>7</u>
4.	<u>POZYCJA GRUPY NA RYNKU IT ORAZ INFORMACJA O RYNKACH ZBYTU I O ŹRÓDŁACH ZAOPATRZENIA.....</u>	<u>30</u>
5.	<u>STRUKTURA SPRZEDAŻY</u>	<u>31</u>
6.	<u>CHARAKTERYSTYKA CZYNNIKÓW ISTOTNYCH DLA ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ.....</u>	<u>33</u>
7.	<u>POZOSTAŁE ISTOTNE CZYNNIKI, W TYM RYZYKA I ZAGROŻEŃ.....</u>	<u>34</u>
8.	<u>PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI GRUPY ORAZ PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA GRUPY W 2016 ROKU</u>	<u>35</u>
9.	<u>ANALIZA FINANSOWA GRUPY</u>	<u>36</u>
10.	<u>KREDYTY, POŻYCZKI, PORĘCZENIA, GWARANCJE I ISTOTNE POZYCJE POZABILANSOWE</u>	<u>41</u>
11.	<u>NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W 2015 ROKU I PO DACIE BILANSU.....</u>	<u>48</u>
12.	<u>GŁÓWNE INWESTYCJE KRAJOWE I ZAGRANICZNE (PAPIERY WARTOŚCIOWE, INSTRUMENTY FINANSOWE, WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE ORAZ NIERUCHOMOŚCI), W TYM INWESTYCJE KAPITAŁOWE DOKONANE POZA GRUPĄ JEDNOSTEK POWIĄZANYCH ORAZ OPIS METOD ICH FINANSOWANIA A TAKŻE OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH, W TYM INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH, W PORÓWNANIU DO WIELKOŚCI POSIADANYCH ŚRODKÓW</u>	<u>51</u>
13.	<u>DZIAŁALNOŚĆ W SPECJALNEJ STREFIE EKONOMICZNEJ.....</u>	<u>54</u>
14.	<u>UCHWAŁY WALNEGO ZGROMADZENIA AKCJONARIUSZY I RADY NADZORCZEJ JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ</u>	<u>55</u>
15.	<u>OPERACJE NA AKCJACH COMARCH S.A.</u>	<u>56</u>
16.	<u>OPERACJE NA AKCJACH JEDNOSTEK ZALEŻNYCH I STOWARZYSZONYCH COMARCH S.A.</u>	<u>58</u>
17.	<u>POZOSTAŁE WYDARZENIA 2015 ROKU I PO DACIE BILANSU.....</u>	<u>58</u>
18.	<u>CHARAKTERYSTYKA POLITYKI W ZAKRESIE KIERUNKÓW ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ EMITENTA.....</u>	<u>58</u>
19.	<u>OSIĄGNIĘCIA W ZAKRESIE BADAŃ I ROZWOJU</u>	<u>59</u>
20.	<u>POWIĄZANIA KAPITAŁOWE EMITENTA</u>	<u>60</u>
21.	<u>TRANSAKCJE ZAWARTE PRZEZ EMITENTA LUB JEDNOSTKĘ OD NIEGO ZALEŻNĄ Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI NA INNYCH WARUNKACH NIŻ RYNKOWE.....</u>	<u>75</u>
22.	<u>OBJAŚNIENIE RÓŻNIC POMIĘDZY WYNIKAMI FINANSOWYMI WYKAZANYMI W RAPORCIE ROCZNYM A WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI PROGNOZAMI WYNIKÓW NA DANY ROK.....</u>	<u>75</u>
23.	<u>OPIS CZYNNIKÓW I ZDARZEŃ O NIETYPOWYM CHARAKTERZE MAJĄCYCH ZNACZĄCY WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ GRUPY I OSIĄGNIĘTE ZYSKI ORAZ ICH OCENA</u>	<u>75</u>
24.	<u>ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA PRZEDSIĘBIORSTWEM EMITENTA I JEGO GRUPĄ KAPITAŁOWĄ</u>	<u>75</u>
25.	<u>OPIS STRUKTURY GŁÓWNYCH LOKAT KAPITAŁOWYCH LUB GŁÓWNYCH INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH DOKONANYCH W RAMACH GRUPY KAPITAŁOWEJ EMITENTA W DANYM ROKU OBROTOWYM.....</u>	<u>76</u>
26.	<u>DANE DOTYCZĄCE UMOWY Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH.....</u>	<u>76</u>
27.	<u>SYSTEM KONTROLI PROGRAMÓW AKCJI PRACOWNICZYCH.....</u>	<u>77</u>
28.	<u>POSTĘPOWANIA TOCZĄCE SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ</u>	<u>77</u>

1. Informacje o firmie

1.1 Akcjonariat, podmioty zarządzające i nadzorujące

1.1.1 Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na WZA jednostki dominującej

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się 8 133 349 akcji o łącznej wartości nominalnej 8 133 349 zł. Zgodnie z informacją posiadaną przez Comarch S.A., na dzień 31 grudnia 2015 r. akcjonariuszami posiadającymi co najmniej 5% głosów na WZA Spółki są Janusz Filipiak i Elżbieta Filipiak.

Akcjonariusze	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	2 674 488	32,88	6 246 488	41,30
Elżbieta Filipiak	846 000	10,40	4 230 000	27,96
Pozostali członkowie Zarządu	91 622	1,13	129 222	0,85
Inni akcjonariusze	4 521 239	55,59	4 521 239	29,89
Razem	8 133 349	100,00	15 126 949	100,00

W dniu 14 maja 2015 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Spółki Comarch S.A. do wysokości 8 133 349 zł w związku z emisją 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1 w ramach realizacji programu opcji menadżerskich dla członków Zarządu Spółki zarządzających Spółką oraz Grupą Kapitałową. Po podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki dzieli się na 8 133 349 akcji. Akcjom tym odpowiada 15 126 949 głosów na WZA Spółki.

PO DACIE BILANSU

Stan na 28 kwietnia 2016 r.

Akcjonariusze	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	2 674 488	32,88	6 246 488	41,30
Elżbieta Filipiak	846 000	10,40	4 230 000	27,96
Pozostali członkowie Zarządu	91 622	1,13	129 222	0,85
Inni akcjonariusze	4 521 239	55,59	4 521 239	29,89
Razem	8 133 349	100,00	15 126 949	100,00

1.1.2 Rada Nadzorcza i Zarząd jednostki dominującej – Comarch S.A.

a) Rada Nadzorcza Comarch S.A. wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.:

Imię i nazwisko	Funkcja	Comarch S.A.	Metrum Capital S.A. (dawniej Volatech Capital Advisors S.A.)
		Ilość akcji / wartość nominalna	Ilość akcji / wartość nominalna
Elżbieta Filipiak	Przewodniczący Rady	846 000 / 846 000 zł	-
Maciej Brzeziński	Wiceprzewodniczący Rady	-	-
Danuta Drobnik	Członek Rady	-	-
Wojciech Kucharzyk	Członek Rady	-	-
Anna Ławrynowicz	Członek Rady	-	-
Robert Bednarski	Członek Rady	-	-
Anna Pruska	Członek Rady	-	50 000 / 50 000 zł

PO DACIE BILANSU

Bez zmian.

b) Zarząd Comarch S.A. wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.:

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji Comarch S.A.	Wartość nominalna
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	2 674 488	2 674 488 zł
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	-	- zł
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	37 539	37 539 zł
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	-	- zł
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	32 867	32 867 zł
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 zł
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 zł

W dniu 8 kwietnia 2015 r. Piotr Piątosza, szef sektora telekomunikacyjnego, złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Comarch S.A., ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2015 r., bez podania przyczyny. W dniu 8 kwietnia 2015 r. Piotr Reichert, szef sektora finanse, bankowość i ubezpieczenia złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Comarch S.A., ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2015 r., bez podania przyczyny.

Obowiązki szefa sektora telekomunikacyjnego przejął Marcin Dąbrowski, wieloletni członek kadry menadżerskiej sektora telekomunikacyjnego. Obowiązki szefa sektora finanse, bankowość i ubezpieczenia przejął Andrzej Przewięźlikowski, wieloletni członek kadry menadżerskiej sektora handel i usługi. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-10-2015 z dnia 9 kwietnia 2015 r. Na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, które odbyło się dnia 24 czerwca 2015 r., Marcin Dąbrowski i Andrzej Przewięźlikowski zostali powołani na stanowiska Wiceprezesów Zarządu Comarch S.A.

W dniu 20 stycznia 2015 r. jedna z osób zarządzających Comarch S.A. kupiła 30 akcji zwykłych na okaziciela spółki Comarch S.A. po cenie jednostkowej 104,10 zł za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 3 123,00 zł. Spółka informowała o szczegółach w raporcie bieżącym nr RB-7-2015 z dnia 2 marca 2015 r.

W dniu 11 czerwca 2015 r. jedna z osób zarządzających Comarch S.A. zbyła na podstawie umowy majątkowej małżeńskiej zawartej w formie aktu notarialnego 20 950 akcji zwykłych na okaziciela spółki Comarch S.A. Zbycie nastąpiło nieodpłatnie szacunkowa wartość akcji objętych transakcją wyniosła 2 775 875,00 zł, przy cenie jednostkowej 132,50 zł za 1 akcję. Spółka informowała o szczegółach w raporcie bieżącym nr RB-17-2015 z dnia 15 czerwca 2015 r.

PO DACIE BILANSU

Stan na 28 kwietnia 2016 r.

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji Comarch S.A.	Wartość nominalna
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	2 674 488	2 674 488 zł
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	-	- zł
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	37 539	37 539 zł
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	-	- zł
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	32 867	32 867 zł
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 zł
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 zł

Prokurentami Spółki są: Michał Bajcar, Dariusz Duralek, Anna Kleszcz, Maria Smolińska, Iwona Kasprzyk oraz Dorota Klentak-Łyżwa.

c) Umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy

Nie dotyczy.

d) Umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie

Nie dotyczy.

e) Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premiovych opartych na kapitale emitenta, wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych, odrębnie dla każdej z osób zarządzających i nadzorujących emitenta

Informacje dotyczące tego punktu znajdują się w notach 3.15.3 oraz 3.33 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2. Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe

2.1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe

	2015	2014	2013	2012	2011
Przychody ze sprzedaży	1 131 580	1 038 351	938 976	883 876	785 653
Zysk operacyjny	113 028	98 529	34 446	30 767	38 783
Zysk przed opodatkowaniem	108 129	92 577	36 724	39 737	39 764
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	79 651	67 894	25 077	40 660	36 257
Zysk na akcję	9,80	8,37	3,11	5,05	4,50
Aktywa	1 304 828	1 216 555	1 142 301	1 146 743	1 022 474
Kapitał własny	780 581	700 693	637 711	624 942	609 851

W 2015 roku przychody ze sprzedaży Grupy Comarch wzrosły o 9,0%, czyli o 93,2 mln zł w porównaniu do roku ubiegłego. Zysk z operacyjny osiągnął wartość 113,0 mln zł i wzrósł o 14,7% w porównaniu do 2014 roku. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej w 2015 roku wzrósł wobec roku poprzedniego o 17,3% i osiągnął wartość 79,7 mln zł. Rentowność operacyjna wyniosła 10,0% (w roku poprzednim 9,5%), rentowność netto 7,0% (6,5% w 2014 roku). Na dzień 31 grudnia 2015 r. Grupa Comarch (bez pracowników MKS Cracovia SSA) zatrudniała 5 037 osób, tj. o 826 osób więcej niż na koniec 2014 roku.

Wartość aktywów Grupy Comarch na koniec 2015 roku wzrosła w porównaniu do ubiegłego roku o 88,3 mln zł, tj. 7,3%. Wartość kapitału własnego wzrosła w 2015 roku o 11,4%, głównie w rezultacie uwzględnienia zysku netto wypracowanego w 2015 roku.

2.2. Zatrudnienie i zdolności produkcyjne Grupy Comarch

W dniu 31 grudnia 2015 r. w Comarch S.A. było zatrudnionych 3 943 osób wobec 3 339 osób zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2014 r., natomiast w całej Grupie Kapitałowej liczba zatrudnionych wzrosła do 5 037 osób w porównaniu do 4 211 osób z 31 grudnia 2014 r. (ze względu na odmienną specyfikę działalności w liczbie tej nie jest uwzględniony stan zatrudnienia w MKS Cracovia SSA).

Przeciętne zatrudnienie w Grupie Comarch z wyłączeniem MKS Cracovia SSA w latach 2010-2015 kształtowało się następująco:

Przeciętna ilość osób zatrudnionych:	2015	2014	2013	2012	2011
- na stałe	4 029	3 401	3 376	3 048	2 815
- jako współpracownicy	867	728	738	612	532
Razem	4 896	4 129	4 114	3 660	3 347
Pracownicy	2015	2014	2013	2012	2011
- pracownicy produkcyjni oraz konsultanci techniczni	3 810	3 218	3 213	2 785	2 534
- sprzedaż i marketing	642	528	516	500	442
- administracja	444	383	385	375	371
Razem	4 896	4 129	4 114	3 660	3 347

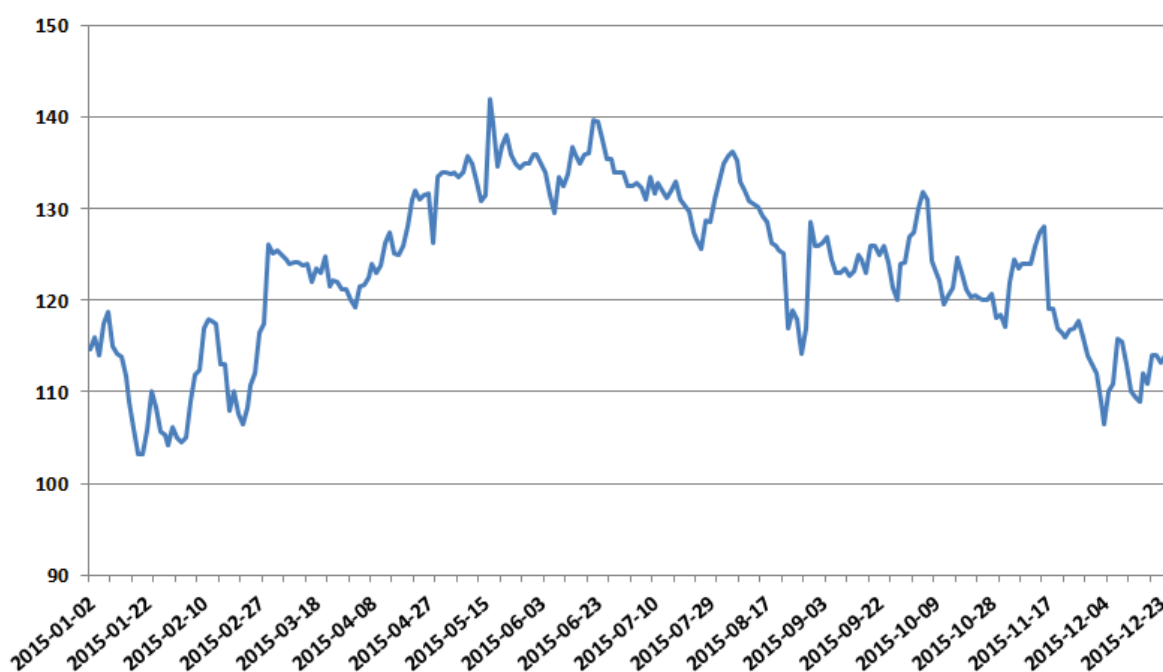
Przeciętne zatrudnienie w MKS Cracovia SSA w latach 2010-2015 kształtowało się następująco:

Przeciętna ilość osób zatrudnionych:	2015	2014	2013	2012	2011
- na stałe	41	39	38	42	46
- jako współpracownicy	193	114	181	146	145
Razem	234	153	219	188	191

Usługi wykonywane przez Comarch polegają na tworzeniu i wdrażaniu własnych, uniwersalnych produktów software'owych oraz na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania komputerowego na zlecenie „pod klucz”. Podstawowym czynnikiem ograniczającym moce produkcyjne są zasoby ludzkie. Do stałego inwestowania w nowe produkty i technologie informatyczne firma potrzebuje pracowników o odpowiednim wykształceniu i o szerokim zakresie kompetencji. Firma elastycznie zarządza zespołami pracowników, poprzez ciągłą optymalizację alokacji zasobów w aktualnych projektach komercyjnych i prowadzonych wewnętrznych projektach badawczo-rozwojowych (budowa nowych produktów i uaktualnianie istniejącego oprogramowania nie związane bezpośrednio z umowami z klientami), wykorzystując do tego celu autorskie rozwiązania informatyczne. W efekcie wykorzystanie zasobów ludzkich jest bliskie 100%. Grupa dywersyfikuje ryzyko ograniczeń w dostępności zasobów ludzkich poprzez prowadzenie działalności w 14 oddziałach zlokalizowanych w ośrodkach miejskich w Polsce. Na dzień 31 grudnia 2015 r. 2 830 pracowników było zatrudnionych w Krakowie, 1 672 w innych miastach w Polsce oraz 535 poza granicami Polski.

2.3. Kurs giełdowy akcji jednostki dominującej (w zł) – Comarch S.A.

2015



Okres	Najwyższy	Najniższy
I kwartał 2015	126,10	103,20
II kwartał 2015	142,00	121,60
III kwartał 2015	136,20	114,20
IV kwartał 2015	131,80	106,50

Kurs akcji Comarch S.A. pomiędzy 2 stycznia 2015 r. a 29 grudnia 2015 r. spadł ze 115,5 zł do 114,05 zł, tj. o 1,3%. W trakcie roku maksymalny kurs wyniósł 142,00 zł.

3. Produkty i usługi oferowane przez Grupę Comarch w 2015 roku

Comarch jest producentem innowacyjnych systemów informatycznych dla kluczowych sektorów gospodarki: telekomunikacji, finansów i bankowości, administracji publicznej, medycyny, dużych oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Szeroki zakres oferty Comarch obejmuje systemy klasy ERP, finansowo-księgowo, systemy CRM, oprogramowanie lojalnościowe, systemy wsparcia sprzedaży i elektronicznej wymiany dokumentów, systemy bankowości elektronicznej, systemy zarządzania sieciami teleinformatycznymi, systemy billingowe, oprogramowanie Business Intelligence, usługi zarządzania bezpieczeństwem i ochroną danych oraz wiele innych rozwiązań. Oprócz dostarczania klientom innowacyjnych rozwiązań informatycznych Comarch koncentruje się na profesjonalnej obsłudze klienta oraz zapewnieniu usług konsultingowych, doradczych i integracyjnych, a także infrastruktury IT jako spójnego pakietu, dzięki czemu odbiorcy produktów i usług oferowanych przez Comarch mogą w pełni korzystać z możliwości oferowanych przez nowoczesne systemy informatyczne.

SEKTOR TELEKOMUNIKACJA

Comarch jest dostawcą kompletnych rozwiązań IT dla telekomunikacji. Od 1993 firma wspiera operatorów na 4 kontynentach w optymalizacji kosztów, zwiększaniu efektywności i transformacjach systemów BSS/OSS. Rozwiązania Comarch są połączeniem bogatych funkcjonalności z dużymi możliwościami dopasowania ich do potrzeb klienta, uzupełnionych o szeroką gamę usług. Elastyczne podejście firmy do realizacji projektów oraz różne modele wdrażania systemów umożliwiają operatorom na całym świecie wprowadzanie inteligentnych rozwiązań sieciowych, zwiększanie satysfakcji klientów i sprawne uruchamianie nowych usług cyfrowych, związanych z Internetem Rzeczy (IoT) oraz machine-to-machine (M2M). Tą strategią Comarch zdobył zaufanie i lojalność klientów na całym świecie wśród których znajdują się tak uznane marki jak: Vodafone, T-Mobile, Telefónica, Orange, KPN i MTS.

PRODUKTY

Sprzedż i obsługa klienta

Comarch Customer Management to narzędzie do zarządzania relacjami z klientem, opracowane specjalnie z myślą o potrzebach biznesu telekomunikacyjnego. System ten można łatwo integrować z istniejącą infrastrukturą BSS/OSS. Jest to elastyczne rozwiązanie, które dostarcza kompletny, scentralizowany widok klienta i automatyzuje kluczowe procesy sprzedażowe, marketingowe oraz obsługi klienta.

Comarch Online Self-Care zapewnia abonentom wszelkiego rodzaju usług telekomunikacyjnych sprawny dostęp do dokładnej informacji przez całą dobę. Ten kompleksowy system pozwala abonentom i partnerom na przeglądanie i analizowanie dokumentów finansowych i informacji o ich kontaktach, aktywowanie i dezaktywowanie usług oraz przesyłanie komentarzy do operatora w łatwy i elastyczny sposób. System wspiera również marketing operatora, pełniąc funkcję kanału komunikacji m.in dla reklam i promocji.

Comarch Sales Channel Management optymalizuje wysiłki sprzedażowe pozwalając dostawcom usług na zwiększenie sprzedaży. Wysoce wydajny moduł Comarch Commission & Incentive umożliwia wdrażanie innowacyjnych strategii i optymalizację planów sprzedażowych. Wstępnie zintegrowana aplikacja CESMA umożliwia sprawdzenie najbardziej aktualnych danych o klientach z dowolnego miejsca w dowolnym czasie. Comarch Logistics Management pozwala zaś na weryfikację, kontrolę i automatyzację zasobów dostępných w punktach sprzedaży.

Biling i rozliczenia finansowe

Comarch Convergent Billing System to nowoczesne narzędzie, które pozwala każdej firmie telekomunikacyjnej na naliczanie należności za dowolny typ usługi w czasie rzeczywistym, personalizację ofert dla klientów i łatwiejsze zarządzanie nowymi modelami biznesowymi we współpracy z partnerami, co jest kluczowe dla osiągnięcia sukcesu w obecnych realiach rynku telekomunikacyjnego i Internetu Rzeczy.

Comarch Inter-Partner Billing służy do rozliczeń między operatorami oraz do podziału zysków i kosztów pomiędzy kilku operatorów. System umożliwia optymalizację relacji z partnerami biznesowymi w kraju i za granicą oraz daje możliwość rozliczania za pomocą jednej platformy wszelkich typów usług (w tym głosowych, transferu danych, usług premium) w wielu modelach biznesowych, takich jak dostarczanie platformy, odsprzedaż i handel hurtowy.

Tworzenie i dostarczanie usług

Comarch Service Fulfillment wspiera proces tworzenia i dostarczenia usługi do klienta od powstania koncepcji, przez jej modelowanie i odpowiednią orkiestrację operacji sieciowych. Rozwiązanie pozwala operatorom na automatyzację tego procesu i na szybsze wprowadzanie nowych usług na rynek. System zakłada, że nowe usługi budowane są ze wstępnie zdefiniowanych elementów zarządzanych w katalogu usług, dzięki czemu operatorzy mogą szybciej dostarczać je do klienta i zachować wysoką innowacyjność oferowanych produktów. Proces dostarczania usługi realizowany jest ponad istniejącymi silosami technologicznymi, co pozwala na stopniową transformację bez konieczności dużych inwestycji.

Comarch Product Catalog pozwala na uproszczenie architektury IT, przyspieszenie wprowadzania na rynek nowych produktów oraz na kompleksowe zarządzanie katalogiem i cyklem życia produktów z jednego miejsca. Oprogramowanie pozwala określać specyfikacje ofert i produktów, wyznaczać powiązania między produktami i definiować, które z nich się wykluczają lub mogą być sprzedawane wyłącznie w ramach większych pakietów. System określa potencjalnych klientów docelowych, lokalizację i wiele innych parametrów. Produkt bazuje na TM Forum Information Framework, nazywanym też Shared Information Data model (SID).

Comarch Field Service Management jest kompletnym rozwiązaniem w zakresie planowania, tworzenia harmonogramów, dystrybucji i wsparcia realizacji zadań w terenie. Dzięki możliwości przypisywania do zadań pracowników posiadających odpowiednie kompetencje przy jednoczesnym uwzględnieniu ich dostępności oraz lokalizacji geograficznej, system pozwala na zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów i na optymalizację kosztów pracy oraz zużycia paliwa.

Comarch Order Management to rozwiązanie przeznaczone do automatyzacji oraz przyspieszenia realizacji procesu „Order-to-cash” począwszy od złożenia zamówienia, poprzez jego obsługę i realizację aż do naliczenia należności. Comarch Order-to-Cash Automation skraca czas wprowadzania na rynek nowych usług i produktów dzięki oparciu rozwiązania wokół centralnego katalogu produktów i usług, który pełni rolę miejsca definiującego produkt. Proces w warstwie biznesowej i technologicznej obsługiwany jest przez Comarch Customer Order Management oraz Comarch Service Order Management.

Zapewnienie wysokiej jakości usług i sieci

Comarch Fault Management pozwala efektywnie kontrolować występowanie problemów i usterek w całej konwergentnej sieci telekomunikacyjnej obsługiwanej przez kilku dostawców (lokalizacja geograficzna, pozycja w logicznej architekturze sieci, standardowa lista alarmów) i umożliwia odpowiednio szybkie reagowanie na pojawiające się usterki sieciowe. Poprzez stały monitoring wszystkich elementów sieci, Comarch Fault Management umożliwia odbiór, wizualizację i śledzenie występujących alarmów oraz rozwiązywanie ich u źródła, zanim wpłyną one na jakość usługi u klienta końcowego.

Comarch Service Assurance pozwala operatorom telekomunikacyjnym na monitorowanie skomplikowanych usług sieciowych oraz automatyzację wykrywania przyczyn problemów w sieci. System pozwala na kontrolowanie procesu zarządzania jakością usług (service assurance) z poziomu jednej, centralnej aplikacji.

Comarch Customer Experience Management oparty na zintegrowanych systemach OSS i BSS pozwala operatorom na wgląd w postrzeganie usług przez klienta końcowego, a tym samym na zarządzanie siecią i usługami na poziomie gwarantującym jak najwyższą satysfakcję klientów. Produkt ten może być zintegrowany z modułami Comarch Service Monitoring oraz Comarch Service Quality Management, umożliwiając przejście od tradycyjnego zarządzania siecią do zarządzania praktycznego, którego podstawowym celem jest poprawa satysfakcji klientów (ang. customer experience).

Comarch Service Quality Management umożliwia zmianę tradycyjnego zarządzania wydajnością sieci, które koncentruje się na urządzeniach sieciowych, na zarządzanie rzeczywistą jakością dostarczanych usług, skoncentrowane na kliencie końcowym. Wgląd w to, jak klienci odbierają usługi i ich jakość, umożliwia ustawienie priorytetów związanych z zarządzaniem wydajnością sieci na bazie przewidywanego wpływu na doświadczenie klienta i pomaga zapobiec problemom z siecią i usługami, zanim odczuje je klient (poprzez analizę trendów oraz prognozy).

Zarządzanie siecią i planowanie

Comarch Network Planning pozwala na kompleksowe i efektywne zarządzanie planowaniem, rozbudową i optymalizacją procesów sieciowych. Rozwiązanie umożliwia pełną kontrolę nad procesami strategicznymi, administracyjnymi i technicznymi za pomocą jednej platformy OSS, co zapewnia niespotykaną dotąd widoczność procesów biznesowych.

Comarch Network Inventory przechowuje komplet informacji o zasobach sieciowych, umożliwia zarządzanie siecią telekomunikacyjną oraz prezentuje obecny, historyczny i przyszły stan sieci telekomunikacyjnej i IT. System umożliwia modelowanie połączeń, planowanie, projektowanie i konfigurowanie sprzętu, nadawanie i kontrolowanie adresów, numerowanie zasobów i sporządzanie raportów. Dostarcza on też szczegółowej informacji o elementach sieciowych i pozwala użytkownikom przeszukiwać bazę danych według różnych kryteriów.

Comarch Service Inventory pozwala na zarządzanie siecią z perspektywy usług. Produkt ten, wstępnie zintegrowany z Comarch Service Catalog, opisuje usługi zgodnie z modelem TMF SID, który wyróżnia usługi klienckie (Customer Facing Services – CFS) oraz usługi sieciowe (Resource Facing Services – RFS).

Comarch Configuration Management umożliwia operatorom automatyzację ważnego obszaru zarządzania konfiguracją sieciową. Produkt może być dostarczony jako część szerszego rozwiązania do usprawniania i planowania sieci – Comarch NG Network Planning.

Systemy BSS

Comarch B2B Solution to rozwiązanie dedykowane BSS/OSS, wspierające operatorów telekomunikacyjnych w obszarze sprzedaży usług B2B. Narzędzie koncentruje się na krytycznych problemach związanych z segmentem B2B, takich jak zapewnienie unikatowego podejścia sprzedażowego dla różnych rozmiarów firm, dostarczanie i wsparcie szerokiej gamy produktów i usług personalizowanych, zarządzanie umowami SLA i skomplikowanymi procesami service fulfillment. System wspiera różnorodne i złożone scenariusze billingowe.

Comarch Smart BSS jest kompletnym preintegrowanym rozwiązaniem, które pozwala dostawcom usług telekomunikacyjnych kompleksowo zarządzać procesami "Request-to-Answer", "Order-to-Payment", "Usage-to-Payment", "Request-to-Change", "Termination-to-Confirmation" oraz "Problem- / Complaint-to-Solution" za pomocą aplikacji do zarządzania klientami oraz samoobsługowego portalu dla abonentów. Rozwiązanie dedykowane jest dla operatorów lokalnych oraz mniejszych firm telekomunikacyjnych, takich jak dostawcy Internetu, sieci telewizji kablowej i satelitarnej czy operatorów wirtualnych.

Comarch MVNO/MVNE to rozwiązanie dostosowane do modeli biznesowych MVNO (Mobile Virtual Network Operators) i MVNE (Mobile Virtual Service Enablers). Dzięki niemu dostawcy usług telekomunikacyjnych mogą uruchamiać efektywne kosztowo usługi, często targetowane na segmenty niszowe, i w ten sposób generować dodatkowe przychody. Comarch MVNO/MVNE pozwala operatorom w łatwy sposób zarządzać relacjami z klientami i partnerami biznesowymi oraz portfelem oferowanych usług i przepływami przychodów.

Inteligentne sieci przyszłości

Comarch SDN/NFV to rozwiązanie łączące usługi typu Software Defined Networking z usługami Network Function Virtualization. Narzędzie przygotowuje firmę do pełnego przejścia do ery digital services i Internetu Rzeczy, pozwalając jednocześnie na znaczące obniżenie kosztów OPEX i CAPEX oraz wyższy zwrot z inwestycji sieciowych. NFV / SDN umożliwia przekształcenie węzłów sieci w micro-datacenters, mogące hostować nie tylko software'owo zaimplementowane funkcje sieciowe, ale także aplikacje

klientów. Sieć może zostać przekształcona w rozproszoną platformę dynamicznie dopasowującą się do aplikacji klienta i alokującą zasoby w zależności od potrzeb.

Customer-Centric OSS – transformacja środowiska OSS w kontekście dbania o satysfakcję klienta oznacza zmianę sposobu patrzenia na sieć przez pryzmat infrastruktury i koncentrację na kliencie końcowym. Podstawowym celem inwestycji w sieć jest poprawienie jakości usług dostarczanych do klientów, dzięki czemu operatorzy mogą łączyć parametry techniczne i inne dane z tym, jak przekładają się one na poziom zadowolenia abonentów.

Comarch Self-Organizing Network odpowiada na wyzwania związane z automatyzacją usług i synchronizacją tego procesu z celami biznesowymi operatorów. Koncepcja samoorganizującej się sieci towarzyszy wdrażaniu technologii LTE i migracji do sieci 4G. Narzędzie Comarch SON umożliwia zwiększanie zadowolenia klientów poprzez wprowadzenie paradygmatów "plug & play", "samo-ptymalizacji" i "samo-leczenia" sieci.

Profesjonalne usługi

Poradztwo biznesowe wspiera operatorów telekomunikacyjnych i dostawców technologii w optymalizacji i automatyzacji procesów biznesowych oraz w zwiększeniu efektywności w zakresie OSS/BSS poprzez przebudowę architektury i konfiguracji środowisk IT. Oferta Comarch zbudowana została na trzech podstawach: bogatym portfolio usług biznesowych, kompleksowej odpowiedzialności za wdrożenie i rezultaty biznesowe oraz doświadczeniu i znajomości branży.

Managed Services (usługi zarządzane) to zestaw usług z zakresu modernizacji środowiska BSS/OSS, które przekładają się na poprawę efektywności procesów biznesowych, ograniczenie kosztów i zachowanie wysokiej jakości świadczonych usług. Comarch oferuje usługę outsourcingu zarządzania systemami i procesami, co pozwala klientom na optymalizację procesu dostarczania usług do odbiorcy końcowego oraz na zwiększenie ich dostępności, przy jednoczesnej redukcji kosztów operacyjnych i nakładów pracy. Produkty Comarch, wraz z komponentami firm trzecich i usługami Data Center, gwarantują transformację do modelu usług zarządzanych nowej generacji i umożliwiają świadczenie wysokiej jakości usług konsultingu w zakresie biznesu i IT.

Transformacje BSS/OSS to usługi pozwalające na personalizację i poprawę jakości usług świadczonych przez operatora, a także na kierowanie ich do określonego grona odbiorców. Transformacje BSS/OSS wspierają kompleksową, wielopoziomą transformację środowiska IT opartą o produkty i infrastrukturę Comarch oraz o otwarty model współpracy. Usługi umożliwiają stworzenie zunifikowanej, zestandaryzowanej architektury systemu zgodnej ze wskaźnikami KPI operatora.

Kompleksowe dostarczanie projektów to zestaw usług Comarch zapewniający operatorowi oprogramowanie efektywnie integrujące się z istniejącym środowiskiem IT, zawierające zarówno systemy i komponenty od dostawców zewnętrznych, jak i rozwiązania autorskie Comarch. Pakiet przewiduje zaprojektowanie od podstaw niektórych procesów biznesowych i zapewnia kompletną, bezpieczną migrację danych oraz nieprzerwane sprawne działanie systemów, a na późniejszych etapach również wsparcie w rozwiązywaniu problemów związanych z utrzymaniem, szkolenia dla wybranych pracowników i aktualizację systemów.

Rozwiązania M2M / IoT

Comarch M2M Platform umożliwia dostawcom usług telekomunikacyjnych świadczenie usług związanych z łącznością w technologii M2M na skalę międzynarodową i w środowisku obejmujących wielu dostawców. System pozwala firmom telekomunikacyjnym docierać z wyspecjalizowanymi usługami M2M do takich branż jak: motoryzacja, elektronika, FMCG, dostawcy mediów, banki i instytucje finansowe, służba zdrowia, produkcja, administracja publiczna, bezpieczeństwo, jak również transport i logistyka.

Digital Services Platform to narzędzie do współpracy z partnerami i zarządzania usługami, które umożliwia operatorom telekomunikacyjnym zarządzanie jakością nowoczesnych usług (Internet of Things/ Machine-to-Machine/ usługi w chmurze/ płatności mobilne/ podstawowe produkty telekomunikacyjne oparte o nowe technologie), zarządzanie procesami współpracy między partnerami, a także usprawnienie integracji usług poprzez efektywną dystrybucję zadań pomiędzy partnerów i jednostki

organizacyjne wewnątrz firmy. Rozwiązanie pozwala operatorowi na odgrywanie aktywnej roli w branżach takich jak Smart Cities, motoryzacja, służba zdrowia i elektronika.

Comarch M2M Actionable Analytics to moduł zapewniający wymierne korzyści biznesowe dzięki inteligentnemu przetwarzaniu dużych ilości danych (Big Data) i ich precyzyjnej analizie w czasie rzeczywistym. Udostępnia szczegółowe informacje na temat sposobów wykorzystania usług M2M przez klientów końcowych. Ponadto moduł rozwiązuje niektóre problemy związane z jakością usług M2M (quality of service – QoS), ułatwiając wykrywanie urządzeń (lub rodzajów urządzeń) powodujących trudności, wykrywając wzorce i trendy dotyczące danych, a także zapewniając raporty i analizy różnego typu anomalii.

Comarch IoT Monetization Suite łączy w sobie kilka rozwiązań z zakresu zarządzania usługami M2M i IoT, tworząc jedną kompleksową platformę, która umożliwia operatorom efektywne dostarczanie tego typu usług do różnych branż (motoryzacja, sieci handlowe, elektrownie wiatrowe itd.), łatwe ich rozliczanie, oferowanie wysokiej jakości usług w ramach umów SLA, analizę danych związanych z M2M i IoT oraz oferowanie dowolnego typu nowych usług, z szerokim wyborem modeli cenowych.

SEKTOR FINANSE, BANKOWOŚĆ I UBEZPIECZENIA

Od ponad 20 lat Comarch dostarcza systemy informatyczne dla największych instytucji finansowych, w szczególności dla banków, domów maklerskich, ubezpieczycieli oraz firm zarządzających aktywami i funduszami. Jako jeden z największych producentów oprogramowania w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej, Comarch może poszczycić się wieloma liniami produktowymi, bogatym zbiorem kompetencji, a przede wszystkim liczną grupą zadowolonych klientów, m.in. UniCredit, ING, Raiffeisen, BGŻ BNP Paribas, BPH, Alior Bank, Swiss Life, Ergo, Oney, Allianz. Nasza oferta obejmuje zarówno gotowe rozwiązania własne, rozwiązania dedykowane, jak również usługi doradcze i prace integracyjne.

PRODUKTY

Comarch Asset Management jest wielomodulową platformą przeznaczoną dla towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych, firm zarządzających aktywami oraz towarzystw ubezpieczeniowych. Rozwiązanie wspiera procesy zarządzania aktywami, wyceny i księgowości funduszy, pomiaru ryzyka i efektywności portfeli oraz raportowania regulacyjnego. Składa się z modułów: Comarch Portfolio Management, Comarch Fund Valuation, Comarch Performance Attribution & Risk, Comarch Regulatory & Portfolio Reporting i Comarch Fund Portal.

Comarch Commission & Incentive jest systemem internetowym składającym się z wielu funkcjonalnych modułów. W pełnym zakresie obsługuje zarządzanie siecią sprzedaży, naliczenia i rozliczenia prowizji, rejestr szkoleń sieci sprzedaży, generowanie dokumentów oraz raportowanie. Przeznaczony jest dla towarzystw ubezpieczeniowych, banków i pozostałych przedsiębiorstw, których działalność wiąże się z zarządzaniem rozbudowaną siecią sprzedaży i skomplikowanymi politykami prowizyjnymi.

Comarch Corporate Banking to wielokanałowa i wieloproduktowa platforma przeznaczona do obsługi klientów korporacyjnych oraz średnich przedsiębiorstw. Dzięki zastosowanym rozwiązaniom, modułowości oraz szerokim możliwościom konfiguracyjnym platforma spełnia oczekiwania nawet najbardziej wymagających banków. Dzięki integracji z systemami banku, jest uniwersalnym, kompletnym, wydajnym i bezpiecznym narzędziem usprawniającym obsługę transakcji oraz pozwalającym na automatyzację procesów biznesowych i obniżenie ich kosztów. Łatwo integruje się z systemami ERP klientów, dzięki czemu firmy obsługujące dziesiątki tysięcy operacji dziennie zyskują efektywne narzędzie automatyzacji procesów i usprawnienia ich codziennej działalności.

Comarch CRM & Loyalty for Banking to platforma narzędziowa kompleksowo wspierająca procesy związane z budowaniem i utrzymywaniem relacji z klientami. Pozwala na badanie efektywności doradców oraz sprawne zarządzanie kanałami dystrybucji produktów. Te przeznaczone dla banków i pozostałych instytucji finansowych narzędzia kładą duży nacisk na utrwalanie relacji z klientami w oparciu o strategię profesjonalnej komunikacji. W skład rozwiązania wchodzi moduły Comarch Virtual Marketplace (z możliwością integracji z Comarch Beacon), Comarch Campaign Management oraz Comarch Customer Relationship Management – Branch Office.

Comarch Custody 2 jest nowoczesnym, systemem referencyjnym przeznaczonym do kompleksowej

obsługi operacji bankowych w zakresie obrotu papierami wartościowymi w instytucjach finansowych różnej wielkości. Zapewnia obsługę podstawowych i zaawansowanych procesów, w tym podstawową ewidencję stanów portfela klientów i pozycji własnych, pełną automatyzację komunikacji, a także rozliczenia transgraniczne i obsługę zabezpieczeń. W systemie położono nacisk na wsparcie różnego typu operacji aktywnej instytucji finansowej: rozrachunków transakcji rynkowych, obsługi zdarzeń korporacyjnych, szerokiego zakresu sprawozdawczości banku oraz komunikacji z izbami rozliczeniowymi, klientami i kontrahentami zgodnie z najnowszymi standardami wymiany danych (SWIFT, ISO20022).

Comarch Insurance Agent Essentials jest platformą, której zadaniem jest zintegrowanie wielu systemów biznesowych oraz dostarczenie intuicyjnego i ergonomicznego interfejsu pracy, spójnego zarówno dla agentów, pracowników oddziałów i *call center*, jak i przedsiębiorstw współpracujących, czyli agencji, multiagencji i brokerów. Platforma odpowiada na potrzeby użytkowników biznesowych i może działać zarówno w trybie online, jak i offline. Jest to istotna zaleta rozwiązania biorąc pod uwagę mobilność agentów ubezpieczeniowych i likwidatorów szkód.

Comarch Loan Origination to platforma zapewniająca kompleksową obsługę procesów kredytowych. Sprawdza się zarówno w przypadku produktów skierowanych do klientów indywidualnych, jak i biznesowych tj. mikroprzedsiębiorstw, firm z sektora MSP czy korporacji. Rozwiązanie stworzono w oparciu o autorskie narzędzie Comarch Business Process Management, dzięki któremu wszystkie parametry produktu kredytowego, jak również sam proces oraz powiązane z nim ekrany i wydruki, mogą być konfigurowane w zależności od potrzeb.

Comarch Smart Finance jest platformą bankowości detalicznej, w której skonsolidowano bankowość internetową i mobilną, zarządzanie finansami osobistymi oraz udoskonalone kanały komunikacyjne. To również inteligentne rozwiązanie pełniące funkcję doradcy, który przeprowadza precyzyjną analizę finansową, umożliwiając klientom detalicznym banków, takim jak osoby fizyczne lub małe firmy, podejmowanie na tej podstawie decyzji inwestycyjnych bądź oszczędnościowych. Przyczynia się do wzrostu lojalności klientów banków, gdyż stwarza możliwość skutecznego dopasowania oferty produktowej do jego potrzeb, po dokonaniu analizy zachowań klienta rekomendując ofertę, która potencjalnie powinna go zainteresować.

Comarch Wealth Management jest wielomodułową platformą skierowaną do segmentu bankowości prywatnej i zarządzania bogactwem. Wspiera procesy zarządzania majątkiem klientów realizowane w ramach obsługi osobistej oraz w kanale samoobsługowym, w tym m.in. analizę sytuacji finansowej klienta, ocenę profilu ryzyka, planowanie finansowe, strategiczną alokację aktywów, rekomendacje w zakresie produktów finansowych czy raportowanie wyników inwestycyjnych. Składa się z modułów: Comarch Investment Advisor, Comarch Client Front-End, Comarch Client Reporting, Comarch Portfolio Management oraz Comarch Performance Attribution & Risk.

Comarch Global IT Services to kompleksowe usługi dla wymagających klientów, którzy szukają wydajnego i stabilnego systemu IT. W ramach Comarch Global IT Services dostępne są cztery główne kategorie usług: Outsourcing IT/Data Center, Community Cloud, Security & Monitoring oraz Comarch Big Data.

SEKTOR TECHNOLOGICZNY

Sektor koncentruje swoje działania na rozwoju bezpiecznych rozwiązań end-to-end sprzętu i oprogramowania komputerowego dla klientów B2B. Bazą rozwojową jest doświadczenie zdobyte w zakresie prototypowania, produkcji oraz kontroli jakości oferowanych rozwiązań z obszaru elektroniki użytkowej oraz przemysłu motoryzacyjnego, medycznego i finansowo-bankowego.

Własny ośrodek R&D oraz uruchomienie linii produkcyjnej (IoT Lab) gwarantuje najwyższą jakość produkowanej elektroniki oraz zgodność technologii z bieżącymi trendami, jak również standardami branżowymi.

PRODUKTY

INTERNET RZECZY (INTERNET OF THINGS)

Comarch IoT Platform to elastyczna platforma do zarządzania inteligentnymi oraz mobilnymi urządzeniami w chmurze. Platforma ta umożliwia konfigurację, zarządzanie oraz monitorowanie

komunikacji pomiędzy urządzeniami w sieci, co przekłada się na wzrost efektywności zarządzania procesami oraz obniżenie kosztów zarówno działalności operacyjnej jak i wykorzystywanych zasobów.

Comarch beacon to mały nadajnik transmitujący ciągły sygnał radiowy w technologii Bluetooth Low Energy. Urządzenie, poprzez dedykowaną aplikację mobilną pozwala na nawiązanie indywidualnego dialogu z klientem, wykorzystując do tego takie funkcjonalności jak: wysyłanie wiadomości kontekstowych, komunikacje w czasie rzeczywistym, nawigacje wewnątrz budynku czy mikro-lokalizację.

Comarch Field Service Management służy do planowania, tworzenia harmonogramów, dystrybucji i wsparcia realizacji zadań pracowników wykonujących swoje zadania w terenie. System pozwala na zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów, dzięki możliwości przypisywania do zadań tych pracowników, którzy posiadają najbardziej odpowiednie kompetencje oraz lokalizacje w terenie przyczyniając się przy tym do optymalizacji kosztów pracy i zużycia paliwa.

MOBILNOŚĆ

Tworzenie aplikacji to usługa polegająca na projektowaniu aplikacji mobilnych zgodnie z wymaganiami klienta, przy wykorzystaniu wiedzy i doświadczeń z zakresu bezpieczeństwa w sieci oraz logiki i intuicyjności samej aplikacji w kontakcie z odbiorcą.

Konsultacje User Experience polegają na kompleksowym badaniu zachowań i profili użytkowników, celem projektowania aplikacji intuicyjnych i przyjaznych użytkownikom końcowym.

Kontrola jakości i testy to kompleksowe planowanie i zarządzanie procesem testowania aplikacji mobilnych.

Narzędzia certyfikujące umożliwiają skuteczne zarządzanie procesem certyfikacji urządzeń oraz aplikacji. Dodatkowo pozwalają na sprawdzanie zgodności z założonymi standardami oraz automatyczne wydawanie certyfikatów na podstawie przyjętych wcześniej wymagań.

BEZPIECZEŃSTWO W SIECI (CYBER SECURITY)

Consulting

- **Comarch Cyber Security Professional Services** świadczy usługi w zakresie opracowania i wdrożenia polityki bezpieczeństwa, jak również przeprowadzania audytu informatycznego w organizacji. Nowością jest wdrożenie usługi C²SOC (Comarch Cyber Security Operations Center) służącej do wczesnego wykrywania oraz eliminowania cyberataków mogących mieć wpływ na działalność biznesową klienta. Usługa C²SOC jest czynna przez 24 godziny na dobę, przez cały rok.

Identity and Access Management

- **Comarch Identity and Access Manager DRACO** to oprogramowanie ułatwiające zarządzające tożsamością i dostępem do systemów informatycznych organizacji. Budowane od podstaw z myślą o mechanizmie pojedynczego logowania (ang. *single sign-on*, SSO), kontroli dostępu opartej na rolach (ang. *role-based access control*) oraz rozliczalności użytkowników.

Public Key Infrastructure

- **Comarch CertificateAuthority** zarządza procesem tworzenia, przechowywania i dystrybucji certyfikatów PKI, które są używane do bezpiecznego przesyłania danych w sieci, jak również weryfikacji tożsamości uczestników tej wymiany.
- **Comarch CertificateWorkshop** wraz z Comarch CertificateAuthority obsługuje pełny cykl życia certyfikatu PKI, począwszy od przyjęcia wniosku o wydanie certyfikatu, jego wydanie, aż po jego przedłużenie, wygaśnięcie lub unieważnienie.
- **Comarch SOPEL** zapewnia dostęp do bibliotek PKI oraz usług powiązanych z operacjami odnoszącymi się do podpisu elektronicznego. Podpis elektroniczny służy do potwierdzenia tożsamości użytkownika, oprogramowania lub sprzętu, jak również do autoryzacji transakcji.

Authentication & Authorization Methods

- **Comarch Smart PKI Devices** to rodzina urządzeń kryptograficznych, które weryfikują tożsamość ich właścicieli oraz zapewniają bezpieczny dostęp do danych poufnych. W jej skład wchodzi karty kryptograficzne, tokeny oraz czytniki kart kryptograficznych obsługiwane również w technologii biometrycznej.
- **Comarch SmartElliptic Devices** to rodzina urządzeń wyposażonych w certyfikaty i klucze publiczne oparte na mechanizmie krzywych eliptycznych (ECC). W przeciwieństwie do dzisiejszych najczęściej używanych algorytmów, mechanizm ECC zapewnia wyższy poziom bezpieczeństwa. Rodzina Comarch SmartEllipticDevices obejmuje urządzenia Comarch tPro oraz Comarch SmartToken ECC.
- **Comarch OTPSolutions** zapewnia silne metody uwierzytelniania i autoryzacji użytkowników w oparciu o dwa mechanizmy: generacji jednorazowego hasła oraz 'challenge-response'. Mechanizm generacji jednorazowego hasła jest najbardziej popularną i prostą formą dwuetapowego uwierzytelniania użytkownika. Oferta w ramach tej grupy obejmuje Comarch SmartToken OTP oraz Comarch MobileID.

Security Assurance

- **Comarch SecureAccess** to narzędzie przeznaczone do zarządzania, zdalnego monitorowania i wewnętrznego dostępu do zasobów serwerowych. Dodatkowo wyposażone w mechanizm konfiguracji limitu czasu sesji oraz automatycznego powiadomienia o nieautoryzowanej próbie dostępu do serwera.
- **Comarch FrozenObject** monitoruje i raportuje zmiany, które zaszły w wyszczególnionych przez administratora elementach systemów informatycznych organizacji.
- **Comarch CentralLog** to rozwiązanie służące do gromadzenia logów pochodzących z systemów informatycznych organizacji. Zgromadzone dane są filtrowane, przetwarzane online oraz przechowywane w celach audytowych.

OUTSOURCING

Outsourcing dostarczany przez Comarch świadczony jest w obrębie outsourcingu procesów, R&D, systemów oraz know-how (zasobów ludzkich). Współpraca z Comarch pozwala na ograniczenie kosztów, czasu oraz ryzyka prowadzonych projektów.

DESIGN & PROTOTYPING

W IoT Lab budowane są prototypy spełniające najwyższe standardy branżowe w zakresie bezpieczeństwa oraz doświadczenia użytkownika. Usługa prototypowania obejmuje proces tworzenia szkicu projektu; wizualizacji 3D i jego projektowania; tworzenia projektu technicznego; finalnego prototypowania zakończonego wytwarzaniem krótkich serii produktów.

KONTROLA JAKOŚCI (QUALITY ASSURANCE)

Comarch świadczy usługę kontroli jakości systemów informatycznych. Usługa **kontroli jakości** obejmuje opracowanie specyfikacji zawierającej analizę wymagań klienta; opracowanie scenariuszy testowych wraz z opracowaniem dokumentacji; automatyzację testów i ich realizację; przeprowadzenie analiz mających na celu wprowadzenie ulepszeń, jak również kontrole poaudytową.

WYTWARZANIE KRÓTKICH SERII PRODUKTÓW (SHORT SERIES MANUFACTURING)

Comarch posiada innowacyjną linię produkcyjną, która umożliwia krótkoseryjną produkcję prototypów elektroniki użytkowej w bardzo krótkim okresie czasu. Comarch wspiera swoich klientów podczas całego procesu ich prototypowania, jak również świadczy usługi z zakresu wzornictwa przemysłowego, rozwoju oprogramowania oraz kontroli jakości.

SYSTEMY WBUDOWANE (EMBEDDED SYSTEMS)

Comarch oferuje wizjonerskie rozwiązania systemowe oraz produktowe z obszaru systemów wbudowanych. Doświadczenie zdobyte podczas realizacji międzynarodowych projektów z obszaru elektroniki użytkowej oraz przemysłu motoryzacyjnego, medycznego i finansowo-bankowego jest gwarancją zgodności technologii z bieżącymi trendami oraz standardami branżowymi oferowanych rozwiązań.

SEKTOR ERP

Comarch ERP Altum – pierwsza inteligentna platforma ERP, kompleksowo wspierająca wszystkie kluczowe procesy biznesowe w średnich i dużych firmach handlowych, usługowych oraz sieciach handlowych. Przeznaczona jest również dla holdingów. Rozwiązanie dostosowane do potrzeb rynku polskiego oraz rynków zagranicznych. System dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP XL – od lat najchętniej wybierany system klasy ERP w Polsce, z którego korzysta około 5000 firm z różnych branż. Rozwiązanie spełnia specyficzne wymogi przedsiębiorstw produkcyjnych, a także firm handlowych oraz zajmujących się działalnością usługowo-serwisową. System dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP Optima – program dla mikro, małych i średnich firm, obsługujący sprzedaż, zarządzanie, prowadzenie księgowości oraz kadr i płac. Wraz z dodatkowym modulem Biuro Rachunkowe oraz portalem Społeczności Biur Rachunkowych iKsięgowość24, Comarch ERP Optima stanowi narzędzie do prowadzenia i promocji biur rachunkowych oraz kancelarii doradztwa podatkowego. Program dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP iFaktury24 – innowacyjna aplikacja do fakturowania online, prowadzenia magazynu oraz uproszczonej księgowości, udostępniana poprzez przeglądarkę internetową lub aplikację instalowaną na komputerach z systemem Windows 8, 8.1 i 10. Rozwiązanie dedykowane mikro i małym firmom. Głównymi jego zaletami jest prostota użytkowania, pełna automatyzacja procesów, możliwość integracji z biurem rachunkowym, portalem Wszystko.pl, Comarch ERP e-Sklep oraz Comarch BI Point. Program dostępny wyłącznie w modelu usługowym (SaaS).

Comarch Retail – samodzielny system do prowadzenia sprzedaży detalicznej, pozwalający na sprawne i kompleksowe zarządzanie siecią handlu detalicznego, począwszy od jej centrali, poprzez zaplecze sklepu, aż po punkt sprzedaży (POS).

Comarch ERP Mobile – pakiet aplikacji mobilnych wspierający systemy klasy ERP: Comarch ERP Optima, Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum. W skład tego pakietu wchodzi: Comarch ERP Mobile Kierownik Sprzedaży oraz Comarch ERP Mobile Sprzedaż. Comarch ERP Mobile Kierownik Sprzedaży to aplikacja webowa umożliwiająca zarządzanie pracownikami mobilnymi oraz osiągniętą przez nich sprzedażą z poziomu jednej aplikacji uruchomionej na dowolnym urządzeniu typu: smartfon, tablet, laptop, PC. Umożliwia monitorowanie efektów pracy oraz aktualnego położenia pracowników i zarejestrowanych przez nich tras. Comarch ERP Mobile Sprzedaż to aplikacja typu SFA umożliwiająca pracę na smartfonie lub tablecie pracujących na platformie Android, wspierająca pracę pracowników pracujących w terenie, m.in. przedstawicieli handlowych oraz asystentów sprzedaży w sklepach.

Comarch WMS – rozwiązanie umożliwiające kompleksową obsługę magazynu wysokiego składowania. W skład pakietu wchodzi: Comarch WMS Zarządzanie oraz Comarch WMS Magazynier. Comarch WMS Zarządzanie to narzędzie przeznaczone do zarządzania logistyką magazynową firmy m.in. poprzez definiowanie struktury magazynowej, obsługę nośników, przydzielanie dyspozycji magazynowych, monitorowanie pracy magazynierów. To aplikacja webowa, którą można uruchomić na dowolnym urządzeniu typu: smartfon, tablet, laptop, PC. Comarch WMS Magazynier wspiera pracę magazynierów na kolektorach danych z możliwością pracy w trybie online. Aplikacja umożliwiająca przyjmowanie, wydawanie, przesuwanie oraz inwentaryzowanie towarów

Comarch Business Intelligence – system oparty na technologii hurtowni danych, przeznaczony dla dużych i średnich firm oraz korporacji międzynarodowych. Rozwiązanie wspiera procesy decyzyjne oraz

obsługę zadań związanych z raportowaniem. Wspomaga następujące branże: instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, FMCG, usługi oraz produkcja.

Comarch BI Point – autorskie narzędzie raportowe umożliwiające tworzenie i przeglądanie interaktywnych raportów i kokpitów managerskich online, skierowane głównie do analityków, kontrolerów oraz kadry zarządzającej. Responsywność aplikacji pozwala na korzystanie z niej także na urządzeniach mobilnych. Poprzez intuicyjny interfejs i wiele form wizualizacji zapewniona jest łatwość obsługi dla użytkownika. Narzędzie wykorzystywane jest w każdego rodzaju i wielkości przedsiębiorstwach – możliwość udostępniania raportów innym użytkownikom, z różnych lokalizacji geograficznych oraz różnych systemów operacyjnych, zapewnia jego elastyczność i uniwersalność.

iBard24 – proste w użyciu, wielofunkcyjne narzędzie m.in. do automatycznego backupu, synchronizacji plików pomiędzy urządzeniami oraz wspólnej pracy grupowej na dokumentach. Usługa iBard24 pozwala na stały dostęp do firmowych danych z każdego urządzenia i miejsca 24 godziny na dobę. Dużą zaletą programu jest wysoki poziom bezpieczeństwa przechowywanych danych: podwójne szyfrowanie danych oraz ich lokalizacja w certyfikowanym Comarch Data Center na terenie Polski. iBard24 dostępny jest w czterech językach (polski, angielski, niemiecki, francuski).

iKsięgowość24 – obsługa rachunkowo-księgowa dla przedsiębiorstw, realizowana przez ponad 1000 biur rachunkowych korzystających z Comarch ERP Optima.

Comarch ERP Pulpit Kontrahenta – platforma B2B umożliwiająca m.in. zamawianie towarów przez Internet. Zalogowany kontrahent ma dostęp do historii swoich zamówień, płatności, zgłoszonych reklamacji, podglądu stanu realizacji zleceń serwisowych oraz zleceń produkcyjnych. Aplikacja współpracuje z Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum.

Comarch ERP e-Sklep – oprogramowanie sklepu internetowego dla małych i średnich firm w pełni zintegrowane z systemami do zarządzania Comarch ERP, porównywkami cen, serwisem aukcyjnym Allegro oraz Wszystko.pl, a także serwisami płatności internetowych.

Wszystko.pl – platforma handlowa (działająca dotychczas w domenie www.iMall24.pl), która umożliwia sprzedaż w Internecie wprost z systemu fakturująco-magazynowego wykorzystywanego przez przedsiębiorstwa. Swoje produkty oferować może w niej każda firma posiadająca oprogramowanie do zarządzania Comarch ERP.

Comarch ERP e-Pracownik - aplikacja do zarządzania m.in. czasem pracy i urlopami, współpracująca z modulem kadrowo-płacowym w Comarch ERP Optima, Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum. Z aplikacji można korzystać na komputerze, laptopie, tablecie oraz smartfonie. Program dynamicznie dopasowuje się do rozmiaru ekranu urządzenia, na którym jest wyświetlany. Może być zainstalowany na lokalnym komputerze Użytkownika lub w modelu usługowym w chmurze Comarch (SaaS).

Comarch ERP Inwentaryzacja – służy do dokonania spisów inwentaryzacyjnych z wykorzystaniem smartfona. Wykorzystując aparat wbudowany w smartfona pozwala zeskanować kody kreskowe towarów i wprowadzić ich ilości lub zliczać je automatycznie za użytkownika.

Systemy Comarch Software und Beratung AG to linia systemów ERP oraz finansowo-księgowych dla małych i średnich przedsiębiorstw na rynku niemieckojęzycznym:

- **Comarch ERP Enterprise** – system ERP nowej generacji, dla aktywnych przedsiębiorstw działających na rynkach międzynarodowych i z wykorzystaniem Internetu. Dysponuje ergonomicznym interfejsem użytkownika, wbudowanym modulem WorkFlow oraz jest zoptymalizowany do jak najlepszego odzwierciedlenia procesów biznesowych oraz struktury organizacji,
- **Comarch Financials Enterprise** – system finansowo-księgowy nowej generacji, rozwijany jako uzupełnienie systemu Comarch ERP Enterprise, umożliwiający kompletne zarządzanie finansami nowoczesnego przedsiębiorstwa,
- **Comarch ERP Suite** – klasyczny system ERP, oferujący sprawdzone i dopasowane do specyfiki branżowej rozwiązania funkcjonalne dla szerokiego grona użytkowników.
- **Comarch Financials Suite** – rozbudowany, certyfikowany system finansowo-księgowy, dysponujący modułami controllingu i elektronicznej archiwizacji dokumentów, umożliwiający

pracę w środowisku międzynarodowym, także z uwzględnieniem różnych standardów rachunkowości (US GAAP, IFRS),

- **Comarch Financials Schilling** - klasyczny system finansowo-księgowy,
- **Comarch Financials DKS** – system finansowo-księgowy rozwinięty dla klientów z rynku austriackiego, wyposażony także w moduł controllingowy oraz HR,
- **Comarch HR** – system dedykowany do obsługi HR i rozliczeń pracowniczych, wspomagający zarządzanie czasem pracy i procesami rekrutacyjnymi
- **Comarch ECM** – system do elektronicznej archiwizacji i zarządzania dokumentami, umożliwiający wprowadzenie w przedsiębiorstwie w pełni elektronicznego obiegu dokumentów,

Comarch eBilanz – aplikacja do elektronicznego przesyłania sprawozdań finansowych do organów administracji państwowej w Niemczech działająca z różnymi systemami finansowo-księgowymi.

SEKTOR ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Comarch specjalizuje się w projektowaniu, wdrażaniu oraz integracji nowoczesnych systemów informatycznych dla administracji publicznej i firm oraz instytucji z sektora publicznego. Firma posiada również doświadczenia w tworzeniu kompleksowych rozwiązań „pod klucz” oraz w rozbudowie infrastruktury sprzętowo-sieciowej. Mając na uwadze przemiany zachodzące w polskiej administracji publicznej, Comarch stworzył szereg rozwiązań typu e-government, które mają za zadanie spełnianie potrzeb specyficznych dla jednostek sektora publicznego. Rozwiązania Comarch są opracowywane w oparciu o najnowocześniejsze międzynarodowe standardy, a w ich implementacji bierze udział kadra złożona z najwyższej klasy specjalistów. Do najważniejszych rozwiązań wdrażanych w sektorze administracji publicznej należą:

Comarch Workflow

Aplikacja wspiera elektroniczny (i papierowy) obieg dokumentów w przedsiębiorstwach i instytucjach (stworzono wersje branżowe wyspecjalizowane dla poszczególnych podmiotów).

Comarch Portal

To autorski system CMS (Content Management System) umożliwiający nie tylko tworzenie i publikację treści w serwisach www, ale również zaawansowane zarządzanie treścią i komunikacją. Comarch Portal umożliwia zarządzanie plikami multimedialnymi i obsługę e-learningu, a dzięki tematycznym video czatom, forom oraz opcji FAQ w szerokim zakresie wspiera wymianę informacji z otoczeniem.

Comarch e-Investor

To narzędzie do obsługi inwestorów (zarówno osób fizycznych, instytucji, jak i przedsiębiorstw). System jest oferowany jednostkom samorządu terytorialnego i agencjom inwestycyjnym. Wykorzystywany jest w wielu dziedzinach sfery inwestycyjnej (informacyjnej, badawczej, organizacyjnej, przestrzennej i transportowej).

Comarch e-Turysta

To platforma wspierająca promocję miejsc i regionów atrakcyjnych turystycznie. Interaktywne mapy (powiązane z mapami GPS) mogą zawierać wizualizacje szlaków turystycznych, opisy punktów gastronomicznych, noclegowych i miejsc aktywnego wypoczynku, a także serwis pogodowy. Platforma może pełnić również funkcję systemu rezerwacyjnego rozmaitych usług (w tym przewodników wycieczek, specjalnych atrakcji oraz obsługi w wybranych językach) dla turystów indywidualnych i grup oraz prezentację lokalnych atrakcji (w tym w 3D).

Comarch e-Urząd

Comarch e-Urząd jest platformą usług publicznych online zawierającą zestaw modułów pozwalających na realizację zadań stawianych jednostce samorządu administracji publicznej przez ustawodawcę. Intuicyjne narzędzia umożliwiają samodzielne zarządzanie aplikacją, zapewniając wsparcie procesów tworzenia i publikacji treści. Na Comarch e-Urząd składają się m.in. następujące moduły: Cyfrowy Urząd, Biuletyn Informacji Publicznej, Portal Informacyjny, Intranet.

Comarch ERP Egeria

Zintegrowany System Informatyczny klasy ERP wspierający zarządzanie organizacją i podejmowanie decyzji. Cechuje go duża konfigurowalność i elastyczność, co pozwala na dostosowanie do indywidualnych potrzeb każdego klienta. System oferowany w różnych typach przedsiębiorstw i instytucji (administracja rządowa i samorządowa, ochrona zdrowia, uczelnie wyższe, utilities etc.).

Comarch ERP Egeria e-Zdrowie

Jest to system informatyczny przeznaczony do obsługi części administracyjnej placówek służby zdrowia. Posiada budowę modułową, dzięki czemu może być łatwo dostosowany do bieżących potrzeb klienta jak również stopniowo rozbudowywany. System jest przygotowany do współpracy z rejestratorami czasu pracy, kolektorami danych oraz drukarkami fiskalnymi. Dla wygody użytkowników system został podzielony na obszary: zarządzania księgowością i finansami, zarządzania personelem, zarządzania magazynami i CRM. System wspiera również definiowanie procedur medycznych i kalkulowanie kosztów leczenia.

Comarch ERP Egeria Edukacja

To zintegrowane narzędzie do obsługi procesów realizowanych przez uczelnie wyższe. System składa się z części FrontOffice – wspierającej procesy dydaktyczne, obsługę spraw studenckich i naukowych oraz z BackOffice – części odpowiedzialnej za obsługę procesów księgowych, magazynowych, kadrowych i innych związanych z administrowaniem uczelnią wyższą. System jest wyposażony w rozbudowane narzędzia raportujące.

Comarch ERP Egeria Wirtualna Uczelnia

Wirtualna Uczelnia to rozwiązanie zapewniające kompleksowy pakiet funkcjonalności przeznaczonych do obsługi bieżących spraw studentów. Portal jest w pełni zintegrowany z częścią dziekanatową systemu Comarch ERP Egeria Edukacja. Dostęp do poszczególnych sekcji portalu WU uzależniony jest od posiadanego poziomu uprawnień użytkownika (student, wykładowca, pracownik, administrator).

Comarch ERP Egeria Wirtualna Uczelnia Mobile

Rozwiązania funkcjonalne Mobilna Wirtualna Uczelnia umożliwia studentom uzyskanie wiedzy na temat spraw związanych z tokiem studiów z wykorzystaniem urządzeń mobilnych. Studenci mają dostęp m.in. do: spersonalizowanych komunikatów, aktualności, historii ocen, planu zajęć, oferty edukacyjnej uczelni.

Comarch ERP Egeria Leasing

To zintegrowany system informatyczny wspierający firmy świadczące usługi finansowe (w tym leasingowe). System wspiera sprzedaż produktów finansowych z pomocą kalkulatorów, szablonów i narzędzi pozwalających na indywidualizowanie oferty i jej dostosowanie do zmieniających się wymogów rynkowych.

Comarch ERP Egeria Leasing Partner Care

Kluczowa funkcjonalność systemu Leasing Partner Care to możliwość wprowadzania ofert przedmiotów dla klientów firmy leasingowej. System pozwala na ich obsługę – tworzenie harmonogramu spłaty rat leasingowych przy danych jego atrybutach, a także dodawanie zabezpieczeń oraz parametrów umowy ubezpieczenia dla oferty. Ostatnim etapem jest preocena, czyli proces, w którym następuje sprawdzenie warunków określonych w konfiguracji produktu.

Comarch ERP Egeria Administracja Publiczna

System informatyczny dedykowany dla samorządowych jednostek samorządu terytorialnego. Poza standardowymi modułami ERP, został wyposażony w liczne funkcjonalności usprawniające m.in. budżetowanie i obsługę podatków.

Comarch ERP Egeria Utilities

Wersja systemu przeznaczona dla przedsiębiorstw ciepłowniczych i wodociągowych, wyposażona w moduły bilingowe, wyspecjalizowane narzędzia wspierające gospodarkę remontową i utrzymanie oraz moduły analityczne.

Comarch ERP Egeria EBOK

To dedykowany portal z elementami CMS, zapewniający bezpośredni dostęp online do podstawowych danych dotyczących klienta, w szczególności do zestawień dokumentów sprzedażowych, sald rozrachunków, wykazu umów i urządzeń dotyczących klienta oraz istotnych danych odczytowych. EBOK pozwala na bezpośrednie przesyłanie informacji od przedsiębiorstwa do użytkownika i odwrotnie, a elementy CMS pozwalają na dowolne publikowanie profilowanych artykułów informacyjnych. Dodatkowo dzięki portalowi EBOK możliwe jest wysyłanie zapytań, rejestrowanie dowolnej sprawy bezpośrednio dotyczącej klienta, czy też zgłaszanie ewentualnej usterki co znacznie upraszcza i przyspiesza proces

komunikacji klienta z dostawcą usług, a bezpośredni dostęp do dokumentów sprzedażowych niweluje konieczność gromadzenia sporej liczby dokumentów, w tym faktur papierowych.

Comarch ERP Egeria Inwentaryzacja i Mobilna Inwentaryzacja

Comarch Mobilna Inwentaryzacja to rozwiązanie umożliwiające pełną obsługę procesu inwentaryzacji środków trwałych zaewidencjonowanych w systemie Comarch ERP Egeria z wykorzystaniem urządzeń mobilnych. Proces inwentaryzacji kompleksowo obsługuje poszczególne kroki procesu: pobieranie danych z systemu dziedzicznego, weryfikację danych środka trwałego (wraz z fotografiami), ich adaptację lub korektę, rozliczenie w ramach arkuszy kalkulacyjnych, złożenie wniosku o zmianę środka trwałego. Aplikacja działa w trybach online oraz offline, a po zakończonej inwentaryzacji pozwala na porządkowanie środków trwałych w systemie. Comarch Mobilna Inwentaryzacja współpracuje z terminalem Motorola MC40 lub typowym tabletem lub telefonem wyposażonym w system Android w wersji 4.1 lub wyższej i czytnik Motorola CS3000 Series, który umożliwia całościową obsługę procesu inwentaryzacji.

Comarch ERP Egeria Smart Office

Pakiet bezpiecznych ergonomicznych aplikacji mobilnych zintegrowanych z systemem ERP Egeria optymalizujących realizację wybranych procesów biznesowych związanych z obsługą przyjęć i wydań magazynowych, obsługą zgłoszeń i zleceń infrastruktury sprzętowej, rezerwacji oraz inwentaryzacji. Aplikacje działają w trybach online oraz offline, współpracują z kolektorami danych lub typowymi tabletami czy telefonami wyposażonym w system Android w wersji 4.1 lub wyższej.

Comarch Rejestracja Nakładów Pracy

Służy do planowania oraz deklaracji czasu pracy (również do rejestracji obecności). System pozwala na planowanie zadań pracowników oraz ewidencję rzeczywistych obecności pracowników i realizacji powierzonych zadań.

Comarch Centralna Baza Odczytów dla spółek obrotu mediów oraz odbiorców rozproszonych

Jest rozwiązaniem przeznaczonym dla spółek obrotu energią elektryczną, spółek ciepłowniczych, gazowniczych, wodociągowych oraz dla odbiorców rozproszonych. Zapewnia szybki dostęp do danych odczytowych pobieranych z różnych źródeł (np. spółki dystrybucji, niezależny operator pomiarów), a także umożliwia śledzenie poboru mediów oraz wielopłaszczyznową analizę otrzymanych danych. Dane zawarte w systemie stanowią wiarygodną podstawę do rozliczania odbiorców, planowania zakupów oraz prowadzenia proaktywnych działań handlowych. System wspomaga również prognozowanie zapotrzebowania, analizy taryf oraz segmentację klientów pod kątem ich struktury zużycia.

Comarch Centralna Baza Odczytów dla spółek dystrybucji mediów

System zapewnia przedsiębiorstwom realizację funkcji operatora pomiarów. Dostarcza szereg automatycznych mechanizmów: akwizycji danych odczytowych z różnych źródeł oraz ich weryfikacji, uzupełniania, udostępniania, wielowymiarowej analizy. Pozwala na łatwą integrację z już działającymi w przedsiębiorstwie systemami bilingowymi, systemami zarządzania majątkiem sieciowym oraz innymi systemami istotnymi w jego działalności. Rozwiązanie pozwala na zarządzanie odczytami zarówno z liczników energii elektrycznej oraz liczników innych mediów, w tym wody, ciepła, gazu.

Comarch System Zarządzania Majątkiem Sieciowym

To rozwiązanie przeznaczone dla przedsiębiorstw sieciowych, takich jak spółki dystrybucji energii elektrycznej, spółki dystrybucji gazu, spółki wodno-kanalizacyjne. System zapewnia kompletną ewidencję i zarządzanie danymi o całej infrastrukturze sieciowej przedsiębiorstwa oraz usprawnienia realizację głównych procesów biznesowych, takich jak np. przyłączanie odbiorców, planowanie i realizacji inwestycji i remontów, eksploatacja sieci, czy obsługa zgłoszeń, reklamacji sieciowych, zdarzeń awaryjnych, wyłączeń.

Comarch IT Cost & Risk Analysis

Comarch ICRA to narzędzie umożliwiające określenie całkowitych kosztów informatyzacji oraz zestawienia z kosztami braku wsparcia. System pozwala na obliczenie kosztów oraz ryzyka związanego z migracją wsparcia procesów biznesowych. Oferuje ocenę wskaźników ekonomicznych związanych z opłacalnością informatyzacji ROI, NPV, IRR. Pozwala też na przedstawienie wyników symulacji dla procesów, systemów oraz całych modeli informatyzacji.

Comarch Business Intelligence

Budowane przez Comarch tematyczne hurtownie danych obejmują różnorodne zakresy danych i realizują rozmaite cele. Stworzyliśmy hurtownie będące bazami wiedzy, narzędzia analizujące dane medyczne, finansowe oraz wspierające działalność biznesową. Nasze rozwiązania szczególnie sprawdzają się w przypadku zarządzania dużymi wolumenami danych, pochodzących z wielu systemów i lokalizacji.

Comarch Database Archive

To narzędzie wykorzystywane w celu optymalizacji danych archiwizowanych i planowego zarządzania tymi danymi. System umożliwia tworzenie nowych partycji danych poprzez wydzielenie ich z partycji aktywnych i odpowiednią przebudowę struktur bazodanowych, odłączanie i archiwizację partycji, autoryzację usunąć i przywracanie danych.

Comarch Security Platform

Platforma Comarch Security jest rozwiązaniem łączącym elementy bezpieczeństwa fizycznego oraz cybernetycznego. System zarządzania bezpieczeństwem fizycznym jest innowacyjnym rozwiązaniem wspierającym zachowanie bezpieczeństwa różnego rodzaju obiektów i chronionych obszarów. System integruje dziedziczne systemy bezpieczeństwa (SKD, SSWiN, P.POŻ, CCTV, inne), co pozwala na obsługę oraz zarządzanie bezpieczeństwem w jednym centralnym systemie. Dodatkowe elementy związane z analizą obrazu, korelacją informacji oraz zdefiniowanymi procedurami działania pozwalają na zwiększenie automatyzacji pracy systemu, a tym samym podniesienie bezpieczeństwa chronionego obiektu czy obszaru. Moduły analizy informacji i zagrożeń w cyberprzestrzeni pozwalają na wykrywanie i analizę zagrożeń fizycznych takich jak terroryzm czy demonstracje oraz zagrożeń wirtualnych pokroju aktywności hakerskiej i botnetów.

Platforma Comarch Smart City

Platforma Comarch Smart City to kompleksowe rozwiązanie dla miast. Centrum platformy stanowi Comarch Smart City Engine, który łączy wszystkie elementy platformy, istniejące systemy miejskie oraz infrastrukturę (w tym Internet of Things). Elementy platformy: Comarch Partners Market, Aplikacje mobilne i dedykowany Comarch City Portal, Comarch Developers Platform, Comarch Smart City Console.

Comarch Smart City to zestaw stanowi jednocześnie hurtownię danych i narzędzie analityczne. Gromadzenie danych z systemów, infrastruktury miejskiej oraz od samych użytkowników ma umożliwić nie tylko optymalizację procesów miejskich, lecz także sprawniejsze dopasowywanie się z ofertą usług do preferencji i zwyczajów mieszkańców.

Comarch eNagrywanie

Comarch eNagrywanie to kompleksowe i spójne rozwiązanie łączące w sobie wygodę obsługi klasycznych rejestratorów audio/wideo z systemami nagłośnieniowymi oraz dedykowaną aplikacją służącą do kontroli przeprowadzania procesu rejestracji audio/wideo. System pozwala na rejestrację spotkań, posiedzeń czy wystąpień publicznych wraz z powiązаныmi metadanymi i komentarzami umożliwiającymi sprawne przeszukiwanie nagrania podczas odtwarzania. Dodatkowymi źródłami rejestrowanych danych mogą być zewnętrzne dane multimedialne oraz transmisje zdalne prowadzone poprzez wideoterminale. Comarch eNagrywanie udostępnia (wraz z nagraniem) niezależny od platformy urządzenia odtwarzającego, wielościeżkowy odtwarzacz multimedialny.

Comarch Wideoterminal

Comarch Wideoterminal to klient wideokonferencji obsługujący popularne standardy połączeń i transmisji audio-wideo. Stanowi doskonale uzupełnienie rozwiązania Comarch eNagrywanie, zapewnia połączenia punkt-punkt, jak również zestawianie połączeń wielostronnych w oparciu o standardy i infrastrukturę mostków wideokonferencyjnych wiodących dostawców.

SEKTOR USŁUGI

W obszarze sektora Usługi Comarch projektuje, wdraża oraz integruje nowoczesne rozwiązania informatyczne do obsługi programów lojalnościowych, zarządzania kampaniami marketingowymi, zarządzania motywacją pracowników, elektronicznej wymiany danych i informacji biznesowych, zarządzania dokumentami i ich przepływem w firmie oraz zarządzania procesami sprzedaży za pomocą systemów wsparcia i aplikacji mobilnych. W ofercie znajduje się również kompleksowy zakres usług zarządzania infrastrukturą IT przedsiębiorstw.

Sektor Usługi zatrudnia obecnie około 900 pracowników i realizuje projekty na 5 kontynentach, w 35 krajach, poczynając od Polski, poprzez wszystkie kraje europejskie, kraje arabskie, Malezję i Filipiny po USA, Kanadę, Dominikanę, Brazylię i Chile. Wśród klientów znajdują się m.in. BP Global, Carlsberg, Heathrow Airport, Heineken, JetBlue Airways, Metro Group, OMV, Diageo (producent takich marek jak Johnnie Walker, Smirnoff i Baileys), Red Bull czy Tesco.

Rozwiązania do zarządzania programami lojalnościowymi i działaniami marketingowymi

Comarch CRM & Marketing to oferta skierowana do dużych przedsiębiorstw stanowiąca kompleksowy pakiet rozwiązań IT i usług eksperckich, który pomaga budować programy lojalnościowe i zarządzać nimi, tworzyć dobre relacje z klientami, automatyzować procesy marketingowe i, ostatecznie, zwiększać zyski. Nasze oprogramowanie wspiera wszystkie działania tworzące wartość dla uczestników programu lojalnościowego. Comarch zna specyfikę wielu branż dzięki doświadczeniu zdobytemu w trakcie pracy z ponad osiemdziesięcioma klientami, do których zaliczają się firmy FMCG, sieci handlowe, operatorzy telekomunikacyjni, instytucje finansowe, linie lotnicze i lotniska, m.in. JetBlue Airways, Heathrow Airport czy BP. Oferta Comarch obejmuje również narzędzia do analizy Big Data i innowacyjne, oparte na grywalizacji, systemy do budowania zaangażowania klientów, które zwiększają zyski i wzmacniają relacje pomiędzy klientami, partnerami i marką.

W ramach platformy Comarch CRM&Marketing oferowane są następujące rozwiązania:

Comarch Loyalty Management for Retail - światowej jakości system do zarządzania programami lojalnościowymi różnej wielkości, zarówno multipartnerskimi, jak i realizowanymi w modelu stand-alone. System wspomaga operatorów programów lojalnościowych B2C i B2B i zapewnia obsługę wszystkich obszarów, począwszy od rejestracji klienta i zarządzania profilem, poprzez tworzenie promocji opartych na różnych walutach oraz wielokanałową komunikację z uczestnikami, aż po nagradzanie klientów prezentami, rabatami i ofertami specjalnymi od partnerów. Klienci angażowani są poprzez wbudowane oferty marketingowe, mechanizm grywalizacji i działania promocyjne, np. loterie, aukcje, kupony lub zasady nagradzania najlepszych klientów. Wszystko to w celu utrzymania wysokiego poziomu satysfakcji i zwiększenia stopnia utrzymania klientów oraz sprzedaży.

Comarch Loyalty Management Travel Edition - wersja produktu CLM (Comarch Loyalty Management) dedykowana dla firm z sektora transportu i turystyki w szczególności linii lotniczych. Platforma obsługuje lotnicze programy lojalnościowe wszystkich typów przewoźników, zarówno dla klientów indywidualnych (Frequent Flyer Programs), jak i w modelu B2B. System wspiera tworzenie specyficznych dla tego sektora reguł naliczania punktów, definiowania nagród i przywilejów, jak również posiada oddzielny moduł automatyzujący proces przyłączania i obsługi partnerów.

Comarch Campaign Management - system przeznaczony do zarządzania wieloetapowymi kampaniami marketingowymi, automatyzacji procesów ich realizacji, monitoringu i analizy wyników poszczególnych akcji marketingowych. Rozwiązanie ułatwia marketerom planowanie i spersonalizowaną komunikację z klientami poprzez wiele kanałów. Zapewnia również kontrolę nad kosztami marketingowymi, pozwala na testowanie kampanii oraz pomaga w koordynacji i zwiększeniu poziomu kontroli zadań poszczególnych członków zespołu.

Comarch Customer Engagement - rozwiązanie służące zarządzaniu zaangażowaniem i lojalnością klientów. System może funkcjonować zarówno jako element wspomagający inne rozwiązania, jak również w modelu stand-alone. Rozwiązanie umożliwia definiowanie angażujących i różnorodnych zadań (edukacyjnych, społecznych, rozrywkowych) użytkownikom, za które są nagradzani odznaczeniami (badge'ami), wyższym poziomem, czy pozycją w rankingu.

Comarch Smart Analytics - system klasy Business Intelligence, który pozwala na zdobywanie i jednoczesne wykorzystanie informacji o klientach, ich zachowaniu czy upodobaniach. Aby analizy były maksymalnie wiarygodne i wiernie odzwierciedlały zachowanie rynku, narzędzie pobiera dane z systemów lojalnościowych, CRM, zarządzania kampaniami marketingowymi, jak również z innych źródeł takich jak systemy ewidencyjne – finansowe, rejestracji przychodów, czy też systemy controllingowe.

Comarch Social Mining - system, który pozwala na analizę zachowań uczestników programu lojalnościowego w mediach społecznościowych poprzez monitorowanie ich zaangażowania w tym postów, komentarzy, polubień, liczby udostępnień treści opublikowanych przez operatora programu wraz z weryfikacją ich popularności. Dodatkowo system gromadzi dane użytkowników wybranych mediów

społecznościowych, które pozwalają na budowanie profil i segmentację grup docelowych dla definiowanej komunikacji i działań marketingowych w zakresie programów lojalnościowych.

W zakresie CRM&Marketing oferowane są również usługi Managed Services:

Loyalty Consulting - pakiet usług, w ramach którego pomagamy naszym klientom tworzyć kompletne, innowacyjne programy lub rekonstruować istniejące, tak by przyciągnęły klientów, zwiększyły zyski i zbudowały silniejszą więź między klientem i marką.

Comarch oferuje swoim klientom m.in. opracowanie strategii i koncepcji programu, zdefiniowanie sposobów nagradzania, komunikacji marketingowej, organizacji przeprowadzenia programu, opracowanie szczegółowych procedur oraz analizę wymagań IT.

Creative Services - profesjonalne i kompleksowe usługi, które dzięki orientacji wokół wizualnej i koncepcyjnej strony implementacji, pozwalają zwiększyć zaangażowanie i motywację uczestników. Charakterystyczne elementy usług kreatywnych to: projektowanie schematu strategii zaangażowania, ustalenie podstawowych zasad i mechanizmów programu angażującego, opracowanie unikatowego projektu graficznego (aplikacja mobilna, www, spoty TV, ulotki, plakaty), zarządzanie programem angażującym klientów.

Program Management Services – doświadczeni managerowie firmy Comarch zarządzają i koordynują programy lojalnościowe poprzez realizację zadań operacyjnych, administrowanie aplikacjami oraz dostarczanie eksperckiej wiedzy dotyczącej przyszłych usprawnień i wzrostu. Zakres usług realizowanych przez Comarch obejmuje m.in. zarządzanie bieżącymi relacjami ze strategicznymi partnerami programu oraz podwykonawcami, początkową konfigurację oprogramowania wykorzystywanego do zarządzania programem lojalnościowym, ciągłą administrację aplikacji używanych do realizacji programu, kluczowe wskaźniki efektywności programu oraz raportowanie efektywności działań. Obejmują też wykrywanie nadużyć i zapobieganie im, zarządzanie ogólną komunikacją, a także konfigurację i administrowanie stroną internetową programu.

Customer Analytics - usługi, w ramach których zapewniamy wsparcie i pomoc w gromadzeniu, analizie i interpretacji danych służących budowie strategii zorientowanej na klienta. Nasza wiedza i doświadczenie w dziedzinie projektów analitycznych obejmują: gromadzenie danych, czyszczenie i audyt danych, poprawę i utrzymanie jakości danych oraz analizę danych. Specjalizujemy się w budowaniu modeli segmentacji klientów, analizie danych z programów lojalnościowych, analizie migracji klientów i strategii aktywizacji klientów, opracowywaniu modeli prognostycznych i scoringowych, marketingu baz danych oraz analizie poziomu satysfakcji klientów.

Rozwiązanie do zarządzania motywacją pracowników

Comarch Enterprise Engagement Platform - kompleksowe rozwiązanie służące do zarządzania motywacją, zaangażowaniem pracowników i partnerów biznesowych. System umożliwia definiowanie i projektowanie angażujących, różnorodnych zadań (edukacyjnych, sprzedażowych, rozrywkowych, a także opartych o media społecznościowe) dla pracowników, za wykonanie których są oni nagradzani odznaczeniami (badge'ami), wyższym poziomem czy pozycją w rankingu.

Rozwiązanie Smart City dla władz miejskich, przedsiębiorstw transportowych i centrów handlowych

Comarch Smart City – profesjonalna, wielofunkcyjna platforma składająca się zarówno z zaplecza administracyjnego, jak i aplikacji mobilnej, która oferuje naszym klientom kompleksowe usługi z zakresu transportu, mobilności, administracji oraz pełen zakres usług handlowych. Comarch Smart City pozwala na wyeksponowanie i dopasowanie możliwości połączenia szeregu udogodnień w zależności od indywidualnych potrzeb każdego z klientów. Z kolei Comarch Smart City Mobile Application łączy w sobie funkcjonalności występujące zazwyczaj w wielu kanałach mobilnych, dzięki czemu użytkownik aplikacji ma bezpośredni i szybki dostęp do interesujących go informacji transportowych, usług czy ofert wyróżnionych partnerów.

Rozwiązania do elektronicznej wymiany danych

Comarch EDI (Electronic Data Interchange) jest opartą na nowoczesnej technologii platformą usług transakcyjnych, zapewniającą komunikację elektroniczną z każdym partnerem biznesowym na świecie. Gwarantuje optymalizację procesów i automatyzację przetwarzania danych w całym łańcuchu dostaw począwszy od wymiany Master Data, procesu zamawiania, poprzez realizację dostaw, aż po fakturowanie i realizację płatności.

Platforma Comarch EDI, wyróżniona w 2014 r. w raporcie MQ Gartnera, została wybrana przez ponad 50 000 użytkowników z 40 krajów wymieniających ponad 500 milionów dokumentów rocznie (m. in. Metro, Leroy Merlin, Unilever, BP). Zapewnia, m.in.:

- Walidację danych,
- Mapowanie/translację z/do odpowiednich formatów,
- Integrację z systemami IT (m.in. ERP, WMS),
- Routowanie danych,
- Raportowanie.

Rozwiązania ofertowane w obszarze Comarch EDI:

Comarch EDI E-Fakturowanie - rozwiązanie do kompleksowej obsługi faktury elektronicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. W ramach rozwiązania zapewniamy:

- Obsługę faktur sprzedażowych i zakupowych
- Walidację danych pod kątem prawnym i biznesowym
- Dostosowanie formatu dla różnych odbiorców (np. XML, PDF)
- Podpis elektroniczny w imieniu Klienta
- Dystrybucja różnymi kanałami (m.in. integracja, portal, e-mail)
- Archiwizacja elektroniczna faktur zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.
- Integracja z Comarch ECM – kompleksowe podejście do faktur papierowych i elektronicznych.

Comarch EDI Finansowanie - szybsze otrzymanie płatności, czy przedłużenie terminu wymagalności – dzięki integracji z bankami rozwiązanie umożliwia pełną obsługę faktury wraz z usługami finansowania faktur.

Comarch EDI e-Market – Comarch EDI e-Market to rozwiązanie typu B2B commerce, pozwalające głównie producentom na efektywną współpracę biznesową z mniejszymi partnerami biznesowymi. Zapewnia m.in.:

- Dostosowanie wyglądu aplikacji,
- Definiowanie indywidualnych katalogów produktów,
- Określanie i obliczanie rabatów,
- Wprowadzanie różnorodnych promocji,
- Zamawianie produktów/Koszyk,
- Raportowanie.

Comarch EDI Master Data Management – centralny katalog produktów usprawniający zarządzanie danymi o produktach w jednym miejscu.

Umożliwia definiowanie różnorodnych atrybutów zarówno ogólnodostępnych, jak również dedykowanych dla danego partnera biznesowego.

Comarch EDI Mobile – aplikacja mobilna umożliwiająca szybkie i proste zamawianie produktów poprzez skanowanie kodów kreskowych. Inną funkcjonalnością jest możliwość optymalizacji przyjmowania dostaw poprzez połączenie dokumentów EDI (DESADV) z etykietą logistyczną (SSCC).

Rozwiązania do zarządzania dokumentami i procesami

Comarch ECM (Enterprise Content Management) pozwala na kompleksowe zarządzanie dokumentami i procesami biznesowymi firmy, zapewniając przyspieszenie pracy, lepszą kontrolę danych i pracy oraz wysoki poziom bezpieczeństwa kluczowych informacji w firmie. Comarch oferuje szerokie portfolio rozwiązań oraz usług umożliwiających zaprojektowanie, wdrożenie, uruchomienie i zarządzanie dokumentową stroną procesów biznesowych. Wyróżniamy wśród nich takie procesy jak rozliczanie faktur, procesy zakupowe, procesy kadrowe, zarządzanie kontraktami czy zarządzanie danymi głównymi.

Comarch ECM posiada bazę ponad 600 klientów w 35 krajach na 4 kontynentach. We wdrożonych rozwiązaniach przechowywanych jest ponad 15 miliardów dokumentów, codziennie startowanych jest ponad 1 milion instancji procesów. Z rozwiązań Comarch ECM skorzystały firmy takie jak ING, Carrefour, Grupa Eurocash, Rossmann, Valeo, Valeant, Igepa, T-Mobile czy Technicolor.

W ramach Comarch ECM oferowane są moduły:

Comarch ECM Accounts Payable – moduł pozwala na przeprojektowanie, usprawnienie oraz automatyzację procesów przetwarzania dokumentów kosztowych. Jeden, zunifikowany proces obsługi jest w stanie obsłużyć wiele jednostek biznesowych i systemów ERP w wielu krajach i językach. Wdrożenie rozwiązania:

- pozwala na zunifikowanie i ustandaryzowanie procesowania faktur zakupowych,
- umożliwia zintegrowanie kanałów wejściowych dokumentów (papier i skanowanie, pdf na email, EDI),

redukuje czasochłonność związaną z rejestracją dokumentów spoza kanału EDI przez użycie bez szablonowego silnika OCR,

- dzięki wykorzystywanemu silnikowi workflow, umożliwia wsparcie elektronicznego procesu obiegu, dekretacji i zatwierdzania, z którego dane automatycznie trafiają do systemów ERP.

Rozwiązanie skierowane jest do centrów usług wspólnych grup kapitałowych, które obsługują wiele podmiotów w różnych językach, integrując się z różnymi systemami księgowymi oraz do podmiotów o znaczącym wolumenie i rozproszeniu geograficznym decydentów akceptujących dokumenty finansowe.

Comarch ECM Employee LifeCycle Management to rozwiązanie stworzone z myślą o przedsiębiorstwach zatrudniających kilkaset lub nawet kilka tysięcy pracowników, czyli takich, w których optymalizacja obsługi kadrowej staje się istotnym elementem. Zastąpienie w codziennej pracy papierowej teczki pracownika jej elektronicznym odpowiednikiem zapewnia łatwe wyszukiwanie i szybki podgląd dokumentów, co daje realne oszczędności czasu dla pracowników działu kadr. System powiadomień i raportowania pozwala także na sprawne zarządzanie kończącymi się umowami, czy koniecznością przeprowadzania badań lub szkoleń.

Comarch ECM Contract LifeCycle Management – moduł pozwala na wdrożenie bezpiecznego, jednolitego rejestru umów handlowych, dzięki któremu pracownicy działów zakupowych lub księgowości będą mogli szybko odnaleźć i zweryfikować zapisy umowy. Umożliwia również proces wewnętrznej akceptacji i opiniowania dokumentu przed podpisem zarządu. W ramach poniższego modułu obsługiwany jest cały cykl życia umowy, od jej stworzenia (możliwe stworzenie predefiniowanych szablonów), poprzez negocjacje, podpisanie aż po wykonanie zapisów umowy, mierzenie KPI, a w chwili zbliżającego się wygaśnięcia przypomnienie o konieczności podjęcia kroków dążących do przedłużenia lub rozwiązania umowy.

Comarch ECM Master Data Management (MDM) – moduł pozwala uporządkować proces dodawania oraz modyfikacji danych kluczowych, takich jak dane kontrahenta lub dane produktów, eliminując chaotyczną komunikację e-mailową lub papierową i podwójne wprowadzanie danych poprzez integrację z systemami docelowymi (ERP).

Comarch ECM Quality Management – pozwala na zorganizowanie wszystkich dokumentów jakościowych w przedsiębiorstwie w postaci centralnej bazy wiedzy, a co za tym idzie ułatwia dostęp i przyspiesza wyszukiwanie kluczowej dokumentacji jakościowej nie tylko w dziale jakości, ale również pracownikom innych działów.

Comarch ECM Manufacturing Management – Wdrożenie to stanowi obsługę dokumentacji technicznej i produkcyjnej, której głównym atutem jest szybki i łatwy dostęp dla pracowników działów produkcji.

Comarch ECM Procure To Pay – Comarch ECM P2P umożliwia systemowe wdrożenie procedur zakupowych i podnosi tym samym skuteczność kontroli planowanych wydatków oraz upraszcza proces zatwierdzania przez kadrę zarządzającą. Jednocześnie rozwiązanie znacząco podnosi dokładność prognoz rezerw finansowych.

Comarch ECM Customer Care – moduł pozwala na podniesienie jakości obsługi klienta poprzez szybszą i transparentną realizację sprawy. Moduł odnajduje się wszędzie tam, gdzie obsługiwanych jest wielu klientów zgłaszających reklamacje, pragnących włączyć dodatkowe usługi czy procesujących

zmianę danych teleadresowych. System pozwala na obsługę zgłoszeń spływających z różnych kanałów – rozmowa telefoniczna, e-mail, chat z konsultantem, faks, poczta tradycyjna, interaktywny formularz, social media.

Comarch ECM Advanced Document Management – Centralne repozytorium dla dokumentów dostępne z rozproszonych lokalizacji. Moduł pozwala na zmniejszenie zużycia papieru. Przeznaczony dla firm, w których procesuje się duże wolumeny dokumentów, pozwala na eliminację dublowania pracy, kontrolę nad wersjonowaniem dokumentu, rozbudowany system uprawnień zapewnia najwyższy poziom

bezpieczeństwa przechowywanych danych.

Rozwiązania do wsparcia sprzedaży i dystrybucji

Comarch SFA (Sales Force Applications) to rozwiązania mobilne i webowe przeznaczone do obsługi i optymalizacji procesów około sprzedażowych. W naszym portfolio znajdują się systemy służące do wsparcia sprzedaży i zarządzania pracą przedstawicieli handlowych, rozwiązania integracyjne i usługi komunikacji z partnerami handlowymi, a także aplikacje webowe służące do zarządzania sprzedażą i trade marketingiem, marketingiem, oraz promocjami.

Comarch SFA to 4,5 tysiąca użytkowników mobilnych aplikacji, 20 milionów wygenerowanych zleceń dostawy i ponad 15 milionów przetworzonych dokumentów. Rozwiązania Comarch SFA zostały wdrożone w takich firmach jak Carlsberg, Diageo (producent m.in. Johnnie Walker, Smirnoff i Baileys), Red Bull, Nivea, Energizer, czy BioMed.

W ramach Comarch SFA oferowane są rozwiązania:

Mobile Sales Force Applications - profesjonalny system klasy Sales Force Automation zapewniający pełną obsługę punktu sprzedaży przez mobilnych pracowników terenowych. W ramach oferty Comarch SFA udostępnia użytkownikom aplikacje w zależności od roli i odpowiedzialności, jakie posiadają. Użytkownicy mogą korzystać z aplikacji mobilnych (na smartfony oraz tablety) oraz aplikacji dostępnych on-line przez przeglądarkę internetową lub zainstalowanych lokalnie na komputerach. Aplikacje mobilne dostępne są na platformy Android oraz iOS. Rozwiązanie Comarch SFA Mobile Sales Force Applications zostało docenione przez analityków Gartnera i umieszczone w raporcie „Market Guide for Retail Execution and Monitoring Solutions”

Comarch SFA Online Manager, Comarch SFA Online Administrator i Comarch SFA Mobile Manager - aplikacje dla menedżerów i administratorów biznesowych zarządzających siłami sprzedaży w organizacji. Aplikacje udostępniają funkcjonalności związane z raportowaniem i kontrolą pracy przedstawicieli handlowych i medycznych działających w terenie.

Comarch SFA Online Sales Support - wyrafinowana platforma B2B integrująca partnerów biznesowych – producentów, dystrybutorów i sklepy. Zapewnia kompleksową komunikację, raportowanie oraz wsparcie dla działów sprzedaży i marketingu w organizacjach handlowych. Jako część systemu Comarch SFA udostępnia również aplikacje dla menedżerów i administratorów biznesowych zarządzających siłami sprzedaży w organizacji. Posiada moduł e-commerce i call center.

Comarch SFA Trade Promotion Management - system wspomagający planowanie oraz rozliczanie budżetu i promocji handlowych. Daje możliwość łatwego definiowania długo- i krótkookresowych działań promocyjnych u wybranych klientów, mierzenia efektywności tych działań oraz wykorzystywania danych historycznych do analizowania i wyszukiwania najlepszych rozwiązań zwiększających sprzedaż. Jako jedyne polskie rozwiązanie IT zostało uwzględnione w raporcie Gartnera „Market Guide for Trade Promotion Management and Optimization”.

Comarch SFA Online Distribution - usługa komunikacyjno-integracyjna umożliwiająca automatyczne, codzienne raportowanie do producentów kluczowych informacji z tradycyjnego kanału sprzedaży, takich jak stany magazynowe czy odsprzedaż. Usługa Online Distribution świadczona jest w oparciu o międzynarodowe standardy komunikacji elektronicznej EDI (Electronic Data Interchange), z wykorzystaniem niezbędnej integracji z systemami finansowo-księgowymi

oraz sprzedażowymi producentów i dystrybutorów (hurtowni). Umożliwia również raportowanie sprzedaży producenta na tle konkurencji.

Zarządzanie infrastrukturą IT – Comarch ICT

Rozwiązania Comarch ICT pozwalają kompleksowo zapanować nad infrastrukturą IT przedsiębiorstwa. Połączenie kompetencji i wieloletniego doświadczenia w obszarze telekomunikacji, outsourcingu, czy data center to gwarancja realizacji poszczególnych wdrożeń w oparciu o najlepsze światowe standardy i partnerstwa technologiczne z liderami rynku IT. Gwarantują one bezpieczeństwo przechowywania danych, wspierają rozwój procesów IT wewnątrz organizacji, a także komunikację wewnętrzną i zewnętrzną.

Do najważniejszych usług świadczonych przez Comarch w obszarze ICT należą Comarch Data Center, Comarch IT Outsourcing i Comarch IT Networks.

Comarch Data Center

Comarch posiada 15-letnie doświadczenie w zakresie świadczenia usług data center. Są to usługi świadczone w oparciu o zaawansowane technologiczne centra przetwarzania danych o wysokiej dostępności oraz architekturze TIER III i TIER IV. Stanowią alternatywę dla firm wobec rozbudowy własnych zasobów infrastruktury IT. Pozwalają czerpać korzyści z użytkowania specjalnie zaprojektowanych pomieszczeń bez konieczności ich budowy oraz tworzenia kosztownej infrastruktury technicznej. Towarzyszymy klientowi we wszystkich etapach realizacji projektu, począwszy od przygotowania wstępnej koncepcji, poprzez projektowanie rozwiązań, ich implementację i migrację, aż po utrzymanie i zarządzanie. Comarch S.A. posiada 3 własne ośrodki Data Center, natomiast spółki Grupy Comarch posiadają 13 własnych ośrodków Data Center na świecie, w których utrzymywanych jest 5 peta bajtów danych dla klientów w ponad 50 krajach.

Usługi w obszarze Comarch Data Center mogą być świadczone w jednym z poniższych modeli usługowych:

IaaS (Infrastructure as a Service) - usługa polegająca na wynajęciu infrastruktury informatycznej: określonej ilości serwerów, mocy obliczeniowej, czy przestrzeni dyskowej. Wybór modelu IaaS umożliwia elastyczny i skalowalny dobór zasobów infrastruktury IT w zależności od bieżących potrzeb firmy. W ramach IaaS Comarch zapewnia:

- kolokację systemów w bezpiecznych pomieszczeniach data center, zaprojektowanych i zabezpieczonych zgodnie z wysokimi standardami branżowymi
- współdzieloną infrastrukturę sieciową i system centralnego backupu
- redundantne łącza dostępowe do sieci Internet

PaaS (Platform as a Service) - w ramach usługi PaaS Comarch dostarcza pełną platformę sprzętowo-systemową wraz z całym zestawem usług towarzyszących tzw. Manager Services niezbędnych do obsługi aplikacji klienta. W ramach modelu PaaS Comarch dostarcza:

- sprzęt (macierze i serwery) kolokowany w ośrodkach Comarch Data Center
- zapewnienie wszystkich niezbędnych licencji obcych
- administrację i zarządzanie warstwą operacyjną (np. system operacyjny, baza danych)
- zarządzanie warstwą sieciową i systemami bezpieczeństwa
- udostępnienie redundantnych łączy telekomunikacyjnych
- monitoring całego rozwiązania w trybie 24/7
- jeden poziom SLA dla całego systemu

SaaS (Software as a Service) jest najbardziej kompleksową usługą świadczoną przez Comarch Data Center. W jej zakres wchodzi dostawa aplikacji Comarch wraz z niezbędną infrastrukturą serwerową dostarczaną w modelu usługowym. W ramach usługi SaaS Comarch dostarcza:

- Platform as a Service (hosting)
- aplikacje Comarch lub w określonych przypadkach aplikacje obce
- usługi administracji aplikacjami i infrastrukturą IT
- całodobowy monitoring i nadzór nad elementami systemu i bardzo krótki czas reakcji/ naprawy
- pojedynczy punkt kontaktu dla klienta i jedno SLA na całość rozwiązania
- opcjonalnie help-desk dla użytkowników końcowych

Disaster Recovery Center (DRC) jest usługą opcjonalną do wszystkich wyżej omówionych rozwiązań. Obejmuje ona dostarczenie zapasowego ośrodka przetwarzania danych dla krytycznych systemów klienta. Usługa oferowana jest w różnych modelach, w ramach których Comarch dostarcza:

- podstawowy ośrodek data center – ośrodek zapasowy znajduje się w lokalizacji klienta

- zapasowy ośrodek data center - ośrodek podstawowy znajduje się w lokalizacji klienta
- podstawowy oraz zapasowy ośrodek data center – oba ośrodki znajdują się w jednej lub dwóch lokalizacjach fizycznych

Usługa ta może być dostarczona w modelu PaaS lub SaaS z zapewnieniem replikacji danych pomiędzy obydwoma ośrodkami oraz uruchomienia środowiska zapasowego po awarii podstawowej lokalizacji.

Comarch IT Outsourcing & Integration

W związku z dynamicznymi zmianami na rynku infrastruktury IT kluczowe znaczenie dla rozwoju biznesu ma dziś doświadczony partner technologiczny. Środowisko IT firmy w rękach inżynierów i analityków Comarch, to gwarancja ciągłości działania oraz wymaganej dostępności systemów. Comarch oferuje szeroki zakres usług IT, które zawsze są dopasowywane do indywidualnych potrzeb klienta. Do najważniejszych usług świadczonych w tym obszarze należą Comarch IT Outsourcing, Comarch IT Integration oraz Comarch Business Continuity.

Comarch IT Outsourcing - Są to usługi ciągłe, których zadaniem jest zapewnienie kompleksowej obsługi IT klienta, począwszy od pełnego wsparcia dla użytkownika końcowego (Service Desk i opieka stanowiskowa), poprzez administrację sieciami LAN/WAN, infrastrukturą serwerową i bezpieczeństwa, aż po zarządzanie procesami IT, zgodnie z dobrymi praktykami biblioteki ITIL. Usługi realizujemy w oparciu o zespół doświadczonych inżynierów i Service Managerów zgodnie z uzgodnionymi parametrami SLA. Ponadto oferujemy klientom usługi ciągłe realizowane zdalnie lub bezpośrednio w lokalizacji klienta, związane z zaawansowanymi systemami serwerowymi, macierzowymi i bazodanowymi, a więc z systemami najbardziej krytycznymi dla biznesu klienta i najbardziej wymagającymi pod względem dostępności i niezawodności.

Comarch IT Integration - to usługi których zadaniem jest dostosowanie środowiska IT klienta do nowych wymagań biznesowych i technicznych. Wspieramy klientów począwszy od etapu analizy i projektowania nowej platformy IT, poprzez dostawę odpowiednich urządzeń i oprogramowania, aż po fazę wdrożenia. Usługi dotyczą zarówno uruchomienia nowych systemów na nowych platformach, rozszerzenia funkcjonalności poprzez aktualizację wersji oprogramowania, jak i migracji pomiędzy systemami, konsolidacji systemów, czy też wirtualizacji środowisk fizycznych obecnie wykorzystywanych przez klienta.

Comarch Business Continuity - usługi, dzięki którym zapewniamy klientom wysoki poziom dostępności ich systemów, minimalizację skutków awarii i katastrof oraz gwarantujemy możliwie szybki powrót do stanu sprzed awarii. W oparciu o powierzchnie biurowe Comarch w Krakowie i Warszawie, oferujemy klientom biuro zapasowe dla ich kluczowych pracowników. Rozwiązania backup i archiwizacja danych to usługi dla wszystkich przedsiębiorstw świadomych ważności danych przechowywanych i przetwarzanych w systemach informatycznych. Ponadto świadczymy również usługi audytów w różnych obszarów IT.

Comarch IT Networks

Oferowane przez Comarch rozwiązania mają na celu usprawnienie komunikacji wewnątrz organizacji, ale także z partnerami biznesowymi i klientami. Comarch IT Networks to szereg usług pozwalających na integrację rozwiązań wspierających wymianę informacji i sprawną komunikację w firmie. Obejmuje to wszelkie technologie komunikacyjne, aplikacje, a także środki transmisji danych jak sieci WAN czy LAN pozwalające nie tylko na usprawnienie komunikacji, ale również wymianę i dostęp do informacji firmowych. Do rozwiązań Comarch IT Networks należą:

Comarch Network Managed Services (CNMS) - to koncepcja rozwiązań przeznaczonych do tworzenia i utrzymania sieci transmisji danych (w tym WAN / LAN / WLAN). CNMS to kompleksowy produkt w zakresie budowy lub modernizacji istniejących sieci transmisji, a także zarządzania i administrowania tymi sieciami. Ponadto dostarczamy rozwiązania w zakresie bezpieczeństwa sieciowego.

Comarch Contact Center (CCC) - kompleksowy pakiet rozwiązań mających na celu wsparcie zarządzania relacjami z klientem, a także komunikację wewnętrzną organizacji, jak również na wielu płaszczyznach biznesowych. Proponowane przez Comarch rozwiązanie ułatwia sprawne zarządzanie informacją w przedsiębiorstwie oraz pozwala na zoptymalizowanie procesu obsługi klienta przy wykorzystaniu posiadanych przez niego systemów informatycznych. Na życzenie klienta rozwiązanie Comarch Contact Center może być świadczone również w modelu usługowym. Klient w ramach rozwiązania otrzymuje wówczas dostęp do infrastruktury Contact Center oraz wymaganą liczbę

stanowisk agentów (telefon IP z licencją CC, aplikację agenta CC oraz słuchawki), sam zapewnia tylko agentów CC i dostęp do Internetu.

Comarch NOC (Network Operations Center) - to kompleksowe rozwiązanie stanowiące Pojedynczy Punkt Kontakt z klientem, zapewniające wsparcie techniczne w zakresie monitoringu w obszarze infrastruktury IT oraz aplikacji biznesowych dla wszelkiego typu przedsiębiorstw i instytucji. Dzięki rozbudowanej funkcjonalności, zautomatyzowanemu i niezawodnemu systemowi służącemu do monitorowania usług IT, oferowana przez Comarch usługa może być pomocna zarówno dla administratorów, jak i menadżerów IT. Usługa Comarch Network Operations Center zapewnia klientom bieżącą wiedzę na temat dostępności i wydajności poszczególnych elementów ich infrastruktury IT, systemów operacyjnych, czy platformy operacyjnej.

COMARCH HEALTHCARE

Comarch Healthcare S.A. jest dostawcą rozwiązań dedykowanych rynkowi zdrowia. m.in. systemy informatyczne dla szpitali, oprogramowanie dla radiologii i do zarządzania dokumentacją medyczną na poziomie placówek medycznych, miast i regionów. Comarch Healthcare to również dostawca innowacyjnych rozwiązań z zakresu Zdalnej Opieki Medycznej, opartych na własnym oprogramowaniu, urządzeniach i infrastrukturze medycznej.

Oprogramowanie wspierające zarządzanie placówkami medycznymi

Optimed NXT to nowoczesny system informatyczny do zarządzania placówką medyczną, pozwalający na organizację opieki zdrowotnej w czasie pobytu chorego w poszczególnych oddziałach i poradniach placówki – od momentu rejestracji aż po wypis. System może być obsługiwany na tabletach, co pozwala lekarzom uzyskać dostęp do informacji na temat pacjenta wprost przy jego łóżku.

Optimed24 to intuicyjne oprogramowanie do zarządzania przychodnią i gabinetem lekarskim. Dedykowane wszystkim placówkom ambulatoryjnym, niezależnie od posiadanej struktury i rodzaju świadczonych usług. Rozwiązanie wspiera m.in. prowadzenie elektronicznej dokumentacji medycznej, obsługę wizyt pacjentów, wystawianie recept i skierowań. Stanowi funkcjonalne narzędzie zarządcze dla menadżerów placówki.

Comarch ERP to system wspierający zarządzanie częścią administracyjną szpitala. Umożliwia nadzór i kierowanie realizacją rozbudowanych procesów związanych m.in. z zaopatrzeniem, zarządzaniem majątkiem własnym placówki – jego utrzymaniem i rozwojem, a także z zatrudnieniem, bieżącą obsługą i rozwojem zawodowym szerokiej rzeszy specjalistów.

Comarch Business Intelligence to szerokie portfolio narzędzi umożliwiających analizę danych wytwarzanych przez placówkę medyczną. Rozwiązanie pozwala na budowanie wielowymiarowych analiz dotyczących całości procesów realizowanych przez dany podmiot. System oferuje szereg gotowych pulpitów informacyjnych dedykowanych określonym grupom pracowniczym i szczeblom zarządczym.

Oprogramowanie ułatwiające zarządzanie dokumentacją medyczną

Comarch EDM (Elektroniczna Dokumentacja Medyczna) to system informatyczny służący do zarządzania e-dokumentacją we wszystkich rodzajach podmiotów medycznych, oraz na szczeblu regionalnym. Centralny dostęp do dokumentów pochodzących z różnych systemów umożliwia sprawne gromadzenie i przetwarzanie danych medycznych. Rozwiązanie pozwala na wymianę informacji między placówkami, co przyspiesza proces stawiania diagnozy oraz pozwala uniknąć nadmiarowych badań.

Comarch Concierge to wielokanałowa platforma komunikacyjna dla pacjentów, zapewniająca ciągłość opieki medycznej. Rozwiązanie ułatwia wymianę informacji pomiędzy placówką medyczną, lekarzem i pacjentem. Pozwala pacjentowi na zdalne zapisywanie się na wizyty do specjalisty, zamawianie recept, dostęp do wyników badań, a nawet konsultacje z lekarzem bez wychodzenia z domu.

Comarch MEDNOTE to nowoczesna aplikacja do zarządzania gabinetem lekarskim. Porządkuje dokumentację medyczną, dostarcza niezbędnych informacji dotyczących pacjenta i minimalizuje czas potrzebny na formalności. System pozwala m.in. na łatwe wystawianie recept, skierowań i innych dokumentów medycznych.

Oprogramowanie dla radiologii

Comarch RIS - radiologiczny system informacyjny wspomagający pracę zakładu diagnostyki obrazowej. Optymalizuje proces realizacji badań, poprawia komunikację i alokację personelu w obrębie zakładu. Może stanowić integralną część z systemem HIS, jak również w pełni niezależnie zarządzać działem diagnostyki obrazowej.

Comarch Teleradiologia - kompleksowe środowisko umożliwiające bezpieczne przesyłanie danych obrazowych oraz zdalne wykonywanie opisów badań radiologicznych. Pozwala na efektywniejsze wykorzystanie czasu pracy radiologów. Rozwiązanie łączy dowolną liczbę jednostek opieki zdrowotnej i umożliwia wymianę danych pomiędzy placówkami zlecającymi i opisującymi badania.

Comarch DICOM VIEWER - webowa przeglądarka służąca do prezentacji obrazów medycznych zapisanych w formacie DICOM, na dyskach CD/DVD lub innych nośnikach danych. Zastosowane technologie webowe pozwalają na komfortowe korzystanie z przeglądarki w różnych miejscach pracy, bez konieczności instalacji. Może być stosowana jako samodzielne narzędzie, a także dzięki integracji z innymi systemami szpitalnymi zapewniać szybki podgląd obrazów radiologicznych z poziomu systemów RIS, HIS czy PACS

Miasto Zdrowia - platforma usługowo-informatyczna składająca się z zestawu wzajemnie współpracujących aplikacji i systemów IT. Usługa adresowana do regionów i miast stanowi efektywne narzędzie realizacji regionalnej polityki ochrony zdrowia. Koncepcja „Miasta Zdrowia” skupia się na mieszkańcach jako odbiorcach i klientach świadczonych usług opieki zdrowotnej. Zanonimizowane dane z miasta lub regionu przetwarzane są przez platformę raportująco-analityczną. Na ich podstawie władze są w stanie podejmować optymalne decyzje dotyczące kształtowania strategii rozwoju polityki zdrowotnej i nadzoru nad jej realizacją.

Zdalna Opieka Medyczna jest formą świadczenia usług telemedycznych, która pozwala na stały monitoring stanu zdrowia pacjenta oraz wykonywanie badań profilaktycznych i kontrolnych poza środowiskiem szpitalnym. Taki sposób świadczenia opieki jest możliwy dzięki wykorzystaniu przenośnych urządzeń medycznych rejestrujących określone parametry życiowe. Wyniki badań transmitowane są automatycznie do Centrum Zdalnej Opieki Medycznej, gdzie poddawane są analizie. W przypadku wykrycia nieprawidłowości personel medyczny zdalnie kontaktuje pacjenta z lekarzem prowadzącym lub specjalistą, a w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia – wzywa pogotowie ratunkowe.

Zdalna Opieka Kardiologiczna - umożliwia wykrywanie nieprawidłowości kardiologicznych, w tym między innymi: tachykardii i bradykardii, częstoskurczu komorowego, migotania i trzepotania komór, migotania i trzepotania przedsionków czy nieskutecznej stymulacji rozrusznika. Znajduje zastosowanie zarówno podczas opieki nad pacjentami przebywającymi w szpitalu, jak i kontroli stanu zdrowia osób przechodzących rehabilitację kardiologiczną w warunkach domowych.

Zdalna Opieka Położnicza - umożliwia wykonanie nieinwazyjnego badania KTG w domu pacjentki. Po wykonaniu badania pomiar jest przesyłany do Centrum Zdalnej Opieki Medycznej i oceniany przez lekarza ginekologa lub położną. Badanie KTG, wykonywane u kobiet będących w ostatnim trymestrze ciąży, pozwala na pełny monitoring czynności serca dziecka i skurczów macicy bez konieczności wychodzenia z domu.

Zdalna Opieka Senioralna - pozwala konsultować stan zdrowia i samopoczucia seniorów z lekarzem prowadzącym, fizjoterapeutą, dietetykiem, psychologiem lub z lekarzem specjalistą. Badania mogą być wykonywane przez samego pacjenta, ale również przez jego opiekuna lub personel medyczny. Na podstawie przesyłanych wyników lekarz prowadzący może skontaktować się z pacjentem zdalnie, zarządzić wizytę domową lub wezwać pogotowie ratunkowe. Badania mogą być wykonywane w domu (dla jednego pacjenta), a także w domach opieki lub w ośrodkach skupiających wielu pacjentów (usługi dedykowane grupom badanych).

Platforma Comarch e-Care - realizacja usług Zdalnej Opieki Medycznej możliwa jest dzięki platformie Comarch e-Care, pozwalającej na ciągły monitoring stanu zdrowia pacjentów w sposób zdalny. Platforma umożliwia odbieranie i przetwarzanie danych medycznych oraz danych zgromadzonych z urządzeń pomiarowych, kontrolujących określone parametry życiowe. Wspiera również personel medyczny w realizacji ustalonych schematów postępowania.

Aplikacja e-Care z interfejsem web - umożliwia podłączenie aparatury telemedycznej, odbieranie i zarządzanie danymi, graficzną wizualizację danych zgodną ze standardami medycznymi, integrację z systemami klasy HIS, geograficzną lokalizację pacjentów, zarządzanie pracą i procedurami postępowania personelu interwencyjnego, kontakt z pacjentami za pomocą kanałów audio i video oraz realizację konsultacji lekarskich w systemie workflow.

Centrum Zdalnej Opieki Medycznej - kluczowym elementem systemu opieki zdalnej jest Centrum Zdalnej Opieki Medycznej, gdzie personel medyczny całodobowo monitoruje stan zdrowia pacjentów.

- Skupia wykwalifikowany personel medyczny: ratowników medycznych, położne, lekarzy różnych specjalizacji, dietetyków i rehabilitantów
- Monitoruje stan zdrowia pacjentów całodobowo, również w dni świąteczne
- Interweniuje w przypadkach: wykrytych automatycznie anomalii sparametryzowanych indywidualnie pod każdego pacjenta (przekroczone normy i wartości alarmowe), jak również na każde żądanie pacjenta (np.: użycie Przycisku Życia)
- Wykorzystuje medyczne schematy postępowania (procedury), dzięki którym możliwa jest szybsza i bardziej celowa interwencja

Comarch Healthcare S.A. posiada wdrożony i certyfikowany system zarządzania jakością wyrobów medycznych ISO 13485. Platforma Comarch e-Care jest wyrobem medycznym klasy IIa, certyfikowanym na zgodność z dyrektywą 93/42/EWG.

Centrum Medyczne iMed24 - jako placówka należąca do spółki Comarch Healthcare S.A. stanowi naturalne środowisko rozwoju rozwiązań dedykowanych sektorowi zdrowia. Placówka zatrudnia około 100 lekarzy, którzy pracują w ponad 30 poradniach specjalistycznych.

DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWA

MKS Cracovia SSA prowadzi działalność sportową z uczestnictwem w profesjonalnych ligach i zawodach w kilku dyscyplinach sportowych, z których najważniejsze są piłka nożna oraz hokej na lodzie. Celem inwestycji w spółkę jest promocja brandu Comarch. Jest to element strategii marketingowej Grupy Comarch, której celem jest kreowanie wizerunku Comarch jako integratora pierwszego wyboru dla dużych i średnich firm w Polsce.

Przychody z działalności sportowej MKS Cracovia SSA obejmują sumy należnych przychodów z tytułu usług reklamowych oraz usług pozostałych a także wpływy uzyskane ze sprzedaży biletów na imprezy sportowe organizowane przez spółkę.

4. Pozycja Grupy na rynku IT oraz informacja o rynkach zbytu i o źródłach zaopatrzenia

Ze względu na rodzaj oferowanych przez Comarch systemów informatycznych, główną grupę odbiorców stanowią średnie i duże przedsiębiorstwa, które na całym świecie są największymi odbiorcami zaawansowanych rozwiązań informatycznych. Większość produktów Comarch jest kierowana do określonej grupy odbiorców, natomiast usługi informatyczne, ze względu na ich uniwersalny charakter, są oferowane do każdej grupy odbiorców. Oferta Comarch przeznaczona jest zarówno dla podmiotów z rynku polskiego jak i klientów zagranicznych. Od wielu lat jednym z głównych celów strategicznych Comarch jest rozwój sprzedaży coraz większej ilości produktów na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej oraz obu Amerykach. Sprzedaż Grupy Comarch jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W 2015 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Grupy Comarch.

Ze względu na specyfikę branży, w której działa Comarch, jako główne źródła zaopatrzenia należy uznać międzynarodowe koncerny, będące producentami sprzętu komputerowego, aplikacji bazodanowych oraz narzędzi programistycznych, polskie oddziały i przedstawicielstwa tych koncernów, polskie firmy dystrybucyjne oraz podwykonawców systemów IT. W 2015 roku żaden z kontrahentów nie dostarczył produktów i towarów o wartości przekraczającej 10% przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch.

5. Struktura sprzedaży

5.1 Przychody ze sprzedaży - struktura geograficzna (w tys. zł)

	12 miesięcy 2015	%	12 miesięcy 2014	%	12 miesięcy 2013	%
Kraj (Polska)	554 058	49,0%	557 483	53,7%	543 620	57,9%
Zagranica	577 522	51,0%	480 868	46,3%	395 356	42,1%
Przychody ze sprzedaży	1 131 580	100,0%	1 038 351	100,0%	938 976	100,0%

W 2015 roku Grupa odnotowała wzrost przychodów ze sprzedaży zagranicznej o 96,7 mln zł, tj. o 20,1%. Sprzedaż krajowa zmniejszyła się o 3,4 mln zł, tj. 0,6%.

Przychody ze sprzedaży wg segmentów geograficznych (według lokalizacji rynków):

	12 miesięcy 2015	%	12 miesięcy 2014	%	12 miesięcy 2013	%
Kraj (Polska)	554 058	49,0%	557 483	53,7%	543 620	57,9%
DACH	267 097	23,6%	216 336	20,8%	188 877	20,1%
Pozostałe kraje	310 425	27,4%	264 532	25,5%	206 479	22,0%
RAZEM	1 131 580	100,0%	1 038 351	100,0%	938 976	100,0%

Sprzedaż Grupy w rejonie DACH w 2015 roku wzrosła o 50,8 mln zł, tj. o 23,5% w stosunku do roku poprzedniego. Pozostała sprzedaż zagraniczna wzrosła o 45,9 mln zł, co stanowi wzrost o 17,3%. Udział pozostałej sprzedaży zagranicznej w całkowitej sprzedaży Grupy wzrósł z 25,5% w 2014 roku do 27,4% w roku 2015.

5.2 Struktura sprzedaży według odbiorców (w tys. zł)

	2015	%	2014	%	2013	%
Telekomunikacja, Media, IT	313 284	27,7%	263 344	25,4%	218 268	23,2%
Finanse i Bankowość	151 122	13,4%	138 744	13,4%	142 168	15,1%
Handel i Usługi	159 032	14,0%	117 798	11,3%	102 377	10,9%
Przemysł & Utilities	112 805	10,0%	94 109	9,1%	94 006	10,0%
Sektor Publiczny	114 240	10,1%	171 952	16,5%	157 786	16,8%
MSP – Polska	106 600	9,4%	99 463	9,6%	84 294	9,0%
MSP - DACH	102 547	9,1%	102 356	9,8%	100 904	10,8%
Medycyna	49 940	4,4%	31 049	3,0%	24 026	2,6%
Pozostałe	22 010	1,9%	19 536	1,9%	15 147	1,6%
RAZEM	1 131 580	100,0%	1 038 351	100,0%	938 976	100,0%

W 2015 roku nastąpił istotny spadek sprzedaży do klientów z sektora publicznego - o 57,7 mln zł, tj. o 33,6%, co jest związane z ograniczeniem w trzecim i czwartym kwartale zakupów przez klientów z tego sektora, spowodowanym przejściowym ograniczeniem w dostępie do finansowania ze środków unijnych, a także ze zmniejszonymi dostawami własnych wyrobów gotowych Grupy. Sektor publiczny odpowiadał za 10,1% przychodów Grupy w omawianym okresie. Sprzedaż do sektora o najwyższym udziale w strukturze odbiorców Grupy, czyli Telekomunikacja, Media i IT odnotowała wzrost o 49,9 mln zł, tj. o 19,0%, a jej udział zwiększył się do 27,7% w stosunku do 25,4% w roku ubiegłym. Sprzedaż do klientów z sektora Finanse i Bankowość oraz MSP utrzymały się na stabilnym poziomie i stanowiły odpowiednio 13,4% i 18,5% sprzedaży ogółem (w porównaniu do odpowiednio 13,4% i 19,4% w roku poprzednim). Sprzedaż do sektora Przemysł & Utilities odnotowała wzrost o 18,7 mln zł, tj. o 19,9%, a jej udział wzrósł z 9,1% w 2014 roku do 10,0% w roku 2015. Znacząco wzrosła sprzedaż do klientów z sektora Handel i Usługi (o 41,2 mln zł, tj. 35,0%), a jej udział wzrósł z 11,3% w 2014 roku do 14,0% w roku 2015. Wartość sprzedaży dla klientów z sektora medycznego wyniosła w 2015 roku 49,9 mln zł. W poszczególnych kwartałach roku 2015 struktura sprzedaży wg odbiorców utrzymywała się na stabilnym poziomie.

5.3 Struktura sprzedaży wg rodzaju (tys. zł)

	2015	%	2014	%	2013	%
Usługi	800 062	70,7%	736 227	70,9%	653 939	69,6%
Oprogramowanie własne	182 286	16,1%	132 413	12,8%	109 694	11,7%
Oprogramowanie obce	64 989	5,7%	51 979	5,0%	84 107	9,0%
Wyroby gotowe	11 804	1,1%	41 576	4,0%	295	0,0%
Sprzęt komputerowy	39 723	3,5%	45 080	4,3%	64 733	6,9%
Pozostałe	32 716	2,9%	31 076	3,0%	26 208	2,8%
RAZEM	1 131 580	100,0%	1 038 351	100,0%	938 976	100,0%

W 2015 roku strukturę sprzedaży wg rodzaju charakteryzował stały wzrost sprzedaży usług które stanowią największą część przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch. Jest to związane z postępującymi zmianami w modelu biznesowym sprzedaży rozwiązań informatycznych. W 2015 roku nastąpił bardzo znaczny wzrost łącznej sprzedaży usług i oprogramowania własnego o 113,7 mln zł, tj. o 13,1%. Jest to zarówno wynik wzrostu wartości sprzedaży usług (wzrost o 63,8 mln zł, czyli o 8,7%), jak i wyższej sprzedaży oprogramowania własnego (wzrost o 49,9 mln zł, czyli o 37,7%). Udział usług i oprogramowania własnego w całkowitej sprzedaży wyniósł 86,8%. Łączne przychody ze sprzedaży oprogramowania obcego i sprzętu komputerowego wzrosły o 7,7 mln zł, tj. o 7,9%, stanowiły one zaledwie 9,3% całkowitej sprzedaży Grupy. Sprzedaż własnych wyrobów gotowych była znacznie niższa niż w 2014 (spadek o 29,8 mln zł, tj. o 71,6%), głównie na skutek zmniejszonych dostaw wyrobów własnych do klientów z sektora publicznego. Na przestrzeni całego roku 2015 struktura sprzedaży wg rodzaju utrzymywała się na stabilnym poziomie.

6. Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju Grupy Kapitałowej

6.1 Czynniki wewnętrzne:

- a) stały wzrost sprzedaży eksportowej i znaczenia działalności zagranicznej;
- b) pozycja i renoma Grupy Comarch mająca wpływ na charakter pozyskiwanych klientów;
- c) działalność Grupy Comarch w specjalnej strefie ekonomicznej w Krakowie;
- d) znaczny udział produktów standardowych (powtarzalnych) w sprzedaży, co oznacza:
 - niższe koszty, w szczególności koszty zmienne związane z pojedynczym kontraktem,
 - możliwość znacznego zwiększenia rentowności jednostkowego kontraktu przy jednoczesnym obniżeniu obciążenia klienta (opłaty licencyjne),
 - szersza i bardziej zdywersyfikowana klientela oznaczająca większą skalę działalności,
- e) atrakcyjna polityka szkoleniowa oraz atrakcyjne warunki pracy oferowane pracownikom spółek Grupy;
- f) zwiększenie rozpoznawalności marki Comarch wśród potencjalnych klientów poprzez prowadzone akcje marketingowe, w tym marketing sportowy (MKS Cracovia SSA);
- g) konieczność dokonywania ciągłych inwestycji w kapitał ludzki celem utrzymania konkurencyjności firmy w kolejnych latach;
- h) wysoki poziom wydatków inwestycyjnych przeznaczanych na działalność badawczo-rozwojową oraz rozwój nowych produktów i usług informatycznych;
- i) wysoki poziom wydatków inwestycyjnych związanych z rozbudową zaplecza produkcyjnego w Polsce i za granicą (inwestycje rzeczowe) oraz z ekspansją na rynkach zagranicznych (inwestycje kapitałowe).

6.2 Czynniki zewnętrzne:

- a) wzrost wymagań stawianych systemom informatycznym przez klientów. Zwiększa się zapotrzebowanie na duże, złożone systemy informatyczne dedykowane dla poszczególnych użytkowników. Stawia to w lepszej sytuacji większe spółki IT, takie jak Grupa Comarch, które oferują szereg różnych technologii i produktów i są w stanie dostarczyć zaawansowane technologicznie rozwiązania;
- b) wzrost znaczenia technologii mobilnych, stosowanych obecnie powszechnie w rozwiązaniach informatycznych dla wszystkich grup odbiorców;
- c) zmiana modeli biznesowych w wielu branżach oraz zmiana strategii biznesowych wielu firm związana z postępem technicznym i rozwojem gospodarczym, co kształtuje popyt na nowe systemy informatyczne, upowszechnienie sprzedaży oprogramowania w modelu *cloud computing* oznacza dla firm informatycznych zwiększone wymogi kapitałowe i zasobowe;
- d) związany z członkostwem Polski w Unii Europejskiej dostęp polskich firm do środków z funduszy strukturalnych, które w pewnej części są przeznaczane na rozwój systemów informatycznych oraz finansowanie prac badawczo-rozwojowych;
- e) rosnąca konkurencja, wpływająca na zmniejszenie osiąganych marż; konkurencja pomiędzy firmami IT;
- f) stała presja na wzrost wynagrodzeń w branży IT; zmniejszająca się liczba absolwentów uczelni technicznych z wykształceniem informatycznym;
- g) rosnąca konkurencja na lokalnym rynku pracy w sektorze IT w Krakowie oraz innych miejscach prowadzenia działalności gospodarczej przez Grupę;
- h) międzynarodowa sytuacja gospodarcza, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na rynkach finansowych, mająca wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne;
- i) zmienność kursów walutowych, w szczególności EUR/PLN i USD/PLN, GBP/PLN, CAD/PLN, CHF/EUR, BRL/PLN oraz RUB/PLN, wpływająca na opłacalność sprzedaży zagranicznej;
- j) sytuacja polityczna w Europie Wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na Ukrainie i w Rosji, mającej wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne na tym rynku oraz wiarygodność finansową klientów z tego rejonu geograficznego;
- k) międzynarodowa sytuacja polityczna, m.in. wzrastające ryzyko zamachów terrorystycznych w miejscach prowadzenia projektów utrudnia ich realizację.

7. Pozostałe istotne czynniki, w tym ryzyka i zagrożeń

Grupa Comarch jest narażona na następujące główne rodzaje ryzyka finansowego:

7.1 Ryzyko kredytowe

Jednostka dominująca analizuje wiarygodność finansową potencjalnych klientów przed zawarciem umów na dostawę systemów informatycznych i w zależności od oceny standingu finansowego dostosowuje warunki każdej umowy do potencjalnego ryzyka. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dywersyfikację sprzedaży Comarch do znacznej liczby kontrahentów z różnych branż gospodarki i z różnych regionów świata.

7.2 Ryzyko zmiany stóp procentowych

Grupa Comarch jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z posiadanymi środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z zawartymi długoterminowymi kredytami inwestycyjnymi przeznaczonymi na finansowanie nowych budynków produkcyjnych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Kredyty są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę WIBOR oraz EURIBOR. Grupa Comarch dokonywała zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w tym obszarze za pomocą kontraktów IRS oraz prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej w tym zakresie. Wpływ zmiany stóp procentowych na wysokość płaconych odsetek od kredytów jest częściowo kompensowany przez zmianę odsetek otrzymywanych od posiadanych środków pieniężnych.

7.3 Ryzyko zmiany kursów walut

W związku ze sprzedażą eksportową lub denominowaną w walutach obcych Grupa Comarch jest narażona na ryzyko kursowe, szczególnie w odniesieniu do zmian kursów par walut EUR/PLN, GBP/PLN, USD/PLN, BRL/PLN oraz CAD/PLN. Równocześnie część kosztów i zobowiązań Grupy Comarch jest również wyrażona lub powiązana z kursem walut obcych. W indywidualnych przypadkach jednostka dominująca dokonuje zabezpieczenia przyszłych płatności za pomocą kontraktów forward, jak również stara się wykorzystywać *hedging* naturalny poprzez dopasowanie struktury aktywów i pasywów denominowanych w walutach obcych (np. poprzez zaciąganie w ostatnich okresach zobowiązań kredytowych wyrażonych w EUR). Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy Comarch denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego oraz środków pieniężnych.

7.4 Ryzyko płynności finansowej

Grupa Comarch posiada system zarządzania ryzykiem płynności dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi. Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Grupę Comarch ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Grupa Comarch zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału obrotowego, utrzymując rezerwowe linie kredytowe w rachunku bieżącym, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz analizując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

8. Perspektywy rozwoju działalności Grupy oraz przewidywana sytuacja finansowa Grupy w 2016 roku

W 2015 roku Grupa Comarch obserwowała znaczny wzrost popytu na usługi i produkty informatyczne. Dzięki temu portfel zamówień Grupy wzrósł i zapewnia obecnie pełne wykorzystanie jej mocy produkcyjnych w kilku kolejnych okresach. Rozwój sytuacji politycznej i gospodarczej w Polsce i na świecie będzie miał nadal decydujący wpływ na sytuację na rynku IT i wyniki finansowe Grupy Comarch w 2016 roku. Dzięki konsekwentnie realizowanej od wielu lat strategii pozycjonowania się na rynku jako firmy technologicznej i produktowej, oferta Comarch jest bardzo dobrze zdywersyfikowana. Grono klientów stale się rozszerza, a znaczna ich część to firmy międzynarodowe, co pozwala kontynuować rozwój firmy. Dynamicznie rozwijająca się działalność Grupy Comarch na rynkach zagranicznych dodatkowo zwiększa wysokość sprzedaży oraz polepsza wizerunek wśród klientów, przyczyniając się tym samym do umocnienia pozycji konkurencyjnej Comarch. Oznacza to również konieczność dokonywania licznych inwestycji kapitałowych poza granicami Polski (głównie poprzez zakładanie zagranicznych spółek zależnych). Realizacja strategii przedsiębiorstwa zależy w dużej mierze od kształtowania się niezależnych od Comarch warunków makroekonomicznych, w szczególności od poziomu inwestycji w informatykę dokonywanych przez średnie i duże firmy w kraju i za granicą oraz od zaostrzającej się konkurencji na rynku pracy w sektorze IT. Równocześnie warunkiem koniecznym do realizacji strategii jest skuteczne zarządzanie ryzykami operacyjnymi. Szansą dla Grupy jest jej duża innowacyjność oraz wzrost zapotrzebowania na dostarczanie informatyki w modelu usługowym – Grupa Comarch dzięki szerokiej palecie własnych produktów, posiadanej infrastrukturze oraz zasobom ludzkim i kapitałowym może elastycznie dopasowywać się do modeli biznesowych oczekiwanych przez klientów.

Do najważniejszych ryzyk operacyjnych związanych z działalnością Grupy należą:

- a) ryzyka związane z pracami R&D (wytwarzanie własnych produktów softwarowych);
- b) ryzyka związane z realizacją kontraktów długoterminowych;
- c) ryzyka związane z niedotrzymaniem warunków umów i skorzystaniem przez kontrahentów z udzielonych im gwarancji dobrego wykonania lub przysługujących im kar umownych;
- d) ryzyka zagranicznego otoczenia gospodarczego, prawnego i politycznego związane z realizacją kontraktów eksportowych;
- e) ryzyko kredytowe związane ze sprzedażą z odroczonym terminem płatności oraz często długim okresem realizacji kontraktów;
- f) ryzyko rotacji personelu, ryzyko braku możliwości zatrudnienia odpowiedniej ilości wykwalifikowanych pracowników, ryzyko wzrostu kosztów pracy;
- g) ryzyko zmiany kursów walut oraz poziomu stóp procentowych;
- h) ryzyka związane z terroryzmem międzynarodowym, utrudniające delegowanie pracowników w podróże służbowe w niektóre rejony świata.

Grupa nie przewiduje istotnych zmian swojej sytuacji finansowej oraz w zakresie ryzyk związanych z prowadzoną działalnością.

9. Analiza finansowa Grupy

Bilans

AKTYWA	31 grudnia 2015 r.	%	31 grudnia 2014 r.	%	Zmiana	Zmiana %
Aktywa trwałe						
Rzeczowe aktywa trwałe	422 566	32,4%	390 958	32,1%	31 608	8,1%
Nieruchomości inwestycyjne	17 063	1,3%	16 119	1,3%	944	5,9%
Wartość firmy	40 735	3,1%	40 735	3,4%	-	0,0%
Pozostałe wartości niematerialne	66 474	5,1%	70 317	5,8%	-3 843	-5,5%
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	819	0,1%	537	0,0%	282	52,5%
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	23 177	1,8%	567	0,1%	22 610	3987,7%
Pozostałe aktywa wyceniane w wartości godziwej	79	0,0%	-	-	79	-
Inwestycje pozostałe	106	0,0%	106	0,0%	-	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	33 432	2,5%	32 134	2,6%	1 298	4,0%
Pozostałe należności	1 548	0,1%	-	0,0%	1 548	-
	605 999	46,4%	551 473	45,3%	54 526	9,9%
Aktywa obrotowe						
Zapasy	51 413	4,0%	47 919	3,9%	3 494	7,3%
Należności handlowe oraz pozostałe należności	385 375	29,5%	328 449	27,0%	56 926	17,3%
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	7 143	0,5%	3 132	0,3%	4 011	128,1%
Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	32 440	2,5%	53 105	4,4%	-20 665	-38,9%
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	0,0%	-	0,0%	-	-
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	664	0,1%	13	0,0%	651	5007,7%
Udziały i akcje	1	0,0%	1	0,0%	-	0,0%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	221 793	17,0%	232 463	19,1%	-10 670	-4,6%
	698 829	53,6%	665 082	54,7%	33 747	5,1%
Aktywa razem	1 304 828	100,0%	1 216 555	100,0%	88 273	7,3%

Wartość aktywów Grupy Comarch na koniec 2015 roku wzrosła o 88,3 mln zł, tj. o 7,3%. Aktywa trwałe wzrosły o 54,5 mln zł, tj. 9,9% w porównaniu do ubiegłego roku, głównie w rezultacie wzrostu rzeczowych aktywów trwałych z 391,0 mln zł do 422,6 mln zł (wzrost o 8,1% w porównaniu do roku 2014) oraz wzrostu poziomu inwestycji w jednostkach stowarzyszonych (Thanks Again LLC) o 22,6 mln zł. Udział poszczególnych pozycji aktywów trwałych utrzymuje się na poziomie porównywalnym do 2014 roku. Wzrost aktywów obrotowych o 33,7 mln zł, tj. 5,1% jest w dużym stopniu wynikiem wzrostu o 56,9 mln zł, tj. 17,3% wartości należności handlowych oraz pozostałych należności. Z kolei znaczący spadek odnotowały należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych (spadek o 20,7 mln zł, tj. 38,9%), oraz poziom środków pieniężnych i ich ekwiwalentów (spadek o 10,7 mln zł, tj. 4,6%). Udział pozostałych pozycji aktywów obrotowych w strukturze aktywów ogółem utrzymał się na poziomie porównywalnym do ubiegłorocznego.

KAPITAŁ WŁASNY	31 grudnia 2015 r.	%	31 grudnia 2014 r.	%	Zmiana	Zmiana %
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki						
Kapitał zakładowy	8 133	0,6%	8 125	0,7%	8	0,1%
Pozostałe kapitały	148 226	11,4%	148 226	12,2%	0	0,0%
Różnice kursowe	6 509	0,5%	6 917	0,5%	-408	-5,9%
Zysk netto za okres bieżący	79 651	6,1%	67 894	5,6%	11 757	17,3%
Niepodzielony wynik finansowy	525 040	40,2%	457 146	37,6%	67 894	14,9%
	767 559	58,8%	688 308	56,6%	79 251	11,5%
Udziały mniejszości	13 022	1,0%	12 385	1,0%	637	5,1%
Kapitał własny razem	780 581	59,8%	700 693	57,6%	79 888	11,4%
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania długoterminowe						
Kredyty i pożyczki	113 540	8,7%	121 593	10,0%	-8 053	-6,6%
Inne zobowiązania	83	0,0%	83	0,0%	0	0,0%
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	1 411	0,1%	1 404	0,1%	7	0,5%
Pozostałe zobowiązania finansowe	33	0,0%	138	0,0%	-105	-76,1%
Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	37 619	2,9%	38 298	3,2%	-679	-1,8%
	152 686	11,7%	161 516	13,3%	-8 830	-5,5%
Zobowiązania krótkoterminowe						
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	150 898	11,6%	140 217	11,5%	10 681	7,6%
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	13 010	1,0%	10 712	0,9%	2 298	21,5%
Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	26 176	2,0%	48 507	4,0%	-22 331	-46,0%
Kredyty i pożyczki	24 152	1,9%	20 522	1,7%	3 630	17,7%
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej – instrumenty pochodne	1 639	0,1%	1 369	0,1%	270	19,7%
Pozostałe zobowiązania finansowe	7 939	0,6%	380	0,0%	7 559	1989,2%
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	147 747	11,3%	132 639	10,9%	15 108	11,4%
	371 561	28,5%	354 346	29,1%	17 215	4,9%
Zobowiązania razem	524 247	40,2%	515 862	42,4%	8 385	1,6%
Razem kapitał własny i zobowiązania	1 304 828	100,0%	1 216 555	100,0%	88 273	7,3%

W 2015 roku struktura pasywów Grupy Comarch nie uległa znaczącym zmianom w stosunku do 2014 roku. Wartość kapitału własnego wzrosła w 2015 roku o 11,4%, głównie w rezultacie uwzględnienia zysku netto wypracowanego w 2015 roku. Nieznaczny wzrost odnotowały udziały mniejszości (13,0 mln zł w porównaniu do 12,4 mln zł w 2014 roku). Udział kapitału własnego w strukturze pasywów jest na nieco wyższym poziomie niż w ubiegłym roku (59,8% wobec 57,6% w 2014 roku). Zobowiązania stanowiły 40,2% pasywów wobec 42,4% rok wcześniej. Ich wartość wzrosła o 8,4 mln zł, tj. 1,6% w porównaniu do ubiegłego roku. Wzrost ten był spowodowany znacznymi zmianami wartości rezerw na pozostałe zobowiązania i obciążenia (wzrost o 11,4%), zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań (wzrost o 7,6%) oraz pozostałych zobowiązań finansowych (wzrost o 1989,2%). Z kolei największe spadki zanotowały zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych, tj. zmiana o 46,0% z 48,5 mln zł w 2014 roku do 26,2 mln zł w 2015 roku. Udział pozostałych pozycji pasywów nie uległ znaczącym zmianom.

Analiza zadłużenia finansowego	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.	31 grudnia 2013 r.	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Wskaźnik zadłużenia finansowego aktywów	10,6%	11,7%	11,5%	11,4%	11,4%
Wskaźnik zadłużenia finansowego kapitału własnego	17,9%	20,7%	21,0%	21,1%	19,4%

Wskaźnik zadłużenia finansowego kapitału własnego spadł zauważalnie z 20,65% do 17,94%, podobnie jak wskaźnik zadłużenia finansowego aktywów z 11,68% w roku ubiegłym do 10,55% w roku 2015. Grupa finansuje się środkami własnymi w 59,8% a kapitałem obcym w 40,2%.

	12 miesięcy 2015	%	12 miesięcy 2014	%	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży	1 131 580	100,0%	1 038 351	100,0%	93 229	9,0%
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	-791 442	-69,9%	-730 975	-70,4%	-60 467	8,3%
Zysk brutto	340 138	30,1%	307 376	29,6%	32 762	10,7%
Pozostałe przychody operacyjne	20 849	1,8%	8 774	0,9%	12 075	137,6%
Koszty sprzedaży i marketingu	-129 520	-11,5%	-111 386	-10,7%	-18 134	16,3%
Koszty ogólnego zarządu	-93 246	-8,2%	-75 519	-7,3%	-17 727	23,5%
Pozostałe koszty operacyjne	-25 193	-2,2%	-30 716	-3,0%	5 523	-18,0%
Zysk operacyjny	113 028	10,0%	98 529	9,5%	14 499	14,7%
Przychody/(Koszty) finansowe – netto	-1 650	-0,1%	-4 959	-0,5%	3 309	-66,7%
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych	-3 249	-0,3%	-993	-0,1%	-2 256	227,2%
Zysk przed opodatkowaniem	108 129	9,6%	92 577	8,9%	15 552	16,8%
Podatek dochodowy	-27 859	-2,5%	-23 681	-2,3%	-4 178	17,6%
Zysk netto za okres	80 270	7,1%	68 896	6,6%	11 374	16,5%
<i>w tym:</i>						
Zysk (strata) netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	79 651	7,0%	67 894	6,5%	11 757	17,3%
Zysk (strata) netto przypadający udziałom niedającym kontroli	619	0,1%	1 002	0,1%	-383	-38,2%

W 2015 roku przychody ze sprzedaży Grupy Comarch wzrosły o 9,0%, czyli o 93,2 mln zł w porównaniu do roku ubiegłego. Zysk operacyjny osiągnął wartość 113,0 mln zł i wzrósł o 14,7% w porównaniu do 2014 roku. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej w 2015 roku wzrósł wobec roku poprzedniego o 17,3% i osiągnął wartość 79,7 mln zł.

Analiza rentowności	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014	12 miesięcy 2013	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Marża na sprzedaży	30,1%	29,6%	22,4%	22,1%	24,5%
Rentowność sprzedaży na działalności operacyjnej	10,0%	9,5%	3,7%	3,5%	4,9%
Rentowność sprzedaży brutto	9,6%	8,9%	3,9%	4,5%	5,1%
Rentowność sprzedaży netto	7,0%	6,5%	2,7%	4,6%	4,6%

Działalność Grupy Comarch w 2015 roku była rentowna. Marża na sprzedaży i rentowność sprzedaży operacyjnej znacząco wzrosły, kolejno do poziomu 30,1% oraz 10,0%. Również rentowność sprzedaży brutto i sprzedaży netto zanotowały wzrost i osiągnęły najlepsze wyniki w ciągu ostatnich 5 lat – kolejno 9,6% oraz 7,0%.

Na osiągnięte wyniki finansowe duży wpływ miały następujące zjawiska:

- wysoka całoroczna dynamiki przychodów ze sprzedaży usług własnych, zwłaszcza w sektorze telekomunikacyjnym oraz handlowo-usługowym,
- znaczący wzrost sprzedaży oprogramowania własnego w Q4 2015 (wzrost o 36,9 mln zł, tj. o 56,4%), co było związane z pozyskaniem nowych kontraktów w sektorze telekomunikacyjnym na rynku południowoamerykańskim oraz w sektorze handlowo-usługowym na rynkach Europy Zachodniej, które zaowocowały sprzedażą licencji na produkty Comarch,
- znaczący spadek w drugim półroczu 2015 roku przychodów ze sprzedaży do klientów z sektora publicznego, zwłaszcza w obszarze wyrobów gotowych,
- wzrostu kosztów działalności, zwłaszcza kosztów wynagrodzeń – wzrost ilości osób zatrudnionych w 2015 roku był bardzo znaczący (o 826 osób), w wyniku czego fundusz płac w tym okresie był o ok. 15% wyższy niż w 2014 roku,
- poprawie wyników finansowych w segmencie DACH - wynik netto tego segmentu wyniósł 38,5 mln zł, co jest efektem poprawy rentowności działalności operacyjnej spółek Comarch AG, Comarch Software und Beratung AG oraz Comarch Swiss AG, związanej m.in. z pozyskaniem nowych kontraktów w sektorach telekomunikacyjnym, handlowo-usługowym i finansowo-bankowym,
- znaczący wzrost przychodów ze sprzedaży do klientów z sektora medycznego (o 18,9 mln zł, tj. o 60,8%). Wpływ tego sektora na wyniki finansowe Grupy Comarch był nadal negatywny, jednak wysoka dynamika przychodów powoduje, że udział sprzedaży do sektora medycznego stanowi obecnie 4,4% całkowitej sprzedaży Grupy,
- Uwzględnienie spółki stowarzyszonej Thanks Again LLC w wynikach finansowych 2015 roku metodą praw własności spowodowało zmniejszenie wyniku netto Grupy Comarch o 9 060 tys. zł. Z tego kwota 3 476 tys. zł związana jest z bieżącą działalnością spółki Thanks Again LLC, a kwota 5 584 tys. zł z aktualizacją wyceny wartości nabytych udziałów.

Koszty związane z wytwarzaniem oprogramowania z zakresu e-Health, urządzeń telemedycznych oraz prowadzeniu nowoczesnego centrum medyczno-diagnostycznego w Krakowie będą miały w kolejnych okresach istotny wpływ na zwiększenie kosztów działalności i pogorszenie bieżącego wyniku finansowego Grupy Comarch, natomiast przyczynią się one w przyszłości na zwiększenia przychodów osiąganych w tym segmencie.

Analiza płynności	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.	31 grudnia 2013 r.	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Bieżącej płynności finansowej	1,9	1,9	1,8	1,6	2,0
Płynności szybki	1,7	1,6	1,5	1,4	1,8
Podwyższonej płynności	0,6	0,7	0,5	0,4	0,7

Bardzo dobra płynność finansowa charakteryzowała Grupę Comarch w 2015 roku. W ocenie Zarządu, Grupa Comarch nie ma problemów z terminowym wywiązywaniem się z zaciągniętych zobowiązań, przejściowo wolne środki Grupa inwestuje w bezpieczne instrumenty finansowe (lokaty bankowe, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych pieniędzy).

Analiza rotacji	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2014 r.	31 grudnia 2013 r.	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Rotacji majątku obrotowego (krotność)	1,6	1,6	1,5	1,4	1,4
Rotacji należności (dni)	125	115	140	163	135
Rotacji zapasów (dni)	140	131	109	107	140
Rotacji zobowiązań (dni)	173	177	185	209	189
Rotacji zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego (dni)	134	142	147	162	139

Wskaźniki rotacji potwierdzają efektywne wykorzystywanie zasobów Grupy Comarch. W 2015 roku wskaźnik rotacji majątku obrotowego wzrósł nieznacznie. Wzrosły także wskaźnik rotacji zapasów oraz należności, natomiast wskaźniki rotacji zobowiązań uległy skróceniu w stosunku do roku ubiegłego.

Metody obliczania wskaźników finansowych**Wskaźniki zadłużenia**

$$\text{wskaźnik zadłużenia finansowego aktywów} = \frac{\text{kredyty i pożyczki}}{\text{aktywa razem}}$$

$$\text{wskaźnik zadłużenia finansowego kapitału własnego} = \frac{\text{kredyty i pożyczki}}{\text{kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki}}$$

Wskaźniki rentowności

$$\text{marża na sprzedaży} = \frac{\text{zysk brutto}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

$$\text{rentowność operacyjna} = \frac{\text{zysk operacyjny}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

$$\text{rentowność sprzedaży brutto} = \frac{\text{zysk przed opodatkowaniem}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

$$\text{rentowność sprzedaży na zysku netto przypadającym na akcjonariuszy Spółki} = \frac{\text{zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

Wskaźniki płynności

$$\text{bieżącej płynności finansowej} = \frac{\text{aktywa obrotowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$$

$$\text{płynności szybki} = \frac{\text{należności handlowe oraz pozostałe należności} + \text{środki pieniężne i ich ekwiwalenty} + \text{aktywa finansowe dostępne do sprzedaży} + \text{udziały i akcje}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$$

$$\text{podwyższonej płynności} = \frac{\text{środki pieniężne i ich ekwiwalenty}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$$

Wskaźniki rotacji

$$\text{rotacji majątku obrotowego (krotność)} = \frac{\text{przychody ze sprzedaży}}{\text{aktywa obrotowe}}$$

$$\text{rotacji należności (dni)} = \frac{\left(\text{należności handlowe oraz pozostałe należności} + \text{należności z tyt. bieżącego podatku dochodowego} \right) * 360}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

$$\text{rotacji zapasów (dni)} = \frac{\text{zapasy} * 360}{\text{koszty sprzedanych towarów i materiałów}}$$

	(zobowiązania razem -zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych)*360
rotacji zobowiązań (dni)	= $\frac{\text{koszty sprzedaży i marketingu} + \text{koszty ogólnego zarządu} + \text{pozostałe koszty operacyjne} + \text{koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów}}{\text{zobowiązania razem} - \text{kredyty i pożyczki}} * 360$
rotacji zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego (dni)	= $\frac{\text{koszty sprzedaży i marketingu} + \text{koszty ogólnego zarządu} + \text{pozostałe koszty operacyjne} + \text{koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów}}{\text{zobowiązania razem} - \text{kredyty i pożyczki}} * 360$

10. Kredyty, pożyczki, poręczenia, gwarancje i istotne pozycje pozabilansowe

10.1 Kredyty inwestycyjne

Kredyty zaciągnięte przez Comarch S.A.:

- kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 20 000 tys. zł zaciągnięty w 2004 roku na sfinansowanie I etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Okres kredytowania wynosił 10 lat, tj. do 2015 roku. W dniu 5 stycznia 2009 r. spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. Kredyt oprocentowany był stopą zmienną EURIBOR1M+marża. W dniu 31 marca 2015 roku kredyt został w całości spłacony.
- kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 44 000 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2024 roku. Wykorzystanie kredytu nastąpiło do dnia 30 września 2008 r. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. W dniu 5 października 2011 r. spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Kredyt oprocentowany jest stopą zmienną EURIBOR1M+marża. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 5 422 tys. EUR, tj. 23 104 tys. zł (wobec 6 042 tys. EUR, tj. 25 750 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 29 lipca 2024 r.
- kredyt inwestycyjny w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie na refinansowanie kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w banku DNB Bank Polska S.A. w dniu 28 kwietnia 2010 r., na finansowanie IV etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 4 126 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka w kwocie 6 189 tys. EUR ustanowiona na nieruchomości będącej przedmiotem refinansowania oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej ww. nieruchomości. Całkowite wykorzystanie kredytu nastąpiło w dniu 1 października 2013 r. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 2 966 tys. EUR, tj. 12 638 tys. zł (wobec 3 482 tys. EUR, tj. 14 838 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 31 października 2018 r.

- d) kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu oraz oprogramowania dla realizacji projektu outsourcingu usług data center dla jednego z klientów. Kredyt został udzielony w wysokości 2 400 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2016 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 7 sierpnia 2012 r. Oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR3M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są przelew wierzytelności z kontraktu oraz zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 218 tys. EUR, tj. 930 tys. zł (wobec 873 tys. EUR, tj. 3 720 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.).
- e) nieodnawialny kredyt obrotowy w BZ WBK Bank S.A. (dawniej Kredyt Bank S.A.) z siedzibą we Wrocławiu zaciągnięty w pierwszym kwartale 2013 roku na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej Spółki. Kredyt został udzielony w wysokości 7 400 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada na 31 grudnia 2020 r. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na jednej z nieruchomości Comarch S.A. zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie oraz cesja polisy ubezpieczeniowej budynku. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 4 774 tys. EUR, tj. 20 345 tys. zł (wobec 5 729 tys. EUR, tj. 24 419 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 28 czerwca 2019 r.
- f) kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie oraz refinansowanie nie więcej niż 90% kosztów netto inwestycji polegającej na budowie budynku biurowego SSE6 i data center na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie. Kredyt został udzielony w EUR do kwoty 56 mln PLN, co na dzień podpisania umowy stanowiło równowartość kwoty 13 323 182,34 EUR. Okres kredytowania wynosi 10 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada 4 grudnia 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR3M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są: pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bieżącymi Comarch S.A. prowadzonymi przez Bank Pekao S.A., oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, hipoteka umowna do kwoty 84 mln PLN na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi. Kredyt został w całości wykorzystany do dnia 30 września 2015 r. Spłata kredytu rozpoczęła się w grudniu 2015. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 13 184 tys. EUR, tj. 56 185 tys. zł. W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 30 listopada 2023 r.

Kredyty zaciągnięte przez spółki zależne Comarch S.A.:

- a) Spółka Comarch Healthcare S.A. (dawniej iMed24 S.A.) zaciągnęła w trzecim kwartale 2011 roku kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu medycznego i wyposażenia gabinetów medycznych w związku z realizacją projektu NZOZ Centrum Medyczne iMed24 w Krakowie. Wysokość dostępnego kredytu wynosiła 15 889 tys. zł, kredyt został wykorzystany w całości do 31 grudnia 2011 r. Okres kredytowania wynosi 7 lat, tj. do 2018 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej środków trwałych oraz poręczenie podmiotu dominującego, tj. Comarch S.A. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 6 809 tys. zł wobec 9 079 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.
- b) Spółka Comarch AG zaciągnęła w drugim kwartale 2013 roku kredyt inwestycyjny w Banku BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na refinansowanie budowy budynku produkcyjno-biurowego oraz serwerowni data center w Dreźnie. Kredyt został udzielony w wysokości 6 000 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2018 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 25 lipca 2013 r., oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są: poręczenie Comarch S.A., dług gruntowy na przedmiocie finansowania oraz przelew praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 3 103 tys. EUR, tj. 13 225 tys. zł (wobec 4 345 tys. EUR, tj. 18 519 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.).

- c) Spółka Bonus Development Sp. z o.o. SKA zaciągnęła w drugim kwartale 2015 roku kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A z siedzibą w Warszawie na finansowanie i refinansowanie nie więcej niż 90% kosztów netto inwestycji związanych z przebudową budynku pofabrycznego oraz budową przyległego budynku biurowego w Łodzi. Kredyt został udzielony w euro do kwoty 38,8 mln PLN, co na dzień podpisania umowy stanowiło równowartość kwoty 9 261 690,50 EUR. Okres kredytowania wynosi 15 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada w dniu 28 czerwca 2030 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są: hipoteka umowna do kwoty 58,2 mln PLN na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja, pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bieżącymi Bonus Development Sp. z o.o. SKA prowadzonymi przez Bank Pekao S.A., oświadczenie Bonus Development Sp. z o.o. SKA o poddaniu się egzekucji, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi, cesja praw z umowy dzierżawy finansowanej nieruchomości zawartej ze spółką Comarch S.A., poręczenie spółki Comarch S.A. wraz z pełnomocnictwem do dysponowania rachunkami Comarch S.A. prowadzonymi przez Bank Pekao S.A. oraz oświadczeniem o poddaniu się egzekucji. Okres uruchomienia kredytu upływa w dniu 28 czerwca 2017 r. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość uruchomionego kredytu wynosiła 1 161 tys. EUR, tj. 4 946 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Grupa posiadała zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości 137 692 tys. zł.

W trakcie roku 2015 zostały dotrzymane wszystkie kowenanty wynikające z umów kredytowych zawartych przez spółki Grupy. Zarząd Spółki dominującej nie widzi ryzyka ich niedotrzymania w przyszłości.

10.2 Linie kredytowe w rachunku bieżącym (o zmiennym oprocentowaniu)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Spółka dominująca - Comarch S.A. posiadała limity kredytowe w rachunku bieżącym w wysokości 44 033 tys. zł.

- a) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (PKO BP S.A.) z siedzibą w Warszawie w wysokości 10 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 13 grudnia 2016 roku. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w banku PKO BP S.A. oraz weksel in blanco. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2014 roku.
- b) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku BPH S.A z siedzibą w Krakowie w wysokości 10 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 31 października 2016 roku. Zabezpieczeniem kredytu są weksel in blanco oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2014 roku.
- c) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 24 033 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 31 maja 2016 roku. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w Banku Pekao S.A., weksel in blanco oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2014 roku.

10.3 Pożyczki

10.3.1. Pożyczki zaciągnięte przez spółki Grupy Comarch

Spółka Comarch S.A. w dniu 27 grudnia 2012 r. zawarła z IBM Polska sp. z o.o umowę pożyczki na kwotę 343 tys. zł na sfinansowanie dostawy sprzętu IBM w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w pierwszym kwartale 2013 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypadał na grudzień 2015 roku, oprocentowanie jest stałe (stopa procentowa ok. 5,63%). Pożyczka nie była zabezpieczona i została całkowicie spłacona w dniu 1 grudnia 2015 roku.

Spółka Comarch S.A. w dniu 28 grudnia 2015 r. zawarła z IBM Polska sp. z o.o. umowę pożyczki na kwotę 6 265 681,96 zł na sfinansowanie dostawy sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę

Comarch projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w pierwszym kwartale 2016 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypada na wrzesień 2016 roku. Oprocentowanie pożyczki jest stałe. Pożyczka nie jest zabezpieczona.

10.3.2. Pożyczki udzielone spółkom Grupy Comarch

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. następujące spółki Grupy Comarch były zadłużone wobec Comarch S.A. z tytułu udzielonych pożyczek:

spółka	termin wymagalności	kwota pożyczki	waluta	oprocentowanie	wartość pożyczki w PLN
Comarch Chile SpA	2017-12-31	50 000	USD	2,33%	195 055
	2017-12-31	100 000	USD	2,33%	390 110
	2017-12-31	100 000	USD	2,33%	390 110
	2018-06-30	100 000	USD	2,45%	390 110
	2017-12-31	100 000	USD	2,45%	390 110
	2017-12-31	80 000	USD	2,52%	312 088
	2017-12-31	100 000	USD	2,53%	390 110
	2017-12-31	100 000	USD	2,60%	390 110
Comarch R&D S.à r.l.	2017-12-31	250 000	EUR	2,05%	1 065 375
	2017-12-31	300 000	EUR	2,05%	1 278 450
Comarch Healthcare S.A.	2017-12-31	5 120 000	PLN	3,79%	5 120 000
	2017-12-31	1 750 000	PLN	3,79%	1 750 000
	2017-12-31	2 000 000	PLN	3,79%	2 000 000
	2017-12-31	1 400 000	PLN	3,79%	1 400 000
	2017-12-31	1 000 000	PLN	3,79%	1 000 000
	2017-12-31	1 000 000	PLN	3,80%	1 000 000
	2017-12-31	1 300 000	PLN	3,80%	1 300 000
	2017-12-31	400 000	PLN	3,81%	400 000
SolInteractive S.A.	2019-09-30	440 000	PLN	3,79%	440 000
Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	2028-12-31	3 858 729	PLN	2,93%	3 858 729
Comarch Software Spain S.L.U.	2017-12-31	80 000	EUR	2,04%	340 920
Comarch SRL	2018-06-30	100 000	EUR	2,06%	426 150
	2017-12-31	50 000	EUR	1,96%	213 075
Comarch Yazilim A.S.	2018-06-30	250 000	EUR	2,05%	1 065 375
Razem					25 505 877

Odpisem aktualizującym objęte są obie pożyczki dla Comarch R&D S.à r.l., na łączną kwotę 2 343 825 zł.

10.3.3. Udzielone pożyczki osobom zarządzającym i nadzorującym

W okresie sprawozdawczym spółka Bonus Management sp. z o.o. SK-A udzieliła pożyczki w wysokości 3 700 tys. zł Przewodniczącej Rady Nadzorczej Comarch S.A. Do dnia bilansowego pożyczka ta została w całości spłacona. Na dzień 31 grudnia 2015 r. nie istnieją żadne niespłacone pożyczki jak również udzielone przez spółki Grupy Comarch gwarancje i poręczenia na rzecz osób zarządzających i nadzorujących Spółki oraz ich bliskich.

10.3.4. Pożyczki udzielone pracownikom Grupy Comarch

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. nie wystąpiły niespłacone pożyczki mieszkaniowe udzielone pracownikom spółek Grupy.

10.4 Poręczenia

- a) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów, w sierpniu 2010 roku została udzielona przez Comarch S.A. gwarancja na czas trwania kontraktu i gwarantuje należyte wykonanie przez Comarch S.A., wszelkich zobowiązań spółki Comarch AG wynikających z umowy. Wysokość gwarancji jest równa wartości umowy, tj. ok. 53 666 tys. EUR. Warunki finansowe, na jakich została udzielona gwarancja, nie odbiegają od warunków rynkowych.
- b) W związku z zawarciem przez Comarch Inc., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie, hosting i utrzymanie systemu lojalnościowego, w dniu 28 kwietnia 2011 roku zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch Inc. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 000 tys. USD i jest ważne przez czas trwania umowy.
- c) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na sprzedaż licencji i wdrożenie Comarch Network & Service Inventory, Comarch Next Generation Service Assurance, Comarch OSS Mediations oraz sprzedaż licencji Comarch SLA Management, w dniu 11 sierpnia 2011 zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch AG wynikających z umowy, tj. 5 495 tys. EUR.
- d) W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A (dawniej iMed24 S.A.), spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której Bank Pekao S.A. udzielił spółce Comarch Healthcare S.A finansowania w wysokości 15 889 tys. PLN, w dniu 1 września 2011 r. spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania spółki zależnej Comarch Healthcare S.A wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 23 833 tys. PLN i jest ważne maksymalnie do dnia 31 grudnia 2021 r.
- e) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i utrzymanie systemu BSS, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch UK wynikających z powyższej umowy, tj. do kwoty 808 tys. GBP oraz dodatkowo 86 tys. GBP rocznie za usługę SLA i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- f) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Next Generation Performance Management Solution, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z umowy. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 682 tys. EUR i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- g) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Planning and Inventory Application (PIA), został podpisany przez Comarch S.A. list patronacki, w którym Comarch S.A. zobowiązuje się do zapewnienia należytego wykonania umowy przez Comarch AG. List patronacki jest ważny 24 miesiące od zakończenia umowy, wartość umowy wynosi 3 505 tys. EUR.

- h) W związku z otrzymaniem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., subwencji na budowę infrastruktury w Dreźnie od Sachsische AufbauBank, Comarch S.A. przystąpiła do długu na wypadek powstania zobowiązania Comarch AG do zwrotu udzielonych środków. Maksymalna odpowiedzialność Comarch S.A. z tytułu przystąpienia do długu wynosi 263 tys. EUR plus odsetki za okres od momentu udzielenia subwencji do jej zwrotu. Przystąpienie do długu jest ważne do dnia 30 sierpnia 2018 r.
- i) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A. umowy kredytu inwestycyjnego z BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Comarch AG finansowania w wysokości 6 000 tys. EUR. W dniu 15 maja 2013 r. spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 9 000 tys. EUR i jest ważne maksymalnie do dnia 15 maja 2020 r.
- j) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie Comarch Loyalty Management, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 2 351 tys. GBP i jest ważne przez okres trwania umowy.
- k) W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i licencję Comarch Loyalty Management, a także na usługi data center, Support & Maintenance zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S. wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanych przez Comarch S.A.S. umów, tj. 2 807 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- l) W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy z jednym z klientów na usługi data center, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch AG umowy, tj. 236 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- m) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na zakup licencji na oprogramowanie oraz usługi utrzymania i wsparcia, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch UK wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 11 244 tys. GBP i jest ważne w okresie dwunastu lat od zakończenia kontraktu.
- n) W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umów na obsługę kart paliwowych., zostały udzielone przez Comarch S.A. poręczenia dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Healthcare S.A. wynikające z powyższych umów. Po wejściu w życie aneksu do umowy w 2015 roku, łączna kwota poręczenia wynosi 100 tys. PLN i wygasa 31 maja 2016 r.
- o) W związku z zawarciem przez oddział Comarch S.A. w Albanii umowy z klientem na usługi SLA zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania oddziału wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch S.A. Albanian Branch umowy, tj. ok. 10 tys. EUR miesięcznie i jest ważne do czasu zakończenia umowy.
- p) W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch ECM, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem (SaaS), zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S., wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 838 tys. EUR i jest ważne do momentu zakończenia projektu.
- q) W związku z zawarciem przez CA Consulting S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania CA Consulting S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 50 tys. PLN i obowiązuje do dnia 31 maja 2016 r.

- r) W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy ramowej z jednym z klientów, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości umowy, tj. 3 241 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- s) W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch Loyalty Management For Airlines, Comarch Smart Analytics oraz Comarch Customer Engagement Platform-Gamification, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC, wynikające z tego projektu. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. do 5 000 tys. USD. Poręczenie zostało udzielone na 5 lat.
- t) W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów, na wdrożenie Comarch Customer Engagement Platform, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC wynikające z tego projektu. Umowa została podpisana na okres pięciu lat. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. 10 000 tys. USD.
- u) W związku z zawarciem przez Bonus Development Sp. z o.o. SK-A, spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Bonus Development Sp. z o.o. SK-A finansowania w EUR w wysokości 38 800 tys. PLN (co na dzień podpisania umowy kredytu stanowiło równowartość kwoty 9 262 tys. EUR) oraz w związku z zawarciem umowy na transakcje skarbowe związane z zabezpieczeniem ryzyka kursowego oraz stopy procentowej ww. kredytu, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczeń za zobowiązania Bonus Development Sp z o.o. SK-A wynikające z powyższych umów. Poręczenia są ważne do momentu spłaty wszystkich zobowiązań wynikających z umowy kredytu, ostateczny termin spłaty kredytu przypada na dzień 28 czerwca 2030 r.
- v) W związku z zawarciem przez Comarch Chile SpA, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na świadczenie usług IT Out-Tasking Services, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Comarch Chile SpA wynikające z tej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości 200 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu, tj. do 30 sierpnia 2018 r.
- w) W związku z zawarciem przez Comarch Polska S.A. spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Polska S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 10 tys. PLN i obowiązuje od dnia 15 września 2015 r.
- x) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie systemu Loyalty Management Solutions i jego serwis, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 39 747 tys. SEK.
- y) W związku z zakupem licencji od jednego z klientów przez spółkę CA Consulting S.A. spółki zależnej Comarch S.A. zostało udzielone poręczenie na ten zakup. Kwota poręczenia wyniosła 225 tys. EUR i została udzielona do 31 grudnia 2015 r.
- z) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Master Services Agreement zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone na kwotę 3 827 tys. PLN.

10.5 Gwarancje bankowe i istotne pozycje pozabilansowe

Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 48 740 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2014 roku ich wartość wynosiła 60 327 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Comarch Polska S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 19 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2014 roku ich wartość wynosiła 19 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Grupy Comarch Software und Beratung wynosiła 815 tys. EUR (tj. 3 474 tys. zł), na dzień 31 grudnia 2014 roku ich wartość wynosiła 470 tys. EUR (tj. 2 003 tys. zł).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Comarch AG wynosiła 16 tys. EUR (tj. 63 tys. zł), na dzień 31 grudnia 2014 roku ich wartość wynosiła 16 tys. EUR (tj. 68 tys. zł).

Comarch S.A. udzieliła oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („letter of comfort”) dla spółek zależnych MKS Cracovia SSA (oświadczenie ważne do 30 czerwca 2017 r.) oraz Comarch Healthcare S.A. (oświadczenie ważne do 30 czerwca 2017 r.).

11. Najważniejsze wydarzenia w 2015 roku i po dacie bilansu

11.1 Umowy znaczące dla działalności Grupy Comarch

Do najważniejszych umów podpisanych przez Grupę Comarch w 2015 roku należą:

11.1.1. Umowa z konsorcjum firm Łęgrzem sp. z o.o., ZSK sp. z o.o., Graphbud sp. z o.o.

W dniu 3 października 2013 r. została zawarta umowa z konsorcjum firm Łęgrzem sp. z o.o., ZSK sp. z o.o. oraz Graphbud sp. z o.o. na realizację V etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE6). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowo-usługowego i data center wraz z infrastrukturą drogową i techniczną. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 11 708,87 m². Wartość umowy początkowo wynosiła 62 268 tys. zł. W wyniku podpisanych w 2015 roku aneksów do ww. umowy wartość umowy wzrosła z 62 268 tys. zł do 64 907 tys. zł w związku z rozszerzeniem zakresu prac świadczonych przez konsorcjum oraz termin zakończenia inwestycji został wydłużony do 31 sierpnia 2015 r. O powyższych zmianach Spółka informowała w raportach bieżących nr RB-5-2015 z dnia 16 stycznia 2015 r., RB-9-2015 z dnia 30 marca 2015 r., RB-15-2015 z dnia 28 maja 2015 r., RB-27-2015 z dnia 16 lipca 2015 r. oraz RB-31-2015 z dnia 14 sierpnia 2015 r.

11.1.2. Umowa na realizację inwestycji budowlanej w Łodzi

W dniu 16 czerwca 2015 roku została zawarta umowa pomiędzy Bonus Development spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A, spółką zależną Comarch S.A. oraz Skanska S.A. na realizację inwestycji budowlanej w Łodzi. Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z przebudową i zmianą sposobu użytkowania przyległego budynku pofabrycznego zlokalizowanego w Łodzi przy ul. Jaracza 76/78 wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz z dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 9 906,20 m². Wartość umowy wynosi 38 800 tys. zł netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2016 r. O zawarciu powyższej umowy Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-18-2015 z dnia 16 czerwca 2015 r.

11.1.3. Umowa kredytu budowlano-inwestycyjnego

W dniu 29 czerwca 2015 r. Bonus Development Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A z siedzibą w Krakowie, spółka zależna Comarch S.A., zawarła umowę kredytu budowlano-inwestycyjnego z bankiem Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna ("PEKAO S.A.") z siedzibą w Warszawie na finansowanie i refinansowanie nie więcej niż 90% kwoty kosztów netto inwestycji, związanych z przebudową budynku pofabrycznego oraz budową przyległego budynku biurowego w Łodzi, przy ul. Stefana Jaracza 78 oraz Stefana Jaracza 76. Wysokość kredytu wynosi maksymalnie 38,8 mln zł, kredyt zostanie udostępniony w walucie EUR. Okres kredytowania trwa do 28 czerwca 2030 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić do 28 czerwca 2017 r. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka umowna na nieruchomości, na której realizowana jest budowa, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunków prowadzonych w banku PEKAO S.A., cesja praw

z gwarancji należytego wykonania i gwarancji rękojmi, cesja praw z umów ubezpieczenia, cesja praw z umowy dzierżawy zawartej między kredytobiorcą a Comarch S.A. oraz poręczenie Comarch S.A. wraz z oświadczeniem o poddaniu się egzekucji Comarch S.A. i pełnomocnictwem do dysponowania rachunkami Comarch S.A. prowadzonymi przez PEKAO S.A. O zawarciu powyższej umowy Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-23-2015 z dnia 29 czerwca 2015 r.

11.1.4. Umowa warunkowego objęcia udziałów w spółce Thanks Again LLC

W dniu 17 lipca 2015 r. spółka Comarch Pointshub Inc., spółka zależna Comarch S.A. podpisała warunkową umowę objęcia 4 250 000 udziałów spółki Thanks Again LLC za łączną kwotę 8 000 000 USD. Obejmowane udziały miały stanowić 42,5% udziałów w spółce Thanks Again LLC i miały uprawniać do 42,5% wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników Spółki. Objęcie udziałów miało nastąpić w terminie 5 dni roboczych licząc od dnia spełnienia się warunków określonych w umowie, przy czym warunki te powinny zostać spełnione w ciągu 30 dni od dnia zawarcia umowy. Spółka Thanks Again LLC jest operatorem systemu lojalnościowych dla lotnisk w Ameryce Północnej. O zawarciu powyższej umowy Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-28-2015 z dnia 17 lipca 2015 r. Warunki określone w umowie zostały spełnione i w dniu 24 sierpnia 2015 r. nastąpiło objęcie udziałów spółki Thanks Again LLC. O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-32-2015 z dnia 24 sierpnia 2015 r.

PO DACIE BILANSU

11.1.5. Umowa na realizację inwestycji budowlanych w Krakowie na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (SSE7) oraz przebudowę budynku SSE6

W dniu 18 marca 2016 roku zostały zawarte dwie umowy pomiędzy Comarch S.A. a firmą Budimex S.A.:

1) Na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE7). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 27 736,07 m². Wartość umowy wynosi 69 704 097 zł netto. Roboty budowlane rozpoczną się po przekazaniu placu budowy. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2017 r.

2) Na przebudowę budynku SSE6 (Studio 1) w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku z funkcji magazynowej na produkcyjną wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Wartość umowy wynosi 4 350 000 zł netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2016 r. O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-3-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

11.1.6. Umowa kredytu inwestycyjnego

W dniu 18 marca 2016 roku została podpisana przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorca), umowa kredytu inwestycyjnego z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie i refinansowanie 100% kosztów netto budowy Data Center zlokalizowanego w Lille we Francji, ale nie więcej niż 83,5% łącznych kosztów netto realizacji całej inwestycji, o której spółka informowała raportem bieżącym nr RB-2-2016 z dnia 15 marca 2016 roku. Wysokość kredytu wynosi 8 000 000,00 EUR, tj. 34 164 000,00 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 18 września 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić do dnia 18 września 2017 roku. Zabezpieczeniem kredytu są:

- a) hipoteka umowna o wartości 12 000 000,00 EUR, tj. 51 246 000,00 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy, ustanowiona na drugim miejscu na nieruchomości należącej do Comarch S.A., położonej w Krakowie przy ul. prof. Michała Życzkowskiego 23 (budynek SSE IV). Aktualna wartość hipoteki na pierwszym miejscu ustanowionej na budynku SSE IV, na rzecz BGŻ BNP Paribas S.A. wynosi 53 815 386,00 PLN, a aktualna wartość rynkowa budynku SSE IV wynosi 78 880 000,00 PLN,
- b) oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji,
- c) pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku BGŻ BNP Paribas S.A. ,
- d) cesja praw z umowy ubezpieczenia budynku SSE IV.

O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-4-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

11.2 Pozostałe

11.2.1. Pozew z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Zarząd Comarch S.A. otrzymał w dniu 14 stycznia 2015 r. z Sądu Okręgowego w Warszawie III Wydział Cywilny pozew w sprawie z powództwa ARiMR przeciwko Comarch S.A. o zapłatę kwoty 34 493 717,28 zł tytułem naliczonych przez ARiMR kar umownych w związku z realizacją umowy z dnia 29 kwietnia 2013 roku ("Umowa"). Comarch S.A., zgodnie z zarządzeniem sądu, złożył odpowiedź na pozew w terminie 60 dni od dnia jego otrzymania. Jednocześnie Zarząd Comarch S.A. podtrzymuje swoje dotychczasowe stanowisko, że naliczenia kar umownych dochodzonych pozewem nie znajduje uzasadnienia, ani oparcia w postanowieniach zawartej Umowy. Comarch S.A. informuje również, że pomimo sporu dotyczącego naliczonych kar umownych, Umowa jest realizowana, na bieżąco, zgodnie z wymaganiami SLA a współpraca z klientem została przedłużona w 2016 roku o kolejne 3 lata. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-4-2015 z dnia 15 stycznia 2015 r.

11.2.2. Rezygnacja osób zarządzających oraz powołanie nowych Wiceprezesów Zarządu Comarch S.A.

W dniu 8 kwietnia 2015 r. Piotr Piątosza, szef sektora telekomunikacyjnego, złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Comarch S.A., ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2015 r., bez podania przyczyny. W dniu 8 kwietnia 2015 r. Piotr Reichert, szef sektora finanse, bankowość i ubezpieczenia złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Comarch S.A., ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2015 r., bez podania przyczyny.

Obowiązki szefa sektora telekomunikacyjnego przejął Marcin Dąbrowski, wieloletni członek kadry menadżerskiej sektora telekomunikacyjnego. Obowiązki szefa sektora finanse, bankowość i ubezpieczenia przejął Andrzej Przewięźlikowski, wieloletni członek kadry menadżerskiej sektora handel i usługi. Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, które odbyło się dnia 24 czerwca 2015 r., Pan Marcin Dąbrowski oraz Andrzej Przewięźlikowski zostali powołani na stanowiska Wiceprezesów Zarządu spółki Comarch S.A. O szczegółach Spółka informowała raportami bieżącymi nr RB-10-2015 z dnia 9 kwietnia 2015 r., RB-21-2015 z dnia 24 czerwca 2015 r. oraz RB-22-2015 z dnia 24 czerwca 2015 r.

11.2.3. Opinia Rady Nadzorczej i rekomendacja Zarządu Comarch S.A. w sprawie podziału zysku netto za 2014 rok

Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała rekomendację Zarządu Comarch S.A. w sprawie podziału zysku netto za 2014 rok. Zarząd Comarch S.A. uchwałą nr 1/05/2015 z dnia 15 maja 2015 r. zarekomendował Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Comarch S.A. przekazanie wypracowanego w roku obrotowym od 1 stycznia 2014 do 31 grudnia 2014 roku zysku netto w kwocie 41 048 275,65 zł w całości na kapitał zapasowy. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-12-2015 z dnia 18 maja 2015 r.

PO DACIE BILANSU

11.2.4. Umowa pomiędzy Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz SNC-LAVALIN S.A.S., generalnym wykonawcą na realizację inwestycji budowlanej w Lille we Francji

W dniu 15 marca 2016 roku została zawarta umowa pomiędzy Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz SNC-LAVALIN S.A.S. na realizację inwestycji budowlanej w Lille we Francji. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku magazynowego pod adresem 17 Rue Paul Langevin w Lezennes na data center. Wartość umowy wynosi 7 500 000,00 EUR netto, tj. 32 118 000,00 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Planowany termin zakończenia inwestycji to drugi kwartał 2017 roku. Inwestycja będzie finansowana ze środków z długoterminowego kredytu bankowego.

11.2.5. Spełnienie kryterium umowy znaczącej

W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorca) w dniu 18 marca 2016 roku umowy kredytowej z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. (o czym Comarch S.A. poinformował w raporcie bieżącym RB-4-2016 z dnia 18 marca 2016 roku), wartość umów zawartych w okresie ostatnich 12 miesięcy pomiędzy podmiotami Grupy Comarch, a podmiotami Grupy BNP Paribas przekroczyły 10% kapitału własnego Comarch S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku, spełniając tym samym kryterium umowy znaczącej.

Umową o największej wartości spośród umów zawartych z podmiotami Grupy BNP Paribas jest Zmiana nr 6 z dnia 28 maja 2015 roku do Umowy wielocelowej linii kredytowej (dalej: „Umowa”). Wartość Umowy wynosi 35 000 tys. PLN. Umowa została zawarta na czas określony do dnia 30 maja 2016 roku. Warunki finansowe na jakich została zawarta Umowa nie odbiegają od powszechnie stosowanych na rynku dla tego rodzaju umów. Umowa nie przewiduje kar umownych.

Prawne zabezpieczenie limitu udzielonego przez bank BGŻ BNP Paribas S.A. stanowią:

- weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową,
- oświadczenie o poddaniu się egzekucji na rzecz banku BGŻ BNP Paribas S.A.

O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-5-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

12. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycje kapitałowe dokonane poza grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania a także ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków

Grupa Comarch nie ogranicza obszaru swojego działania jedynie do terytorium Polski. Dysponując produktami konkurencyjnymi międzynarodowo, Grupa konsekwentnie zwiększa wartość sprzedaży zagranicznej koncentrując się szczególnie na rynku Europy Zachodniej. Sprzedaż jest realizowana zarówno bezpośrednio do klienta końcowego (bądź to przez Comarch S.A. lub inną spółkę Grupy Comarch) lub przez firmy partnerskie.

W najbliższych latach w ramach Grupy Comarch będą kontynuowane projekty inwestycyjne, które pozwolą na dalszą ekspansję firmy w nowych obszarach działalności i na nowych rynkach. Będą one finansowane m.in. ze środków pieniężnych posiadanych przez Spółki Grupy Comarch, jak również z wykorzystaniem kredytów bankowych.

12.1. Inwestycje kapitałowe

W dniu 8 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie XI Wydział Gospodarczy KRS wydał postanowienie o wyznaczeniu biegłego do zbadania planu połączenia ESAProjekt sp. z o.o. z iMed24 S.A., które zostało następnie sprostowane postanowieniem z dnia 20 stycznia 2015 r. Następnie, w dniu 1 kwietnia 2015 roku, Sąd wydał postanowienie o dołączeniu do akt rejestrowych opinii z badania planu połączenia przez biegłego. W dniu 1 czerwca 2015 r. WZA iMed24 S.A. oraz zgromadzenie wspólników ESAProjekt Sp. z o.o. podjęły uchwały o połączeniu tych spółek oraz o zmianie statutu iMed24 S.A. Wskutek podjętych uchwał, po połączeniu, nastąpiła zmiana firmy spółki iMed24 S.A. – jako spółki przejmującej – na Comarch Healthcare S.A. Spółka przejmująca skupia większość aktywów sektora e-Zdrowie Grupy Comarch, na stanowisko jej prezesa został powołany Piotr Piątosza (RB-16-2015 z dnia 2 czerwca 2015 r.). W dniu 1 lipca 2015 r. połączenie zostało zarejestrowane. Jednocześnie został podwyższony kapitał zakładowy Comarch Healthcare S.A. do kwoty 5 328 806,00 zł. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-26-2015 z dnia 7 lipca 2015 r.

W dniu 26 października 2015 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Comarch Healthcare S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 5 328 806 zł do kwoty 6 014 806 zł poprzez emisję 686 000 akcji serii M o wartości nominalnej 1 zł każda. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 31 grudnia 2015 r.

W dniu 5 lutego 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch SRL w Mediolanie we Włoszech.

W dniu 2 kwietnia 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch Malaysia SDN. BHD. w Kuala Lumpur, w Malezji o kapitale zakładowym w wysokości 2 RM (2,05 PLN wg kursu z dnia 2 kwietnia 2015 r.), z czego 50% było w posiadaniu Comarch S.A. W dniu 7 maja 2015 roku Comarch S.A. nabyła udział w spółce Comarch Malaysia SDN. BHD. od dotychczasowego udziałowca i posiada aktualnie 100% udziałów tej spółki. W dniu 8 czerwca 2015 roku nastąpiła rejestracja podwyższenia kapitału

zakładowego spółki do 500 000 RM (500 050 PLN wg kursu z dnia 8 czerwca 2015 r.), tj. o 499 998 udziałów, dzielonego na 500 000 udziałów zwykłych o wartości 1,00 RM każdy.

W dniu 16 kwietnia 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City) w Montrealu w Kanadzie.

W dniu 8 maja 2015 roku walne zgromadzenie Comarch Yazilim A.S. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z 100 000 TL (134 300 PLN wg kursu z dnia 8 maja 2015 r.) do 600 000 TL (806 580 PLN wg kursu z dnia 8 maja 2015 r.). Kapitał został w całości opłacony. W dniu 5 czerwca 2015 roku podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane.

W dniu 7 lipca 2015 r. została podpisana warunkowa umowa nabycia udziałów spółki Goldcup 111447 AB w Szwecji przez Comarch S.A. 100% udziałów zostało nabytych w dniu 18 sierpnia 2015 r. za kwotę 50 000 SEK (22 080 PLN wg kursu z dnia 18 sierpnia 2015 r.). W dniu 28 sierpnia 2015 r. zarejestrowana została zmiana nazwy spółki na Comarch AB.

W dniu 13 lipca 2015 r. zarejestrowano spółkę Comarch Pointshub, Inc. w Rosemont, IL. W dniu 17 lipca 2015 r. spółka Comarch Pointshub Inc., spółka zależna Comarch S.A., podpisała warunkową umowę objęcia 4 250 000 udziałów spółki Thanks Again LLC za łączną kwotę 8 000 000 USD (30 140 800 PLN wg kursu z dnia 17 lipca 2015 r.). Objęte udziały stanowią 42,5% udziałów w spółce Thanks Again LLC i uprawniają do 42,5% wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. Warunki określone w umowie zostały spełnione i w dniu 24 sierpnia 2015 r. nastąpiło objęcie udziałów spółki Thanks Again LLC. Spółka Thanks Again LLC jest operatorem systemu lojalnościowych dla lotnisk w Ameryce Północnej.

W dniu 16 lipca 2015 r. dokonano podniesienia kapitału w spółce Comarch Software Spain S.L.U. o 250 000 EUR, tj. z 250 000 EUR (1 027 775 PLN wg kursu z dnia 16 lipca 2015 r.) do 500 000 EUR (2 055 550 PLN wg kursu z dnia 16 lipca 2015 r.).

W dniu 29 lipca 2015 r. została podjęta uchwała w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego Comarch SRL z 50 000 EUR (207 260 PLN wg kursu z dnia 29 lipca 2015 r.) na 200 000 EUR (829 040 PLN wg kursu z dnia 29 lipca 2015 r.).

W dniu 17 sierpnia 2015 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Comarch Management sp. z o.o. SKA podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 140 110 zł do kwoty 170 110 zł poprzez emisję 30 000 akcji serii D o wartości 1 zł każda.

W dniu 18 sierpnia 2015 r. spółka Comarch Management sp. z o.o. SKA zawarła z CCF FIZ umowę nabycia 1 315 akcji w celu umorzenia.

W dniu 16 października 2015 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Management sp. z o.o. SKA do kwoty 170 110 zł.

W dniu 26 października 2015 r. spółka Comarch Management sp. z o.o. SKA zawarła z CCF FIZ umowę nabycia 26 000 akcji w celu umorzenia.

W dniu 11 listopada 2015 r. została zawarta umowa nabycia przez Comarch S.A. 100 000 akcji spółki Comarch Argentina S.A. z siedzibą w Buenos Aires (100% w kapitale zakładowym), każdy o nominalnej wartości 1 ARS, za kwotę nominalną 100 000 ARS (tj. 41 280 PLN wg kursu z dnia 10 listopada 2015 r.).

Na podstawie uchwał jedynego wspólnika z dnia 10 grudnia 2015 r. dokonano zmian w kapitale zakładowym Comarch SAS. W pierwszej kolejności obniżono kapitał zakładowy z 2 500 000 EUR do 308 429 EUR (1 339 816 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), tj. obniżenie o 2 191 571 EUR (9 520 184 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), a następnie podwyższono o 3 000 000 EUR (13 032 000 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.). Aktualna wysokość kapitału zakładowego Comarch SAS to 3 308 429 EUR. Zmiana kapitału jest skuteczna od 17 grudnia 2015 r.

W dniu 10 grudnia 2015 r. spółki Comarch SAS i Comarch S.A. (dotychczasowi wspólnicy w spółce Comarch R&D SARL) zawarły umowę sprzedaży udziałów, w wyniku której Comarch S.A. zakupił od Comarch SAS 525 udziałów (70% w kapitale zakładowym) w Comarch R&D SARL za łączną kwotę 70 000 EUR (304 080 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), tj. 133,33 EUR (579,19 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.) za jeden udział. Od dnia 10 grudnia 2015 r. Comarch S.A. jest jedynym wspólnikiem w spółce Comarch R&D SARL.

W dniu 21 grudnia 2015 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Comarch Management sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 250 000 zł do kwoty 300 000 zł poprzez utworzenie 500 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy. Udziały zostały objęte przez dotychczasowego jedynego wspólnika, spółkę Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie.

12.2. Nieruchomości

W dniu 3 października 2013 r. została zawarta umowa z konsorcjum firm Łęgprzem sp. z o.o., ZSK sp. z o.o. oraz Graphbud sp. z o.o. na realizację V etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE6), której przedmiotem było wybudowanie budynku biurowo-usługowego i data center wraz z infrastrukturą drogową i techniczną, o łącznej powierzchni 11 708,87 m². Wartość umowy początkowo wynosiła 62 268 tys. zł. W wyniku podpisanych w 2015 roku aneksów do ww. umowy wartość umowy wzrosła z 62 268 tys. zł do 64 907 tys. zł. W związku z rozszerzeniem zakresu prac świadczonych przez konsorcjum termin zakończenia inwestycji został wydłużony do 31 sierpnia 2015 r. O powyższych zmianach Spółka informowała w raportach bieżących nr RB-5-2015 z dnia 16 stycznia 2015 r., RB-9-2015 z dnia 30 marca 2015 r., RB-15-2015 z dnia 28 maja 2015 r., RB-27-2015 z dnia 16 lipca 2015 r. oraz RB-31-2015 z dnia 14 sierpnia 2015 r. W dniu 31 sierpnia 2015 r. dokonano odbioru końcowego budynku SSE6. Ostateczna wartość poniesionych na jego budowę nakładów inwestycyjnych to 68 747 tys. zł. We wrześniu 2015 r. budynek został wprowadzony do ewidencji środków trwałych Grupy, a od października 2015 roku rozpoczął się jego okres amortyzacji.

W dniu 16 czerwca 2015 r. została zawarta umowa pomiędzy Bonus Development spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A., spółką zależną Comarch S.A. oraz Skanska S.A. na realizację inwestycji budowlanej w Łodzi. Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z przebudową i zmianą sposobu użytkowania przyległego budynku pofabrycznego zlokalizowanego w Łodzi przy ul. Jaracza 76/78 wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz z dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 9 906,20 m². Wartość umowy wynosi 38 800 tys. zł netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2016 roku. Nakłady inwestycyjne poniesione w związku z ww. umową do dnia 31 grudnia 2015 r. wyniosły 5 968 tys. zł. O szczegółach powyższych umów Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-18-2015 z dnia 16 czerwca 2015 r.

Budynek biurowy nabyty w Lille przez Comarch SAS został dostosowany do funkcji biurowej i stanowi obecnie siedzibę spółki. W dniu 15 marca 2016 r. została zawarta umowa pomiędzy Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz SNC-LAVALIN S.A.S. na realizację inwestycji budowlanej w Lille we Francji. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku magazynowego na data center pod adresem 17 Rue Paul Langevin w Lezennes. Wartość umowy wynosi 7 500 tys. EUR netto, tj. 32 118 tys. PLN, wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Planowany termin zakończenia inwestycji to drugi kwartał 2017 roku. Inwestycja będzie finansowana ze środków z długoterminowego kredytu bankowego. O podpisaniu powyższej umowy kredytowej Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-2-2016 z dnia 15 marca 2016 r.

W dniu 18 marca 2016 roku zostały zawarte dwie umowy pomiędzy Comarch S.A., a firmą Budimex S.A.:

- 1) Na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE7). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 27 736 m². Wartość umowy wynosi 69 704 tys. PLN netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2017 r.

- 2) Na przebudowę budynku SSE6 (Studio 1) w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku z funkcji magazynowej na produkcyjną wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Wartość umowy wynosi 4 350 tys. PLN netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2016 r.

Łączna wartość umów podpisanych z Budimex S.A. wynosi 74 054 tys. PLN netto. O szczegółach powyższych umów Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-3-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

13. Działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Comarch S.A. uzyskał w dniu 22 marca 1999 r. zezwolenie na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 października 1997 r. w sprawie ustanowienia Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie (Dz. U. Nr 135, poz. 912 z późn. zm.) podmioty, które zainwestowały w krakowskiej specjalnej strefie ekonomicznej co najmniej 2 mln EURO, uzyskiwały następujące ulgi podatkowe:

- a) w okresie pierwszych 6 lat działalności w strefie, dochód z takiej działalności był wolny od podatku dochodowego,
- b) po tym okresie, ale nie dłużej niż do daty określonej w zezwoleniu, połowa osiągniętego dochodu była wolna od podatku dochodowego.

Zwolnienie dotyczyło podatku dochodowego od osób prawnych od dochodu uzyskanego z działalności określonej w zezwoleniu.

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej została uchwalona Ustawa z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840), która zmieniła warunki zwolnień podatkowych dla podmiotów działających w specjalnych strefach ekonomicznych. Zgodnie z postanowieniem art. 6 ust. 1 Ustawy, podmioty te mogą się ubiegać o zmianę warunków zezwolenia w celu dostosowania go do obowiązujących w Unii Europejskiej zasad udzielania pomocy publicznej. Zgodnie z przepisem art. 5 ust. 2 pkt 1 lit. b), pkt 2, pkt 3 Ustawy, maksymalna wielkość pomocy publicznej dla podmiotów, które prowadzą działalność w specjalnej strefie ekonomicznej na podstawie zezwolenia wydanego przed dniem 1 stycznia 2000 r., nie może przekraczać 75% wartości inwestycji poniesionych w okresie od dnia uzyskania zezwolenia do dnia 31 grudnia 2006 r., przy czym przy ustalaniu maksymalnej wielkości pomocy publicznej uwzględnia się całkowitą wielkość pomocy publicznej uzyskanej od 1 stycznia 2001 r. Oznacza to zmianę dotychczasowego sposobu funkcjonowania ulg podatkowych (pomocy publicznej), z ulg nieograniczonych wartościowo, na ulgi ograniczone wartościowo i zależne od wartości dokonanych inwestycji. W przypadku Comarch S.A. maksymalna wartość pomocy publicznej nie będzie mogła przekroczyć 75% wartości nakładów inwestycyjnych, które Spółka poniosła w okresie od uzyskania zezwolenia tj. od dnia 22 marca 1999 r. do dnia 31 grudnia 2006 r.

Koszty inwestycji oraz wielkość pomocy podlegają dyskontowaniu zgodnie z par. 9 Rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. 220, poz. 2232) w brzmieniu zmienionym zgodnie z par. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z 8 lutego 2005 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. nr 32, poz. 270) z uwzględnieniem par. 2 tego ostatniego Rozporządzenia.

Comarch S.A. wystąpił do Ministra Gospodarki o zmianę warunków zezwolenia i w dniu 1 lipca 2004 r. otrzymał decyzję Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2004 r. dotyczącą zmiany warunków zezwolenia na określone powyżej i zgodne z Ustawą. Równocześnie w zmienionym zezwoleniu wydłużony został do 31 grudnia 2017 r. okres, na jaki zostało wydane zezwolenie dla Comarch S.A.

Spółka posiada też drugie zezwolenie na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej Krakowski Park Technologiczny, wydane w roku 2007, z okresem ważności do 31 grudnia 2017 r. W 2013 oraz w 2016 roku Spółka uzyskała kolejne trzy zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej Krakowski Park Technologiczny, w zezwoleniach tych nie został określony termin ich obowiązywania. Jednocześnie Spółka zwraca uwagę, że w dniu 23 lipca 2013 r. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenia wydłużające do 2026 r. termin funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na terenie Polski.

Zgodnie z MSR 12 niewykorzystana ulga podatkowa na dzień 31 grudnia 2015 r. stanowi aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Limit niewykorzystanej ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 1999 roku wynosił na dzień 31 grudnia 2015 r. 245 tys. zł (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Limit niewykorzystanej ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 2007 roku wynosił na dzień 31 grudnia 2015 r. ok. 23 787 tys. zł (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 2013 roku wynosiła na dzień 31 grudnia 2015 r. ok. 29 987 tys. zł (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na

powyższą zasadę aktywa z tytułu działalności w SSE ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

14. Uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej jednostki dominującej

14.1. Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW w Warszawie

Zgodnie z zasadą nr 3) zawartą w części III, pkt 1 "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW" Zarząd Comarch S.A. poinformował w raporcie bieżącym nr EBI 2/2015, że uchwałą nr 10/5/2015 z dnia 18 maja 2015 r. Rada Nadzorcza Comarch S.A. pozytywnie zaopiniowała projekty uchwał Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki z dnia 24 czerwca 2015 r.

Zgodnie z zasadą nr 1) zawartą w części III, pkt 1 "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW" Zarząd Comarch S.A. zaprezentował w raporcie bieżącym nr EBI 1/2015 sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej Comarch S.A. za okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. oraz ocenę sytuacji Spółki z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki.

14.2. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 24 czerwca 2015 r.

a) Zwołanie WZA, porządek obrad i informacje dotyczące udziału w WZA emitenta

Dnia 18 maja 2015 r. Zarząd Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie, działając na podstawie przepisów art. 395, art. 399 § 1, art. 4021 oraz art. 4022 Kodeksu Spółek Handlowych (dalej „KSH”) oraz art. 14 Statutu Spółki, zwołał Zwyczajne Walne Zgromadzenie na dzień 24 czerwca 2015 r., na godzinę 11.00 w Krakowie przy ul. Prof. Michała Życzkowskiego 23. Zarząd Spółki przedstawił w tym dniu również porządek obrad oraz projekty uchwał na niniejsze Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy wraz z uzasadnieniami. Zgodnie z art. 402² KSH Zarząd Spółki przekazał także informacje dotyczące udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki, w szczególności:

- prawo akcjonariusza do żądania umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia,
- prawo akcjonariusza do zgłaszania projektów uchwał,
- sposób wykonywania prawa głosu przez pełnomocnika,
- możliwość i sposób uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- sposób wypowiedzania się w trakcie Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- sposób wykonywania prawa głosu drogą korespondencyjną lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu wyznaczono na 8 czerwca 2015 r.,
- informacja o prawie uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu,
- lista akcjonariuszy,
- dostęp do dokumentacji,
- adresy strony internetowej oraz adres poczty elektronicznej.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-11-2015 z dnia 18 maja 2015 r.

a) Uchwały podjęte na WZA emitenta

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwały między innymi w następujących sprawach:

- wyboru Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- wykreślenia z porządku obrad punktu dotyczącego wyboru Komisji Skrutacyjnej;
- uchwalenia porządku obrad;
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2014 - 31.12.2014;
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za rok obrotowy 1.01.2014 - 31.12.2014;
- zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2014 - 31.12.2014;
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Comarch za rok obrotowy 1.01.2014 - 31.12.2014;

- zatwierdzenia sprawozdań Rady Nadzorczej Spółki z działalności w 2014 roku, zawierającego ocenę sytuacji Spółki;
- podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2014 - 31.12.2014;
- udzielenia członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki absolutorium z wykonywania przez nich obowiązków w roku obrotowym 1.01.2014 - 31.12.2014;
- powołania Pana Andrzeja Przewięźlikowskiego na nowego Wiceprezesa Zarządu Spółki;
- powołania Pana Marcina Dąbrowskiego na nowego Wiceprezesa Zarządu Spółki.

Pełna treść uchwał została przekazana do publicznej wiadomości raportem bieżącym nr RB-20-2015 w dniu 24 czerwca 2015 r.

b) Uchwała WZA w sprawie podziału zysku za 2014 rok

Walne Zgromadzenie postanowiło, że wypracowany w roku obrotowym od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. zysk netto w kwocie 41 048 275,65 złotych zostaje w całości przekazany na kapitał zapasowy.

c) Lista akcjonariuszy uczestniczących w WZA emitenta

Zgodnie z listą akcjonariuszy uczestniczących w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch S.A. w dniu 24 czerwca 2015 r., Elżbieta Filipiak, Janusz Filipiak oraz ING Otwarty Fundusz Emerytalny posiadali co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na tym Zgromadzeniu, według szczegółów poniżej:

1. Janusz Filipiak – 893 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 4 465 000 głosów na WZA i które stanowiły 45,92% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 29,52%;
 2. Elżbieta Filipiak – 846 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 4 230 000 głosów na WZA i które stanowiły 43,5% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 27,96%;
 3. ING Otwarty Fundusz Emerytalny - 500 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 500 000 głosów na WZA i które stanowiły 5,14% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 3,31%.
- Całkowita liczba głosów wynikająca z wszystkich wyemitowanych akcji Comarch S.A. wynosi 15 126 949 głosów. Na WZA w dniu 24 czerwca 2015 roku brali udział akcjonariusze reprezentujący 9 724 132 głosów. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-25-2015 z dnia 1 lipca 2015 r.

15. Operacje na akcjach Comarch S.A.

15.1. Transakcje zbycia/nabycia akcji jednostki dominującej

W dniu 20 stycznia 2015 r. jedna z osób zarządzających Comarch S.A. kupiła 30 akcji zwykłych na okaziciela spółki Comarch S.A. po cenie jednostkowej 104,10 zł za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 3 123,00 zł. Spółka informowała o szczegółach w raporcie bieżącym nr RB-7-2015 z dnia 2 marca 2015 r.

W dniu 11 czerwca 2015 r. jedna z osób zarządzających Comarch S.A. zbyła na podstawie umowy majątkowej małżeńskiej zawartej w formie aktu notarialnego 20 950 akcji zwykłych na okaziciela spółki Comarch S.A. Zbycie nastąpiło nieodpłatnie szacunkowa wartość akcji objętych transakcją wyniosła 2 775 875,00 zł, przy cenie jednostkowej 132,50 zł za 1 akcję. Spółka informowała o szczegółach w raporcie bieżącym nr RB-17-2015 z dnia 15 czerwca 2015 r.

PO DACIE BILANSU

Nie dotyczy.

15.2. Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników

a) na lata 2014-2016

W dniu 26 czerwca 2013 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. podjęło uchwałę nr 36 w sprawie uchwalenia programu opcji menedżerskich dla członków Zarządu Spółki zarządzających Spółką oraz Grupą Kapitałową na lata 2014-2016. Celem Programu było stworzenie dodatkowej motywacji dla członków Zarządu Spółki poprzez przyznanie uprawnionym premii (zwanej dalej "Opcją") uzależnionej od wzrostu wartości Spółki i wzrostu jej kapitalizacji giełdowej. Program miał być realizowany poprzez oferowanie członkom Zarządu Spółki kolejno w 2015 roku, w 2016 roku i w 2017 roku nowoemitowanych akcji Spółki w taki sposób, aby za każdym razem wartość Opcji stanowiła iloczyn różnicy pomiędzy średnim giełdowym kursem zamknięcia akcji Spółki z każdego kolejnego roku realizacji Programu

począwszy od 2014 roku, a ceną emisyjną akcji oferowanych Członkowi Zarządu Spółki i ilości akcji oferowanych Członkowi Zarządu Spółki. Po zmianach wprowadzonych uchwałą nr 25 WZA z dnia 26 czerwca 2014 r. okres trwania programu został ograniczony do 2014 roku.

Podstawą obliczenia wartości Opcji był wzrost kapitalizacji Spółki, liczony jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki w 2014 roku, a średnią kapitalizacją Spółki w 2013 roku, gdzie średnia kapitalizacja Spółki w danym roku jest średnią arytmetyczną z dziennych kapitalizacji Spółki w danym roku, przy czym dzienna kapitalizacja Spółki jest iloczynem ilości akcji Spółki oraz giełdowego kursu zamknięcia akcji Spółki w danym dniu.

Działając w wykonaniu Uchwały Nr 36 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie uchwalenia programu opcji menadżerskich dla członków Zarządu Comarch S.A. zarządzających Spółką oraz Grupą Kapitałową, dnia 16 lutego 2015 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę nr 1/02/2015 w sprawie realizacji programu opcyjnego za 2014 rok w drodze emisji 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1 o wartości nominalnej 1 zł każda, po cenie emisyjnej 1 zł z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy Spółki. Akcje zostały przyznane osobom uprawnionym zgodnie z założeniami programu opcji menadżerskich dla członków Zarządu Comarch S.A. zarządzających Spółką oraz Grupą Kapitałową uchwalonego Uchwałą Nr 36 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 26 czerwca 2013 r. (RB-6-2015 z dnia 16 lutego 2015 r.)

Zarząd Comarch S.A., działając na podstawie art. 430-433, 444, 446 i 447 k.s.h. oraz art. 9 ust. 3-7 Statutu Spółki, w wykonaniu Uchwały Nr 36 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 26 czerwca 2013 r. podjął uchwałę nr 1 z dnia 16 marca 2015 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1 o wartości nominalnej 1 zł każda, po cenie emisyjnej 1 zł z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy Spółki oraz w sprawie zmiany Statutu Spółki w tym zakresie. O szczegółach Spółka dominująca informowała w raporcie bieżącym nr RB-8-2015 z dnia 16 marca 2015 r.

W dniu 14 maja 2015 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Spółki Comarch S.A. do wysokości 8 133 349,00 zł. Po podwyższeniu kapitał zakładowy Spółki dzieli się na 8 133 349 akcji. Akcjom tym odpowiada 15 126 949 głosów na WZA Spółki (raport bieżący nr RB-13-2015 z dnia 21 maja 2015 r.).

W związku z powyższym podwyższeniem kapitału, w dniu 14 maja 2015 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmiany w statucie Spółki (raport bieżący nr RB-14-2015 z dnia 21 maja 2015 r.).

W dniu 23 czerwca 2015 roku Zarząd Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. podjął Uchwałę nr 400/15 dotyczącą warunkowej rejestracji 7 759 sztuk akcji zwykłych na okaziciela serii L1 o wartości nominalnej 1 zł każda. Warunkiem rejestracji akcji serii L1 w KDPW było podjęcie decyzji o wprowadzeniu tych akcji do obrotu na tym samym rynku regulowanym, na który zostały wprowadzone inne akcje Comarch S.A. oznaczone kodem PLCOMAR00012, przez spółkę prowadzącą ten rynek regulowany (raport bieżący nr RB-19-2015 z dnia 23 czerwca 2015 r.).

W dniu 21 lipca 2015 roku Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Uchwałą Nr 700/2015, postanowił dopuścić do obrotu giełdowego na rynku podstawowym 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1 spółki Comarch S.A. o wartości nominalnej 1 zł każda (raport bieżący nr RB-29-2015 z dnia 21 lipca 2015 r.).

W dniu 22 lipca 2015 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał komunikat Działu Operacyjnego Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., w którym poinformowano, iż na podstawie Uchwały Zarządu KDPW S.A. nr 400/15 z dnia 23 czerwca 2015 r., w dniu 23 lipca 2015 r. w Krajowym Depozycie nastąpi rejestracja 7 759 akcji Comarch S.A. o kodzie ISIN „PLCOMAR00012”. Łączna liczba papierów wartościowych po rejestracji to 6 384 949 (raport bieżący nr RB-30-2015 z dnia 22 lipca 2015 r.).

16. Operacje na akcjach jednostek zależnych i stowarzyszonych Comarch S.A.

Nie wystąpiły poza operacjami opisanymi w pkt 20.2 niniejszego sprawozdania.

PO DACIE BILANSU

Nie wystąpiły poza operacjami opisanymi w pkt 20.3 niniejszego sprawozdania.

17. Pozostałe wydarzenia 2015 roku i po dacie bilansu

17.1. Terminy przekazywania raportów okresowych w 2015 roku

Zgodnie z § 103 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa nie będącego państwem członkowskim, Zarząd Comarch S.A. określił stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2015 roku raportem bieżącym nr RB-1-2015 z dnia 7 stycznia 2015 r.

PO DACIE BILANSU

17.2. Terminy raportów okresowych w 2016 roku

Raportem bieżącym nr RB-1-2016 z dnia 18 stycznia 2016 r. Zarząd Comarch S.A. określił następujące stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2016 roku:

- 1) IV kwartał 2015 w dniu 29.02.2016 r.
- 2) I kwartał 2016 w dniu 16.05.2016 r.
- 3) III kwartał 2016 w dniu 14.11.2016 r.
- 4) Skonsolidowany raport półroczny zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe za I półrocze 2016 roku w dniu 31.08.2016 r.
- 5) Raport roczny za 2015 rok w dniu 29.04.2016 r.
- 6) Skonsolidowany raport roczny za 2015 rok w dniu 29.04.2016 r.

17.3. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward

Grupa Comarch zawarła w okresie od 1 stycznia 2016 roku do dnia 28 kwietnia 2016 r. kontrakty terminowe na sprzedaż 13 475 tys. EUR, 6 700 tys. USD oraz 2 500 tys. GBP. Wartość netto kontraktów terminowych nierozliczonych na dzień 28 kwietnia 2016 r. wynosiła 27 775 tys. EUR, 12 100 tys. USD, 3 400 tys. GBP oraz 500 tys. CAD. Na dzień 28 kwietnia 2016 r. wycena otwartych kontraktów terminowych wyniosła 1 697 tys. zł. Kontrakty zapadają w terminie do 27 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez spółki Grupy Comarch kontraktami handlowymi, w których wynagrodzenie ustalone jest w walutach obcych, a także w celu zabezpieczenia przepływów z tytułu uruchamianego w złotych polskich kredytu inwestycyjnego udzielonego w euro.

18. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju grupy kapitałowej emitenta

Strategicznymi kierunkami rozwoju Grupy Comarch są:

- rozwój sprzedaży zagranicznej, ze szczególnym uwzględnieniem rynków Europy Zachodniej (zwłaszcza w regionie DACH) i obu Ameryk,
- stały rozwój własnych, zaawansowanych technologicznie produktów informatycznych, wysokie nakłady na prace R&D,
- rozwój produktów i usług informatycznych dla medycyny,
- rozwój sprzedaży produktów i usług informatycznych w modelu usługowym (*cloud computing*),
- dywersyfikacja oferty poprzez sprzedaż produktów i usług do klientów z wielu sektorów gospodarki,

- kontynuacja prac rozwojowych w zakresie rozwiązań IT dla sektora e-Zdrowie, który w przyszłości powinien stać się jednym z głównych odbiorców Grupy Comarch,
- ścisła współpraca z globalnymi klientami na międzynarodowych rynkach,
- stałe inwestowanie w kapitał ludzki,
- rozwój nowoczesnej własnej bazy produkcyjnej w Polsce i zagranicą.

19. Osiągnięcia w zakresie badań i rozwoju

Globalizacja gospodarki światowej i liberalizacja handlu powoduje zanikanie barier dla firm i ich produktów. Rynek IT staje się rynkiem otwartym i globalnym, na którym następuje ciągłe porównywanie cen i jakości dostępnych produktów. Wraz ze wzrostem obecności kapitału zagranicznego w Polsce, nawet firmy IT działające wyłącznie na polskim rynku muszą oferować produkty konkurencyjne z punktu widzenia rynku globalnego. Comarch od samego początku działania wypracował reputację firmy technologicznej wytwarzającej nowoczesne produkty i z sukcesem je sprzedającej na rynku krajowym i zagranicznym. Dlatego nadal głównym celem strategicznym Comarch jest opracowywanie nowych, konkurencyjnych produktów, co pozwoli na zapewnienie dalszego rozwoju Comarch, a co za tym idzie zwiększenie jej wartości. Utrzymanie dynamiki sprzedaży wymaga nakładów na rozwój produktów oraz właściwą ich promocję i marketing. Dotyczy to zarówno modyfikacji już istniejących produktów i technologii jak również opracowywania nowych produktów.

Polityka Comarch zakłada prowadzenie prac badawczo-rozwojowych związanych z wdrożeniem nowych produktów oraz standaryzację produktów od samego początku ich przygotowania dla klienta. Dzięki temu, o ile nawet produkt został przygotowany na potrzeby konkretnego klienta, to część lub całość oprogramowania/kodu może być następnie wykorzystana do przygotowania standardowego produktu. W rezultacie owocuje to wyższą rentownością poszczególnych kontraktów oraz rozszerzeniem bazy klientów. Nakłady na prace badawczo-rozwojowe w 2015 roku osiągnęły wartość 138,2 mln zł i tym samym osiągnęły ponad 12% przychodów ze sprzedaży Grupy. Comarch przeznaczył na nie zarówno środki własne, jak i aktywnie pozyskiwał fundusze europejskie.

Comarch S.A.

W 2015 roku w zakresie projektów dofinansowanych w ramach **Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka Działanie 1.4** Spółka Comarch S.A. kontynuowała realizację projektu „Wydajne, ergonomiczne i bezpieczne systemy przeglądania i transmisji obrazów medycznych” z obszaru e-Medycyny (umowa o dofinansowanie została podpisana w 2012 roku).



COMARCH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



Fundusze Europejskie – dla rozwoju innowacyjnej gospodarki

W 2015 roku zakończyła się natomiast realizacja projektu "Opracowanie innowacyjnej Platformy dla przedsiębiorstw do raportowania strategicznych analiz rynkowych (Market Research Analysis)". Projekt był realizowany w ramach **Przedsięwzięcia IniTech**, na podstawie umowy o dofinansowanie zawartej z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR). Zakończyła się również realizacja projektu „Moduł Social Business Intelligence”, w ramach Przedsięwzięcia pilotażowego „*Wsparcie badań naukowych i prac rozwojowych w skali demonstracyjnej*” **Demonstrator Plus** oraz realizowana w ramach **7 Programu Ramowego** Unii Europejskiej umowy o dofinansowanie projektu “Shaping the Future of Electronic Identity” (FutureID), w którym Comarch S.A. był partnerem.

Natomiast kontynuowana była realizacja umowy o dofinansowanie projektu „Situation AWare Security Operations Center” (SAWSOC) w ramach **7 Programu Ramowego** Unii Europejskiej.

W 2015 roku podpisana została umowa o dofinansowanie projektu „Miasto zdrowia” w ramach **Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój Działanie 1.1**.



Fundusze Europejskie
Inteligentny Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego



Comarch Healthcare S.A.

W ramach działania 1.4 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka kontynuowana była realizacja umowy o dofinansowanie projektu: „Kompleksowa, Programistyczno-Sprzętowa Platforma Telemedyczna”.

W ramach 7 Programu Ramowego Unii Europejskiej kontynuowana była realizacja projektu „Situation AWare Security Operations Center” (SAWSOC), umowa o jego dofinansowanie została podpisana w drugim półroczu 2013 roku.

Ponadto w 2015 roku podpisana została umowa w ramach Programu Badań Stosowanych na realizację projektu „Badania nad metodami nawigacji przestrzennej w diagnostyce endoskopowej guzka obwodowego płuca”, w którym Comarch Healthcare SA jest partnerem.

20. Powiązania kapitałowe emitenta

20.1. Struktura organizacyjna Grupy Comarch

W dniu 31 grudnia 2015 r. w skład Grupy Comarch wchodziły następujące podmioty (w nawiasach udział głosów przypadający na Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej):

- Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce,
- Comarch AG z siedzibą w Dreźnie w Niemczech (100%),
 - Comarch Sistemas LTDA z siedzibą w Sao Paulo w Brazylii (80% zależna od Comarch AG, 20% zależna od Comarch Software und Beratung AG),
 - Comarch Software und Beratung AG z siedzibą w Monachium w Niemczech (100% zależna od Comarch AG*),
 - Comarch Solutions GmbH z siedzibą w Innsbruck w Austrii (100% zależna od Comarch Software und Beratung AG),
- Comarch S.A.S. z siedzibą w Lezennes we Francji (100%),
- Comarch R&D S.à r.l. z siedzibą w Montbonnot-Saint-Martin we Francji (100%),
- Comarch Luxembourg S.à r.l. z siedzibą w Luksemburgu w Luksemburgu (100%)
- Comarch, Inc. z siedzibą w Rosemont w Stanach Zjednoczonych Ameryki (100%),
 - Comarch Panama, Inc. z siedzibą w Panamie w Panamie (100% zależna od Comarch, Inc.),
- Comarch Canada, Corp. z siedzibą w New Brunswick w Kanadzie (100%),
- Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City) z siedzibą w Montrealu w Kanadzie (100%),
- Comarch Middle East FZ-LLC z siedzibą w Dubaju w Zjednoczonych Emiratach Arabskich (100%),
- Comarch LLC z siedzibą w Kijowie na Ukrainie (100%),
- OOO Comarch z siedzibą w Moskwie w Rosji (100%),
- Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. z siedzibą w Szanghaju w Chinach (100%),
- Comarch Technologies Oy z siedzibą w Espoo w Finlandii (100%),
- Comarch UK Ltd. z siedzibą w Londynie w Wielkiej Brytanii (100%),
- Comarch Chile SpA z siedzibą w Santiago w Chile (100%),
- Comarch Software Spain S.L.U. z siedzibą w Madrycie w Hiszpanii (100%),
- Comarch Yazilim A.S. z siedzibą w Stambule w Turcji (100%),
- Comarch SRL z siedzibą w Mediolanie we Włoszech (100%),
- Comarch Malaysia SDN. BHD. z siedzibą w Kuala Lumpur w Malezji (100%),
- Comarch s.r.o. z siedzibą w Bratysławie na Słowacji (100%),
- Comarch Pointshub, Inc. z siedzibą w Rosemont, IL, USA (100%),
- Comarch AB z siedzibą w Sztokholmie w Szwecji (100%),
- Comarch Argentina S.A. z siedzibą w Buenos Aires w Argentynie (100%),
- Comarch Technologies sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- CA Consulting S.A. z siedzibą w Warszawie w Polsce (100%),
- Comarch Management sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),

- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w Krakowie w Polsce („CCF FIZ”) (Comarch S.A. posiada 100% wyemitowanych certyfikatów inwestycyjnych),
 - Comarch Management sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (25,00% głosów przypada na CCF FIZ; 75,00% głosów przypada na Comarch S.A.; z akcji nabytych przez Comarch Management sp. z o.o. SK-A celem umorzenia spółka nie wykonuje prawa głosu),
 - Bonus Management sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - „Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” Cracovia Park SK-A (66,67% głosów przypada na Bonus Management spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A; 33,33% głosów przypada na MKS Cracovia SSA),
 - Bonus Development sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Comarch Healthcare S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (77,08% głosów przypada na CCF FIZ, 22,92% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA),
 - Comarch Polska S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Comarch Pointshub S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Comarch Infrastruktura S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - iComarch24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Comarch Swiss AG z siedzibą w Luzern w Szwajcarii (100% głosów przypada na CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A),
 - CAMS AG z siedzibą w Luzern w Szwajcarii (51% głosów przypada na CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A),
- Opso sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- MKS Cracovia SSA z siedzibą w Krakowie w Polsce (66,11%).

(*) w tym 2,68% akcji CSuB AG pożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch

Na dzień 31 grudnia 2015 r. jednostkami stowarzyszonymi z jednostką dominującą są:

- SolInteractive S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (16,10% głosów przypada na CCF FIZ, 11,27% głosów przypada na Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A),
- Metrum Capital S.A. (15,79% głosów przypada na Comarch S.A., 31,58% głosów przypada na CAMS AG)
- Thanks Again LLC z siedzibą w Tyrone, GA, USA (42,5% głosów przypada na Comarch Pointshub, Inc.).

Spółki stowarzyszone nie są konsolidowane. Udziały w nich są wyceniane metodą praw własności.

20.2. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch w 2015 roku

W dniu 8 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie XI Wydział Gospodarczy KRS wydał postanowienie o wyznaczeniu biegłego do zbadania planu połączenia ESAProjekt sp. z o.o. z iMed24 S.A., które zostało następnie sprostowane postanowieniem z dnia 20 stycznia 2015 r. Następnie, w dniu 1 kwietnia 2015 roku, Sąd wydał postanowienie o dołączeniu do akt rejestrowych opinii z badania planu połączenia przez biegłego. W dniu 1 czerwca 2015 r. wza iMed24 S.A. oraz zgromadzenie wspólników ESAProjekt Sp. z o.o. podjęły uchwały o połączeniu tych spółek oraz o zmianie statutu iMed24 S.A. Wskutek podjętych uchwał, po połączeniu, nastąpi zmiana firmy spółki iMed24 S.A. – jako spółki przejmującej – na Comarch Healthcare S.A. Ww. zmiany będą skuteczne z chwilą rejestracji

połączenia w Krajowym Rejestrze Sądowym. Spółka przejmująca będzie skupiać większość aktywów sektora e-Zdrowie Grupy Comarch, na stanowisko jej prezesa został powołany Piotr Piątosza (RB-16-2015 z dnia 2 czerwca 2015 r.).

W dniu 19 stycznia 2015 r. została wpisana do rejestru zmiana nazwy spółki Volatech Capital Advisors S.A. na Metrum Capital S.A.

W dniu 20 stycznia 2015 r. została zarejestrowana zmiana nazwy spółki Comarch Oy na Comarch Technologies Oy.

W dniu 5 lutego 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch SRL w Mediolanie we Włoszech.

W dniu 2 kwietnia 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch Malaysia SDN. BHD. w Kuala Lumpur, w Malezji o kapitale zakładowym w wysokości 2 RM (2,05 PLN wg kursu z dnia 2 kwietnia 2015 r.), z czego 50% było w posiadaniu Comarch S.A. W dniu 7 maja 2015 roku Comarch S.A. nabyła udział w spółce Comarch Malaysia SDN. BHD. od dotychczasowego udziałowca i posiada aktualnie 100% udziałów tej spółki. W dniu 8 czerwca 2015 roku nastąpiła rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki do 500 000 RM (500 050 PLN wg kursu z dnia 8 czerwca 2015 r.), tj. o 499 998 udziałów, dzielonego na 500 000 udziałów zwykłych o wartości 1,00 RM każdy.

W dniu 16 kwietnia 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City) w Montrealu w Kanadzie.

W dniu 8 maja 2015 roku Walne Zgromadzenie Comarch Yazilim A.S. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z 100 000 TL (134 300 PLN wg kursu z dnia 8 maja 2015 r.) do 600 000 TL (806 580 PLN wg kursu z dnia 8 maja 2015 r.). Kapitał został w całości opłacony. W dniu 5 czerwca 2015 roku podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane.

W dniu 25 czerwca 2015 r. została podjęta uchwała o zmianie firmy Infrastruktura24 S.A. na Comarch Infrastruktura S.A.

W dniu 1 lipca 2015 r. zarejestrowane zostało połączenie poprzez przejęcie przez iMed24 S.A. spółki ESAProjekt sp. z o.o. Równocześnie z połączeniem nastąpiła zmiana nazwy spółki iMed24 S.A. – jako spółki przejmującej – na Comarch Healthcare S.A. Jednocześnie został podwyższony kapitał zakładowy Comarch Healthcare S.A. do kwoty 5 328 806,00 zł. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-26-2015 z dnia 7 lipca 2015 r.

W dniu 7 lipca 2015 r. została podpisana warunkowa umowa nabycia udziałów spółki Goldcup 111447 AB w Szwecji przez Comarch S.A. 100% udziałów zostało nabytych w dniu 18 sierpnia 2015 r. za kwotę 50 000 SEK (22 080 PLN wg kursu z dnia 18 sierpnia 2015 r.). W dniu 28 sierpnia 2015 r. zarejestrowana została zmiana nazwy spółki na Comarch AB.

W dniu 13 lipca 2015 r. zarejestrowano spółkę Comarch Pointshub, Inc. w Rosemont, IL. W dniu 17 lipca 2015 r. spółka Comarch Pointshub Inc., spółka zależna Comarch S.A., podpisała warunkową umowę objęcia 4 250 000 udziałów spółki Thanks Again LLC za łączną kwotę 8 000 000 USD (30 140 800 PLN wg kursu z dnia 17 lipca 2015 r.). Obejmowane udziały będą stanowić 42,5% udziałów w spółce Thanks Again LLC i będą uprawniać do 42,5% wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. Objęcie udziałów miało nastąpić w terminie 5 dni roboczych licząc od dnia spełnienia się warunków określonych w umowie, przy czym warunki te powinny zostać spełnione w ciągu 30 dni od dnia zawarcia umowy. Spółka Thanks Again LLC jest operatorem systemu lojalnościowych dla lotnisk w Ameryce Północnej. Warunki określone w umowie zostały spełnione i w dniu 24 sierpnia 2015 r. nastąpiło objęcie udziałów spółki Thanks Again LLC.

W dniu 16 lipca 2015 r. dokonano podniesienia kapitału w spółce Comarch Software Spain S.L.U. o 250 000 EUR, tj. z 250 000 EUR (1 027 775 PLN wg kursu z dnia 16 lipca 2015 r.) do 500 000 EUR (2 055 550 PLN wg kursu z dnia 16 lipca 2015 r.).

W dniu 29 lipca 2015 r. została podjęta uchwała w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego Comarch SRL z 50 000 EUR (207 260 PLN wg kursu z dnia 29 lipca 2015 r.) na 200 000 EUR (829 040 PLN wg kursu z dnia 29 lipca 2015 r.).

W dniu 17 sierpnia 2015 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Comarch Management sp. z o.o. SKA podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 140 110 zł do kwoty 170 110 zł poprzez emisję 30 000 akcji serii D o wartości 1 zł każda.

W dniu 18 sierpnia 2015 r. spółka Comarch Management sp. z o.o. SKA zawarła z CCF FIZ umowę nabycia 1 315 akcji w celu umorzenia.

W dniu 20 sierpnia 2015 r. zmiana firmy Infrastruktura24 S.A. na Comarch Infrastruktura S.A. została zarejestrowana w KRS.

W dniu 3 września 2015 r. została podjęta uchwała o zmianie firmy spółki iReward24 S.A. na Comarch Pointshub S.A.

W dniu 5 października 2015 r. zarejestrowana została zmiana firmy spółki iReward24 S.A. na Comarch Pointshub S.A.

W dniu 16 października 2015 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Management sp. z o.o. SKA do kwoty 170 110 zł.

W dniu 26 października 2015 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Comarch Healthcare S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 5 328 806 zł do kwoty 6 014 806 zł poprzez emisję 686 000 akcji serii M o wartości nominalnej 1 zł każda. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 31 grudnia 2015 r.

W dniu 26 października 2015 r. spółka Comarch Management sp. z o.o. SKA zawarła z CCF FIZ umowę nabycia 26 000 akcji w celu umorzenia.

W dniu 11 listopada 2015 r. została zawarta umowa nabycia przez Comarch S.A. 100 000 akcji spółki Comarch Argentina S.A. z siedzibą w Buenos Aires (100% w kapitale zakładowym), każdy o nominalnej wartości 1 ARS, za kwotę nominalną 100 000 ARS (tj. 41 280 PLN wg kursu z dnia 10 listopada 2015 r.).

Na podstawie uchwał jedynego wspólnika z dnia 10 grudnia 2015 r. dokonano zmian w kapitale zakładowym Comarch SAS. W pierwszej kolejności obniżono kapitał zakładowy z 2 500 000 EUR do 308 429 EUR (1 339 816 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), tj. obniżenie o 2 191 571 EUR (9 520 184 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), a następnie podwyższono o 3 000 000 EUR (13 032 000 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.). Aktualna wysokość kapitału zakładowego Comarch SAS to 3 308 429 EUR. Zmiana kapitału jest skuteczna od 17 grudnia 2015 r. W dniu 10 grudnia 2015 r. spółki Comarch SAS i Comarch S.A. (dotychczasowi wspólnicy w spółce Comarch R&D SARL) zawarły umowę sprzedaży udziałów, w wyniku której Comarch S.A. zakupił od Comarch SAS 525 udziałów (70% w kapitale zakładowym) w Comarch R&D SARL za łączną kwotę 70 000 EUR (304 080 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), tj. 133,33 EUR (579,19 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.) za jeden udział. Od dnia 10 grudnia 2015 r. Comarch S.A. jest jedynym wspólnikiem w spółce Comarch R&D SARL.

W dniu 21 grudnia 2015 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Comarch Management sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 250 000 zł do kwoty 300 000 zł poprzez utworzenie 500 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy. Udziały zostały objęte przez dotychczasowego jedynego wspólnika, spółkę Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie.

20.3. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch po dacie bilansu

W dniu 15 stycznia 2016 r. dokonano podwyższenia kapitału zakładowego Comarch SRL z 200 000 EUR na 700 000 EUR, tj. o 500 000 EUR (2 203 750 PLN wg kursu z dnia 15 stycznia 2016 r.).

W dniu 22 stycznia 2016 r. podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Management sp. z o.o. do kwoty 300 000 zł zostało zarejestrowane w KRS.

W dniu 4 kwietnia 2016 r. została podjęta uchwała w przedmiocie podwyższenie kapitału zakładowego spółki Comarch Sistemas LTDA z kwoty 1 000 BRL do kwoty 1 000 000 BRL. Spółka Comarch AG nabyła 799 200 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL każdy i posiada obecnie 80% udziałów o łącznej

wartości 800 000 BRL, natomiast spółka Comarch Software und Beratung AG nabyła 199 800 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL każdy i posiada obecnie ma 20% udziałów o łącznej wartości 200 000 BRL. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 14 kwietnia 2016 r.

20.4. Charakterystyka spółek Grupy Comarch

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Spółka Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiąganych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

Struktura działania Grupy Comarch jest następująca:

- jednostka dominująca Comarch S.A. pozyskuje większość kontraktów w dużej mierze realizując je,
- spółki Comarch AG, Comarch S.A.S., Comarch R&D S.à r.l., Comarch Luxembourg S.à r.l., Comarch Inc., Comarch Panama Inc., Comarch Canada, Corp., Comarch Middle East FZ-LLC, Comarch LLC, OOO Comarch, Comarch Technologies Oy, Comarch UK Ltd., Comarch Chile SpA, Comarch Sistemas LTDA, Comarch Software Spain S.L.U., Comarch Yazilim A.S., Comarch SRL, Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City), Comarch Malaysia SDN. BHD., Comarch AB i Comarch Argentina S.A. pozyskują kontrakty informatyczne na rynkach zagranicznych i realizują je w całości lub w części,
- Spółka Comarch Software und Beratung AG jest znaczącym na rynku niemieckim producentem oprogramowania ERP oraz integratorem systemów informatycznych. Comarch Solutions GmbH prowadzi działalność o profilu identycznym z profilem działalności spółki Comarch Software und Beratung AG,
- Comarch Swiss AG zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem rozwiązań informatycznych Comarch (zwłaszcza w obszarach ERP i ECM) na rynku szwajcarskim,
- Comarch Polska S.A. pozyskuje kontrakty informatyczne na rynku krajowym głównie w sektorze publicznym i realizuje je w całości lub w części,
- Comarch Technologies sp. z o.o. odpowiada za rozwój technologii związanych z projektowaniem i produkcją urządzeń elektronicznych oraz związanego z nimi oprogramowania,
- CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na dostarczaniu łącz teleinformatycznych na potrzeby krajowych spółek Grupy, a także na świadczeniu usług informatycznych i consultingowych na rzecz Comarch S.A. oraz klientów spoza Grupy Comarch,
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty prowadzi działalność inwestycyjną (poprzez swoje spółki zależne) w zakresie nowych technologii i usług, a także działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym,
- Comarch Management sp. z o.o., Comarch Management sp. z o.o. SK-A, CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A, CAMS AG, Bonus Management sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A, Comarch Pointshub, Inc. prowadzą działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką,
- przedmiotem działalności Bonus Development sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A jest działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości,
- Comarch Healthcare S.A. (spółka powstała 1 lipca 2015 r. z połączenia spółki iMed24 S.A. oraz ESAProjekt sp. z o.o.) wytwarza i sprzedaje oprogramowanie związane z medycyną, urządzenia medyczne oraz świadczy usługi medyczne i diagnostyczne, a także wytwarza i dostarcza kompleksowe rozwiązania informatyczne dla sektora medycznego,
- Comarch Pointshub S.A. (dawniej iReward24 S.A.) prowadzi działalność polegającą na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego dla odbiorców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
- Comarch Infrastruktura S.A. (dawniej Infrastruktura24 S.A.) prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług data center oraz outsourcingu usług informatycznych,
- iComarch24 S.A. prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości oraz handlu elektronicznego, świadczy również usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch,
- MKS Cracovia SSA jest sportową spółką akcyjną,
- „Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” Cracovia Park SK-A prowadzi działalność inwestycyjną w zakresie sportu, odnowy biologicznej i rekreacji,
- Opso sp. z o.o. prowadzi działalność gastronomiczną,

- Spółki Comarch s.r.o. i Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. nie prowadzą obecnie działalności operacyjnej.

JEDNOSTKA DOMINUJĄCA

Firma Spółki: **Comarch Spółka Akcyjna COMARCH**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 350527377
NIP: 677-00-65-406

Akcje jednostki dominującej są dopuszczone do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i znajdują się wg wiedzy Spółki na dzień sporządzenia raportu w posiadaniu Janusza Filipiaka (32,88%), Elżbiety Filipiak (10,40% akcji), członków Zarządu Comarch S.A. (1,13%).

Spółka posiada oddziały w Krakowie, Warszawie, Poznaniu, Gdańsku, Wrocławiu, Katowicach, Gliwicach, Rzeszowie, Bielsko-Białej, Białymstoku, Łodzi, Lublinie, Tarnowie, Kielcach oraz Tiranie (Albania).

JEDNOSTKI ZALEŻNE

Firma Spółki: **Comarch AG COMARCH**
Adres spółki: Chemnitzer Str. 59b, 01187 Drezno, Niemcy
VAT ID: DE 206 522075

Kapitał zakładowy Comarch AG wynosi 15 000 000 EUR. Na kapitał zakładowy spółki składa się 15 000 000 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1 Euro każda, które znajdują się w posiadaniu Comarch S.A. Łączna liczba głosów z wszystkich akcji Comarch AG wynosi 15 000 000. Comarch S.A. posiada 100% udziałów w kapitale i głosach na WZA Spółki. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku DACH. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch AG jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Software und Beratung AG (Comarch SuB) COMARCH**
Adres spółki: Messerschmittstr. 4,
80992 Monachium, Niemcy
VAT ID: DE129457436

Comarch AG jest posiadaczem 6 213 072 akcji spółki Comarch SuB, które stanowią 100% w jej kapitale zakładowym. Akcje te uprawniają do 6 213 072 głosów, tj. 100% na walnym zgromadzeniu spółki. Spółka prowadzi działalność na rynku IT głównie w Niemczech i Austrii, oferując swoje produkty i usługi w trzech segmentach biznesowych: ERP, finanse oraz integracja systemów dla średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch SuB jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez Comarch AG).

Firma Spółki: **Comarch Solutions GmbH COMARCH**
Adres spółki: Innsbruck - Müllerstr. 1, 6020 Innsbruck, Austria
VAT ID: ATU46234800

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 EUR. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Solutions GmbH jest jednostką zależną od Comarch S.A. (poprzez Comarch Software Und Beratung AG).

Firma spółki: **Comarch S.A.S. COMARCH**
Adres spółki: 17 rue Paul Langevin
59260 Lezennes, Francja
VAT ID: FR 20500252606

Comarch S.A. posiada 100% udziałów spółki Comarch SAS, stanowiących 100% kapitału zakładowego oraz 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Kapitał zakładowy spółki Comarch SAS wynosi 3 308 429 EUR. W dniu 10 grudnia 2015 r. obniżono kapitał zakładowy w celu pokrycia strat z lat ubiegłych

i jednocześnie podwyższono kapitał do kwoty 3 308 429 EUR. Z dniem 10 grudnia 2015 spółka sprzedała swoje udziały Comarch R&D SARL na rzecz Comarch SA. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku francuskojęzycznym. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch SAS jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma spółki: **Comarch R&D S.à r.l COMARCH**
Adres spółki: 100A, allée Saint Exupéry
38330 Montbonnot-Saint Martin, Francja
VAT ID: FR 69507984557

Od dnia 10 grudnia 2015 r. Comarch SA posiada 100% udziałów spółki Comarch R&D SARL, stanowiących 100% kapitału zakładowego oraz 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Kapitał zakładowy spółki Comarch R&D SARL wynosi 7 500 EUR i składa się z 750 udziałów o wartości nominalnej 10 EUR każdy. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku francuskojęzycznym. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch R&D SARL jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma spółki: **Comarch Luxembourg S.à r.l COMARCH**
Adres spółki: Route d'Arlon 23,
L-8008 Strassen,
Grand Duchy of Luxembourg
VAT ID: LU24700126

Comarch SA posiada 100% udziałów spółki Comarch Luxembourg S.à r.l., stanowiących 100% kapitału zakładowego oraz 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Kapitał zakładowy spółki Comarch Luxembourg S.à r.l. wynosi 500 000 euro i składa się z 500 000 udziałów o wartości nominalnej 1 euro każdy. Ogólna liczba głosów wynikająca ze wszystkich udziałów wynosi 500 000. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch w krajach Beneluxu. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Luxembourg S.à r.l. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch, Inc. COMARCH**
Adres spółki: 10 W. 35th St.
9450 W. Bryn Mawr Ave
Suite 325
Rosemont, IL 60018
VAT ID: 52-2207301

Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynkach obu Ameryk. Kapitał zakładowy spółki wynosi 40 000 USD. Comarch S.A. posiada 100% udziału w kapitale i głosach na WZA Spółki. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Inc. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Pointshub, Inc. COMARCH**
Adres spółki: 10 W. 35th St.
9450 W. Bryn Mawr Ave
Suite 325
Rosemont, IL 60018
VAT ID: 47-4563861

Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Kapitał zakładowy spółki wynosi 8 500 000 USD. Comarch S.A. posiada 100% udziału w kapitale i głosach na WZA Spółki. Spółka zajmuje się działalnością inwestycyjną na rynku informatycznym. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Pointshub, Inc. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Panama, Inc. COMARCH**
Adres spółki: Calle 52 Este, Obarrio
Edificio P.H. Plaza Ejecutiva
Piso 3, Oficina 307
Panama City, Panamá
Telefon/fax: +507 263 25 69
VAT ID: RUC 698712-1-468218 DV95

Kapitał zakładowy spółki wynosi 360 000 USD i dzieli się na 360 000 akcji o wartości nominalnej 1 USD każda. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrożeniami systemów informatycznych Comarch na rynek Ameryki Środkowej i Południowej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Panama Inc. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez Comarch Inc.).

Firma Spółki: **Comarch Sistemas LTDA COMARCH**
Adres spółki: Avenida Roque Petroni Junior n° 1.089
Vila Gertrudes, Sao Paulo, Brasil
VAT ID: 20.035.102/0001-50

Kapitał zakładowy spółki wynosi 1 000 BRL i dzieli się na 1 000 udziałów po 1 BRL każdy. Spółka Comarch AG posiada 80% udziałów w kapitale zakładowym oraz głosach, pozostałe 20% przypada dla spółki Comarch Software und Beratung AG. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku Ameryki Południowej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Sistemas LTDA jest jednostką zależną od Comarch S.A.(poprzez Comarch Software und Beratung AG).

Firma Spółki: **Comarch Canada, Corp. COMARCH**
Adres spółki: 1155 blvd Rene-Levesque Ouest
Suite 2500, Montreal
QC H3B 2K4 Canada
VAT ID: GST/HST 81055 8403 RT0001

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 CAD i dzieli się na 50 000 akcji o wartości nominalnej 1 CAD każda. Comarch S.A. posiada 100% udziału w kapitale i głosach na WZA Spółki. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrożeniami systemów informatycznych w Kanadzie. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Canada, Corp. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Espace Connecté, Inc.**
Adres Spółki: 1155 Boul. Rene-Levesque O. Suite 2500,
Montreal QC H3B 2K4
VAT ID: 1222643674 IC 0001

Kapitał Comarch Espace Connecté Inc. wynosi 400 000 CAD i dzieli się na 400 000 akcji imiennych o wartości nominalnej 1 CAD każda. Jedynym akcjonariuszem Comarch Espace Connecté Inc. jest Comarch S.A. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż produktów grupy Comarch na rynku kanadyjskim.

Firma Spółki: **Comarch Middle East FZ-LLC COMARCH**
Adres Spółki: PO. Box 500398 Dubaj, Zjednoczone Emiraty Arabskie
Nr rejestru: 19879

Kapitał zakładowy spółki wynosi 200 000 AED i dzieli się na 200 udziałów po 1 000 AED każdy, z których przysługuje 200 głosów (1 AED wynosi na dzień 31.12.2015 1,0561 PLN). Comarch S.A. objęła wszystkie udziały za gotówkę po wartości nominalnej. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch na Bliskim Wschodzie oraz supportem dostarczonych klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Middle-East FZ-LLC jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Malaysia SDN. BHD. COMARCH**
Adres Spółki: B-3A-06 Block B West, PJ8 Service Suites
No 23 Jalan Barat, Seksyen 8
46050 Petaling Jaya
Nr rejestru: 1138689-D

Kapitał zakładowy spółki wynosi 500 000 MYR. Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100%, który uprawnia do 100% głosów. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku azjatyckim. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Malaysia SDN. BHD. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Software Spain S.L.U. COMARCH**
Adres Spółki: Calle Caléndula, 93, Miniparc III Edificio E, Alcobendas 28109, Madrid,
VAT ID: B87128849

Kapitał zakładowy spółki wynosi 500 000 EUR i dzieli się na 50 000 udziałów o wartości 10 EUR każdy. Comarch S.A. posiada 100% udziału w kapitale i głosach na WZA Spółki. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku hiszpańskojęzycznym. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Software Spain S.L.U. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Yazilim A.S. COMARCH**
Adres Spółki: Matbuat Sok. Durukan Apt. No:17/6 Esentepe, Şişli/ Stambuł, Turcja
VAT ID: 2110683747

Kapitał zakładowy spółki wynosi 600 000 TRY (1 TRY wynosi na dzień 31 grudnia 2015 1,3330 PLN) i dzieli się na 600 000 akcji o wartości nominalnej 1 TRY każda. Jedynym właścicielem spółki jest Comarch S.A. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku tureckim. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Yazilim A.S. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch S.R.L. COMARCH**
Adres Spółki: Piazza Quattro Novembre 7, 20124 - Milan (MI), Italy
VAT ID: 08967390967

Kapitał zakładowy spółki wynosi 700 000 EUR. Comarch S.A. posiada 100% udziałów. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku włoskim. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch S.R.L. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch LLC COMARCH**
Adres Spółki: 18/7 Kutuzova Str., 01133 Kijów, Ukraina
VAT ID: 329182826556

Kapitał zakładowy spółki wynosi 20 500 UAH (1 UAH na dzień 31 grudnia 2015 r. to równowartość 0,1622 PLN). Comarch S.A. posiada 100% udziałów w kapitale zakładowym Comarch LLC, który uprawnia go do 100% głosów. Zarejestrowana spółka jest jednoosobową spółką z ograniczoną odpowiedzialnością. Comarch LLC zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch na Ukrainie oraz supportem dostarczonym klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch LLC jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **OOO Comarch COMARCH**
Adres spółki: Prechistensky Pereulok 14 building 1, 119034 Moskwa, Rosja
VAT ID: INN/KPP 7704545099/770401001

Kapitał zakładowy spółki wynosi 1 200 000 RUB i odpowiada mu 1 udział o wartości nominalnej 1,2 miliona RUB (1 RUB wynosi na dzień 31 grudnia 2014 r. 0,0602 PLN). Kapitał zakładowy został opłacony w całości. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch w Rosji oraz supportem dostarczonym klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. OOO Comarch jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. COMARCH**
Adres spółki: Room 3610-2, Block 11, No.3855 Shangnan Road Pudong New Area,
Szanghaj, Chiny
VAT ID: 310115690128967

Kapitał zakładowy spółki wynosi 200 000 USD i został objęty przez Comarch S.A. w całości. Spółka nie prowadzi obecnie działalności operacyjnej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Technologies Oy (dawniej Comarch Oy) COMARCH**
Adres spółki: Tekniikantie 14
02150 Espoo, Finlandia
VAT ID: FI23730145

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 EUR i składa się z 50 000 udziałów o wartości nominalnej 1 euro każdy. Ogólna liczba głosów wynikająca ze wszystkich udziałów wynosi 50 000. Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100%, który uprawnia do 100% głosów. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku fińskim. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Technologies Oy jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch UK Ltd. COMARCH**
Adres Spółki: 201 Great Portland Street, London, W1W 5AB, Wielka Brytania
VAT ID: GB 133 0821 52

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 GBP. Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100%, który uprawnia do 100% głosów. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku brytyjskim. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch UK Ltd. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Chile SpA COMARCH**
Adres Spółki: Apoquindo N° 3650, piso 12 Santiago, Chile
VAT ID:

Kapitał zakładowy spółki wynosi 161 mln CLP (100 CLP wynosi na dzień 31 grudnia 2015 0,5504 PLN) Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100%, który uprawnia do 100% głosów. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku Ameryki Południowej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Chile SpA jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch AB COMARCH**
Adres Spółki: Setterwalls Advokatbyrå, att:Tobis Od Box 1050
101 39 Stockholm, Szwecja
VAT ID: SE559018956801

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 SEK (1 SEK wynosi na dzień 31 grudnia 2015 0,4646 PLN) Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100%, który uprawnia do 100% głosów. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku szwedzkim. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch AB jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Argentina S.A. COMARCH**
Adres Spółki: Suipacha 1380, 2° Floor, Buenos Aires, Argentina
CUIT: 30-71425465-7

Kapitał zakładowy spółki wynosi 100 000 ARS (1 ARS wynosi na dzień 31 grudnia 2015 0,2982 PLN) Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100%, który uprawnia do 100% głosów. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch w Argentynie. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Argentina S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch s.r.o. COMARCH**
Adres Spółki: Sumbalova 1a 841 04 Bratislava, Słowacja

Kapitał zakładowy spółki wynosi 149 372,63 EUR. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch s.r.o. jest spółką zależną od Comarch S.A. Spółka obecnie nie prowadzi działalności.

Firma Spółki: **Comarch Technologies sp. z o.o. COMARCH**
Adres spółki: 31-864 Kraków, **Technologies**
Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 300075359
NIP: 2090000305

Kapitał zakładowy spółki Comarch Technologies sp. z o.o. wynosi 50 000 zł i dzieli się na 500 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każda, z których wynika 500 głosów. Comarch S.A. posiada 100% udziałów Comarch Technologies sp. z o.o., które uprawniają do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Comarch Technologies sp. z o.o. prowadzi działalność w zakresie rozwoju bezpiecznych rozwiązań end-to-end sprzętu i oprogramowania komputerowego dla klientów B2B. Bazą rozwojową jest doświadczenie zdobyte w zakresie prototypowania, produkcji oraz kontroli jakości oferowanych rozwiązań z obszaru elektroniki użytkowej oraz przemysłu motoryzacyjnego, medycznego i finansowo-bankowego. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Technologies sp. z o.o. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **CA Consulting S.A. CA CONSULTING**
Adres spółki: Al. Jerozolimskie 81, 02-001 Warszawa
Regon: 356846563
NIP: 678-29-24-039

Kapitał zakładowy spółki CA Consulting S.A. wynosi 1 050 000 PLN i dzieli się na 5 250 akcji o wartości nominalnej 200 PLN każda, z których wynika 5 250 głosów. Comarch S.A. posiada 100% akcji CA Consulting S.A., które uprawniają do 100% głosów na WZA spółki. CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na dostarczaniu łącz teleinformatycznych na potrzeby spółek Grupy Comarch, a także na świadczenia usług informatycznych i consultingowych na rzecz klientów spoza Grupy Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. CA Consulting S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Management spółka z o. o. COMARCH**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120560832
NIP: 675-13-76-192

Kapitał zakładowy spółki Comarch Management sp. z o.o. wynosi 300 000 PLN i dzieli się na 3 000 równych i niepodzielnych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy, z których wynika 3 000 głosów. Comarch S.A. posiada 100% udziałów uprawniających do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników spółki Comarch Management sp. z o.o. Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Management sp. z o.o. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (CCF FIZ)**
Adres Spółki: 31-038 Kraków, ul. Księcia Józefa 186
Regon: 120576141
NIP: 106-00-01-334

Comarch S.A. posiada cztery certyfikaty inwestycyjne CCF FIZ objęte w ramach emisji certyfikatów inwestycyjnych serii A, za cenę emisyjną w wysokości 250 000 PLN każdy. Łączna cena nabycia objętych przez Comarch S.A. czterech certyfikatów inwestycyjnych Funduszu wynosi 1 000 000 PLN. Stanowią one 100% wyemitowanych przez CCF FIZ certyfikatów inwestycyjnych oraz uprawniają do 100% głosów na zgromadzeniu inwestorów CCF FIZ. Objęte certyfikaty zostały opłacone ze środków własnych Comarch S.A. CCF FIZ prowadzi działalność inwestycyjną w zakresie nowych technologii i usług internetowych, które nie są przedmiotem podstawowej działalności Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Management spółka z o. o. Spółka Komandytowo-Akcyjna** **COMARCH**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120578542
NIP: 675-13-76-542

Kapitał zakładowy Comarch Management sp. z o. o. SK-A wynosi 170 110 PLN. 8,82% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (25,00% głosów), 26,45% akcji znajduje się w posiadaniu Comarch S.A. (75,00% głosów), natomiast 64,73% akcji zostało nabytych przez Comarch Management spółka z o. o. SK-A celem umorzenia. Z akcji nabytych celem umorzenia spółka nie wykonuje prawa głosu. Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Management sp. z o. o. SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Management sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny 15
Regon: 120641766
NIP: 676-23-69-528

Kapitał zakładowy Bonus Management sp. z o. o. SK-A wynosi 2 879 400 PLN i dzieli się na 2 876 400 akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. 100% akcji i głosów spółki przypada na CCF FIZ (100% głosów). Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Bonus Management sp. z o. o. SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Management sp. z o.o. II Activia Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny 15
Regon: 121358009
NIP: 6762430883

Kapitał zakładowy Bonus Management sp. z o. o. II Activia SK-A wynosi 1 555 200,00 PLN i dzieli się na 1 555 200 akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. 100,00% udziałów i głosów przypada na CCF FIZ. Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Bonus Management sp. z o. o. II Activia SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Management sp. z o.o. Cracovia Park Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny 15
Regon: 123092610
NIP: 676-24-75-383

Spółka Bonus Management sp. z o. o. Cracovia Park SK-A została zawiązana 25 marca 2014 r. Jej kapitał zakładowy wynosi 800 000,00 PLN i dzieli się na 800 000 akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. Bonus Management spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A objęła 50% kapitału zakładowego spółki (66,67% w głosach na WZA spółki) a spółka MKS Cracovia SSA objęła 50% kapitału zakładowego (33,33% w głosach na WZA spółki). Spółka Bonus Management sp. z o. o. Cracovia Park SK-A prowadzi działalność inwestycyjną na rynku nieruchomości oraz związaną z branżą sportowo-rekreacyjną. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Bonus Management sp. z o. o. Cracovia Park SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).


Firma Spółki: **Bonus Development sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny 15
Regon: 120637434
NIP: 676-23-68-121

Kapitał zakładowy Bonus Development sp. z o. o. SK-A wynosi 5 640 000 PLN i dzieli się na 5 640 000 akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. Z 50 000 akcji uprzywilejowanych serii A przysługuje łącznie 100 000 głosów na zgromadzeniu wspólników, natomiast pozostałe 5 590 000 akcji uprawnia do 5 590 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ


(100% głosów). Bonus Development sp. z o. o. SK-A prowadzi działalność deweloperską i związaną z zarządzaniem nieruchomościami wykorzystywanymi w Grupie Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Bonus Development sp. z o. o. SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Development sp. z o.o. II Koncept Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny 15
Regon: 121376250
NIP: 6762432161

Kapitał zakładowy Bonus Development sp. z o. o. II Koncept SK-A wynosi 101 263,00 PLN i dzieli się na 101 263 akcji o wartości nominalnej 1 PLN każda. 100,00% udziałów i głosów przypada na CCF FIZ. Bonus Development sp. z o. o. II Koncept SK-A prowadzi działalność deweloperską i związaną z zarządzaniem nieruchomościami wykorzystywanymi w Grupie Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Bonus Development sp. z o. o. II Koncept SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Comarch Healthcare S.A.** 
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120652221
NIP: 675-13-82-502

Comarch Healthcare S.A. powstał z połączenia spółek iMed24 S.A. oraz ESAProjekt sp. z o.o. (rejestracja w KRS w dniu 1 lipca 2015 roku). Kapitał zakładowy Comarch Healthcare S.A. wynosi 6 014 806,00 PLN i dzieli się na 6 014 806 akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 6 014 806 głosów na zgromadzeniu wspólników. 77,08% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (77,08% głosów), 22,92% akcji jest w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA (22,92% głosów). Spółka jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia, prowadzi projekty informatyczne związane z telemedycyną, a także Centrum Medyczne iMed24. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Healthcare S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Comarch Polska S.A.** 
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120705696
NIP: 675-13-87-586

Kapitał zakładowy Comarch Polska S.A. wynosi 500 000,00 PLN i dzieli się na 5 000 akcji o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 5 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka prowadzi sprzedaż systemów informatycznych do klientów sektora publicznego. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Polska S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Comarch Pointshub S.A.**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120792583
NIP: 675-14-02-274

Kapitał zakładowy Comarch Pointshub S.A. wynosi 750 000,00 PLN i dzieli się na 7 500 akcji o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 7 500 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka prowadzi działalność polegającą na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego nowej generacji. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Pointshub S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Comarch Infrastruktura S.A.**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120807830
NIP: 675-14-03-084

Kapitał zakładowy Comarch Infrastruktura S.A. wynosi 575 000,00 PLN i dzieli się na 5 750 akcji o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 5 750 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług outsourcingu IT. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Infrastruktura S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **iComarch24 S.A. iCOMARCH24.PL**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120871348
NIP: 6751410687

Kapitał zakładowy iComarch24 S.A. wynosi 500 000,00 PLN i dzieli się na 5 000 akcji o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 5 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka świadczy usługi księgowo dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch oraz wytwarza i sprzedaje oprogramowanie w modelu Cloud finansowo-księgowo dla małych i średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. iComarch24 S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **CASA Management and Consulting sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: ul. Szarskiego 18, 30-698 Kraków
Regon: 121040023
NIP: 6793020643

Kapitał zakładowy CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A wynosi 3 114 000,00 PLN i dzieli się na 31 140 akcji o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 31 140 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Comarch Swiss AG**
Adres Spółki: Luzern Mühlemattstraße 8, 6004 Luzern, Szwajcaria
VAT ID: 472274

Kapitał Comarch Swiss AG wynosi 300 000 CHF i dzieli się na 300 akcji imiennych o wartości nominalnej 1 000 CHF każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 300 głosów na zgromadzeniu akcjonariuszy. 100% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż produktów grupy Comarch w Szwajcarii. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Swiss AG jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ i CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A).

Firma Spółki: **CAMS AG**
Adres Spółki: Luzern Mühlemattstraße 8, 6004 Luzern, Szwajcaria
VAT ID: CHE-273.360.056

Kapitał CAMS AG wynosi 100 000 CHF i dzieli się na 1 000 akcji imiennych o wartości nominalnej 100 CHF każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 1 000 głosów na zgromadzeniu akcjonariuszy. 51% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. CAMS AG jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ i CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A).

Firma Spółki: **Opso sp. z o.o.**
Adres spółki: 31-864 Kraków, ul. prof. Michała Życzkowskiego 23
Regon: 122485307
NIP: 675-147-11-92

Kapitał zakładowy spółki Opso sp. z o.o. wynosi 205 000 PLN i dzieli się na 100 udziałów o wartości nominalnej 2 050 PLN każda, z których wynika 100 głosów. Comarch S.A. posiada 100% udziałów Opso sp. z o.o., które uprawniają do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Opso sp. z o.o. prowadzi działalność gastronomiczną. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Opso sp. z o.o. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Miejski Klub Sportowy Cracovia Sportowa Spółka Akcyjna**



Adres spółki: 30-111 Kraków, ul. Kałuży 1
Regon: 351553230
NIP: 677-20-79-476

Kapitał zakładowy MKS Cracovia SSA wynosi 21 840 100,00 PLN i dzieli się na 218 401 akcji. Comarch S.A. posiada 144 381 akcji i głosów na WZA MKS Cracovia SSA, co stanowi 66,11% udziału w kapitale zakładowym Spółki. Spółka prowadzi działalność sportową. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. MKS Cracovia SSA jest jednostką zależną od Comarch S.A.


SPÓŁKI STOWARZYSZONE

Firma Spółki: **SolInteractive S.A.**  sointeractive
Adres Spółki: 31-864 Kraków, ul. Prof. Michała Życzkowskiego 29 a
Regon: 120629191
NIP: 676-23-66-843

Kapitał zakładowy SolInteractive S.A. wynosi 791 000,00 PLN i dzieli się na 7 910 akcji o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 12 420 głosów na zgromadzeniu akcjonariuszy. 25,28% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (16,10% głosów), natomiast 17,70% w posiadaniu Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A (11,27% głosów). Przedmiotem działalności Spółki jest tworzenie rozwiązań grywalizacyjnych B2C, B2B i B2E oraz mechanizmów gier i Internet of Things. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. SolInteractive S.A. jest jednostką stowarzyszoną z Comarch S.A.

Firma Spółki: **Metrum Capital S.A. (Volatech Capital Advisors S.A.)**
Adres Spółki: ul. Kałuży 1, 30-111 Kraków
Regon: 0000502255
NIP: 6772380164

Kapitał zakładowy Metrum Capital S.A. wynosi 700 000,00 PLN. Comarch S.A. jest w posiadaniu 21,43% akcji (15,79% w głosach na WZA spółki), a spółka CAMS AG jest w posiadaniu 42,86% akcji (31,58% w głosach na WZA spółki). Przedmiotem działalności Spółki jest wytwarzanie oprogramowania IT wspomagającego inwestowanie na rynku kapitałowym. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Metrum Capital S.A. jest jednostką stowarzyszoną z Comarch S.A. (bezpośrednio i przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Thanks Again LLC** 
Adres Spółki: 1015 Tyrone Road, Suite 820, Tyrone, GA 30290
Regon: 120629191
NIP: 676-23-66-843

42,50% akcji spółki znajduje się w posiadaniu Comarch S.A. (42,50% głosów). Spółka Thanks Again LLC jest operatorem systemów lojalnościowych dla lotnisk w Ameryce Północnej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Thanks Again LLC jest jednostką stowarzyszoną z Comarch S.A. (przez Comarch Pointshub Inc.).

21. Transakcje zawarte przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

Nie wystąpiły.

22. Objasnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok

Grupa nie publikowała prognozy wyników na 2015 rok.

23. Opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze mających znaczący wpływ na działalność Grupy i osiągnięte zyski oraz ich ocena

23.1. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W okresie 2015 roku dokonano rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2014 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 9 916 tys. zł, oraz dokonano utworzenia na 31 grudnia 2015 r. aktywa z powyższego tytułu w kwocie 10 441 tys. zł. Aktywo to będzie sukcesywnie rozwiązywane na przestrzeni roku 2016 w proporcji do osiąganego w tym okresie dochodu strefowego.

W roku 2015 Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa utworzonego na 31 grudnia 2014 r. z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 5 207 tys. zł oraz dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 4 990 tys. zł, a także rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 240 tys. zł. oraz utworzenia w kwocie 1 230 tys. zł. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto roku 2015 wyniósł +1 298 tys. zł.

23.2. Wycena różnic kursowych

Wpływ zmian kursów walut na przychody i wyniki Grupy Comarch w 2015 roku był umiarkowany. Różnice kursowe zrealizowane oraz wycena bilansowa różnic kursowych od należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2015 r. zwiększyły przychody i wynik operacyjny Grupy Comarch o 1 590 tys. zł (podczas gdy w 2014 roku zwiększyły o 1 950 tys. zł), natomiast różnice kursowe z pozostałych tytułów zwiększyły wynik Grupy Comarch o 418 tys. zł (podczas gdy za 2014 rok zmniejszyły o 851 tys. zł). Łączny wpływ różnic kursowych na wynik netto Grupy Comarch w 2015 roku wyniósł +2 008 tys. zł (+791 tys. zł w 2014 roku).

23.3. Odpis z tytułu utraty wartości należności

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa ujęła odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych w wysokości 13 855 tys. zł oraz rozwiązała utworzone wcześniej odpisy w wysokości 13 367 tys. zł w związku z uregulowaniem należności (głównie przez jednego z klientów z rynku rosyjskiego). Operacje te ujęto odpowiednio w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych w rachunku zysków i strat.

24. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego grupą kapitałową

Nie wystąpiły.

25. Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w ramach grupy kapitałowej emitenta w danym roku obrotowym

Opisane w punkcie 12.

26. Dane dotyczące umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

Rada Nadzorcza Comarch S.A. w drodze pisemnego głosowania podjęła uchwałę nr 01/06/2015 z dnia 26 czerwca 2015 r. w sprawie wyboru Deloitte Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. jako podmiotu uprawnionego do badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Comarch S.A. Deloitte Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 19, posiada uprawnienia do badania sprawozdań finansowych i jest wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 73. Comarch S.A. korzystała w przeszłości z usług Deloitte Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. w zakresie przeglądu sprawozdań finansowych za I półrocze lat 2006-2009 oraz 2011-2014 oraz badania sprawozdań finansowych Spółki Comarch S.A. i rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych Spółki Comarch S.A. za lata 2006-2009 oraz 2011-2014. Umowa została zawarta na okres 2 lat i obejmuje:

- a) przegląd jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. za I półrocze 2015 roku oraz za I półrocze 2016 roku;
- b) badanie rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. i rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. za rok 2015 i 2016. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-24-2015.

Szczegóły dotyczące wynagrodzenia podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych zostały zawarte w tabeli poniżej:

Lp.	Rodzaj usług	Wysokość wynagrodzenia (netto) - zapłacone	Wysokość wynagrodzenia (netto) - należne
2015 rok			
Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.			
1.	Obowiązkowe badanie rocznych sprawozdań finansowych za 2015 rok	-	135 000,00 PLN
2.	Przeгляд sprawozdań półrocznych za I półrocze 2015 roku oraz uzgodnione koszty dodatkowe związane z procesem konsolidacji	80 000,00 PLN	-
3.	Usługi doradztwa podatkowego dla Comarch S.A.	32 052,65 PLN	-
4.	Inne usługi dla pozostałych spółek Grupy Comarch	36 050,00 PLN	-
2014 rok			
Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.			
1.	Obowiązkowe badanie rocznych sprawozdań finansowych za 2014 rok oraz uzgodnione koszty dodatkowe związane z procesem konsolidacji	112 000,00 PLN	-
2.	Przeгляд sprawozdań półrocznych za I półrocze 2014 roku oraz uzgodnione koszty dodatkowe związane z procesem konsolidacji	110 000,00 PLN	-
3.	Usługi doradztwa podatkowego dla pozostałych spółek Grupy Comarch	48 712,77 PLN	-
4.	Inne usługi dla Comarch S.A.	53 230,00 PLN	-
5.	Inne usługi dla pozostałych spółek Grupy Comarch	104 712,77 PLN	-

27. System kontroli programów akcji pracowniczych

Nie dotyczy.

28. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

28.1. Postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, w których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta

Nie wystąpiły.

28.2. Dwa lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta wraz ze stanowiskiem emitenta w tej sprawie

Nie wystąpiły.

Kraków, 28 kwietnia 2016 roku

Janusz Filipiak Prezes Zarządu	Marcin Dąbrowski Wiceprezes Zarządu	Paweł Prokop Wiceprezes Zarządu
Andrzej Przewięźlikowski Wiceprezes Zarządu	Zbigniew Rymarczyk Wiceprezes Zarządu	Konrad Tarański Wiceprezes Zarządu
Marcin Warwas Wiceprezes Zarządu		

**OŚWIADCZENIE ZARZĄDU COMARCH S.A.
O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO
W 2015 ROKU**

1.	OKREŚLENIE ZBIORU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO, KTÓREMU PODLEGA EMITENT	3
2.	POSTANOWIENIA ZBIORU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO, OD KTÓRYCH EMITENT ODSTĄPIŁ I WYJAŚNIENIE PRZYCZYŃ TEGO ODSTĄPIENIA	3
3.	AKCJONARIUSZE POSIADAJĄCY BEZPOŚREDNIO LUB POŚREDNIO ZNA CZNE PAKIETY AKCJI WG STANU NA DZIEŃ 28 KWIETNIA 2016 R.....	5
4.	POSIADACZE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, KTÓRE DAJĄ SPECJALNE UPRAWNIENIA KONTROLNE WRAZ Z OPISEM TYCH UPRAWNIENIÓW	5
5.	WSZELKIE OGRANICZENIA ODNOŚNIE DO WYKONYWANIA PRAWA GŁOSU, TAKIE JAK OGRANICZENIE WYKONYWANIA PRAWA GŁOSU PRZEZ POSIADANIE OKREŚLONEJ CZĘŚCI LUB LICZBY GŁOSÓW, OGRANICZENIA CZASOWE DOTYCZĄCE PRAWA GŁOSU LUB ZAPISY, ZGODNIE Z KTÓRYMI, PRZY WSPÓŁPRACY SPÓŁKI, PRAWA KAPITAŁOWE ZWIĄZANE Z PAPIERAMI WARTOŚCIOWYMI SĄ ODDZIELONE OD POSIADANIA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH.....	5
6.	WSZELKIE OGRANICZENIA DOTYCZĄCE PRZENOSZENIA PRAWA WŁASNOŚCI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH EMITENTA.....	5
7.	ZASADY DOTYCZĄCE POWOŁYWANIA I ODWOŁYWANIA OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH ORAZ ICH UPRAWNIENIÓW, W SZCZEGÓLNOŚCI PRAWO DO PODJĘCIA DECYZJI O EMISJI LUB WYKUPIE AKCJI	6
8.	OPIS ZASAD ZMIANY STATUTU LUB UMOWY SPÓŁKI EMITENTA	6
9.	SPOSÓB DZIAŁANIA WALNEGO ZGROMADZENIA I JEGO ZASADNICZE UPRAWNIENIA ORAZ OPIS PRAW AKCJONARIUSZY I SPOSOBU ICH WYKONYWANIA, W SZCZEGÓLNOŚCI ZASADY WYNIKAJĄCE Z REGULAMINU WALNEGO ZGROMADZENIA, JEŻELI TAKI REGULAMIN ZOSTAŁ UCHWALONY, O ILE INFORMACJE W TYM ZAKRESIE NIE WYNIKAJĄ WPROST Z PRZEPISÓW PRAWA....	6
10.	SKŁAD OSOBOWY I ZMIANY, KTÓRE W NIM ZASZŁY W CIĄGU OSTATNIEGO ROKU OBROTOWEGO, ORAZ OPIS DZIAŁANIA ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH, NADZORUJĄCYCH LUB ADMINISTRUJĄCYCH EMITENTA ORAZ ICH KOMITETÓW....	7
11.	OPIS GŁÓWNYCH CECH STOSOWANYCH W GRUPIE KAPITAŁOWEJ EMITENTA SYSTEMÓW KONTROLI WEWNĘTRZNEJ I ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ODNIESIENIU DO PROCESU SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH I SKONSOLIDOWANYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	12

Oświadczenie Zarządu Comarch S.A. dotyczące stosowania w spółce zasad ładu korporacyjnego sporządzone zgodnie z § 91 ust. 5 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

1. Określenie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega emitent

Comarch S.A., Spółka notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., podlegała w 2015 roku zasadom ładu korporacyjnego określonym w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW” (załącznik do uchwały Rady Giełdy Nr 19/1307/2012 z 21 listopada 2012 r.). Treść zasad jest dostępna na stronie internetowej www.gpw.pl/dobre_praktyki_spolek_regulacje, która jest oficjalną stroną Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie poświęconą tym zagadnieniom.

Dokument dzieli się na cztery części:

- I. Rekomendacje dotyczące dobrych praktyk spółek giełdowych,
- II. Dobre praktyki realizowane przez zarządy spółek giełdowych,
- III. Dobre praktyki stosowane przez członków rad nadzorczych,
- IV. Dobre praktyki stosowane przez akcjonariuszy.

W załączeniu do raportu rocznego przekazanego do publicznej wiadomości w dniu 30 kwietnia 2015 r., Zarząd Comarch S.A. przekazał, zgodnie z treścią §29 ust. 5 regulaminu giełdy, raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego przez Comarch S.A. w 2014 roku.

Od 2016 r. Spółka podlega zasadom przyjętym w dniu 13 października 2015 r. przez Radę Giełdy, uchwałą Nr 26/1413/2015 w sprawie przyjęcia nowego zbioru zasad ładu korporacyjnego pod nazwą „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”. Treść zasad jest dostępna na stronie internetowej www.gpw.pl/dobre_praktyki_spolek_regulacje, która jest oficjalną stroną Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie poświęconą tym zagadnieniom.

2. Postanowienia zbioru zasad ładu korporacyjnego, od których emitent odstąpił i wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia

a) Rekomendacje dotyczące dobrych praktyk spółek giełdowych

5. Spółka powinna posiadać politykę wynagrodzeń oraz zasady jej ustalania. Polityka wynagrodzeń powinna w szczególności określać formę, strukturę i poziom wynagrodzeń członków organów nadzorujących i zarządzających. Przy określaniu polityki wynagrodzeń członków organów nadzorujących i zarządzających spółki powinno mieć zastosowanie zalecenie Komisji Europejskiej z 14 grudnia 2004 r. w sprawie wspierania odpowiedniego systemu wynagrodzeń dyrektorów spółek notowanych na giełdzie (2004/913/WE), uzupełnione o zalecenie KE z 30 kwietnia 2009 r. (2009/385/WE).

Comarch S.A. posiada politykę wynagrodzeń, która określa formę, strukturę i poziom wynagrodzeń pracowników Spółki, w tym członków organów zarządzających i nadzorczych. System wynagradzania członków organów zarządzających zapewnia powiązanie wynagrodzeń z wynikami finansowymi Spółki i efektami pracy wynagradzanych osób.

W systemie wynagradzania stosowanym przez Comarch S.A. uwzględniona została znaczna część zasad wynikających z zalecenia Komisji Europejskiej z 14 grudnia 2004 roku w sprawie wspierania odpowiedniego systemu wynagrodzeń dyrektorów spółek notowanych na giełdzie (2004/913/WE) i zaleceń KE z 30 kwietnia 2009 roku (2009/385/WE), m.in.:

a) łączne wynagrodzenia oraz inne świadczenia dla członków organów zarządzających i nadzorczych Spółki są ujawniane w rocznych sprawozdaniach finansowych,

b) programy opcyjne są zatwierdzane przez walne zgromadzenie akcjonariuszy Spółki a szczegółowe regulacje dotyczące programu opcyjnego dla członków organów zarządzających i nadzorczych Spółki są ujawniane w sprawozdaniach finansowych,

c) system wynagradzania określa stałe i zmienne elementy wynagradzania Zarządu, zmienne składniki wynagrodzeń są powiązane z góry określonymi kryteriami wynikowymi,

d) wysokość odpraw z tytułu rozwiązania umowy o pracę nie przekracza dwuletniego stałego wynagrodzenia,

e) akcje nie stanowią formy wynagrodzenia dyrektorów niewykonawczych oraz członków organu nadzorczego,

Polityka wynagrodzeń Spółki nie uwzględnia jednak wszystkich zaleceń Komisji Europejskiej, m.in.:

a) polityka wynagrodzeń nie jest poddawana każdorazowo pod głosowanie walnego zgromadzenia akcjonariuszy,

b) Spółka nie prezentuje na stronie internetowej „deklaracji dotyczącej wynagrodzeń” (szczegółowe informacje na ten temat dostępne są w sprawozdaniach finansowych),

c) prawa własności akcji, w przypadku realizacji opcji na akcje, mogą nabierać mocy przed upływem 3 lat od czasu ich przyznania, nie jest wymagane zachowanie określonej liczby akcji do czasu zakończenia pełnienia funkcji przez członków organów zarządzających,

d) w Spółce nie funkcjonuje Komisja ds. Wynagrodzeń.

Członkowie organów zarządzających mogą być również zatrudnieni przez Spółkę na podstawie umowy o pracę, na warunkach określonych w obowiązujących w Spółce regulaminach oraz w Kodeksie Pracy. Wysokość wynagrodzenia z tytułu umów o pracę członków Zarządu oraz wysokość ryczałtu za posiedzenie Zarządu ustala Rada Nadzorcza w drodze podjętej uchwały.

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej są ustalane poprzez uchwałę Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki.

Spółka nie przewiduje w najbliższym czasie zmian w stosowanej polityce wynagradzania.

9. GPW rekomenduje spółkom publicznym i ich akcjonariuszom, by zapewniły one zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w wykonywaniu funkcji zarządu i nadzoru w przedsiębiorstwach, wzmacniając w ten sposób kreatywność i innowacyjność w prowadzonej przez spółki działalności gospodarczej.

Spółka dokłada wszelkich starań, aby zapewnić zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w wykonywaniu funkcji zarządu i nadzoru w przedsiębiorstwach. Zgodnie z Regulaminem pracy pracowników Comarch S.A., pracodawca jest zobowiązany m.in. „*przeciwdziałać dyskryminacji w zatrudnieniu, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną.*” Ponadto pracownicy Comarch S.A. „*powinni być równo traktowani w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w szczególności bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także bez względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony albo w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy.*” Polityka Comarch S.A. nie stawia żadnych barier ze względu na płeć, poglądy, orientację seksualną, pochodzenie rasowe lub etniczne w zakresie zatrudniania i polityki kadrowej, nie przyczynia się do dyskryminacji, bezpośredniej lub pośredniej, ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną.

W składzie siedmioosobowej rady nadzorczej Comarch S.A. znajdują się cztery kobiety. W skład siedmioosobowego zarządu Comarch S.A. wchodzi wyłącznie mężczyźni, co związane jest przede wszystkim z charakterem prowadzonej przez Spółkę działalności i specyfiką branży IT, w której mężczyźni stanowią znaczącą większość. Należy również podkreślić, że obecni członkowie zarządu Comarch S.A. to osoby związane ze Spółką od wielu lat, (stanowiska zarządcze pełnią powyżej 5 lat), posiadające szeroką wiedzę w zakresie wiedzy technologicznej z obszaru IT i kwalifikacje konieczne na sprawowanych stanowiskach. W związku z powyższym należy zakładać, że w najbliższej przyszłości w tym organie zarządzającym nie nastąpią zmiany w zakresie udziału kobiet.

W Comarch S.A. jest tendencja do zwiększenia procentowego zatrudnienia kobiet, jednak przy zatrudnieniu brane są pod uwagę przede wszystkim kwalifikacje pracownika a nie płeć, więc mężczyźni mają równe szanse na zatrudnienie na dane stanowisko. Panie stanowią ok. 28% pracowników zatrudnionych w Comarch S.A., a 21% kadry kierowniczej Spółki, co stanowi wysoki udział kobiet w całości zatrudnienia, szczególnie biorąc pod uwagę techniczny charakter działalności spółki informatycznej.

12. Spółka powinna zapewnić akcjonariuszom możliwość wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku walnego zgromadzenia, poza miejscem odbywania walnego zgromadzenia, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

Akcjonariusz może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika. Pełnomocnictwo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu powinno być udzielone na piśmie lub w postaci elektronicznej. Udzielenie pełnomocnictwa w postaci elektronicznej nie wymaga opatrzenia bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Głosowanie może odbywać się z użyciem komputerowego systemu oddawania i obliczania głosów. Spółka nie przewiduje możliwości głosowania korespondencyjnego, głosowania przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej ani uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, jednakże zapewnia transmisję obrad Walnego Zgromadzenia w czasie rzeczywistym i dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym. Ze względu na aktualną strukturę akcjonariatu (stosunkowo małe rozproszenie akcjonariuszy) w opinii Spółki wprowadzenie głosowania korespondencyjnego lub głosowania przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej nie jest w chwili obecnej uzasadnione.

3. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji wg stanu na dzień 28 kwietnia 2016 r.

Akcjonariusze	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	2 674 488	32,88	6 246 488	41,30
Elżbieta Filipiak	846 000	10,40	4 230 000	27,96
Pozostali członkowie Zarządu	91 622	1,13	129 222	0,85
Inni akcjonariusze	4 521 239	55,59	4 521 239	29,89
Razem	8 133 349	100,00	15 126 949	100,00

4. Posiadacze papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne wraz z opisem tych uprawnień

Janusz Filipiak, Prezes Zarządu Comarch S.A., jest posiadaczem 893 000 akcji uprzywilejowanych co do głosu (1:5). Przysługuje z nich 4 465 000 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Elżbieta Filipiak, Przewodniczący Rady Nadzorczej Comarch S.A. jest posiadaczem 846 000 akcji uprzywilejowanych do głosu (1:5). Przysługuje z nich 4 230 000 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Paweł Prokop, Wiceprezes Zarządu Comarch S.A. jest posiadaczem 9 400 akcji uprzywilejowanych co do głosu (1:5). Przysługuje z nich 47 000 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

5. Wszelkie ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu, takie jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadanie określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące prawa głosu lub zapisy, zgodnie z którymi, przy współpracy spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych

Nie dotyczy.

6. Wszelkie ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta

Zgodnie z treścią art. 8 pkt 5 statutu Comarch S.A.

„5. Zbycie akcji imiennych wymaga zgody Zarządu udzielonej w formie pisemnej. W przypadku odmowy zbycia, Zarząd w terminie 2 miesięcy od zgłoszenia Spółce zamiaru przeniesienia akcji wyznacza nabywcę oraz cenę akcji. Cena akcji nie może być niższa niż średnia cena giełdowa z trzech ostatnich miesięcy poprzedzających miesiąc zgłoszenia, pod warunkiem, że akcje Spółki będą w obrocie giełdowym. W przeciwnym przypadku cena akcji nie może być niższa niż wartość księgową przypadająca na akcję na ostatni dzień bilansowy. Cena jest płatna w terminie jednego miesiąca od dnia uchwały Zarządu wskazującej nabywcę akcji.”

7. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji

A) Zasady powoływania i odwoływania

Zgodnie z treścią statutu Spółki Zarząd Spółki składa się z 2 do 8 osób powoływanych i odwoływanych przez Walne Zgromadzenie. Członków Zarządu powołuje się na okres wspólnej kadencji trwającej trzy lata. Walne Zgromadzenie ustala zasady i regulaminy wynagrodzenia dla członków Zarządu, przy czym kompetencja ta może zostać przekazana częściowo lub w całości Radzie Nadzorczej. Rada Nadzorcza może z ważnych powodów zawiesić w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu oraz może delegować członków Rady Nadzorczej na okres nie dłuższy niż 3 miesiące do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację lub z innych przyczyn nie mogą sprawować swoich czynności.

B) Uprawnienia zgodnie z art. 9, 20 - 22 Statutu Comarch S.A. i Kodeksem Spółek Handlowych (KSH)

- Zarząd może ustanawiać prokurentów.
- Do składania oświadczeń w imieniu Spółki oraz reprezentowania Spółki przed Sądem i poza Sądem upoważnieni byli w 2015 roku jednoosobowo Prezes Zarządu albo dwu członków Zarządu działających łącznie lub też jeden członek Zarządu działający łącznie z prokurentem.
- W umowach pomiędzy Spółką, a członkami Zarządu oraz w sporach z nimi reprezentuje Spółkę Rada Nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą Walnego Zgromadzenia. Rada Nadzorcza może upoważnić w drodze uchwały jednego lub więcej członków Rady Nadzorczej do dokonywania takich czynności prawnych.
- Organizację wewnętrzną Spółki określa Zarząd.
- Zgodnie z art. 445 i art. 446 Kodeksu Spółek Handlowych walne zgromadzenie podejmuje uchwałę w sprawie zmiany statutu przewidującą upoważnienie zarządu do podwyższenia kapitału zakładowego w granicach kapitału docelowego. Zgodnie z art. 9 ust. pkt 5 Statutu Comarch S.A. w ramach kapitału docelowego Zarząd Spółki może wydawać akcje tylko w zamian za wkłady pieniężne oraz nie może wydawać akcji uprzywilejowanych lub przyznawać akcjonariuszowi osobistych uprawnień, o których mowa w art. 354 Kodeksu Spółek Handlowych. W zakresie wszystkich spraw związanych z podwyższeniem kapitału zakładowego w ramach kapitału docelowego, w szczególności w sprawie wyłączenia lub ograniczenia prawa poboru oraz ustalenia ceny emisyjnej, wymagane jest uzyskanie zgody Rady Nadzorczej.

8. Opis zasad zmiany statutu lub umowy spółki emitenta

Podejmowanie uchwał w sprawie zmian w statucie, w tym podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego oraz uchwały o istotnej zmianie przedmiotu działalności Spółki należy do kompetencji walnego zgromadzenia.

9. Sposób działania walnego zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania, w szczególności zasady wynikające z regulaminu walnego zgromadzenia, jeżeli taki regulamin został uchwalony, o ile informacje w tym zakresie nie wynikają wprost z przepisów prawa

1. Walne Zgromadzenia są zwyczajne i nadzwyczajne.
2. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Zarząd zwołuje najpóźniej do końca czerwca każdego roku.
3. Walne Zgromadzenia zwołuje się zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych, Statutem Spółki i Regulaminem Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 28 czerwca 2010 r.

4. Zgromadzenia odbywają się w siedzibie Spółki.
5. W Walnym Zgromadzeniu powinno uczestniczyć co najmniej dwóch członków Zarządu Spółki i co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej.
6. Na Walnym Zgromadzeniu obecny jest biegły rewident, jeżeli przedmiotem obrad Walnego Zgromadzenia są sprawy finansowe Spółki.
7. Dopuszczalny jest udział w Walnym Zgromadzeniu przedstawicieli mediów jako publiczności.
8. Prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu Spółki przysługuje osobom będącym akcjonariuszami Spółki na 16 (szesnastu) dni przed datą Walnego Zgromadzenia.
9. Akcjonariusz będący osobą fizyczną może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.
10. Akcjonariusz nie będący osobą fizyczną może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu przez osobę uprawnioną do składania oświadczeń woli w jego imieniu lub przez pełnomocnika.
11. Przewodniczący Walnego Zgromadzenia kieruje obradami, podejmuje decyzje w sprawach proceduralnych i porządkowych oraz jest uprawniony od interpretowania niniejszego Regulaminu.
12. Do czynności Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia należy m.in.:
 - a) czuwanie nad sprawnym przebiegiem obrad zgodnie z ustalonym porządkiem i procedurą,
 - b) udzielanie głosu,
 - c) przyjmowanie wniosków i projektów uchwał, poddawanie ich pod dyskusję oraz
 - d) zarządzanie i przeprowadzanie głosowań.
13. Walne Zgromadzenie dokonuje wyboru trzyosobowej Komisji Skrutacyjnej spośród kandydatów zgłoszonych przez Przewodniczącego Zgromadzenia. Do jej obowiązków należy czuwanie nad prawidłowym przebiegiem każdego głosowania, nadzorowanie obsługi głosowania oraz sprawdzanie i ogłaszanie wyników. W przypadku gdy w Walnym Zgromadzeniu bierze udział niewielka ilość akcjonariuszy nie przeprowadza się wyborów Komisji Skrutacyjnej, chyba że akcjonariusz lub pełnomocnik zgłosi wniosek o dokonanie wyboru Komisji Skrutacyjnej. W przypadku nie przeprowadzenia wyborów Komisji Skrutacyjnej jej uprawnienia wykonuje Przewodniczący Walnego Zgromadzenia.
14. Walne Zgromadzenie podejmuje decyzje w formie uchwał, przyjmowanych w głosowaniu jawnym z następującym zastrzeżeniem, że tajne głosowanie zarządza się w przypadku:
 - a) głosowania nad wyborem lub odwołaniem członków organów Spółki lub likwidatorów,
 - b) wniosków o pociągnięcie do odpowiedzialności członków organów Spółki lub likwidatorów,
 - c) w sprawach osobowych,
 - d) żądania zgłoszonego przez choćby jednego akcjonariusza,
 - e) w innych przypadkach określonych w obowiązujących przepisach.
15. Akcjonariusze zgłaszają kandydatów na członków Rady Nadzorczej Przewodniczącemu Walnego Zgromadzenia na piśmie lub ustnie.
16. Zgłaszający kandydaturę na członka Rady Nadzorczej powinien ją szczegółowo uzasadnić, wskazując w szczególności na wykształcenie i doświadczenie zawodowe kandydata.
17. Przed podjęciem uchwał o wyborze członków Rady Nadzorczej, Walne Zgromadzenie podejmuje uchwałę o ilości członków Rady Nadzorczej.
18. Spółka może zorganizować Walne Zgromadzenie w sposób umożliwiający akcjonariuszom udział w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

10. Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego, oraz opis działania organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących emitenta oraz ich komitetów

A) Rada Nadzorcza wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Imię i nazwisko	Funkcja
Elżbieta Filipiak	Przewodniczący Rady
Maciej Brzeziński	Wiceprzewodniczący Rady
Robert Bednarski	Członek Rady
Danuta Drobniak	Członek Rady
Wojciech Kucharzyk	Członek Rady
Anna Ławrynowicz	Członek Rady
Anna Pruska	Członek Rady

Rada Nadzorcza Comarch S.A. sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Rada Nadzorcza Spółki działa na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych, Statutu, zasad Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW obowiązujących w Spółce oraz Regulaminu Rady Nadzorczej Spółki uchwalonego dnia 30 czerwca 2003 roku przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy (wraz z późniejszymi zmianami). Szczegółowy opis działania Rady Nadzorczej znajduje się w powyższych dokumentach.

Główne zapisy Regulaminu Rady Nadzorczej Comarch S.A.:

1. Rada Nadzorcza składa się z 3 - 7 osób wybieranych przez Walne Zgromadzenie. Walne Zgromadzenie ustala, w drodze uchwały, przed głosowaniem nad kandydatami na członków Rady Nadzorczej, liczbę członków Rady Nadzorczej.
2. Członków Rady Nadzorczej powołuje się na okres wspólnej kadencji trwającej trzy lata.
3. Członkowie Rady Nadzorczej wykonują swoje czynności osobiście. Każdy z członków Rady Nadzorczej może być odwołany przed upływem kadencji. Członkowie Rady Nadzorczej mogą być wybierani ponownie.
4. Walne Zgromadzenie wybiera spośród członków Rady Nadzorczej – Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego, a w miarę potrzeb także Sekretarza Rady.
5. Przewodniczący Rady Nadzorczej:
 - a) zwołuje posiedzenia Rady Nadzorczej;
 - b) prowadzi posiedzenia Rady Nadzorczej; oraz
 - c) otwiera obrady Walnego Zgromadzenia Spółki.
6. W razie nieobecności Przewodniczącego funkcje te sprawuje Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej.
7. Spośród swoich członków Rada Nadzorcza może wybierać komitety nadzorujące określony sektor działalności Spółki, w szczególności komitet ds. audytu.
8. Komitety te mogą odbywać odrębne posiedzenia. Komitety mogą podejmować uchwały, których przedmiotem mogą być wnioski pokontrolne dotyczące funkcjonowania Spółki.
9. Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje Przewodniczący Rady Nadzorczej. Zarząd lub inny członek Rady Nadzorczej może żądać od Przewodniczącego Rady Nadzorczej zwołania posiedzenia Rady Nadzorczej, podając proponowany porządek posiedzenia. Przewodniczący Rady Nadzorczej zobowiązany jest do zwołania posiedzenia w terminie 2 tygodni od otrzymania wniosku. Jeżeli posiedzenie nie zostanie zwołane zgodnie ze zdaniem powyższymi wnioskodawca może zwołać posiedzenie samodzielnie.
10. Porządek posiedzenia Rady Nadzorczej jest ustalany przez podmiot zwołujący posiedzenie Rady Nadzorczej i wraz z materiałami jest przekazywany członkom Rady Nadzorczej 3 (trzy) dni przed planowaną datą posiedzenia, chyba że zachodzą okoliczności uzasadniające skrócenie tego terminu.
11. Porządek posiedzenia Rady Nadzorczej może być zmieniony lub uzupełniony.
12. Posiedzenia Rady Nadzorczej powinny odbywać się co najmniej cztery razy w roku obrotowym.
13. Uchwały Rady Nadzorczej zapadają większością głosów obecnych. W przypadku równej ilości głosów decydujący jest głos Przewodniczącego.
14. Uchwała Rady Nadzorczej jest ważnie podjęta, jeżeli na posiedzenie Rady Nadzorczej zostali zaproszeni wszyscy jej członkowie i w posiedzeniu uczestniczy więcej niż połowa członków Rady Nadzorczej, w tym Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej.
15. Uchwały Rady Nadzorczej mogą być podjęte także bez odbycia posiedzenia w drodze pisemnego głosowania, o ile wszyscy członkowie Rady Nadzorczej wyrażą zgodę na piśmie na podejmowanie uchwał w takim trybie.
16. Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą się również odbywać przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, takich jak telefon, fax, poczta elektroniczna bądź wykorzystanie sieci "Internet" w inny sposób, telekonferencja, i innych środków telekomunikacyjnych.
17. Członkowie Rady Nadzorczej mogą brać udział w podejmowaniu uchwał Rady Nadzorczej oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka Rady Nadzorczej.
18. Podejmowanie uchwał przez Radę Nadzorczą w trybie, o którym mowa powyżej jest niedopuszczalne w sprawach opisanych w art. 388 § 4 Kodeksu Spółek Handlowych, tj.:
 - a) wyboru Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej;
 - b) powołania i odwołania członka Zarządu;
 - c) zawieszenia w czynnościach członka Zarządu.
19. W posiedzeniach Rady Nadzorczej mogą brać udział członkowie Zarządu. Zarząd Spółki jest zawiadamiany o terminie i porządku obrad posiedzeniach Rady Nadzorczej.

20. Rada Nadzorcza może zapraszać wskazanych członków Zarządu do uczestniczenia w danym posiedzeniu.
21. Na każdym posiedzeniu Rada Nadzorcza jest informowana przez Spółkę o bieżących wynikach finansowych jednostkowych i skonsolidowanych oraz o istotnych sprawach dotyczących działalności Spółki, w tym - jeśli uzasadnia to sytuacja Spółki - o ryzyku związanym z działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem.
22. Członkowie Zarządu nie uczestniczą w tych częściach posiedzeń Rady Nadzorczej, które dotyczą odwołania, odpowiedzialności oraz ustalania wynagrodzenia członków Zarządu.
23. Posiedzenia Rady Nadzorczej są protokołowane. Protokół powinien zawierać ustalony porządek obrad, imiona i nazwiska obecnych członków Rady Nadzorczej oraz wyniki głosowania nad poszczególnymi uchwałami.
24. Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki.
25. Do szczególnych kompetencji Rady Nadzorczej należy:
- a) ocena rocznego sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch;
 - b) ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i z działalności Grupy Kapitałowej Comarch oraz wniosków Zarządu Spółki co do podziału zysku albo pokrycia strat;
 - c) składanie Walnemu Zgromadzeniu pisemnego sprawozdania z wyników czynności, o których mowa w pkt a) i b);
 - d) nadzorowanie wykonania przez Zarząd uchwał Walnego Zgromadzenia;
 - e) dokonywanie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Spółki i Grupy Kapitałowej Comarch; Rada Nadzorcza może podjąć uchwałę w przedmiocie określenia ostrzejszych niż wymagane przepisami prawa kryteria niezależności biegłego rewidenta;
 - f) powoływanie i odwoływanie członków Zarządu oraz ustalanie wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członka Zarządu, a także zawieszanie z ważnych powodów w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu oraz delegowanie członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu;
 - g) wyrażanie zgody na podwyższenie kapitału zakładowego w ramach kapitału docelowego;
 - h) wyrażanie zgody na nabycie i zbycie nieruchomości lub udziału w nieruchomości;
 - i) wyrażanie zgody na zawarcie z subemitentem umowy, o której mowa w art. 433 § 3 Kodeksu Spółek Handlowych;
 - j) wykonywanie względem członków Zarządu w imieniu Spółki uprawnień wynikających ze stosunków pracy;
 - k) zatwierdzanie strategii rozwoju Spółki;
 - l) opiniowanie przedkładanych przez Zarząd i akcjonariuszy projektów uchwał Walnego Zgromadzenia.
26. Raz w roku Rada Nadzorcza podejmuje uchwałę, w której zawarta jest własna ocena Rady Nadzorczej na temat sytuacji Spółki. Dokument ten Rada Nadzorcza przedkłada Walnemu Zgromadzeniu.
27. W celu wykonywania swoich obowiązków Rada Nadzorcza ma prawo badać wszystkie dokumenty Spółki, żądać od Zarządu i pracowników Spółki sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku Spółki. Rada Nadzorcza ma prawo żądania dla swoich potrzeb wykonywania niezbędnych ekspertyz i badań w zakresie spraw będących przedmiotem nadzoru i kontroli.
28. Rada Nadzorcza wykonuje swe czynności kolegialnie. Może jednak delegować członków Rady Nadzorczej do indywidualnego wykonywania poszczególnych czynności nadzorczych.
29. Członek Rady Nadzorczej powinien mieć przede wszystkim na względzie interes Spółki.
30. Członek Rady Nadzorczej zobowiązuje się do informowania pozostałych członków Rady Nadzorczej o zaistniałym konflikcie interesów oraz nie uczestniczy w obradach dotyczących danej sprawy. W przypadku wątpliwości Rada Nadzorcza podejmuje uchwałę w przedmiocie istnienia konfliktu interesów.
31. Członkowie Rady Nadzorczej zobowiązani są do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji na temat działalności Spółki lub podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Comarch uzyskanych w związku z pełnioną funkcją.
32. Każdy z członków Rady Nadzorczej w terminie 14 dni od dnia wyboru powinien złożyć pisemną informację o ekonomicznych, rodzinnych lub innych powiązaniach członka Rady Nadzorczej z akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5 % głosów na Walnym Zgromadzeniu. W przypadku osiągnięcia przez jakikolwiek podmiot ilości głosów na Walnym Zgromadzeniu określonej powyżej, Zarząd informuje o tym członków Rady Nadzorczej na piśmie na najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej. W takiej sytuacji członkowie Rady Nadzorczej zobowiązani są do złożenia pisemnej informacji o powiązaniach w terminie 14 dni od dnia

posiedzenia, na którym otrzymali informację Zarządu. W przypadku zmiany w powiązaniach, o których mowa powyżej członek Rady Nadzorczej ma obowiązek bez wezwania Spółki aktualizować przekazane wcześniej informacje w terminie 14 dni od zmiany w zakresie powiązań.

33. Członek Rady Nadzorczej delegowany do stałego i indywidualnego sprawowania nadzoru nie może bez zgody Spółki zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako wspólnik, lub członek organu spółki kapitałowej, bądź uczestniczyć w innej osobie prawnej jako członek organu. Zakaz ten obejmuje także udział w konkurencyjnej spółce kapitałowej, w przypadku posiadania w niej przez członka Rady Nadzorczej co najmniej 10 % udziałów lub akcji bądź prawa do powoływania co najmniej jednego członka zarządu.

34. Zgodę na prowadzenie działalności konkurencyjnej przez członka Rady Nadzorczej delegowanego do stałego i indywidualnego sprawowania nadzoru podejmuje Rada Nadzorcza.

35. Obowiązki członków Rady Nadzorczej

a) Członkowie Rady Nadzorczej są obowiązani do przekazywania Spółce oraz Komisji Nadzoru Finansowego informacji o zawartych przez nich oraz osoby blisko z nimi związane na własny rachunek, transakcjach nabycia lub zbycia akcji Spółki, praw pochodnych dotyczących akcji Spółki oraz innych instrumentów finansowych powiązanych z tymi papierami wartościowymi, dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na takim rynku – jeśli taka transakcja przekracza 5 000 Euro lub transakcje w ciągu roku przekraczają 5 000 Euro. Członkowie Rady Nadzorczej zobowiązani są do przekazywania takich informacji w terminie 5 dni roboczych od daty transakcji. Jeżeli suma wartości dokonanych transakcji, o których mowa powyżej, nie przekroczyła w danym roku kalendarzowym kwoty 5 000 euro, przekazanie informacji, o której mowa powyżej, powinno być dokonane najpóźniej do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, w którym transakcje zostały zawarte.

b) Członek Rady Nadzorczej oddelegowany do stałego pełnienia nadzoru zobowiązany jest co miesiąc składać Radzie Nadzorczej pisemne sprawozdania z pełnionej funkcji.

c) Członek Rady Nadzorczej nie powinien rezygnować z pełnienia tej funkcji w trakcie kadencji, jeżeli mogłoby to uniemożliwić działanie Rady Nadzorczej, a w szczególności, jeśli mogłoby to uniemożliwić terminowe podjęcie istotnej dla Spółki uchwały.

d) Członkowie Rady Nadzorczej są wynagradzani za swe czynności według zasad określonych przez Walne Zgromadzenie.

e) Dwóch członków Rady Nadzorczej zobowiązanych jest do uczestniczenia w obradach Walnego Zgromadzenia. Członkowie Rady Nadzorczej wskazują między sobą osoby, które będą reprezentowały Radę Nadzorczą na Walnym Zgromadzeniu.

f) Członek Rady Nadzorczej powinien dokładać wszelkich starań, aby uczestniczyć w posiedzeniach Rady Nadzorczej.

g) Członkowie delegowani do stałego i indywidualnego wykonywania czynności nadzorczych mają prawo uczestniczenia w posiedzeniach Zarządu.

36. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej delegowanych do stałego i indywidualnego wykonywania nadzoru ustala Rada Nadzorcza.

37. Koszty działalności Rady Nadzorczej pokrywa Spółka.

38. Rada Nadzorcza korzysta z pomieszczeń biurowych, urządzeń i materiałów Spółki.

39. Obsługę administracyjno-techniczną Rady Nadzorczej zapewnia Zarząd Spółki.

Komitety

W 2015 roku w skład Komitetu Audytu (odpowiednik Komisji Rewizyjnej w rozumieniu *załącznika I do Zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych (...)*), wchodziły Pani Elżbieta Filipiak – Przewodnicząca Komitetu Audytu, Pani Danuta Drobniak – Członek Komitetu Audytu oraz Pani Anna Pruska – Członek Komitetu Audytu. Zgodnie z informacjami posiadanymi przez Spółkę jeden członek Komitetu Audytu spełniał warunki niezależności oraz przynajmniej jeden z nich posiadał kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej.

W dniu 15 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza powołała nowy skład Komitetu Audytu, w skład którego wchodzi: Pani Danuta Drobniak jako Przewodnicząca Komitetu Audytu, Pani Elżbieta Filipiak jako Członek Komitetu Audytu oraz Pan Robert Bednarski jako Członek Komitetu Audytu. Zgodnie z informacjami posiadanymi przez spółkę dwóch członków Komitetu Audytu spełnia warunki niezależności, w tym Przewodnicząca oraz przynajmniej jeden z nich posiada kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej.

Do zadań Komitetu Audytu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej;
- 2) monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
- 3) monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
- 4) monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych;
- 5) Komitet Audytu rekomenduje Radzie Nadzorczej lub innemu organowi nadzorującemu podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych do przeprowadzenia czynności rewizji finansowej jednostki.

Komitet Audytu uzyskuje od Comarch S.A. informacje dotyczące specyfiki rachunkowości, finansów, działalności operacyjnej Spółki oraz informacje o sposobie rozliczania znaczących, nietypowych transakcji. Na życzenie Komitetu Audytu Dyrektor Finansowy uczestniczy w jej posiedzeniach.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Rada Nadzorcza Comarch S.A. nie powołała komitetu ds. nominacji i komitetu ds. wynagrodzeń.

B) Zarząd wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Imię i nazwisko	Funkcja
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu

W dniu 8 kwietnia 2015 r. Piotr Piątosa, szef sektora telekomunikacyjnego, złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Comarch S.A., ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2015 r., bez podania przyczyny. W dniu 8 kwietnia 2015 r. Piotr Reichert, szef sektora finanse, bankowość i ubezpieczenia złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Comarch S.A., ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2015 r., bez podania przyczyny.

Obowiązki szefa sektora telekomunikacyjnego przejął Marcin Dąbrowski, wieloletni członek kadry menadżerskiej sektora telekomunikacyjnego. Obowiązki szefa sektora finanse, bankowość i ubezpieczenia przejął Andrzej Przewięźlikowski, wieloletni członek kadry menadżerskiej sektora handel i usługi. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-10-2015 z dnia 9 kwietnia 2015 r. Na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, które odbyło się dnia 24 czerwca 2015 r., Marcin Dąbrowski i Andrzej Przewięźlikowski zostali powołani na stanowiska Wiceprezesów Zarządu Comarch S.A.

Zarząd Comarch S.A. prowadzi sprawy Spółki i działa na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych, Statutu Comarch S.A., uchwał Rady Nadzorczej, uchwał Walnego Zgromadzenia, Regulaminu Zarządu Spółki z dnia 15 lutego 2010 r. (tekst jednolity z dnia 28 września 2015 r.) oraz powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Szczegółowy opis działania walnego zgromadzenia znajduje się w powyższych dokumentach.

Główne zapisy Regulaminu Zarządu Comarch S.A.:

1. Zarząd wykonuje swe obowiązki kolegialnie, podejmując uchwały na posiedzeniach Zarządu oraz w trybie określonym poniżej.
2. Posiedzenia Zarządu odbywają się co najmniej raz w miesiącu. W roku 2015 posiedzenia Zarządu odbywały się w budynku spółki SSE4 w Krakowie, przy ul. Prof. Michała Życzkowskiego 23.
3. Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes Zarządu lub w razie jego nieobecności członek Zarządu zastępujący Prezesa Zarządu.
4. Posiedzenie Zarządu może odbyć się również bez formalnego zwołania, jeżeli na posiedzeniu Zarządu są obecni wszyscy członkowie Zarządu.
5. Prezes Zarządu lub w razie jego nieobecności osoba zastępująca Prezesa Zarządu zwołuje posiedzenia Zarządu na żądanie każdego z członków Zarządu z porządkiem posiedzenia wskazanym przez wnioskodawcę. Na takim posiedzeniu Zarządu mogą być rozpoznawane również inne sprawy, o ile zostaną zamieszczone w porządku obrad.

6. Posiedzeniom Zarządu przewodniczy Prezes Zarządu lub osoba zastępująca Prezesa Zarządu albo osoba wskazana przez Prezesa Zarządu.
7. Zarząd podejmuje decyzje w formie uchwał w drodze głosowania jawnego.
8. Na żądanie chociażby jednego z uczestniczących w posiedzeniu członków Zarządu, przewodniczący posiedzenia zarządza głosowanie tajne.
9. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów oddanych.
10. Dla ważności uchwał podejmowanych na posiedzeniu Zarządu niezbędne jest aby w posiedzeniu Zarządu uczestniczyło co najmniej 4 członków Zarządu, a w tym Prezes Zarządu lub osoba zastępująca Prezesa Zarządu.
11. Zarząd może podjąć uchwałę poza posiedzeniem Zarządu w drodze:
 - a) głosowania pisemnego – w takim przypadku każdy z członków Zarządu oddaje głos na piśmie i przekazuje Prezesowi Zarządu lub osobie zastępującej Prezesa Zarządu;
 - b) głosowania pisemnego – w trybie obiegowym – przez każdego z członków Zarządu poprzez złożenie podpisu pod treścią uchwały i jej przekazania Prezesowi Zarządu lub osobie zastępującej Prezesa Zarządu;
 - c) głosowania przy użyciu środków telekomunikacyjnych w postaci faksu lub Internetu.
 - d) Głosy oddane w sposób określony w pkt a-c) podlegają wpisaniu do księgi uchwał oraz są załączane do protokołów z posiedzeń Zarządu.
 - e) Do skutecznego podjęcia uchwały w sposób opisany pkt c konieczne jest oddanie głosów przez wszystkich członków Zarządu.
12. W posiedzeniach Zarządu mogą brać udział osoby zaproszone.
13. Z posiedzeń Zarządu sporządza się protokół, który zawiera co najmniej:
 - a) datę i miejsce posiedzenia;
 - b) porządek posiedzenia;
 - c) imiona i nazwiska obecnych członków Zarządu;
 - d) imiona i nazwiska osób zaproszonych na posiedzenia Zarządu i obecnych na posiedzeniu;
 - e) dokładną treść uchwał;
 - f) liczbę głosów oddanych za lub przeciw uchwale oraz głosy wstrzymujące się;
 - g) informację o zagadnieniach będących przedmiotem dyskusji
 - h) treść zgłoszonego zdania odrębnego;
 - i) podpisy obecnych na posiedzeniu członków Zarządu.
14. Protokoły z posiedzeń Zarządu gromadzone są w zbiorze protokołów posiedzeń Zarządu – zwanym Księgą Protokołów. Księgę Protokołów prowadzi Biuro Prezesa Zarządu.
15. Protokoły z posiedzeń Zarządu sporządzane są niezwłocznie przez Biuro Prezesa Zarządu.
16. Członek Zarządu w przypadku bezpośredniej lub pośredniej sprzeczności interesów Spółki z interesami członka Zarządu ma obowiązek powiadomić Radę Nadzorczą Spółki o zaistniałym konflikcie.
17. Dwóch członków Zarządu zobowiązanych jest do uczestniczenia w obradach Walnego Zgromadzenia. Członkowie Zarządu wskazują między sobą osoby, które będą reprezentowały Zarząd na Walnym Zgromadzeniu.

11. Opis głównych cech stosowanych w grupie kapitałowej emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Zarząd Spółki Comarch S.A. jest odpowiedzialny za prowadzenie rachunkowości spółki zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm.) oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 października 2005 roku w sprawie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, wymaganych w prospekcie emisyjnym dla emitentów z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla których właściwe są polskie zasady rachunkowości (Dz.U. Nr 209, poz. 1743 z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33 poz. 259).

Skonsolidowane sprawozdania Grupy Kapitałowej Comarch sporządzane są zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE). Przy określaniu zakresu i metod konsolidacji, jak również stosunku zależności stosowane są kryteria określone w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej. Konsolidacja sprawozdań Grupy Kapitałowej, w odniesieniu do

jednostek zależnych, jest przeprowadzona metodą pełną przez sumowanie w pełnej wysokości wszystkich, odpowiednich pozycji sprawozdań finansowych podmiotu dominującego i jednostek zależnych objętych konsolidacją. W odniesieniu do jednostek stowarzyszonych stosowana jest metoda praw własności. Wartość udziału jednostki dominującej w jednostce stowarzyszonej jest korygowana o przypadające na rzecz jednostki dominującej zwiększenia kapitału własnego jednostki stowarzyszonej, które nastąpiły w ciągu okresu objętego konsolidacją.

Kontrola wewnętrzna i zarządzanie ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych w Grupy Kapitałowej Comarch są realizowane zgodnie z obowiązującymi w Grupie wewnętrznymi procedurami sporządzania i zatwierdzania sprawozdań finansowych. Spółka dominująca prowadzi dokumentację (zgodną z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.) opisującą przyjęte przez nią zasady rachunkowości, która zawiera między innymi informacje dotyczące sposobu wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, systemu ochrony danych i ich zbiorów. Księgowania wszystkich zdarzeń gospodarczych są dokonywane przy użyciu komputerowych systemów ewidencji księgowej, które posiadają zabezpieczenia przed dostępem osób nieuprawnionych oraz funkcyjne ograniczenia dostępu.

Zarówno sprawozdania jednostkowe jak i skonsolidowane sporządzane są wspólnie przez pracowników działów księgowości, rynku kapitałowego, controllingu, finansowego pod kontrolą Głównej Księgowej i Dyrektora Finansowego. Sprawozdania roczne jednostkowe i skonsolidowane podlegają badaniu natomiast sprawozdania półroczne przeglądowi przez niezależnego biegłego rewidenta wybieranego przez Radę Nadzorczą Spółki. Sprawozdania finansowe niektórych jednostek zależnych także podlegają badaniu przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych.

Oświadczenie Zarządu w sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd Comarch S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2015, został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten i biegli rewidenci, dokonujący badania tego sprawozdania, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Kraków, 28 kwietnia 2016 roku

Janusz Filipiak Prezes Zarządu	Marcin Dąbrowski Wiceprezes Zarządu	Paweł Prokop Wiceprezes Zarządu
Andrzej Przewięźlikowski Wiceprezes Zarządu	Zbigniew Rymarczyk Wiceprezes Zarządu	Konrad Tarański Wiceprezes Zarządu
Marcin Warwas Wiceprezes Zarządu		

Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdań finansowych

Zarząd Comarch S.A. oświadcza, że wedle naszej najlepszej wiedzy, roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2015 i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową grupy kapitałowej emitenta oraz jej wynik finansowy, oraz że sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej emitenta zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji grupy kapitałowej emitenta, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

Kraków, 28 kwietnia 2016 roku

Janusz Filipiak Prezes Zarządu	Marcin Dąbrowski Wiceprezes Zarządu	Paweł Prokop Wiceprezes Zarządu
Andrzej Przewięźlikowski Wiceprezes Zarządu	Zbigniew Rymarczyk Wiceprezes Zarządu	Konrad Tarański Wiceprezes Zarządu
Marcin Warwas Wiceprezes Zarządu		